

KANADA

OLAF LINCK

KANADA

DET STORE FREMTIDSLAND

FREMTIDSMULIGHEDERNE OG
UDVANDREDE LANDSMÆNDS
SKÆBNER I KANADA

E. JESPERSENS FORLAG
KØBENHAVN · MCMXXVI · OG OSLO

INDHOLD:

SPECIALBOGTRYKKERIET
SOFUS PETERSEN KBHVN

FORORD.

NAAR et Menneske har taget den Beslutning, at han vil bryde op fra sit Hjemland for at prøve paa at skabe sig en Stilling i det Fremmede, hedder det som Regel, at han rejser ud »for at søge Lykken«. Men mon han altid selv er klar over, hvori Lykken bestaar?

Den første Forestilling om Lykke blev vel nok bibragt os i de tidlige Barneaar, dengang vi fik Eventyr fortalt, og maaske mest, naar vi lyttede til Eventyrene om Rejser til fjerne og vidunderlige Lande. Vi fik derfor let ved at tro, at de to Ting, Lykke og Rejse, passer godt sammen. Vi vilde alle gerne have Lykkens Galoscher paa, saa vi kunde svæve, hvorhen vi lystede. Ja, helst svæve .... Og maaske har vi her Forklaringen paa, at der findes saa mange udvandrelystne Mennesker, som gaar og kæler for en Længsel, der bliver til en urolig Higen ud efter »noget«, som de tænker sig maa gemme Lykken netop for dem.

Med andre Ord, de *drømmer* lidt.

Dette vil jeg gerne understrege i Begyndelsen af Bogen. Thi det skal ikke skjules, at denne Bog skrives som en Følge af mangfoldige Landsmænds Anmodninger om gode Raad. *Hvor* skal vi drage hen? Vis os en Plads, hvor der er Fremtidsmuligheder! De synes, at alle Sunde er lukkede for dem herhjemme, og saa ligger jo Tanken om at rejse til et fremmed Land snublende nær.

Saadanne Henvendelser modtager jeg daglig, i Form af Breve, Besøg og Telefonopringninger. Brevene er taget saa

stærkt til i den senere Tid, at jeg har maattet opgive at besvare dem allesammen. De kommer fra Folk i alle Lejre, mest fra unge Mænd, men ogsaa mange fra Familieforsørgere, ja, endog fra Folk højt oppe i Aarene.

Det er altid svært at skulle raade Mennesker, som staar foran et alvorligt Vendepunkt i deres Liv, — ja, for Udvandring er en højst alvorlig Sag.

Lad mig vise det ved et Par Eksempler, tagne i Flæng.

En aldrende Mand kom hen til mig efter et Foredrag, jeg havde holdt i en Provinsby, og spurgte mig, om jeg vilde raade ham til at rejse til Kanada eller Australien. Han var snart 50 Aar gammel og havde en stor Familie at forsørge. Jeg svarede ham, at jeg helst vilde raade ham til at blive hjemme. Men Manden *vilde* absolut afsted. Han havde gaaet svanger med Planen i flere Aar, og han havde det Plus fremfor saa mange andre Udvandrelystne, at han havde sammensparet sig en lille Formue. De Penge vilde han købe Jord for. Men skulde han købe Jord i det lille Hjemland, saa vilde hans Penge ikke forslaa langt. Han vilde ud og have saa meget Jord, som han overhovedet kunde overkomme. Ud, hvor der var Albuerum.

Jeg henstillede til Manden, at han skulde læse noget af, hvad jeg iforvejen havde skrevet om Chancerne ude. Det havde han gjort. Og han havde ikke sprunget Advarslerne over. Bedre endnu: Han havde talt saa længe med sin Hustru om Sagen, at hun delte hans Syn paa Fremtiden. De var begge fast bestemt paa, at de vilde bort fra de smaa Forhold, og saa var der ikke andet for mig at gøre end at oplyse og vejlede.

En anden Gang telefonerede en Dame til mig og bad mig tage imod hendes Søn, som gerne vilde raadspørge mig angaaende Udvandring. Sønnen havde bønfaldet hende, om hun ikke nok vilde give sit Minde til, at han rejste, kun var han ikke klar over, hvor han skulde rejse hen. Moderen fortalte mig, at hun hele Tiden havde modarbejdet Sønnens Rejselyst, fordi han var hendes eneste Barn, men nu var hun omsider naaet frem til den Overbevis-

ning, at hun ikke havde Ret til at være egoistisk. For sæt nu, hans Lykke laa derude og ventede paa ham!

Jeg spurgte, hvor gammel Sønnen var, og da jeg fik Svaret *sytten* Aar, raadede jeg til at lade ham blive noget større! Naturligvis tør jeg ikke bære blot en lille Del af Ansvaret for, at en Moders eneste Dreng rejser fra hende.

Rundt om i Landet har jeg truffet Lærere, som fortæller mig, at de læser Kapitler af mine Udvandrerbøger højt for Børnene i Skolen. Jeg er klar over, at en saadan Læsning kan føde Længsler, og jeg erkender mit Ansvar, naar jeg skriver om disse Emner. Derfor har jeg da ogsaa altid fremhævet, at det er et meget alvorligt Anliggende at skifte Land, og jeg vil gøre det ogsaa i nærværende Bog, som handler om Fremtidslandet Kanada, et Land, jeg hidtil ikke har behandlet i Bogform, og fortæller om udvandrede Landsmænds Skæbner og Kaar dér. Efter gentagne Rejser i Kanada, sidst i Aaret 1925, er jeg blevet overbevist om, at dette Land fremfor noget andet Land har rige Fremtidsmuligheder som Udvandrerland; men det kan ikke nægtes, at det er et Land, som kræver meget af Nykommeren; man maa eje Egenskaber som Flid, god Vilje og Taalmodighed; desuden godt Humør og et sundt Legeme. Kanada er et rigtig daarligt Sted for legemlige Svæklinge og Eventyrere. Jeg sætter en Streg under, at jeg ikke skriver for Lykkejægere, heller ikke for Drømmere og Fantaster. Vor Tid er saa sandt ikke til Drømmerier.

Rejs ikke uden at være paa det Rene med, hvad virkelig Lykke egentlig er, og hvordan man fanger den.

Lykken gækker Store, Smaa,
leger med Guldterning,
lykkeligst at hvile paa
er fuldendte Gerning.

Digteren har Ret. Det er i det støtte, maalbevidste Arbejde, at Lykken venter os. Den ligger i Hvilens Sødme ovenpaa Trætheden. Den Mand, som ikke er fast beslut-

tet paa at ville smedde sin egen Lykke og ikke give op paa Halvvejen, skal ikke tænke paa at rejse til Kanada.

Men læs nu de efterfølgende Kapitler, der fortæller Sandheden om Udvandrerliv i det store britiske Koloniriga. Kanada kalder ofte indtrængende paa nye Mænd, men jeg haaber allerede i dette Forord tilstrækkelig tydeligt at have sagt, at denne Kalden ikke skal følges tankeløst og blindt . . . Læs om de Landsmænd, jeg mødte derovre, og drag saa Lære af deres Skæbner. Lær baade af dem, som jeg vil kalde »Hylerne«, det vil sige Folk, som hylede og var utilfredse, dengang de havde Barnepige i Danmark, og som ogsaa hyler nu, da de for Alvor mærker, hvad det vil sige at *skulle* staa paa egne Ben. Men lær ogsaa af dem, som arbejdede sig frem til en smuk Position.

Ja, drag især Lære af de sidste.

Olaf Linck.

OVERREJSEN.

DET gik helt glat over Nordsøen. Man mærkede slet ikke, at man sejlede. Men paa den anden Side af Skotland begyndte det store Skib at røre paa sig. Det er den Slags »Bevægelser«, som Rejsende, der for første Gang begiver sig paa Langfart, tager et Skib meget unaadigt op. Og om hvis Dimensioner der aldrig opnaas Enighed mellem Besætning og Passagerer.

»Der er noget, jeg ikke kan forstaa«, siger en bleg ung Mand. Hans eneste Erfaringer om Livet paa Havet skriver sig fra Færgerne over Store Belt og Lille Belt. »Jeg kan *slet* ikke forstaa,« siger han, »at et saa stort Skib kan slingre saa meget.«

Disse Ord henvender han til første Styrmand, som netop gaar over Dækket paa sin daglige Inspektionstur.

»Sagde De *slingre?*« udbryder den brave Styrmand og standser brat. Hans Ansigt ser ud som ét stort Spørgsmaalstegn. »Har De aldrig været ude at sejle før?«

»Næh, ikke saadan noget videre,« siger den Blege.

»Nej, det maa jeg tro. For ellers vilde De vide, at ethvert Skib har sine Bevægelser.«

»Jamen over Nordsøen....!«

»Over *Nordsøen,* det var jo slet ikke Sejlads,« forklarer Styrmanden, »det var jo Sortedamssøen denne Gang. Skibet maa da røre sig, for at vi kan mærke, at vi er ude at sejle. Se et Øjeblik forud — kan De se, hvor roligt Stævnen hæver sig og synker igen — op og ned —

se. nøjagtig lige meget hver Gang. Er det ikke et smukt Syn?«

»Æv!« siger den Blege. »Det ser jo *væmmeligt* ud.«

Styrmanden trækker velvilligt paa Skuldrene og lidt paa Smilebaandet og gaar videre. Han gaar saa stot og roligt, som gik han hjemme i Dagligstuen i sin lille, hyggelige Villa »Frivagten« og røg paa lang Pibe.

Den unge Mand bliver staaende ved Rælingen med Ansigtet vendt mod Øst. Han gør ikke Indtryk af at føle Trang til Selskabelighed, og andre Passagerer gaar da ogsaa forbi ham og lader ham være uforstyrret i sine egne Tanker. Passagererne er ikke rystet sammen endnu. Endnu føler man sig for og kigger paa hinanden. Men hvor længe varer det?

»Vent en to, tre Dage, saa er Kahytten én stor Familie, som betror hinanden de mest intime Anliggender....,« lyder det fra en mandlig Passager til hans kvindelige Ledsager, der er klædt paa til Nordpolskulde foroven og Tropevarme forneden.

»Nej, virkelig?« siger Damen interesseret og puffer Pelsværket tættere sammen om sin Næsetip. »Hør, sig mig, er det mig, der er kuldskær, eller er det hundekoldt?«

»Ikke Spor af hundekoldt!« forsikrer Ledsageren. »Lad os tage længere Skridt. Vi maa se at komme Dækket tolv Gange rundt inden Lunch, det giver lige en engelsk Mil.«

Længere Skridt, det er let nok sagt.

Den blege Mand ved Rælingen spørger sig selv, om han er søsyg. Og han forsøger at berolige sig med, at ærligt talt ved han det jo ikke, for han har aldrig været det før! Han har spist nogle Tabletter, som hans Moder raadede ham til at købe, og endskønt han skyllede dem ned med en god Slurk Vand, synes han hele Tiden, at de sidder et Stykke nede i Halsen og absolut vil op igen. Hæ, det manglede bare. Saa dyre, som de var! Han maa jo se at bide de dumme Fornemmelser i sig. Bare der var noget at kigge paa derude, men der er ikke et Skib at øjne, de eneste levende Væsener udenfor hans Skibs lille Verden er Maagerne, der følger trofast med over Havet. Dem

skulde Du betragte, lille Udvandrer! Men Tankerne er nok andre Steder. Han bliver ved at spejde imod Øst — imod Verdenshjørnet, hvor hans Land ligger. Tanken har svært ved at give Slip paa det, som man skal forlade for lange Tider....

Det er i de første Dage af Maj Maaned, nu begynder Bøgeskoven derhjemme snart at grønnes. Han plukkede fuldt udsprungne Anemoner, før han rejste. Han ser dem for sig i den brune Lerskaal, som hans Moder anbragte dem i paa Kommoden. Dèr kom Blomsterne til at staa midt imellem Portræterne af ham selv og af hans ældre Broder, som for nogle Aar siden var taget over Vandet. Det var ham, som havde sendt Bud. Kom nu, havde han skrevet, for *hér* er noget at rive i, kan Du stole paa! Og der bliver jo endda fire Knægte tilbage i Hjemmet, saa Mor kan sagtens undvære Dig......

Moderen havde ikke sagt noget, da hun læste det Brev, men hun havde set hen paa Knægtene, som blev tilbage.

— — —

Her ude paa Atlanterhavet var det nu ikke til at mærke, at det var Maj Maaned. Vejret var til Vinterfrakke, og da »Søen« tog til, og der op ad Dagen begyndte at falde sneblandet Regn, holdt de fleste Passagerer sig i Lunheden inden Døre. Nogle tog endda deres Tilflugt til Lunheden i Køjerne, eftersom de syntes, at de befandt sig bedst i liggende Stilling. Og de skulkede fra Maaltiderne, lod som om de ikke hørte Signalerne, der kaldte til Bordets Glæder.

Dagen efter klarede Vejret op, men samtidig »friskede« det endnu mere end før, og Skibet dansede muntert for at vise, at det vidste, hvad man skylder Oceanet. Det er den Slags Vejr, som Sømænd kalder »fint Vejr, Kære!« Med Eftertryk paa *fint*. Og det er i den Slags Vejr, at de søstærke Passagerer fejrer deres smaa Triumfer.

Saadanne søstærke Herrer kan være »*noget* saa dumme og vigtige« — ja, det synes altsaa de Passagerer, som har foretrukket den liggende Stilling!

Pludselig kan de komme dumpende ind i Kammeret og sige til deres Medrejsende:

»Hør, *véd* Du nu hvad, nu maa Du skam staa op! Ikke ligge her og snue længere! Hele Turen bliver ødelagt for Dig! Det er det dejligste Vejr! Solen skinner!«

»Kunde Du ikke lade være med at ryge paa den Pibe herinde?« kommer det bedende fra den ene Køje. Andet Svar kan den Tiltalte ikke stramme sig op til.

En anden gæv og sostærk Mand kommer glædestraalende ind til sin liggende Ægteviv og fortæller Hende, at hun skulde rigtignok bare have været med til Middagen. Det var akkurat hendes Livretter, de fik. Dejlig....

»Aa,« lyder det henne fra Underkøjen, »jeg bryder mig slet ikke om at høre, hvad I fik.«

»Har Du heller ikke Lyst til at høre, hvad der staar i Avisen? Vi har lige faaet den traadløse Avis, se her.«

»Nej Tak, lad mig bare ligge uden at spekulere paa nogen Verdens Ting.«

»Ja ja, da. Jeg vilde bare kvikke Dig lidt op, Du.«

»Blæser det meget?«

»Om det *blæser!* Nej *tværtimod!!*«

— I Salonerne har der begyndt at danne sig Spillepartier. Her dyrkes alle Arter af det ædle Kortspil, lige fra Bridge til Seksogtreds med Esmakker og Trommer og Piber. En graasprængt kanadisk Farmer sidder i et Hjørne for sig selv og lægger sin Kabale efter hvert Maaltid. Det er San Francisco-Kabalen, og han brummer misfornøjet, naar den ikke vil gaa op. Men helt ked af det bliver han, naar den slumper til at gaa op i første Omgang. Det var jo ikke Meningen! Han elsker at tumle lidt med Kortene, før han faar dem til at makke ret. Paa samme Maade, som han holdt af at tumle og mase med sin Præriejord, før den blev, som han vilde have den!

»Tre Hjerter, dem dobler *jeg,*« skingrer en sejrsikker Stemme fra en af Sofaerne.

»Redouble!« siger Melderen hurtigt. Det er en trivelig og livsglad Dame, som har været paa Besøg hos Slægtninge i Danmark og nu er paa Vej tilbage til Mand og Børn

i Kanada. Hendes Humør er i Stigen for hver Dag ved Tanken om Gensynet. Paa sit morsomme Blandingssprog betror hun sine Medrejsende, at hun har saadan en thajli Mand, og man har ikke sejlet mange Dage med denne brave Frue, før man føler sig overbevist om, at Manden med rolig Samvittighed kan betro alle Mennesker, at han har en thajli Kone.

»Bravo,« hører man lidt efter den sejrsikre Stemme komplimentere sig selv. »De tabte Deres tre Hjerter, Frue, og de var *ræ*-doblede, var de, det giver lige saa meget som....«

»Og her sad jeg med en lang Sut,« siger Fruen med den dejlige Mand.

»En lang, hehehe, en lang hvad for en?«

»En lang Sut; lyder det saa morsomt; naa ja, hvad kalder De det, en *Suit* selvfølgelig, en hel *Række* af Hjerter, forstaar De nok!«

»Javel, men Sutten var bare ikke tilstrækkelig lang, hehehe!«

Fra et Hjørne af Salonen kommer der en Bemærkning om, at det i Grunden er underligt, at man endnu ikke har set noget til Kaptajnen ved Bordet.

»Han lider maaske af den Sygdom, man kalder Passagerkvalme,« lyder en knirkende Stemme fra et knastørt Ansigt, uden at dette løftes fra den Bog, som Ejermanden læser i.

»Hvad vil *det* sige?« spørger den Første i en stødt Tone.

»Det er noget Vrøvl!« udbryder en djærv dansk-amerikansk Type og understreger sine Ord med et Dunk i Bordet. »Kaptajnen er allright! Far her har sejlet med ham flere Gange. I daarligt Vejr viser han sig ikke, Notabene ikke hernede, men De kan være vis paa, at han er, hvor han skal være. Paa Broen, selvfølgelig! I godt Vejr sidder han for Bordenden og konverserer Damerne....«

Dansk-Amerikaneren indbilder sig at dæmpe Stemmen, da han »hvisker« til sin Sidemand:

Har De *ikke* lagt Mærke til, at det er de kønneste Da-

mer, som er anbragt oppe ved Kaptajnens Plads — naa ikke? Jo, altid. Det er en stiltiende Parole fra Kaptajnen til Overhovmesteren.«

Den følgende Dag er det saa henrivende Sommervejr, at der for en Gangs Skyld hersker rørende Enighed imellem Besætning og Passagerer om, at det virkelig er fint Vejr. Maagerne holder Fart med Skibet uden at bevæge Vingerne, de »kører paa Frihjul«, siger en vittig Passager, og der er en Damper i Sigte forude. En, vi haler ind paa. Vi har talt med den længe og véd, hvad det er for en Landsmand. Der er ikke noget saa opmuntrende paa Havet som at hale ind paa et Skib. Helst af en fremmed Nation. Det er ogsaa svært sundt for Emigranter at se, at En kan indhente en Anden. Vel at mærke, hvis Tilskueren forstaar, at det ikke er noget, der sker af sig selv. Der maa et Par ekstra Skuffer Kul under Kedlerne engang imellem, »Maskinen« maa hænge lidt ekstra i. Akkurat som paa Landjorden.

Paa saadan en Dag er alt, hvad der kan komme ind under det stygge Begreb Søsyge, et tilbagelagt Stadium. Gamle og unge Passagerer slikker Sol paa Dækket. Hvor er det herligt at ligge dér og dase og høre Børnenes morsomme Pludren og Leg. Saadan kunde man sejle til Verdens Ende, synes man. Folk, som igaar ikke var en sur Sild værd, vil idag ikke være ved, at de var svage. Og dog er det sikkert, at de for fire og tyve Timer siden fandt, at det var den væmmeligste Lyd af Verden, naar de hørte Klokken kime til Maaltiderne. Tanken om Mad, fy føj! Idag hilser de Opvarteren med Smil og Forventning, naar han kommer dansende med sin »Mælkeklokke«. Appetitten er vendt tilbage, ja, hos Ungdommen er den ligefrem blevet til Ulvehunger! Nu gælder det om at faa indhentet, hvad der er forsømt. For man skal jo da have spist Dampskibsbilletten op, det er man klar over. Ikke forære Selskabet noget. Manglede bare!

En halv Time før Lunch begynder Skibets Orkester at spille paa Dækket, og næppe er den første Skefuld »Messingsuppe« øst op, før Ungdommen glider vuggende afsted

i Dansen. Og nu er det, det kan hænde, at et og andet ungt Par, som aldrig har drømt om hinanden, før de gik ombord i dette Skib, danser sig til gode Venner for Livet. Maaske skal de til forskellige Steder i Kanada, men de skal nok finde hinanden igen. Havet ejer en mærkelig Magt til at knytte Menneskeskæbner sammen.

Lægen staar og betragter de dansende Par. Ogsaa han kan aande lettet op en Dag som denne. Hvem føler Trang til at sidde i hans Ventværelse nu? Aa jo, nogle er der dog, som føler denne Trang, og det er mest Folkene nede fra Skibets Bund. Det er de sorte, svedglinsende Fyrbødere og Læmpere, som dukker op i Dagens Lys med deres mere eller mindre indbildte Sygdomme. Som »Fidusjægere« er disse Medborgere opfindsomme indtil Genialitet, men kedeligt nok har baade Lægen og Sygeplejersken gjort Tjeneste mange Rejser med samme Skib, saa de er ikke nemme at pudse! Lige saa omhyggelige de kan være i deres Behandling af en virkelig Skade, lige saa kolde og ufølsomme er de overfor en Simulant. *Saa* ufølsomme, at de kan tylle den ækleste Mikstur i Vedkommende og alligevel give ham Attest for, at han skal passe sit Arbejde.

Hvis jeg sejlede som Skibslæge, vilde jeg have at bære mig ad paa samme Maade.

Men jeg véd ogsaa, at hvis jeg var Fyrbøder, saa vilde jeg gaa paa Jagt efter alle de »Dæksmænd«, som min Hjerne kunde spekulere ud.

Har en Passager blot en eneste Gang været nede paa Fyrpladsen, vil han forstaa, at de Mennesker, som er henviste til at arbejde hernede, de er nødt til at gribe efter alle de Lysglimt, Tilværelsen kan byde. Livet ved Fyrene er et Liv, som jeg tænker mig i Helvede. Det Besøg bør ingen Passager forsømme, naar det tilbydes ham. Han vil da se sin egen Tilværelse i Rosenskær.

En Telegrafist bevæger sig forbi i hurtigt Tempo med noget flagrende Hvidt i Haanden.

»Noget nyt?« raaber en Passager efter ham.

Telegrafisten, som er paa Vej op til Kaptajnen, ryster

smilende paa Hovedet. Ikke, før det staar i Avisen, det er hvad han mener med sit Smil.

Passagererne er især interesserede i at erfare, om der er Isbjerge i Farvandet, hvad der hænder paa disse Breddegrader paa denne Tid af Aaret. Men de færreste Rejsende er saa »heldige« at faa dem at se. Thi et Isbjerg, som er gaaet paa Langfart, faar i vore Dage ikke Lov til at rejse upaaagtet, nej, det følges af aarvaagne, traadløse Meldinger: Nu er Isbjerget *dér* — nu er det *dér!* Saa ved Skibene, hvad de har at rette sig efter og kan holde langt uden om det.....

To unge Mænd staar ved Siden af hinanden og drøfter Chancerne i Kanada. Samtalen brydes i Stumper, for den ene unge Mand er en glad Danser, og han lader til at have et godt Øje til en køn ung Pige, som heller ikke har noget imod at faa sig én Svingom.

Men i Pauserne taler de to unge Udvandrere altsaa om Fremtiden. De træffer hinanden første Gang paa dette Skibsdæk, men de føler sig allerede knyttede til hinanden, fordi de har omtrent samme Maal. Den ene er fra Landet, den anden fra Hovedstaden — det skiller dem imidlertid ikke ad: De er uden Formaliteter blevet enige om at sige Du til hinanden.

»Naa, saa Du skal helt ud til Alberta,« siger Københavneren.

»Ja, jeg har da Billetten til Standard, og jeg har ogsaa sikret mig Arbejde dér. Hvor langt skal Du?«

»Foreløbig til Winnipeg. Og saa vil jeg forresten give mig Skæbnen i Vold.«

»Det er Du ikke bange for?«

»Nej, aldeles ikke. Ser Du, naar man har gaaet arbejdsløs i et halvt Aar og ikke har Lyst til at ligge sin Familie til Byrde, saa er man varm paa at nappe det første det bedste *Djob*, som de kalder det. Og kan jeg ikke faa noget at bestille hjemme, saa maa jeg prøve ude.

Har Du faaet Penge med hjemme fra?«

»Ikke flere, end at jeg kan klare mig til Standard,« siger Landbo-Udvandreren forsigtigt.

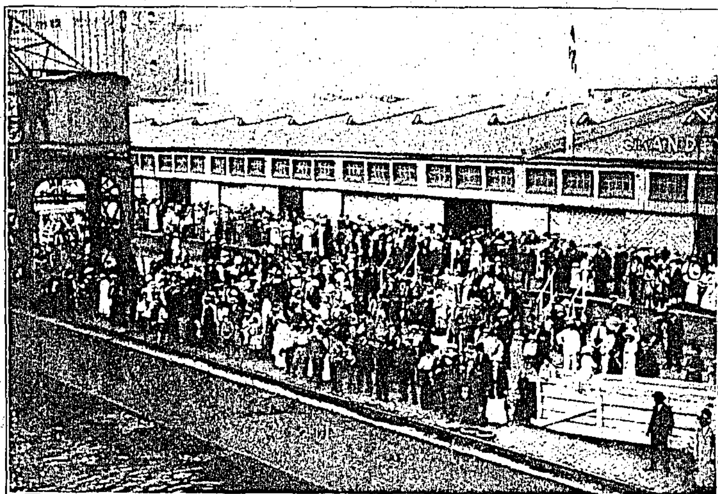
En Gruppe Emigranter paa Overrejsen til det nye Land.

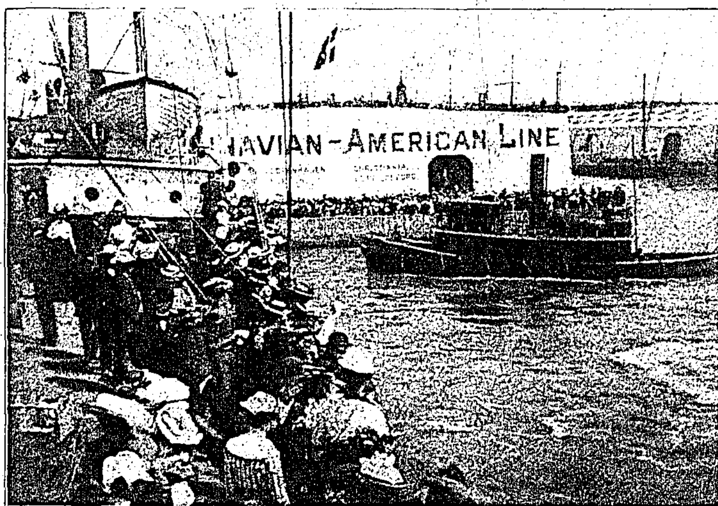
Kaptajnen modtager Besøg paa Broen.

Jyden og Københavneren bevarer Venskabet ogsaa efter Landstigningen.

Den kendte Kajplads i Københavns Frihavn, hvor saa mangt et kærligt „Farvel“ og „Goddag“ er fløjet imellem Skib og Land.

Atlanterhavsdamperen udenfor Skandinavien-Amerika Liniens Kajplads i Hoboken, New York.

»Man *skal* ikke have Tegnebogen i Orden, naar man gaar i Land i Kanada, vel?«

»Næh, det vigtigste er nok, at vi selv er i Orden,« ler Landboen, »og det ser jo baade Du og jeg ud til at være.«

»Jeg har ikke mere Tøj med, end der kan være i en Haandkuffert, har Du?«

»Ja, jeg havde alligevel en Kuffert staaende hjemme, og den gaar jo igennem paa Billetten.«

»Men de siger, at det er det aller fornuftigste at forsyne sig med Tøj, efterhaanden som man faar Brug for det. De gaar vist ogsaa med noget helt andet Kluns derovre, har jeg hørt .... Naa, undskyld, min Ven, jeg maa ha' denne Dans med! Jeg véd ikke, hvornaar jeg faar danset, naar jeg først kommer i Land.«

Lidt efter fortsættes Samtalen:

»Du faar saa nok en Farm engang,« siger Københavneren.

»Og Du bliver maaske Direktør for en stor Kobbermine.«

Stenbroens Søn ler fornøjet ved Tanken:

»Perhaps!« *) siger han. Og han tilføjer: »Kan Du meget af Sproget?«

»Ikke en hel Del,« tilstaar Landboen, »men *saa* meget kan jeg da. Jeg læste Engelsk i to Maaneder med vores Lærer. Udtalen er det værste. Jeg forstaar næsten ikke et Kuk, naar jeg hører to Englændere her ombord tale sammen.«

»Det gælder bare om at gaa paa med krum Hals,« forsikrer Københavneren. »Man kommer længere med at sige *Jæs aalrajt* end med at sige *No.* Lad mig høre Dig sige det.«

»Jæs aalrajt, det kan jeg da sagtens sige!«

»Fajn! Hør, vi To maa kile paa med det Engelske. Vi fortsætter efter Lunch. Men nu maa Du ha' mig undskyldt lidt igen.«

*) Maaske!

Og han styrer over Dækket imod de to Pigeøjne, som har sendt ham et traadløst Telegram ....

I Golfstrømmen kommer Skibet ind i halvtropisk Varme. Dette sker næsten pludselig. Paa mindre end en Time gaar Termometret syv—otte Grader Celsius i Vejret. Børnene sjipper paa Dækket, klædt i næsten ingen Ting; et Selskab af unge, mandlige Passagerer, som konkurrerer om Mesterskabet i *shuffle board**), trækker uvilkaarligt i Skjorteærmer; og Tempoet sættes ned hos de Promenerende. Og de unge Piger behøver ikke at danse for at faa Sundhedens røde Roser til at blomstre paa Kinderne. Det føles som en Vellyst at aande i den rene, milde Luft.

»*Nyd det,*« siger de erfarne Sømænd, »for om et Par Dage er vi i Nærheden af Nova Scotia, og saa skal det nok slaa til, at vi faar Taage.«

Men de Sagkyndiges Vejrspaadomme bliver for en Gangs Skyld gjort til Skamme. Selv om Temperaturen gaar ned igen, da Skibet slipper den varme Strøm, saa holder Vejret sig klart, og den sidste Dag før Land kan »Kaptajnsmiddagen« løbe af Stabelen under festlige Former med Skipperen selv for Bordenden ved det midterste Bord.

Der sidder enkelte lukkede Ansigter rundt om i Forsamlingen, men iøvrigt er det let at se, og navnlig at høre, at Passagererne nu er blevet rystet sammen.

Halvan begynder meget tidligt at »gaa«, nemlig hos en Klike af glade Ungersvende, der under Overrejsen har været Medlemmer af en af dem selv stiftet Forening med det forpligtende Navn »Bort med Snapsen«. De er indstillede paa at more sig, men holder sig fornuftigvis indenfor beskedne Rammer, svarende til deres »Härtkorn«. Andre fylder hyppigt deres eget og deres Sidemands Glas med Vin. Det kan ikke altid ses paa dem, at de har Raad til dette, og det er meget muligt, at de sidenhen maa nøjes med Vand. Maaske netop Tanken herom er medvirkende til, at

*) En Art »Paradisspil«, hvor Hinkestenen er erstattet af store, runde Træskiver, som skubbes ind i afdelte Rum.

de denne sidste Aften vil have Glans over Tilværelsen. Ligesaa sikkert er det, at her sidder andre Passagerer, hjemvendende Farmere og Forretningsmænd, som nøjes med deres trofaste Glas Vand eller højst et Glas Øl. De sidder med et ganske lille Smil om Munden ved Tanken om, at de godt kunde betale hele Gildet.

Imellem Fisken og Stegen rejser en Mand sig og slaar paa sit Glas og holder *Talen.* Han begynder med at sige, at han aldrig har været ude paa en Atlanterhavsrejse før, men ikke desto mindre former hans Ord sig i de samme Vendinger, som andre Talere har brugt ved andre Kaptajnsmiddage. Om Linien og naturligvis Flaget, om det gode Skib og den flinke Besætning, tilsidst en Tak til den aarvaagne Kaptajn. En Kompliment til »Køkkenet« faar Overhovmesteren, der staar som en Skildvagt ved Buffetten til at aflevere sit militæriske Nik, Hagen ned i Flippen. Saa rejser Kaptajnen sig og takker Passagererne, fordi de har valgt netop denne Linie, og dermed er den højtidelige Del af Festen sket Fyldest. Da Hurraraabene har lydt, kan Overhovmesteren med Sindsro løfte sin »Marskalstav« — han benytter en Blyant, men burde sandelig forlenes med en Stav! — til Tegn paa, at Tjenerne kan begynde Serveringen af Stegen.

De efterfølgende Taler er mere ubundne og mere morsomme, men desværre synes de kun beregnede for Bordender og Kroge, saa det er kun en mindre Part, der nyder godt af dem.

Helan gaar under fuld Sang.

Første Mester underholder en lidt tunghør Dame med at fortælle om sin Hund.

»Vil De tro, at den gøer og viser Tænder, hver Gang jeg kommer hjem fra en Rejse?«

»Hvad gør den, siger De?«

Mester demonstrerer, hvordan Hunden tér sig, naar han kommer hjem. Og Damen smiler.

»Jamen, kan De forstaa Hunden?« spørger Mester.

»Den synes selvfølgelig, at De forsømmer Deres Familie.« indskyder en mandlig Passager.

Ved et andet Bord har Doktoren forsøgt at faa en Samtale i Gang om Literatur.

»Jeg maa jo tilstaa,« siger han til Sidemanden, den ældre Farmer med Kabalerne, at det forbavser mig *noget*, at De ikke har hørt den Forfatter omtale. Han er verdens kendt......«

»Jeg er ikke gammel nok endnu til at læse Literatur,« kommer det sindigt fra Farmeren, »lad *det* vente, til jeg skal sidde i Kakkelovnskrogen.«

Fruen med den »thajlige« Mand løfter sit Glas mod en anden Dame:

»Don't forget*), hvad jeg har sagt Dem, at inden der er gaaet et halvt Aar, saa har De Hus og Hjem. Men tell mig i god Tid om Brylluppet, saa jeg kan sende Dem en Hilsen......«

Fra en fjern Krog af Salonen høres nu og da et *Jæs aalrajt* med landlig Snurren paa r'et.

En tidligere blegnæbbet ung Mand er iaften helt rødmosset og betror en Dame, som sin fulde og faste Overbevisning, at dette Skib er Verdens bedste Skib; og eftersom han ikke har Kendskab til andre Skibe, maa hans Tro jo siges at være stærk.

Saa følger Dansen, den sidste Dans ombord.

Og Natten — — den sidste Nat.

De Kloge bruger den til det, Natten er skabt til — at sove i. Men nogle Natteravne bruger den til at sværme i, for Maanen skinner, og de har lovet sig selv, at de vil se de første Fyr blinke forjættende til dem fra det nye Land, før de gaar til Køjs.

---

*) Glem ikke.

ET PUSTERUM I WINNIPEG.

Næsten før Emigranterne selv vidste af det, sad de i et Hurtigtog og dampede ind i det nye Land. De skulde ikke ved Landstigningen igennem nogen Skærsild. I Følge den kanadiske Emigrantlov hører Danmark nemlig, som de øvrige skandinaviske Riger, til de *begunstigede Lande,* for hvilke der ikke er fastsat nogen Grænse for Antallet af Indvandrere, med andre Ord: den kanadiske Regering tager meget gerne imod Nykommere fra disse Lande; og forøvrigt er det i Parentes bemærket endnu ikke hændet, at nogen dansk Emigrant er bleven stoppet af Myndighederne og sendt hjem igen som »ikke god nok«.

Lad nu dette være sagt i en god Time.

Thi ligesom De forenede Stater har reguleret og formindsket sin Indvandring og i de senere Aar hyppigt har returneret Emigranter, saadan vil det ogsaa gaa Kanada engang. Og selv om en saadan Indskrænkning maa antages at ligge langt ude i Fremtiden, fordi det vældige Land er saa tyndt befolket — det er større end Europa og har ikke stort flere Indbyggere end Belgien — saa bør danske Udvandrere sætte en Ære i at hævde vort gamle Renomé som dygtige og arbejdsomme Folk, hvem fremmede Lande gerne vil give en Chance.

Det er i vore Dage saadan, at saa godt som alle Indvandrere i Kanada straks igen rejser videre imod Vest. Kun en lille Brøkdel har Ærinde i de østlige Provinser, hvor der ikke er Efterspørgsel efter fremmed Arbejdskraft. Frem-

mede vil her kun have gode Chancer, hvis de er særlig dygtige Fagfolk, og hvis de er helt fortrolige med Sproget. Flertallet staar sig i alle Tilfælde ved at »gaa Vest«. Og af alle disse Emigranter, som enten rejser helt paa eget Initiativ eller lader sig sende afsted, d. v. s. faar et Selskab eller en Agent til at ordne alt for dem, stopper de 75 Procent op i Winnipeg for at puste lidt, før de fordeles ud over Landet.

Byen Winnipeg (udtales Hwinnipæk) ligger midt inde i Landet, omtrent tre Dagsrejser fra Halifax og to fulde Dagsrejser fra Montreal. Det vil altsaa sige, at Emigranterne gennemrejser den østlige Halvdel af Kanada uden at stifte andet Bekendtskab dermed end det, man kan erhverve sig under korte Stop i de større Byer og iøvrigt ved at kigge ud igennem Kupévinduerne.

Det sidste er anbefalelsesværdigt — Landet fortjener, at man lægger Mærke til det.

I »Sæsonen«, som begynder i Maj Maaned, er Emigranttogene stoppende fulde af Passagerer, og det kan med et mildt Udtryk være et lystigt Selskab at dumpe ind i. Jeg har hørt saadanne Tog køre forbi og troede i Forbifarten, at det var Kreaturtog, saadan blev der brølet og bræget ud ad Vinduerne — men jeg iler med at tilføje, at de var ladet med Folk fra de *ikke* begunstigede Lande! Forøvrigt gør de færreste Emigranter Indtryk af at have nogen udpræget Sans for Naturskønhed, men det er i saa Fald værst for dem selv, thi Køreturen igennem Provinserne Quebec og Ontario frembyder megen landskabelig Skønhed. Landet veksler stadig. Snart kører vi igennem Lavland, hvor Floder og Søer dukker smilende frem og viser os Udsnit af Kanadas vældige Træindustri. De fældede Træstammer lyser i Solen og danner flydende Øer paa deres Vej ned mod Savmøllerne.... Snart kører Toget ind i Skove, som ikke synes at skulle faa nogen Ende. Efterhaanden hæver Landet sig til Højland, men ingen Steder højere, end at Løvtræer og Naaletræer kan klæde Bjergene helt op til deres Top.

Store Strækninger i den vestlige Del af Ontario er fre-

det Land, saavel for Floraens som for Faunaens Vedkommende, hvilket bl. a. vil sige, at Bjørnen har sit Bo her. Jo, det kan nok betale sig at kigge ud igennem Vinduerne, naar man kører igennem Kanadas Skove.

Hist og her paa en Klippeskrænt en malerisk henslængt Sommerhytte med Slyngblomster op ad Stolperne, som bærer Verandaens Tag.

Kanadierne er store Blomsterelskere, og det skal de have Tak for. Der er en himmelvid Forskel paa Jernbanestationerne nede i Staterne og dem heroppe. Eller rettere sagt paa Rammen om dem. Dérnede graa og kedelige Omgivelser, Heroppe Græsplæner med livlige Blomsterbede lagt lige ved Siden af Perronerne. Det bereder En et Velvære at stige ud af Toget en Sommerdag. Og tænk, hvor hyppigt der bliver Anledning til at stige ud og strække Benene og se sig om, naar man er ude paa en Jernbanetur, der varer tre Døgn.

Der er Spisevogne i Toget, men de er kun for Velhavere. Vi behøver dog ikke at mangle noget, idet Konduktører kommer igennem Vognene og falbyder alle Slags Forfriskninger og Spisevarer. Desuden standser Toget flere Gange i Dagens Løb ved Stationer, hvor der forefindes Restauration, og disse Spisestoppesteder averteres i god Tid. En ny Mand, som ikke er fortrolig med Sproget, vil have svært ved at forstaa, hvad Konduktørerne raaber; men i Emigrantvognene vil der altid være hjælpsomme Rejseførere tilstede.

Saa en Formiddag ruller vi ind i Winnipeg.

Det kan ikke nægtes, at Idyllen nu er svundet lidt bort fra Landskabet. Landet er blevet fladere, blevet Prærieland, og Indkørselen til »Kanadas Hjerte«, som man har kaldt Winnipeg, sker igennem kedelige Forstæder. Et Sted ses en gigantisk Losseplads af rustent Jern rødme paa Byens Vegne. Et tæt Net af Luftledninger bidrager til at »støde« Øjet. Byens Træer synes at være bleven forvandlet til Master med Traade ...... Ja, men, se nu dér, en Flod der bugter sig! Og dér, en Park med legende Børn. Saa

Du det Egern springe i Træet? .... Saa kommer der lange Skygger fra høje Huse, og Toget glider til Hvile.

»Winnipeg, alle de Rejsende stiger ud!« lyder Konduktørernes skingrende Raab, og i næste Øjeblik hersker der Mylder paa Perronerne.

Men ingen behøver at ængstes for, at han skal blive borte i Mylderet!

De skandinaviske Lande har hver sin Emigrantpræst virkende i Winnipeg, og det hører til denne Mands Pligter at møde ved Togene for at byde Emigranterne velkommen og hjælpe dem til Rette. Han er kendelig paa sin guldtressede Kasket med Ordet *Chaplain* lysende over Skyggen. Ordet betyder egentlig Feltpræst, og det passer for saa vidt meget godt, som Nykommerne jo kan betragtes som en Skare Soldater, der kommer for at erobre nyt Land, omend i en fredelig Kamp.

Imidlertid kan det hænde, at Nogen misforstaar Situationen.

Den danske Emigrantpræst, Pastor *Damskov,* fortæller mig, at en Rejsende, forøvrigt ikke nogen Dansker, straks efter at være steget ud af Toget, styrede sine Fjed hen imod ham og spurgte, om han ikke kunde fortælle ham, hvor han kunde faa noget Brændevin.

»Nej, De tager fejl, jeg er Præsten!«

»Naa, *saa* maa De undskylde — men det koster vel ikke noget at spørge sig for?«

Præstens første Opgave er at faa Emigranterne i Hus.

De Rejsende, som har taget den Beslutning, at drage deres egen Kurs paa egen Haand, eller som har Billet til et fjernere Bestemmelsessted, skiller sig nu ud fra de andre, som maa vente her, indtil der kan blive anvist dem et Sted at rejse hen.

Denne Ventetid plejer ikke at være af lang Varighed om Foraaret og om Sommeren. Et Par Dage, højst en Uge.

Men det gælder for de fleste Emigranter om at faa Ventetiden til at forløbe saa smertefrit som muligt, det vil sige uden større Udgifter, og i dette Øjemed er det, at Emigrantkasernerne er indrettede. Paa selve Banegaardens Grund

er der opført to store Kasernebygninger, den ene beregnet for Polakker og andre Folk fra de ikke begunstigede Lande, den anden for Englændere, Skandinaver, Hollændere, Franskmænd og endnu et Par Nationer. som kan glæde sig ved at staa i Begunstigelsens Tegn, d. v. s. vide. at de er mere velkomne end andre Folk. Disse to Kaserner kan rumme mange Hundrede Gæster, og de er ofte fuldt belagte.

Det vil stride imod Sandheden at kalde dem hyggelige, nej, de graa Kaserner har absolut deres Ydre imod sig, og derfor maa man ikke undre sig over, at Indehaverne af de smaa Logihuse i Nærheden af Jernbanestationen har Held med sig, naar de henvender sig til de Nyankomne og fortæller dem, at »de kan ikke være bekendt« at bo paa Emigrantkasernerne. De risikerer dér at komme i slet Selskab og at blive fyldt med baade det ene og det andet. Nej, vil De betragte dette? (Et Prospektkort deles ud). Her ser De mit lille hyggelige Hus, kun to Minutter fra Stationen. De bedes bemærke Verandaen med Gyngestol og Potteplanter. *Kun* 50 Cents (2 Kr. 50 Øre) for et Værelse pr. Dag. Og Kosten kan De faa, saafremt De ønsker det. Vi vil gøre alt, for at De kan føle Dem glad og tilfreds i Winnipeg!

Har Emigranten Penge paa Lommen, kan det være morsomt nok at prøve Logihusene, for ikke at tale om Hotellerne, som Winnipeg har Overflod af; men dersom han er nødt til at vende og dreje sine Cents, saa staar han sig selvfølgelig ved at tage imod det venlige Tilbud om gratis Logi i Emigrantkasernen. Jeg har gaaet begge Bygningerne efter i Sømmene og fundet dem absolut propre. Navnlig *spules* der godt. Og der er ingen Mangel paa frisk Luft i Lokalerne. Sovesalene er naturligvis indrettede til mange Mennesker, men dersom der findes Familier med Børn iblandt Emigranterne, vil de altid faa overladt separate Rum for dem selv. Hver Gæst faar anvist sin egen Seng, en rigtig »Menneskeseng« med gode Madratser og Tæpper, men Lagener udleveres ikke, og kun i Kvindernes Sovesale ser jeg hvidt Betræk paa Hovedpøllerne. Det bliver

dog sagt mig, at hvis en Emigrant anmoder om at faa Lagener, saa vil han faa det.

Store Fælleskokkener staar til Raadighed for Kasernens midlertidige Beboere, og her kan man altsaa selv tilberede sin Mad. Skulde der iblandt Emigranterne findes Mennesker, som ikke har Raad til at købe lidt Mad, saa vil de faa Fødevarer tildelt; men det hører til Sjældenhederne, at nogen kommer til Kanada paa fuldkommen bar Bund, i det mindste fra Danmark.

* * *

Jeg har hørt mange Eksempler paa, at Udvandrere er blevet til noget i det fremmede Land, selv om de har maattet begynde med ingen Ting. Men i vor Tid, hvor Konkurrencen og Kampen for Tilværelsen er skrap, *ogsaa sine Steder i Kanada*, vil man allerede i Starten være et Hestehoved foran Konkurrenten, hvis man har noget at staa imod med. For Eksempel lidt Penge, saa man kan klare sig igennem en uventet og vanskelig Situation. Eller bedre Viden, bedre Uddannelse, kort sagt være bedre forberedt end Konkurrenten. Og Manden ved Siden af er altid Ens Konkurrent, hvis han da ikke tilfældigvis er Ens haandgangne Ven, som man har lovet at staa Last og Brast med.

Den bedste Maade at »komme an« paa i et nyt Land, og den, jeg derfor altid har anbefalet, er naturligvis den, at man i Forvejen er helt klar over, *hvad* man vil, og *hvor* man gaar hen. Dette maa der i saa Fald være korresponderet om, før man rejser. Den *daarligste* Maade er den, som kan udtrykkes ved, at man rejser efter bedste Beskub. Den har bragt Skuffelser til mange Mennesker, og disse Mennesker har saa udraabt Veklager uden at tænke over, at de burde rette Bebrejdelserne mod sig selv.

— Enten man nu under Opholdet i Winnipeg er sin egen Herre, eller man har foretrukket at lade Emigrantbureauet om at finde en passende Beskæftigelse til En, saa bør Pusterummet anvendes til at se Byen og Omegnen. Det Raad skulde alle Udvandrere skrive sig bag Øret, thi

det er klogt at benytte enhver Lejlighed til at lære det nye Land og det nye Folk at kende.

Winnipeg, som er Hovedstaden i Provinsen Manitoba, er en mærkelig Blanding af Nutid og Fortid. Her er flere Tilløb til Skyskrabere, og paa hvert Gadehjørne findes der enten en Bank eller et Hotel. Men Automobilchaufførerne føler sig ikke for store til at praje Folk paa Gaden, og ved Siden af et moderne Varemagasin paa Hovedgaden ser man en Marskandiserbutik, hvis Indehaver staar i Skjorteærmer i Døren og indbyder til at kigge indenfor.

Nogle faa Skridt nede i Sidegaderne støder man paa Træhuse. De kan være skæve og faldefærdige, men en nøjsom Kineser kan dog altid finde dem anvendelige til Vaskeri samt til Bolig for sig selv og sine mandlige Hjælpere. Kineserkvinder ser man yderst sjælden, og Grunden hertil er den, at en Kineser maa svare en høj Pengeafgift, hvis han vil tillade sig den Luksus at føre en Hustru (eller en Datter) med sig ind i Landet. Han selv er taalt, fordi han er Verdens bedste Vaskemand. Jeg har aldrig baaret saa fine Flipper som i den Tid, da jeg boede i Winnipeg.

Med Forstæder har Byen i Aaret 1926 omtrent en kvart Million Indbyggere. Den er vokset amerikansk hurtigt i Løbet af de sidste tredive Aar, og det er let at vide, hvorfor den er vokset saa hurtigt. Byen ligger lige paa Østgrænsen af Prærielandet og danner Central for det rige Farmlands Produkter. Først for et halvt Hundrede Aar siden blev Stedet By og fik sit Navn stadfæstet — ja, for man havde længe kaldt Stedet Winnipeg, hvad der er et indiansk Navn og betyder Mudderhul. Læseren vil ikke finde dette Navn meget poetisk, nej, men Indianerne har altsaa syntes, at den lille Flække, hvor de drog ind og tuskhandlede med de hvide Skindhandlere, ikke fortjente noget bedre Navn. Dels laa den jo ved den mudrede Flod, dels blev Indianerne vel som Regel snydt i Handelen, saa Vandet drev dem ud af Øjnene.

Red River, Den røde Flod, løber nu midt igennem Byen, og store Broer fører over den til Befordring af den stadig voksende Trafik. Ude langs Floden ligger der smukke

Parker, som Winnipegs Beboere tager i Skoven i om Søndagen, om de da ikke foretrækker Jernbaneturen op til Winnipeg Søen med dens ret storstilede Badeliv.

Hvis man har Blik for de smaa Ting, kan man godt falde lidt i Rørelse over at finde, i selve Hovedgaden, Stubbene staaende endnu af de Træer, som dannede en idyllisk Allé i Winnipegs helt unge Dage. De er savet af lige ned til Grunden, og disse Rester af fordums Allétræer er i Aarenes Løb blevet blankslidte af mange Trin. De staar i Asfalten som *et Minde*. Men da jeg spørger en Mand, som staar i sin Butiksdør og spejder efter Søgning, hvad det monstro kan være for nogle Træer, som har vokset her engang, saa udbryder han forbavset: Træer? Hvad er det for Træer, De taler om? Manden aner ikke noget om det Liv, som har rørt sig uden for hans Dør. De svundne Dage — dem kan han jo ikke tjene Penge paa! De fleste Folk i Winnipeg er *business men,* Forretningsfolk, og de har ingen Interesse af at fordybe sig i Fortiden.

Derfor skænker denne moderne Mand det heller ikke en Tanke, hvorfor monstro den Hovedgade, som hans Butik ligger paa, er saa bred — en af de bredeste i nogen kanadisk By. Og dog har denne Bredde sin ganske interessante Historie, som kan fortælles saaledes: Rødhuderne trak med deres Heste og Vogne de første Spor hen over Prærien. Saa kom Skindjægerne til, og hvis de gamle Spor var for opkørte, trak de nye Spor ved Siden af. Senere kom Nybyggerne kørende i deres »Prærieskonnerter«, de store Familievogne med de hvælvede Presenninger over. I Regnvejr og Tø blev der stadig kørt længere ud til Siderne, og paa denne Maade blev der en bred Vej ned til Floden, med lang Afstand imellem de to Rækker Hytter, som rejste sig. Og denne brede Vej blev altsaa til Hovedgaden i Manitobas Hovedstad.

At Winnipeg som By dog er stolt af de gamle Minder, ser man i det lille Anlæg, som er beliggende lige overfor den ene af Byens Banegaarde. I Anlæget er plantet som en Slags Museumsgenstand det gamle Lokomotiv, som var den første »Maskine« af denne Art i Kanada. Maski-

nen kom nede fra Staterne, og efter at den i en lang Aarrække havde gjort god Tjeneste paa den lille Banestrækning fra Winnipeg til Emerson (ved Staternes Grænse) blev den udrangeret og nyder nu en velfortjent Hvile. I Tenderen er Kullene blevet afløst af Jord, og et frodigt Blomsterbed dufter her Sommerdage. Alle Tilrejsende kender den morsomme gamle Maskine med den tragtformede Skorsten, og Ingen synes, at dens Kælenavn, *Countess of Dufferin,* Grevinden af Dufferin, som pranger i altid nypudsede Messingbogstaver, er for fint. Hun varslede dog en helt ny Tid ind i det vældige Land, hvor nu to store Jernbaneselskaber konkurrerer om at befordre Trafiken af Mennesker, Dyr og Gods over et Omraade fra Atlanterhavet til Stillehavet.

* * *

Fordi nu alle de »nye Mennesker« stopper op i Winnipeg, rører der sig et broget Liv i Byens Gader. Især virker Polakkvinderne oplivende med deres mangefarvede Tørklæder og broderede Sko. Og Byens Forretningsdrivende er naturligvis saa kloge at drage Omsorg for, at de Tilrejsende faar noget at kigge paa. Jeg har sjælden i nogen anden fremmed By set saa mange lokkende Udstillingsvinduer som her, og det Udstillinger, som i bogstavelig Forstand lover Beskuerne Guld og grønne Skove.

I nogle af Vinduerne er der udstillet Prøver paa Markafgrøder, i Form af bugnende Neg, Kæmpekartofler, Sædkorn i Glasbeholdere osv. I andre ser man plastisk fremstillede Landskaber med dekorativt anbragte Farmbygninger og med Køer, Heste, Grise, Faar og Fjerkræ spredt yndefuldt og ødselt rundt om i Terrænet. Farm kæder sig til Farm. Et malet Panorama i Baggrunden fortsætter den landskabelige Herlighed, og over det hele Billede af Velstand og Lykke straaler en forjættende Sol.

Jernbanetog i forskellige Retninger angiver, at det er

bekvemt at komme til Byen, og at det er en smal Sag at faa Produkterne sendt af Sted til Forbrugerne.

Ved hver Farm er der anbragt et Skilt, hvorpaa der staar at læse, hvordan man kan blive Ejer eller eventuelt Forpagter af en saadan Farm. Saa og saa meget i kontant Udbetaling, saa meget i aarlig Rente. Ja, for nogle af Farmene kræves der slet ingen Udbetaling. Andre Plakater reklamerer med, hvad Jorden alene koster.

Nykommerne staar hyppigt stille udenfor disse Vinduer, betragter Herlighederne og undrer sig over de billige Priser. Og Agenterne har livligt Besøg derinde i Bureauerne. Men jeg vil sige, at den Udvandrer er daarlig rejst, som kommer herover i den Hensigt og i Besiddelse af Penge til at købe Hus og Jord, og som tror, at han kan stole blindt paa fremmede Agenter. Han kan da meget nemt købe Katten i Sækken, ja, han kan risikere at faa tildelt Jord af en daarlig Beskaffenhed, som han maa forlade med Tab efter faa Aars Forløb.

Undgaa at købe noget, som kun har været præsenteret paa Papiret.

Emigranter vil i alle Tilfælde staa sig ved at indhente Oplysninger og Raad, og det er da saa heldigt, at der er dansk Konsulat i Winnipeg, ligesom den før nævnte Emigrantpræst har sit Hovedkvarter i denne By. Pastor Damskov gør Indtryk af at være en Mand, der meget beredvilligt vejleder tilrejsende Landsmænd og gerne viser dem Gæstfrihed i sit Hjem.

Da jeg sidder i Pastor Damskovs Arbejdsværelse og taler med ham om Udvandreres Kaar i Kanada, fortæller han mig, at han med Aarene er kommet til at holde mere og mere af sin Gerning.

»Selv om den kan give mange Bryderier,« siger Præsten, »saa lærer jeg jo ogsaa mangfoldige Menneskeskæbner at kende, helt ind til de lønlige Tanker. Her har jeg nu til Morgen faaet et Brev fra en Mand, som fortæller mig hele sin bedrøvelige Fortid. *Efter at* det for længe siden er gaaet ham godt, læg Mærke til det! Han behøvede jo slet ikke at fortælle mig alt dette, men han sy-

nes maaske, at han paa denne Maade vil sige mig Tak for, at jeg engang hjalp ham lidt og skaffede ham en god Plads.

Jeg skal betro Dem noget. Naar jeg sender Mennesker herfra og videre ud, til Saskatchewan eller Alberta eller hvor de nu kommer hen, som Regel begynder de jo paa en Farm, saa skriver jeg til deres fremtidige Arbejdsgiver og beder ham saavidt muligt give Vedkommende Lejlighed til at komme i Kirke. Se, saa har jeg gjort *mit*, ogsaa i den Retning.

Her er et Brev af en helt anden Art,« fortsætter Pastor Damskov, »det er fra den ene af to unge Danskere, som for nogen Tid siden gjorde Forsøg paa at smutte fra Kanada ned til Staterne uden at have deres Papirer i Orden. Der er mange unge Mennesker, som er saa naive at tro, at Chancerne skal være bedre der end her. De skulde tage Lære af Amerikanerne, skulde de! Dér nede fra gaar Strømmen tvertimod mere og mere herop. Naa, men de forsøgte altsaa at slippe igennem, og paa Grænsen blev de naturligvis stoppet af Politiet, som er meget paapasseligt.

Den Slags Forsøg paa at smugle sig ind i Landet bliver i De forenede Stater straffet med Fængsling. Og det er fra Grand Forks Fængsel, at den ene af Synderne nu skriver og lover mig Bod og Bedring, hvis jeg vil være saa god at drage Omsorg for, at han og hans Kammerat bliver løsladt og sendt tilbage. Bare de dog vilde blive lidt klogere, de unge Eventyrere. Men Sagen er den, at man i et fremmed Land har lettere ved at komme i daarligt Selskab end i godt.«

»Er der dansk Kirke i Winnipeg?«

»Desværre ikke endnu. Den Institution, som hedder Dansk Kirke i Udlandet, har givet Løfte om 10,000 Kr. til en Kirke her, men endnu er vi ikke kommet længere end til at eje Grunden. Da Sjællands Biskop for et Par Aar siden var herovre for at besøge de danske Kirkesamfund i Amerika, kom han ogsaa til Winnipeg, og han gjorde dengang det første Spadestik til Kirken, men det er jo siden

groet over med Græs. Jeg vil haabe, at det ikke maa vare altfor længe, før vi faar Raad til at bygge.«

»Holdes her saa ikke dansk Gudstjeneste?«

»Jo, vi laaner den herværende svenske, lutherske Kirke. Og desuden samler vi de Landsmænd til Møde, som har Lyst og Trang til opbyggelige Sammenkomster. Det sker bl. a. her i mit Hjem.«

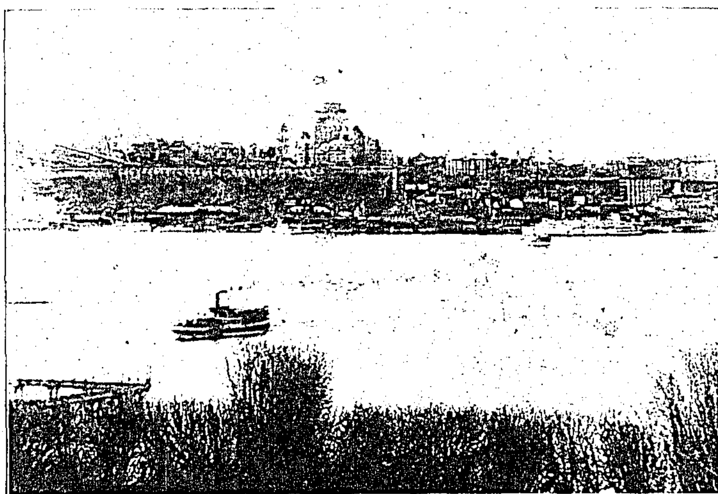
Jeg kan tilføje, at Emigrantpræsten i Aarenes Løb har faaet sit Arbejdsværelse indrettet som et helt anseligt Brevsamlingssted, idet mange Breve sendes til hans Adresse med Anmodning om at lade dem »gaa videre«. Og Pastor Damskov er muligvis den Dansker herovre, som kender Adresserne paa de fleste Landsmænd i Kanada.

Selve den fastboende Koloni af Danske i Winnipeg er forøvrigt ikke saa stor, eftersom Byen mest er Gennemgangsstedet. Her virker dog endel danske Forretningsmænd og Ingeniører, Teknikere og Haandværkere, og her findes en dansk Forening, som bestræber sig for at holde Danskheden levende ved at samle Medlemmerne til selskabelige Sammenkomster. Desuden er her et dansk Pensionat, hvor man spiser hjemligt og godt, og hvor man efter god dansk Skik interesserer sig levende for hinandens Velfærd.*)

En af de Landsmænd, jeg fik Anvisning paa at aflægge et Besøg, var den danske Skomager.

Inde paa Det forenede Dampskibsselskabs Filial i Winnipeg havde man sagt mig, at jeg maatte ikke rejse fra Byen uden at have hilst paa Skomageren. Jeg vilde finde ham i et helt Dickensk Interiør, hed det, og det passede godt nok; thi hans lille Knaldhytte (undskyld, Mr. Larsen, men det var Dem selv, der brugte Udtrykket!) i Fort Street, lige overfor Orpheum Teater, gjorde allerede ude fra et

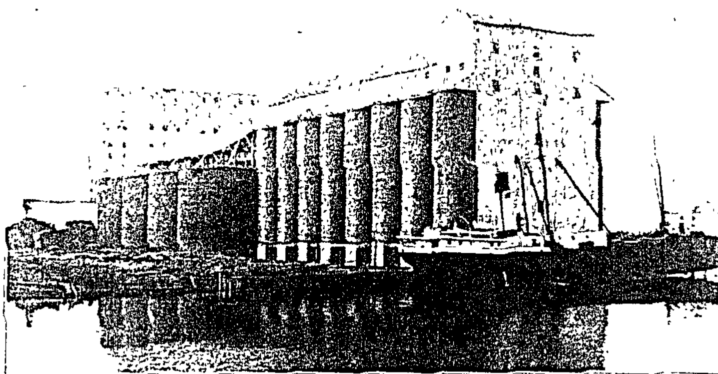
*) Da et andet dansk Pensionat i Winnipeg har givet Anledning til offentligt fremførte Klager, bl. a. over Optrækkeri, vil Tilrejsende gøre klogt i at bede Emigrantpræsten vejlede dem, hvis de ønsker at tage Ophold paa et Pensionat. Præsten møder ved alle de store Emigranttog.

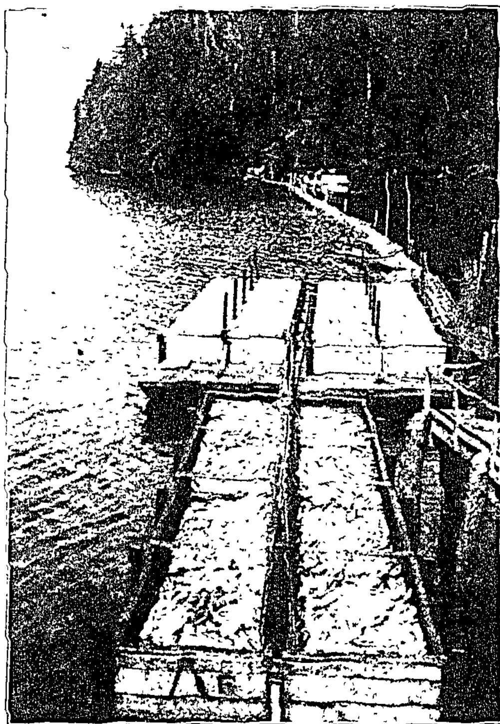
Udsigt over Byen Quebec. Den monumentale Bygning i Midten er det Hotel, opført af C. P. R. (Canadian Pacific Railway Co.), der ses nedenfor.

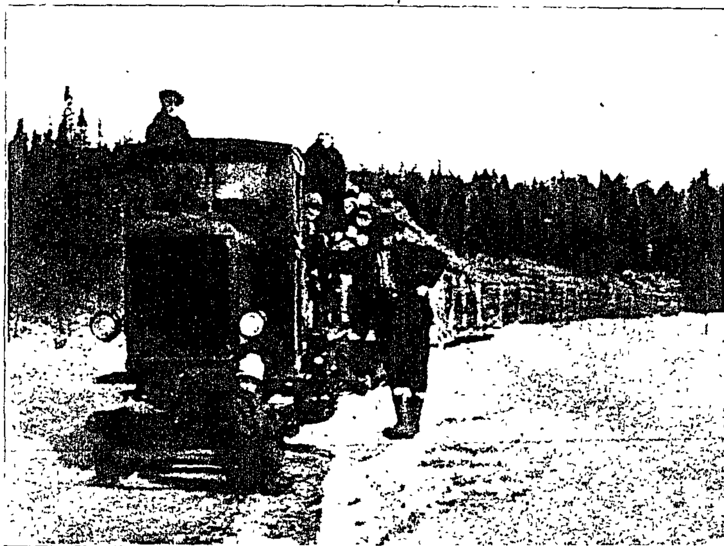
Kanadas smukkeste Hotel — og tillige et af Landets største — Frontenac Hotel i Quebec. Tilvenstre i Billedet en Statue af Quebecs Grundlægger, den franske Opdagelsesrejsende *Champlain*.

Korn-Elevatorer i Fort William, Provinsen Ontario. En Damper indtager en Ladning Hvede til Eksport.

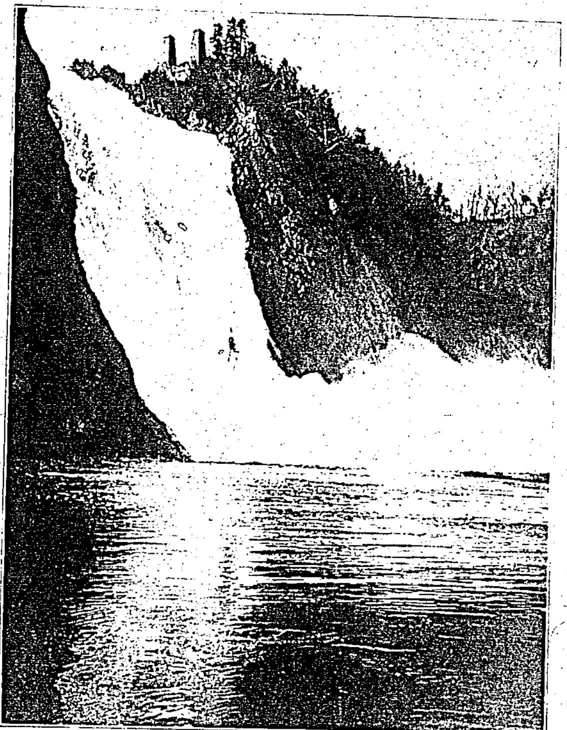
Efter et Laksefiskeri i British Columbia.

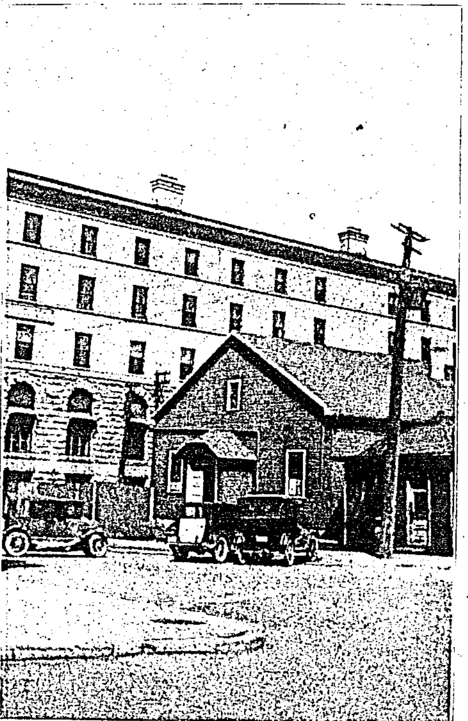
Et Tog belæsset med Granstammer fra Skovene —
det vordende Papir.

Træstammerne væltes ud i Floden, som gratis besørger dem videre
til Savmøllerne og Papirfabrikkerne.

Montmorency Vandfald i Nærheden af Byen Quebec.

De store, graa Emigrant-Kaserner i Winnipeg ser ikke smilende ud, men de byder paa gratis Logi.

særdeles vaklevornt Indtryk, og inde i den lille Butik følte jeg mig sat langt tilbage i Tiden. Lidt søsyg følte jeg mig ogsaa, thi Gulvet bugtede sig i Bakke og Dal.

Paa et Skilt over Døren stod der:

N. C. Larsen.
Practical Boot & Shoe Repairer.

Men for at man ikke skulde opfatte Butikkens Indehaver som en Lappeskomager, der kun gav sig af med at reparere, var der tilføjet i et Hjørne af Skiltet:

*Handmade Hockey Boots.**)

Jeg havde ventet at finde en lille Mand siddende paa Hug paa et Bord og blev derfor noget overrasket over at se en høj, hærdebred Mand komme mig i Møde. Paa det buskede Overskæg kunde jeg straks se, at jeg havde en Landsmand for mig, og hans danske Maal var da ogsaa ægte nok, kun krydret af enkelte engelske Vendinger.

Det første, Skomageren foretog sig, da han hørte, jeg udtalte mig om Varmen, var at forsvinde ud ad en Bagdør og komme ind igen med to halve Flasker Øl under Skødskindet. Og saa kom vi jo til Sæde og fik begyndt en Passiar, der for Skomagerens Vedkommende havde til Formaal at faa noget at vide om Forholdene i Danmark, for mit Vedkommende det modsatte! Derfor kom Samtalen til at vare noget længe.... Og da jeg omsider vilde rejse mig, blev jeg bogstavelig talt hængende. Saa gæstfri er nemlig den danske Skomager i Winnipeg, at han har spildt Beg paa Taburetterne. Han giver nødig Slip paa sine Gæster!

Vægprydelserne i det lille Værksted er Billeder af yndige Kvinder, klippede ud af Magasiner og Mode-Journaler. Mr. Larsen er en stor Beundrer af det smukke Køn, men har endnu ikke, sine halvtreds Aar til Trods, kunnet bestemme sig.

*) Haandsyede Hockey-Støvler.

»Min Kone skulde jo nemlig helst være dansk,« betror han mig, »og her paa Pladsen er der ikke saa mange at vælge imellem. De *gaar* lige saa hurtigt, som de kommer.«

»*Gaar?*«

»Ja, bliver afsat, forstaar De. Nappet! Jeg er altid kommet bagefter. Nu har jeg da ogsaa tænkt alvorligt paa at tage en Tur hjem til Danmark, som jeg ikke har set i 20 Aar. Man har lagt lidt til Side, saa man kan tillade sig det.«

»De vil hjem og se, om De kan finde Dem en Hustru, det synes jeg er en udmærket Idé.«

»Jeg vil hjem og se paa Sagerne, men jeg lover ikke noget,« siger Skomageren, idet han kærtegner sit Overskæg.

Ved disse Linier være da vore Damer averteret om, hvad der forestaar! Hvis de en Dag møder en Herre med et mørkt, kun ganske lidt graasprængt Overskæg af ikke helt almindelige Dimensioner, og den samme Herre smiler til dem med et Par skælmske brune Øjne, ja, saa er det muligvis den danske Skomager fra Winnipeg, som er kommen for at se paa Sagerne. Men — han *lover* altsaa ikke noget!

— — Efter dette lille Pusterum, brugt til Orientering, gaar Rejsen nu videre, ud til Kanadas Farmland.

HOS VENDELBOEN SIMON P. HJORTNÆS.

Mon der skulde bo Danskere i de smukke Farmhuse, som Toget kører forbi i den sydlige Del af Manitoba? Det er næppe sandsynligt, jeg maa tilføje desværre, thi det ser ud til at være velhavende Landbrugere. De Folk, som bor her, er Kanadiere, kommet fra Øst i Aarenes Løb, og endel Amerikanere, draget op Syd fra. Det er de ranke og solbrændte Farmertyper, som vi saa nogle af i Winnipeg, hvor de kommer ind de første Dage af Emigrantsæsonen for at sikre sig god Arbejdskraft til deres gode Jord.

At det er fed Jord, derpaa tyder de tunge Hvedeafgrøder, som duver dovent i Vinden.

Hvede, hvor man vender Øjet hen.

Lad os nu se, naar vi kommer ud til Danskerne, om de kan være med i Kapløbet paa det store Hvedemarked...

De gennemgaaende Tog i Kanada suser afsted med en imponerende Hastighed paa Vej fra Hav til Hav, men at der ogsaa findes »Bumletog« herovre, det maatte jeg sande, da jeg kom ned i det sydlige Saskatchewan. Jeg havde hernede Ærinde i en lille By, som hedder Alida, og for at komme dertil skulde jeg skifte Tog nogle Gange, sidste Gang i en By ved Navn Lauder, et halvt Hundrede engelske Mil Øst for Grænsen mellem Manitoba og Saskatchewan.

Som jeg stod her paa Perronen og kiggede mig om, fik jeg at vide, at jeg havde været heldig, idet jeg rent tilfældig var kommet til Lauder paa en af de Dage, da der gaar Tog til Alida. Det sker nemlig kun to Gange om Ugen.

Jeg skulde siden komme til andre smaa Byer med en tilsvarende beskeden Toggang, hvilket beviser, at Jernbaneselskaberne har lagt deres Stiklinier ud i afsides Nybyggeregne, hvis Byer skal have nogen Tid til at vokse sig store og derved gøre sig fortjent til daglig Togforbindelse. Men Bumletog og Togforsinkelser — dem troede jeg dog, jeg var rejst bort fra.

Efterhaanden som vi nærmede os Alida, følte Lokomotivet Trang til at puste længere og længere ved hver Station. Tid efter anden dryssede de øvrige Passagerer af. saa jeg tilsidst blev alene i Toget, og som jeg nu sad der i min Ensomhed, kom Konduktøren ved en af Stationerne hen til mig og spurgte, om jeg havde Lyst til at spise *supper* (Aftensmad).

Det lød som en venlig Invitation, hvorfor jeg betragtede Manden spørgende.

»Vi holder her en halv Times Tid,« føjede han forklarende til.

»Naa saaledes, nej, mange Tak, jeg kan godt vente med Aftensmad.«

Skumringen var ved at falde paa, da jeg stod ud ved Endestationen Alida, hvor min Vært, Vendelboen *Simon P. Hjortnæs* (herovre Hjortness), ventede mig og bød mig velkommen.

Vi to havde aldrig set hinanden før, men jeg havde hørt megen Tale om ham og havde derfor skrevet til ham, at jeg gerne vilde besøge ham. Og han havde svaret mig, kortfattet og lovende: Kom Du bare!

»Ja, a siger *Du*,« sagde Hjortnæs, da han rystede min Haand, »det glider bedre for en Vendelbo.«

»Storartet,« svarede jeg.

»Hop nu ind,« fortsatte han og aabnede Døren til sin skinnende nye *car* (Automobil). »Kufferten lader vi blive staaende til imorgen.«

Saa kørte vi hjem til hans Farm, tre Kilometer fra Stationsbyen.

Under denne korte Køretur tændte han den samme Cigaret en halv Snes Gange.

For undervejs var der hele Tiden noget, som skulde vises og forklares....

Simon P. Hjortnæs ser ud til at være en Mand i Midten af Fyrrerne. Han er ikke Udvandrer i første Generation, men rejste allerede i sin grønne Ungdom sammen med sine Forældre og Søskende til Amerika. Slægten er fra Børglum i Hjørring Amt. Faderen tog frit Land i Nord Dakota, men rejste siden op til Saskatchewan, hvor mange af Familiens Medlemmer ogsaa kom op og fik Land og lever endnu. Men hvordan Familien Hjortnæs' Nybyggerliv i Kanada begyndte, maa jeg vente lidt med at fortælle, for nu kører vi ind paa Farmen.

Bygningerne ligger spredte, med et to Etages hvidmalet Stuehus som Centrum.

Vi kommer igennem Køkkenet ind i Dagligstuen og finder her Familiens øvrige Medlemmer, Hustru, tre Børn og en gammel Bedstemoder, samt de Folk, som arbejder paa Farmen, forsamlede omkring Aftensbordet.

Jeg gaar rundt og hilser paa de forskellige Medlemmer, saavidt muligt efter Alder og Værdighed, hvorefter Hjortnæs erklærer, at han og jeg venter lidt med Maden.

»Det er ikke, fordi vi vil kræse op for Dig!« siger han til mig.

»Næ, hvis Du tror det, saa er Du kommet til de Forkerte!« tilføjer Fru Hjortnæs.

»Kæreste,« udbryder jeg, »hvorfor i Alverden skulde De dog kræse op? Jeg er vant til at tage Forholdene, som de falder.«

Lidt efter sidder Værten og jeg ved et *meget* velforsynet Aftensbord. Jeg kan ikke nær overkomme at smage paa alle de gode Sager, som den brave Husmoder bærer ind fra Køkkenet. Karlene hygger sig i Stuens Kroge, ryger deres Pibe og ser paa, at vi faar Mad. Nu og da aabner Hjortnæs sin Mund for at fortælle, og da lytter Folkene som til en Vismands Ord. Men naar han brat slutter af med en drastisk Morsomhed, saa skoggerler de. Bedstemoderen er langt borte i et illustreret Ugeblad. Hun bidrager ikke til Underholdningen, kun naar Talen bliver højrøstet, løf-

ter hun spørgende Hovedet og faar da en Forklaring raabt ind i sit Øre.

Det ældste af Pigebørnene, Lily, en 18-aarig Skønhed, blussende af landlig Sundhed og Kraft, beder om Lov til at tage *car'en* og køre til Byen efter Aviser og Breve. Posten er kommet med Toget, og da den altsaa kun kommer to Gange om Ugen, er »Postmesteren«, der navnlig ogsaa er Købmand, saa velvillig at holde længe aaben. Saadan en Aften brænder Lysene sent i den lille By og Omegn.

Næste Morgen bliver der raabt op til mig, at Maden er paa Bordet. Jeg har længe været vaagen og oppe. I kanadiske Hjem har man nemlig indført de vederstyggelige amerikanske »Smækkedøre«, som af Hensyn til Myg og Fluer smækker tæt i, naar man gaar ud og ind ad dem. Som Vække-Apparater er de meget praktiske, men for nervøse Mennesker maa de være en tifold værre Plage end Myggene. Jeg indrømmer, at de vilde ikke være amerikanske, hvis de ikke lavede Støj. Paa den anden Side har jeg hørt Amerikanere sige, at de slet ikke hører den Smækken. Underlige Hjerner maa de Mennesker have.

Først af alle har Husmoderen været oppe.

Derefter er det Lilys Tur.

Men hun ligger netop og drømmer saa dejligt, og hvem vilde da være henrykt for at blive vækket?

»Lily!« lyder det op igennem Trappeaabningen.

»Yes — nu kommer jeg.«

Fem Minutter efter:

»Lily!«

»Ye-es!«

»Lily, Du maa ikke falde i Søvn igen!«

»Nej, nu kommer jeg.«

Lidt efter melder Trappen, at der er nogen for Nedgaaende, og Smækkedøren staar nu ikke stille mange Sekunder ad Gangen. Det lyder som Knald fra en Skyttekæde.

Men tvertimod er det jo en højst menneskekærlig Virksomhed, som udfoldes dernede i Køkkenet.

Og det bliver da ogsaa en solid *Bund,* Farmens Beboere lægger om Morgenen.

Vi begynder med Havregrød, som er øst op i store, dybe Tallerkener. Æblekompot kan vi selv fylde oven paa efter Smag og Behag. Dertil sod Mælk. Endvidere blødkogte Æg, mindst et Par Stykker beregnet pr. Mand. En Dag, naar det »kniber lidt« med Æggene, det vil sige, naar Nogen maa nøjes med eet Æg, saa er der tilberedt en varm Ret ved Siden af. Hvor mange »Mellemmader« vi vil smøre til alt dette, det maa vi naturligvis selv om. Brødet er første Klasses Hvede, og Smørret godt kanadisk Smør.

»Jeg har ingen Længsel efter Rugbrød,« siger Hjortnæs. »Men vil Du tro, at her kommer Landsmænd ud, som jamrer over, at de skal spise Hvedebrød! Hjemme jamrede de formodentlig over Rugbrødet.«

I de følgende Dage viser Hjortnæs mig Farmens Herligheder, naturligvis paa den Maade, at vi kører rundt i hans *car.* Paa det Tidspunkt, da jeg besøger ham, er hans Afgrøder paa Marken nær ved at være udvoksede, men ikke desto mindre kører han tvers igennem dem for at lade mig se »Sagerne« paa nærmeste Hold. Han havde været lidt misfornøjet med sine Havremarker, men saa var der fornylig faldet en haardt tiltrængt Regn, en ren Guds Gave, og det kan godt hænde, siger Hjortnæs, at den Regn betyder 5000 Dollars*) mere for ham i Udbytte af Havren. Han gnider sig i Hænderne af Fryd over, som den har rettet sig. Tænder sin Cigaret for tiende Gang og kører saa videre til Hvedemarkerne. Tvers igennem dem. Det er *Hvede,* hvad?

Jeg mærker snart, at Jorden og Besætningen er denne Mands Et og Alt paa Farmen, medens han ikke er særlig stolt af at vise Husene frem. De ligger med temmelig stor Afstand imellem de forskellige Bygninger, saaledes som man næsten altid ser det paa Landet i Amerika, og Meningen hermed er at formindske Brandfaren. Brandassuranceselskaberne kræver en bestemt Afstand, f. Eks.

*) Det var i Sommeren 1925 ca. 25,000 Kroner.

mellem Stuehus og Lade og Maskinhus. Opstaar der Ild paa en Farm, hører det da ogsaa til Sjældenhederne, at der brænder mere end et enkelt Hus.

Bygningen, som rummer Stald og Lade, er her opført i Flugt med, og tildels ind under, en Bakke i Terrænet, en Byggemaade, der dels giver Læ, dels sparer en Væg. Hjortnæs er imidlertid nu betænkt paa at pynte paa denne Del af sin Ejendom ved at sætte en »Top« paa, da han, som han udtrykker det paa sit Kærnesprog, er »ked af at gaa og se paa den Kol . . t«, som det flade Hus minder ham om!

Til Farmen hører omtrent to Tusinde *acres* Land, hvoraf Størstedelen er frugtbar Præriejord. Dette Areal er langt fra kultiveret altsammen, en stor Del af Præriejorden ligger endnu og slumrer under sit evige Græstæppe. Men naar først Ploven har vendt denne Jord, og den er blevet tilsaaet, saa behøver den ingen anden Behandling for at bære en rig Afgrøde. Forøvrigt er det almindeligt paa de fleste store Farme, at et vist Areal ligger hen i Naturtilstand som Græsningsland.

»Man gøder ikke Jorden her i Saskatchewan?« spørger jeg.

»Nej, af flere Grunde. For det første kan det slet ikke betale sig at køre Gødningen rundt, og den vilde jo heller ikke forslaa mere end en Skrædder i Helvede. Her paa Farmen kører vi den sammen til en stor Bunke og sætter en Tændstik til, naar det en Dag er stille, knastørt Vejr. Iaar lavede vi et fint Sankt Hansblus af Gødningen. Naa, og forresten er den gamle Præriejord, som aldrig har været udnyttet, saa rig i sig selv, at vi saamænd godt kan avle paa den i et halvt Hundrede Aar uden at tilføre den Gødningsstoffer.«

En Aftenstund beder jeg Hjortnæs fortælle mig, hvordan det gik til, at han kom op til Saskatchewan, og han giver mig ved den Lejlighed følgende Beretning:

»Ja, ser Du, det er jo netop i denne Tid 25 Aar siden, at jeg gik sammen med mine Brødre hjemme paa min Faders Farm i Nord Dakota, og dér syntes jeg ærlig talt

ikke var saa morsomt at gaa. Saa en Vinter henad Foraaret blev nogle af vore Heste borte for os. Det maa Du nu forstaa saaledes, at Hestene gaar frit omkring og søger deres Føde, hvor der er noget at faa fat paa, og det er der mange Steder, for Farmerne indhegner kun det kultiverede Land, medens alt det andet betragtes som fælles Græsningsland. Om Vinteren er der derfor ikke noget underligt i, at Hestene spredes over store Strækninger, men som Regel vender de da pænt Næsen hjem igen. Det gjorde disse Heste imidlertid ikke det paagældende Aar, og det blev saa vedtaget, at jeg skulde paa Farten og lede efter dem.

Min Fader havde spurgt en klog Mand, hvor han troede, vi skulde søge efter Hestene.

»Dine Heste gaar helt oppe ved Grænsen af Kanada,« svarede den kloge Mand, »jeg kan se dem i en grøn Dal.« Og det var nu godt sét, for der var mange Dages Rejser derop. Jeg kom en Del af Vejen paa Hesteryg, og et langt Stykke snød jeg mig med Jernbanen som blind Passager, indtil jeg blev opdaget og fik en Dragt Prygl af Konduktøren.

Langt om længe fandt jeg Hestene. De gik netop her oppe ved Alida. Ja, der var bare ikke nogen By dengang, den har rejst sig siden. Men Hestene gik altsaa og græssede nok saa nydeligt paa Prærien her omkring, og jeg kan godt forstaa, at de fandt Behag i at være her, for jeg syntes selv sært godt om Landet, og det lige med det samme. Jeg vejrede, at her laa et Stykke Fremtidsland, som det gjaldt om at faa fat i, før andre kom mig i Forkøbet.«

»Undskyld,« indskyder jeg, »lider Hestene ikke af at gaa ude om Vinteren?«

»I strenge Vintre sørger man saa vidt muligt for at holde dem inde, men de elsker Friheden, og i milde Vintre, for ikke at tale om det begyndende Foraar, elsker Dyrene at strejfe rundt og selv finde deres Føde. Paa den Tid af Aaret er de ogsaa forsynet med et tykt Haarlag, der beskytter dem imod Kulden. Forøvrigt var vi kommet langt hen

paa Foraaret, da jeg fandt vore Heste heroppe, og jeg fandt dem som sagt i bedste Velgaaende.

Naa, jeg syntes saa godt om Landet, at jeg besluttede mig til at tage en Del af det i Besiddelse og blive heroppe, og den Besked sendte jeg da ogsaa hjem til mine Forældre. Jeg tog saa meget af Landet, som jeg kunde gabe over, og jeg byggede et beskedent Hus. Og lidt efter lidt kom de fleste Medlemmer af Familien herop for at følge mit Eksempel. Baade mine Forældre og Søskende, senere ogsaa Venner og Bekendte, deriblandt min tilkommende Hustru. Allesammen danske Udvandrere eller Børn af danske Udvandrere. Nogle ventede naturligvis med at komme, til de hørte, at vi havde haft en god Høst.

Saadan blev Kolonien »Dannevirke« til. Vi var de første danske Nybyggere i denne Del af Landet. Og idag spænder Kolonien over et Areal, der er dobbelt saa stort som Bornholm og har en Farmer-Befolkning paa ca. 500 Mennesker. Kolonien er ikke gaaet frem med Stormskridt, for vi har haft flere drøje Aar med strenge Vintre og en Kulde, der ikke vilde gaa af Jorden. Men nu sidder de fleste Danskere her godt i det, og under normale Forhold er Klimaet noget af det sundeste i hele Amerika, lad saa ogsaa Vinteren være lidt kold. Man kan jo holde sig inden Døre, hvis man er kuldskær.

Se, dér fik Du ligefrem Koloniens Historie.«

»Og paa Søndag skal I lægge Grundstenen til en ny Kirke, hører jeg.«

»Ja, Du er kommet i en heldig Stund,« siger Hjortnæs.

Jeg leder Samtalen hen paa Farmernes Hjælpere, de unge Mænd, af hvilke de fleste jo kommer i det Haab selv at blive Farmere.

»Nu kan man ikke mere »tage« Jorden, som man finder for godt?« spørger jeg.

»Nej, ikke her nede, det var *den* Gang. Nu er Jorden købt op af Jernbaneselskaber og Spekulanter. Men naar man tænker paa, at alene Provinsen Saskatchewan er saa stor som Tyskland, saa kan man forstaa, at her maa være

billig Jord mange Steder. Man skal bare se sig godt for. Selv heromkring kan Jorden endnu købes billigt. I Løbet af det sidste Aar har jeg købt to Sektioner her for henholdsvis $4^1/_2$ og 5 Dollars pr. acre. (En *section* er 640 acres, og en acre er i gammel dansk Maal $^5/_6$ Tønde Land).

Pløjningen af Jorden, eller Brækningen, som vi kalder den, koster mere end selve Jorden. Jeg betaler en Mand i Akkordløn 10 Dollars for at brække en acre. Men saa er den ogsaa lige til at tjene Penge paa.«

»Anvender man Tractor til det Brug?«

»Nej, Tractor er noget Skidt i disse Dele af Landet, hvor vi har Heste nok at spænde for Ploven.«

»Hvor meget betaler De under almindelige Forhold Folkene i Løn?«

»40 Dollars om Maaneden for Sommeren plus 10 Dollars paa Vilkaar, det vil sige, hvis Høstudbyttet bliver saa og saa stort. Altsaa en Slags Andel i Udbyttet. Om Vinteren er Lønnen noget lavere.«

»Hvor meget lavere?«

»Det maa afhænge af flere Ting. Hvis en Mand forpligter sig til at blive et Aar eller to, saa kan han godt faa den høje Løn hele Aaret rundt. Men fordi en Mand kommer og hjælper Farmeren en kort Tid af Sommeren, kan man ikke beholde ham om Vinteren til samme Løn. Nej, saa synker Lønnen ned til 20—15 Dollars, og der er de Farmere, som beholder den Slags løse Arbejdere bare mod at give dem Kosten.

Arbejdsforholdene er jo herovre saaledes, at en Mand kan komme og gaa, naar han selv har Lyst til det.

De løse Arbejdere faar Dagløn eller Akkordløn. Lige i den travle Høsttid og Tærsketid betaler Farmerne 5—6 Dollars om Dagen foruden Kosten for den Slags Hjælp. Her kommer mange Mennesker ud paa Landet i Saskatchewan med den Beslutning, at de vil tage den størst mulige Fortjeneste i Løbet af kort Tid. Der foresvæver dem noget om, at naar de har tjent et Par Hundrede Dollars, saa vil de rejse videre, hvorhen, det véd de bare ikke! Og

derfor kan det hænde, at de klatter Pengene, og saa staar de her om Vinteren og véd ikke deres levende Raad.

De Emigranter, som tænker paa at blive her i Landet, staar sig absolut ved at tage imod de faste Pladser, vi kan byde dem. De to faste Medhjælpere, jeg har for Tiden, er af den solide Slags. De véd, hvad de vil. De har sat sig det Maal, at om et Aar eller to vil de have deres egen Forpagtning af en Farm, og om tre eller fire Aar vil de selv eje en Farm. De kom herover uden Penge. Men de er kloge. Jeg mener, de er kloge til at tage ved Lære. Og er det ikke storartet for saadan nogle Svende, at de kan gaa helt gratis i Lære her og oven i Købet erholde en god Løn, som de lægger op næsten hver eneste Dollar.

Paa denne Maade har Simon P. Hjortnæs,« fortsætter den brave Vendelbo, »opdraget en hel Flok af gode Farmere, og jeg gaar sommetider og spekulerer paa, at jeg vist burde have nogen Godtgørelse for det! I Danmark har man jo da Landvæsenselever, som betaler for deres Ophold og for den Videnskab, man putter i dem. Herude er det desværre den omvendte Verden.«

»Du skriver da ikke alt, hvad han sidder dér og opvarter med?« spørger Fru Hjortnæs med sit mutte Smil, der dækker over Godhed.

»Jo, fortæl Du bare hjemme i Danmark, at Simon P. Hjortnæs er en Mand, der forstaar sin Næringsvei, og gerne vil hjælpe andre til ogsaa at forstaa den,« bliver Farmeren ved. »Saa faar de gode Tanker om os deroppe i Hjørring Amt. Og Du maa ogsaa gerne fortælle, lige saa vidt og bredt Du vil, at vi ikke er begejstrede for at faa Personer herud, som ikke gider bestille noget.«

»Kommer her mange af den Slags Folk?«

»Mange vil jeg egentlig ikke paastaa. Men der skal jo heller ikke mange til at sætte Lus i Skindpelsen, vel? Det skulde forresten gaa underligt til, om her ikke stiller nogle Stykker af den Type, medens Du er her. Saa kan Du selv studere den.«

Allerede den næste Dag gik disse Ord i Opfyldelse, idet der mødte en bleg ung Mand, som af en velvillig Sjæl var

bleven vist hen til Simon P. Hjortnæs. Om ikke her nok var »noget at lave«? spurgte han.

»Jo, her er altid fuldt op at lave,« sagde Hjortnæs, »men kom nu foreløbig med ind og faa noget Middagsmad, hvis Du er sulten, saa kan vi tale om Sagerne.«

Dette lod Manden sig ikke sige to Gange. Han stillede en lille Bylt fra sig udenfor Køkkendøren og kom ind og kom med tilbords, hvor han lignede en Slikasparges imellem de solbrændte Karle. Da han præsenterede sig, viste det sig, at jeg kendte lidt til hans Familie. Den tilhørte »Bourgeoisiet« i Hovedstaden, og Manden lod til at *føle* sig, da han nævnede sit Navn. Han lagde ikke Skjul paa, at han var rejst til Kanada uden nogen bestemt Plan, i Haab om, at han nok »fandt«« noget.

»Hvad *kan* Du?« spurgte Hjortnæs.

Ja, han var da egentlig Ingeniør, men tilføjede *Mekaniker,* da han opdagede, at Værten gjorde en komisk Grimasse. Han kunde selvfølgelig ogsaa høste, sagde han nedladende.

Der var over fjorten Dage til Høsten. Men der voksede endel Ukrudt ude i Haven, og ihvorvel der ikke var meget Mekanik i *den,* saa mente Hjortnæs dog, at »Københavneren« nok kunde finde sig i at gaa og skuffe og luge derude. Nu kunde han jo orientere sig lidt først, og hvis han syntes om Forholdene, maatte han gerne blive. Der var en ledig Seng i et af Karlekamrene.

Manden »orienterede« sig et Par Dage ved at gaa og se paa, at de andre Folk arbejdede. Ukrudtet i Haven lod til at ligge udenfor hans Interesseomraade. Derimod vilde han gerne jevnlig ind til Alida.

Han forhørte hos Farmeren, om han ikke troede, at der var noget at gøre ved Jernbanen.

»Som Driftsbestyrer?« spurgte Hjortnæs polisk.

Naa nej, mindre kunde gøre det.

Jo, saa vilde der muligvis være et *job* at faa blandt de Arbejdere, som gaar imellem Sporene med en Hakke. »Insenøren« kunde stole paa; at *det* var noget, der kunde mærkes, naar man lagde sig om Aftenen.

Da det gik op for »Københavneren«, at han ikke kunde lave gratis Ferieophold paa Farmen uden at bestille noget, forsøgte han at gøre Folkene kede af det ved at sige til dem, at han ikke kunde faa ind i sit Hoved, at Mennesker vilde slæbe saa ukristeligt for saa lidt i Løn! Om de ikke kunde se, at Farmeren skovlede altfor mange Penge ind? Godt tossede var de, at de ikke forlangte mere. Eller gik et andet Sted hen. Her var jo dødkedeligt. Han begreb ikke, at de gad være her!

Saa bad Hjortnæs ham ryge og rejse.

Vi hørte senere, at Manden var kommet til en anden dansk Farm, hvor det gik paa samme Maade. Her var Farmeren imidlertid saa skikkelig, at han ikke turde vise den Fremmede bort; men saa havde Konen taget Affære og læst Fyren Teksten, og det saa eftertrykkeligt, at han forsvandt skyndsomt med samt sin Bylt, som hun havde været saa forsynlig at sætte uden for Døren til ham.

— — En lys Sommeraften, da Hjortnæs og jeg staar ved Gavlen af Farmhuset og betragter Solnedgangen, spørger jeg ham, om han aldrig længes efter Danmark.

»Aa, nej,« siger han, »ikke paa den Maade, som Du mener. At det skulde gøre lidt ondt herinde. Husk paa, at jeg har min Fars Grav her og min gamle Mor i Huset. Jeg kunde nok lide at komme hjem engang og se, hvordan der nu ser ud paa min Fødeegn, men ellers har vi jo her alt, hvad vi behøver. Synes Du ikke ogsaa, at Landet er smukt? Her er jo som i Danmark. Og synes Du ikke, at Børnene er sunde og raske? Der er ingen af os, som savner noget.

Hjemme i Danmark vilde jeg sagtens have siddet paa en Husmandslod, medens vi knapt havde haft Raad til at tage en Tur til Aalborg.

Men her, min Far, har jeg det saadan, at vi allesammen kan rejse en lang Tur om Vinteren. Et Aar var vi i Kalifornien, ifjor i Florida.

Kan Du se Korn-Elevatorerne derinde i Alida? Se, hvor de vinker. Kontant Betaling for hvert Læs, det er, hvad de Elevatorer fortæller os.«

»Tager Deres gamle Mor ogsaa med paa Langfart?« spørger jeg.

»Jaja, og Du kan stole paa, at hun nyder det, hendes største Fryd i denne Verden er at rejse og køre i Automobil. Det drømte hun ikke om hjemme i Børglum. Men tro bare ikke, at jeg maa betale for hende! Næ, Bedstemor *kan* selv!

Hun har nu faaet at vide, at Du giver Dig af med at skrive og fotografere og den Slags Pilleri, og hun venter, at Du vil tage et fint Billede af hende, naar vi skal paa Skovtur paa Søndag. Det vil Du nok?«

»Med største Fornøjelse!«

»Hun vil betale for det.«

»Det faar hun ikke Lov til.«

»Det vil hun. Hun er stædig. Og hun ejer selv to Farme, som hun har forpagtet ud, saa hvis Du tror, at Johanne Hjortnæs er smaat kørende, saa maa Du tro om igen!«

»Svalerne flyver lavt,« siger jeg, »mon vi skulde faa mere Regn?« Og jeg falder lidt i Staver over, at de kommer flyvende saa hjemligt ud fra Stalden, og at deres »Vivit« lyder dansk. »Men de har nok rødt Bryst,« bemærker jeg.

»Det har de forresten ogsaa,« nikker Hjortnæs, som om han for første Gang lagde Mærke til de kanadiske Svalers Bryst eller ikke havde skænket det en Tanke, at deres Farver var anderledes end i Danmark.

»Men kan Du observere nogen Forskel paa de Ænder dèr og Ænderne hjemme?« spørger Farmeren, idet han peger paa sin store, snadrende Andeflok, et Par Hundrede Stykker ialt, som endelig nu efter Solens Nedgang har bekvemmet sig til at komme op fra den lille Indsø bag Urtehaven, op til de fyldte Fade og Truge, som Madmoderen har serveret for dem.

»Nej, jeg ser ingen. Er de mere langbenede?«

»Maaske, det maa i saa Fald være, fordi de har højere Græs at vade i. Men ellers ser Du ingen Forskel?«

»Nej, jeg giver fortabt.«

»Jo, her er flere end hjemme i Danmark, det er hele Forskellen!« ler Farmeren med en overgiven Latter.

Hjemme i Danmark......Hjortnæs ved selv neppe af, at han bruger denne Vending. Den fødes paa hans Læber som en Selvfølgelighed. Lige saa naturligt som han stikker Fødderne i et Par danske Træsko af den gode, gammeldags Slags med Vristpude og opadstræbende Snude. Dem sender Træskomageren i Børglum et nyt Par af hvert Aar. Og den Type af Fodbeklædning er Simon P. Hjortnæs alene om i Saskatchewan.

Saadan et Par smaa Vikingesnækker, med lidt Halm i Bunden, ventende under Halvtaget udenfor Køkkendøren, taler herovre deres eget, stille Sprog.

Nyt Blod i Kanada. En Gruppe skandinaviske Emigranter foran Jernbanestationen i Winnipeg.

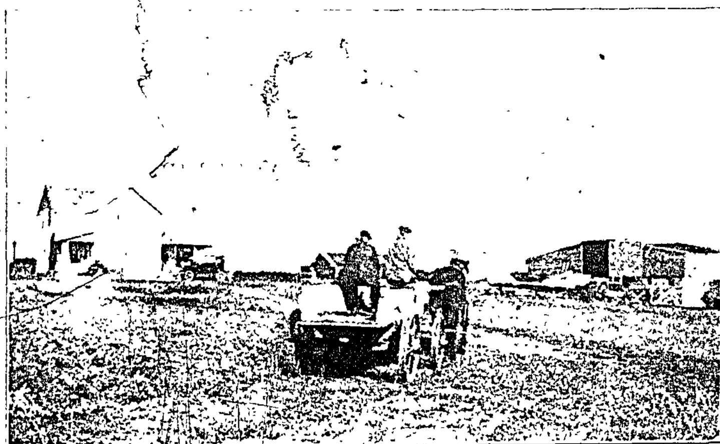
Flokken af Fjerkræ paa en kanadisk Farm plejer at være betydeligt større end den, man husker hjemmefra.

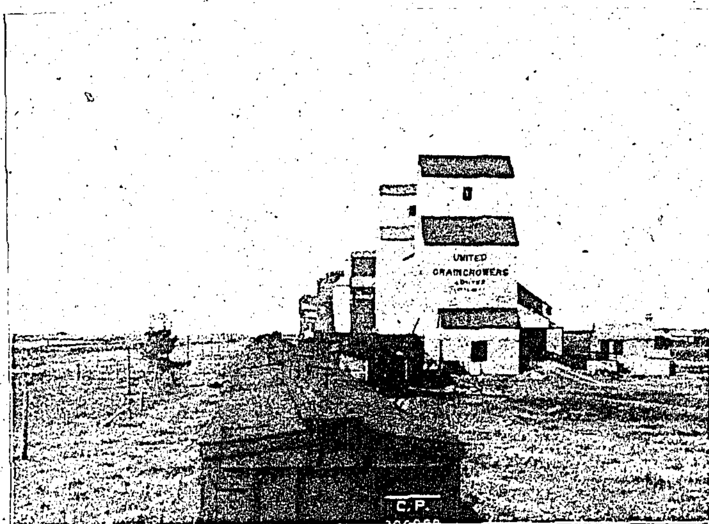
Vendelboen Simon P. Hjortnæs.
Alida, Saskatchewan.

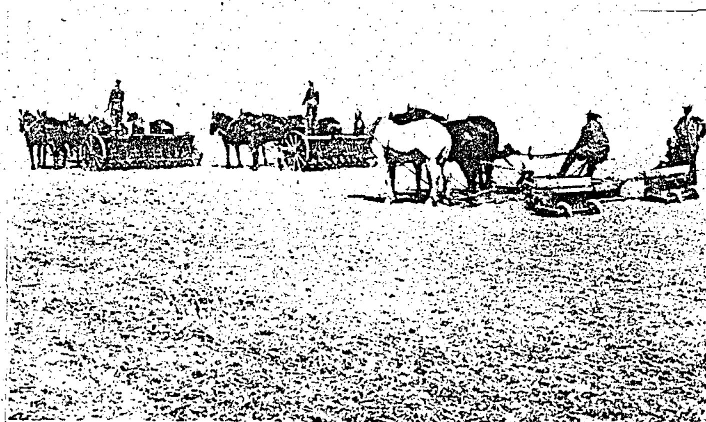
„Koloniens Bedstemor“.
Mrs. Johanne Hjortnæs.

Hjem til Middagsmaden paa Farmen.

Korn-Elevatorerne ved den lille Stationsby ses viden om i det flade Prærieland og virker som en Magnet paa Farmeren.

Saamaskiner paa Prærien.

EN SKOVTUR TIL »DANELY«.

Søndagen oprandt med fint Sommervejr, og Farmens Beboere, paa een Mand nær, begyndte allerede fra Morgenstunden at drage afsted til »Danely«, som skulde være Samlingspladsen for Skovturen. »Danely« er beliggende henved femten engelske Mil Nord for Alida, omtrent midtvejs mellem denne By og Redvers, og da Skovturen var slaaet sammen med baade Gudstjeneste og Grundstensnedlæggelse til en ny Kirke, og vi saaledes skulde have meget besørget, saa stod Solen ikke ret højt paa Himlen, da det første Køretøj, forspændt med rappe Heste, rullede af Gaarde. Det skulde jo have et passende Forspring for *car*'en, hvori »Herskabet« senere skulde følge efter.

Den Mand, som blev hjemme paa Farmen, var en af de tidligere omtalte, paalidelige Karle. Han gav den Forklaring, at han ikke satte særlig Pris paa at tage ud til selskabelige Sammenkomster, men jeg er overbevist om, at den sande Aarsag var den, at han gerne vilde gøre Ægteparret Hjortnæs en Tjeneste. Denne Karl, som forøvrigt ikke hørte til de helt unge Udvandrere, havde nemlig en Dag for ikke saa forfærdelig længe siden staaet fortabt og modløs paa Jernbaneperronen i Redvers, ude af Stand til at tale med »de Indfødte«. Ingen Arbejdsgiver kom for at hente ham, som Aftalen havde været, da han rejste fra Winnipeg. Solen var for Nedgaaende, og med Solen sank hans Mod. Bare jeg var hjemme i Danmark igen! tænkte

han. Da fik han omsider Øje paa en Mand, som nok kunde se ud til at være en Landsmand, og nu *røg* det ud af Karlen:

»De er da vel aldrig en Dansker?«

Jo, det var netop Vendelboen Simon P. Hjortnæs, der tilfældigvis havde Ærinde i Redvers den Dag, og da han følte sig tiltalt af Nykommerens Ansigt, tog han ham med hjem og gav ham Arbejde paa sin Farm. Og han kom ikke til at fortryde denne Handling, thi flinkere og mere villig Medhjælper har han sjælden haft, det betror han mig.

Karlen har hjulpet med at stuve Madkurve og putte Tæpper tilrette om den gamle Bedstemoders Fødder, og nu staar han og smiler, med Hunden dansende omkring sig, da vi andre kører afsted for at more os.

Det flade Prærieland byder paa fri Udsigt til alle Sider, men selv om det er Fladland, er det ingenlunde kedeligt at køre igennem. Landskabet er karakteristisk ved sine mangfoldige, sivkransede Smaasøer, og der svømmer Vildænder i hver eneste lille Sø, ja, selv i de mindste Vandhuller, vi kommer forbi. Det er ingen Overdrivelse at sige, at jeg ser i Tusindvis af Vildænder og Ællinger paa denne ene Dag.

Markerne staar med lovende Afgrøder af Hvede og Havre, for *saa* vidt er Indtrykket dansk; men det er, overalt hvor vi kommer hen, kun den mindste Part af Jorden, som er bragt under Kultur. Og jo længere vi kommer bort fra Byen, desto længere Afstand er der imellem Farmene. Man har her ikke let ved at lugte, hvad Naboerne skal have til Middag!

Sine Steder er Landevejene melede og umulige, men naar de er værst, smutter vi Genveje over Prærien. Saa maa En jumbe ud for at aabne og lukke et Led. Et af disse primitive Led, bestaaende af nogle tynde Stivere, forbundne til hinanden med Pigtraad, og som er til at lukke ved at snore en genstridig Jerntraad nogle Gange om en Stolpe. Min medfødte Tjenstvillighed belønnes ved denne Lejlighed paa den lumpne Maade, at Jyden giver sin

Vogn Gas, saa jeg maa splintre afsted for at indhente Selskabet — selvfølgelig til største Fryd for Ungdommen. Det er det, man kalder at tage godt Humør med hjemmefra.

Hjortnæs holder i det hele taget meget af at sætte Farten op.

»Ikke for rask, Simon Peter!« hører man jævnlig Hustruen sige. Ja, hun har nok at gøre med at passe paa Manden. Sidder han nu ikke dér og stryger sine Svovlstikker af paa Underkanten af Taget. »Det ser da saa grimt ud paa den nye Vogn, kan Du ikke lade være med det, Simon Peter!« Men nej, Jyden er stædig, han vil kun, hvad han selv vil.

»Hvorfor ser man ingen Faar paa disse Kanter?« spørger jeg. »Man skulde da tro, det maatte være et udmærket Land for Faareavl.«

»Det er det i Grunden ogsaa, men — — halløj, dér har Du Forklaringen lige ved Haanden! Kan Du se den Svend dér forude paa Vejen?«

»Ja, jeg ser en Hund.«

»Nej, det er ingen Hund, min Far, det er en Coyote, en Prærieulv. Se, hvor frækt den bliver staaende og venter paa os. Den véd, at dens Pels ikke er ret meget værd paa denne Tid af Aaret.«

»Er her mange Prærieulve?«

»Masser. De kan give en ganske god Indtægt om Vinteren, op til 20 Dollars for et smukt Skind. Men vi vilde selvfølgelig helst være fri for de Røvere. Naar de først har faaet Smag paa Lammesteg, saa rynker de paa Næsen ad Vildænder, og derfor bryder Farmerne sig ikke om at drive Faareavl i stor Stil.«*)

Da Automobilet er et halvt Hundrede Meter fra Coyoten, lader Hjortnæs Tudehornet lyde, og Ulven, som har staaet med Front imod os, gør nu en halv Vending og forsvinder i Luntetrav ind over Prærien, hvor den bliver borte i et lille Krat.

*) I Hele Provinsen Saskatchewan fandtes der dog i Aaret 1925 ca. 150,000 Faar.

I denne Del af Provinsen Saskatchewan findes der ikke meget Storskov, men Landet er overdrysset med Smaakrat, bestaaende af Ahorntræer og Pil, det saakaldte »Ulvekrat«, og i disse Bevoksninger har Ulvene og deres Yngel gode Tilflugtssteder.

Vi kører forbi Farme, hvis Indehavere har gode danske Navne, endende paa *sen*. Men her lever dog ogsaa endel svenske og enkelte norske Farmere i den danske Koloni.

Farmbygningerne frembyder ikke altid noget lysteligt Syn

Jeg kan ikke lade være med at udbryde:

»Hvorfor bygger I saa kedeligt herovre? Hvorfor pynter I i det mindste ikke paa Stuehusene? Hvorfor ikke anvende livlige Farver i Stedet for det evindelige graat i graat?«

»Det har de færreste Farmere haft Tid til,« svarer Hjortnæs. »Det gælder som Regel at komme hurtigt i Gang og faa noget ud af Jorden, derfor rejser Bygningerne sig i en Haandevending. For en ny Farmer her paa Pladsen maa Husene komme i anden Række. Man kan ikke blæse og have Mel i Munden paa én Gang. En Ting ad Gangen! Husk paa, at langt de fleste Folk her er Farmere i første Generation. Det tager nogen Tid for dem, for Bedriften kan løbe rundt, og saa vil man jo ogsaa gerne have betalt saa mange Penge af paa Ejendommen, at man virkelig har Følelsen af at sidde paa Ens eget, før man indlader sig paa saadanne uproduktive Foretagender som at bygge fint Stuehus og rejse Flagstang i Haven.«

Saadan Tale kan jo lyde meget bestikkende, tænker jeg, men den ophæver ikke den Kendsgerning, at mange danske Nybyggere i fremmede Lande — det gælder ikke Kanada alene — lægger for lidt Vægt paa Skønhedsværdierne i det daglige Liv. Netop i det daglige Livs Tummerum kan det virke opmuntrende at have for Øje blot en Smule Veranda med nogle Slyngblomster op ad Træværket. Prøv det — Øjet vil siden

ikke undvære det Syn. Jeg vilde ønske, at mange Nybyggere vilde erkende den Sandhed, at det ikke tager lang Tid at lægge et Blomsterfrø i Jorden.

Efter halvanden Times Kørsel ankommer vi til en lille Skolebygning, en firkantet Kasse, lige op og ned, som om Søndagen anvendes til dansk Gudstjeneste. Der holder i Forvejen en Mængde Vogne paa Pladsen, og da vi kommer ind i Skolelokalet, finder vi dette saa stuvende fuldt af Folk, at vi maa være glade for en Staaplads. Men fra mindst et Dusin Stole rejser Danskere sig op og siger: »Kom her, Bedstemor!« Johanne Hiortnæs, »Koloniens Bedstemor«, bliver fulgt helt op til Foden af Katederet, hvor hun dog alligevel ingen Ting kan høre. Men saa kan hun jo til Gengæld glæde sig over at se paa Ansigterne.

Præsten er kommet et Stykke ind i sin Prædiken. Taleren er idag en fremmed Præst paa Besøg, og han synes ikke at være nogen Ven af Efternølere, tvertimod gør han sig Umage for at se sur og gnaven ud, naar Døren gaar, og nogen maser sig ind. Stedets Præst staar imidlertid ved Siden af Katederet og siger venligt smilende, at det skal han ikke være ked af, begynd bare igen, det er vi saa vant til her. Og den fremmede Præst begynder igen sin Tale, medens Solen skinner ind ad Skolevinduerne og kærtegner smaa Børn paa Moders Skød. Tilhørerne hygger sig og ser søndagsglade ud, især over Salmerne, som synges af fuldt Bryst.

Da Gudstjenesten er forbi, bliver der taget Hul paa Madkurvene. Det sker i selve Skolestuen, og man tager flinkt for sig af Kager og *sandwichs*, (sammenlagt Hvedebrød med Paalæg imellem), uden at skelne særligt imellem Ens egen Madkurv og Naboens. Maaltidet lader til at være et fælles Anliggende.

Programmet lyder nu paa, at Forsamlingen begiver sig til »Danely«, hvor Grundstenen vil være at nedlægge til en ny Kirke. Vognene tøffer da afsted igen Og efter at den nævnte Højtidelighed, som Læserne vil finde omtalt under Kapitlet »Dansk Kirkeliv i Kanada«, har

fundet Sted, er det, at den egentlige *picnic* (Skovtur) udfolder sig paa en af Ulvekrat indrammet Eng.

Stedet er markeret ved en høj Flagstang, hvor Dannebrog vajer under det engelske Flag. Og paa dette Sted samles i Eftermiddagens Løb flere Hundrede af Koloniens Beboere til et muntert og broget Samvær.

I Boderne med kulørt Sodavand og *Ice cream*, der er lige saa folkeyndet Slikkeri i Kanada som i De forenede Stater, betjenes vi af unge Farmerdøtre med gyldenblondt Pagehaar og klædt i »Knickerbockers« (vide Knæbenklæder) i Stedet for Nederdele. Disse unge Skønheder vilde sikkert vække Opmærksomhed i Landsbyen Vrensted, hvor deres Faders Vugge stod i Jørgen Madsen Østergaards Gaard, men man maa ingenlunde tro, at de ikke ogsaa vækker fortjent Opmærksomhed herovre. Saadanne unge friske Pigebørn, som til daglig gaar gemt hjemme paa Farmen og passer den daglige Dont, ja, de virker paa Skovturen idag som stærke Magneter, der fordrejer Hovedet paa »Karlene« og faar dem til at indtage større Mængder af de nævnte søde Sager, end Maven maaske har godt af. Til Gengæld øges Festens Overskud, og da Overskudet gaar til Udsmykning af den nye Kirke, vil Ingen kunne bebrejde Damerne noget!

Kolonien »Dannevirke« har Ord for at være befolket navnlig af Jyder, og den jydske Dialekt er da ogsaa fremherskende paa Festpladsen, men her lyder dog ogsaa fynsk og sjællandsk Maal, ja, det uforfalskede Københavnersprog mangler heller ikke. Desuden hører jeg ikke saa ganske lidt Engelsk. For Børnene gaar jo i engelsk Skole, og Ungdommen, som er opvokset i Kanada, taler lige saa gerne Engelsk som Dansk og taler det i de fleste Tilfælde bedre.

Blandt Koloniens Beboere befinder der sig en lille Skare Færinger. De har kun opholdt sig herovre nogle Maaneder, men de fortæller uopfordret, at de synes svært godt om Landet. Det tror jeg! At komme fra Klippeøerne i Havet midt inde i Hjertet af Nordamerikas Fastland, maa være en mærkbar Forandring. To af dem, et

ungt Ægtepar, har allerede faaet en lille Farm at bestyre, og da jeg en Dag besøger dem, ser jeg, at de gaar til deres Dont som til en Dans. De havde ikke drømt om at skulle komme til at træde paa saa megen Jord......

Jeg gaar rundt paa Festpladsen og lytter til »Folkets Røst«, hvad der er min Opgave under mit Ophold i Kanada.

Det er ikke lutter Lovtaler, jeg faar at høre.

»Du er Forfatter, hører jeg« — kommer en yngre og noget nervøs Mand hen til mig og siger — »har Du ogsaa nogen Forbindelse med Aviserne?«

»Af og til, ja.«

»Kan Du saa ikke fortælle mig, om Agenterne stadig skriver i Aviserne hjemme og opfordrer Folk til at rejse til Kanada. De udmaler Landet i rosenrøde Farver....«

Jeg svarer ham, at jeg ikke kan tænke mig, at Aviserne vilde give Plads for Agenters rosenrøde Anbefalingsskrivelser. Jeg mindes aldrig at have set den Slags.

»Naa ikke? Ja, for jeg vil bare sige Dig, at de Folk, som skriver saadan noget, *de skulde skydes!*«

»Skydes — vilde det ikke være en temmelig haard Medfart?«

»Nej, slet ikke!« raaber han. »Saadan nogle Løgnere er ikke bedre værd!«

»Ja, men,« indvender jeg, »forveksler De ikke Aviserne med de Piecer, som de forskellige Agenter giver Folk i Hænde? Det er jo ikke noget Fænomén, at Agenter snakker godt for deres Varer.«

»Jeg véd ikke ....« siger Manden usikkert. »Jeg véd bare, at de skriver, at Emigranterne vil faa anvist Land lige i Nærheden af Jernbanestation, og saa viser det sig jo tidt at være den frækkeste Løgn. Langt Pokker i Vold faar de anvist Land. Skriv og oplys Folk om de rigtige Forhold!«

Denne Mand, om hvem jeg senere hørte, at han selv havde svært ved at »slaa Rod«, og som forresten slet ikke var Farmer eller arbejdede paa nogen Farm, tænkte her paa nogle Tilfælde, hvor danske Nykommere havde faaet anvist

Jord af daarlig Kvalitet i afsides Egne. De *blev* der ikke længe, dog længe nok til at tabe nogle surt sammensparede Penge. *Det er,* hvad jeg allerede i Indledningen har sagt, at Emigranter fra et hvilket somhelst Land kan riskere, hvis de rejser herover paa det Uvisse. Foragt ikke gode Landsmænds uegennyttige Belæring — mere er der ikke at tilføje til den Ting.

* * *

Imellem Skovgæsterne træffer jeg nogle Mennesker, som jeg har lidt ondt af. Det er gamle Forældre, som Børn har »sendt Bud efter«, og som nu gaar rundt saa underligt hjælpeløse uden at kunne finde sig tilrette noget Sted. Jeg véd, at det kan være meget fristende for en udvandret Søn eller Datter at skrive hjem til Fader og Moder og sige: Kom herover og faa det godt sammen med os. Sælg det lille Sted og kom, saa snart I kan! Men jeg véd ogsaa, at nogle af disse Brevskrivere bagefter har fortrudt det. De Gamle har meget svært ved at forsone sig med de uvante Forhold, og de længes hjem til det lille Sted, som de solgte. Til Hesten og de to-tre Køer. Til det lille Kartoffelstykke, som de selv kunde magte.

Lige saa let som en ung dansk Karl kan plantes om, blot han faar Vokse-Betingelser, lige saa vanskeligt, ja, næsten umuligt er det for gamle Folk fra Landet. Og derfor ser jeg disse hvidhaarede Emigranter vandre fra Bod til Bod, stille og med underlige glasagtige Øjne.

Nej, lad de gamle Forældre komme herover *paa Besøg,* saa faar de jo den Oplevelse at se, hvor godt det er gaaet Børnene, og de faar tillige Glæden af at rejse hjem igen.

* * *

Endel »Bøllefrø« undgaar man ikke at komme ud for paa Festpladsen, og jeg synes, det vilde være forkert at skjule, at der i saa Henseende er en Grads Forskel paa

Skovture blandt danske Farmere nede i Staterne og Skovturen idag. Her slentrer nogle slappe Individer, som forsøger at gøre sig bemærkede ved en løs Mund. De vil gerne være Nummer Et ved Legeapparaterne, men hvor det gælder Balance og Udholdenhed, som for Eksempel paa Træhesten, hvor to Modstandere sidder og bearbejder hinanden med Sandposer, dér maa de hurtigt bide i Græsset for de sunde, stærke Knøse.

Da de mærker, at de ikke har Held med sig, prøver de sig frem som grove Klovner paa Fodboldbanen, og ved Auktionsboden, hvor de byder Varerne op uden at eje en Cent til at købe for. Men der bliver tilsidst tomt om dem. Og noget dybt Skaar i Festglæden kan de naturligvis ikke gøre. Maaske jeg ogsaa kan spare mig den Følelse, at det er lidt Synd for de gode danske Farmere i Kanada, at de faar den Slags Ragelse paa Halsen! For Farmerne har dem jo godt nok i Kikkerten, og de taler om, at saadan nogle *Bolsheviker* skal de ikke have noget af at give Ophold paa deres Farm.

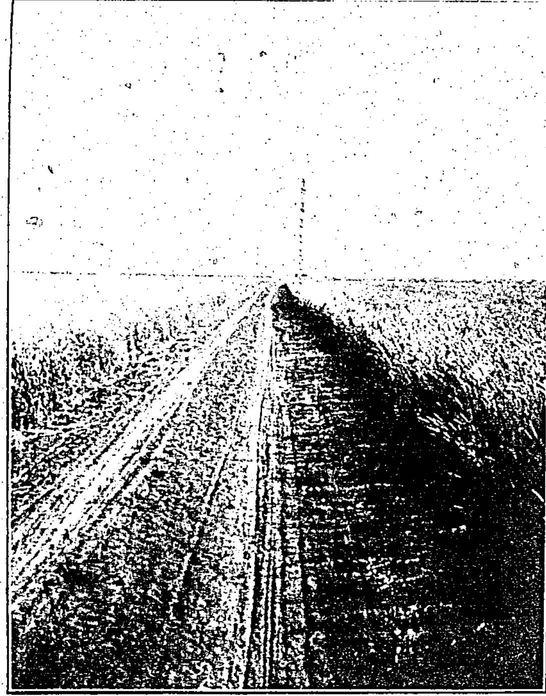
Bøllefrø har ikke let ved at slaa Rod paa Prærien.

Men sommetider hjælper en Sultekur. Og det er ikke umuligt, at der blandt disse »Bolsheviker« er en og anden Gavflab, hvis Trang til at »lave Sjov i Gaden«, ikke sidder dybere, end at han kan blive en god Mand paa Farmen, naar han først bliver befriet for Kammeratskabet.

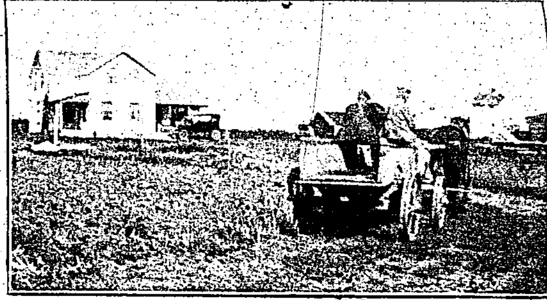
I spisende Grupper drøfter man Høstudsigterne og kigger op til Skyerne, som trækker sammen henad Solnedgang.

Og saa begynder det da at regne. Først nogle Stænk, som man ikke tager sig af. Men meget hurtigt en Plaskregn, som man maa søge Ly for.

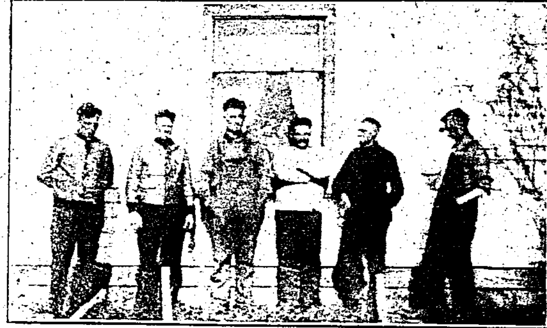
Jeg har aldrig paa nogen Skovtur set et Regnvejr gøre saa megen Lykke som denne Regn. Fraregnet Børnene, som er kede af at skulle sidde stille i Vognene, saa er Skovgæsterne henrykte. I en tør Sommer er Farmerne meget forslugne efter Regn, og naar det saa endelig regner, begynder de ogsaa selv at regne, nemlig med større

En Prærievej gennem Hveden.

Fra Simon Hjortnæs' Hjem.

Nogle af Hjortnæs' Hjælpere.

ENEBOEREN SOM FARMER.

Da jeg er blevet fortrolig med Vejene, laaner jeg en *car* og kører omkring i det sydlige Saskatchewan for paa egen Haand at opsøge Landsmænd.

Paa denne Ekspedition kommer jeg en Dag til en Farm, hvor der skal bo en Dansker, som klarer sig helt alene, endskønt han har flere Hundrede acres Land i Forpagtning, det, som man herovre paa Engelsk—Dansk kalder at »rente en Farm«.

Ude fra Vejen ser jeg en faldefærdig Bygning og skønner, at den maa indeholde Lade og Stald. Den ligger isoleret og røber intet Liv. I lang Afstand derfra er Stuehuset rejst, og det er ikke større end Sommerhuset i en Kolonihave. To Vinduer vender ud imod Vejen, en Dør findes i Gavlen — det er det Hele. Huset er umalet, og Skorstenen ryger ikke. Jeg behøver neppe at tilføje, at den lille Bygning er af Træ, og at der ikke er Antydning af Have ved Huset.

Eneboeren viser sig i Døren, da han hører Motoren brumme, og byder mig velkommen. Hans Maal røber, at han er Sjællænder, og hans Alder vil jeg anslaa til omkring de tredive Aar. Han ser ældre ud, tænker jeg, end han er; men det maa stamme fra en daarlig Mave og muligvis ogsaa tilskrives det ensomme Liv. Det er ikke godt for Mennesket at være alene — ikke, naar man skal have gjort et stort legemligt Arbejde. Men lad mig nu ikke foregribe Begivenhedernes Gang! Lad ham hellere selv fortælle.

»Skal vi se paa det Udvendige først?« spørger Eneboeren, der har gættet mit Ærinde.

»Ja Tak,« siger jeg.

Manden er iført hvide Gummistøvler, der gaar til Knæene, en blaa, falmet Lærredsdragt og Voksdugs Kasket med blank Skygge. En skotsk Hyrdehund gaar i Hælene paa ham og logrer svagt med Halen.

Der spores lidt Liv, da vi kommer over til Stalden, idet nogle Høns flyver ned fra de tomme Krybber i Haab om Æde. Iøvrigt er Bygningen en tom Skal. Gennem store Utætheder i Loftet ser man den hvide Luft.

»Ja, jeg holder ikke Kreaturer,« forklarer Eneboeren, »og Hestene er ude.«

»Hvorfor holder De ikke Kreaturer?«

»Det kan jeg ikke overkomme, naar jeg er alene.«

»Kan De da ingen Hjælp faa?«

»Det kunde jeg sagtens, men det er først paa andet Aar, jeg renter denne Farm, saa jeg maa først se, hvor meget den kan give mig at leve af. Det første Aar havde jeg ikke andet ud af den end Græsset til Hestene, nu iaar er det, det skal vise sig, hvad Høsten giver paa det Land, som jeg har brækket og tilsaaet. Jeg har ialt 50 acres med Havre og Hvede, det er, hvad jeg har kunnet overkomme selv. Resten ligger i Græs og Ulvekrat.«

»Hvem tilhører Farmen?«

»Den tilhører en Kanadier, som ikke bor paa denne Egn mere. Han er en velhavende Mand, maa jeg tro, for han har en halv Snes Farme liggende baade her og dér.«

»Ligner de allesammen denne?«

»De mener vist, om jeg ikke kunde have faaet en bedre Farm?«

»Ja, naar De selv siger det .... Hvordan faar man forresten en Farm i Forpagtning, paa hvilke Betingelser? Og kan man slumpe hurtigt til det?«

»Det er meget forskelligt. For at holde mig til mit eget Tilfælde, saa har jeg nu været her i Saskatchewan i fire Aar. De to første Aar var jeg Medhjælper paa en

Farm her i Nærheden, og dér tjente jeg endel Penge, men ikke nok til at købe Hus og Jord for, da ikke saa meget Jord, som jeg gerne vilde have. Saa traf det sig, at Farmen her laa ledig, og jeg besluttede mig til at rente den. Det afskrækkede mig ikke, at Bygningerne var forfaldne, for her skal jeg jo ikke blive evigt, tænkte jeg. Og saa var der ogsaa den Ting at tage i Betragtning, at naar jeg fik fat i en Forpagtning i Nærheden af mit Lærested, saa mistede jeg ikke den Chance at tjene en Dagløn dér engang imellem, f. Eks. ved Pløjning, hvis jeg en Dag havde Tiden til min Raadighed. Og jeg vilde altid kunne laane Redskaber og Maskiner og have let ved at faa tærsket. Det har jo meget at sige, at Farmerne kan hjælpe hverandre.«

»For hvor mange Aar har De saa forpagtet?«

»For otte Aar, hedder det. Men Aaremaalet har nu ikke stort at sige. Skulde det gaa saadan for mig, at jeg faar Lyst til at gøre Forandring forinden, saa kan jeg nok faa Lov til det.«

»Blev der da ikke oprettet en Kontrakt?«

»Ikke i den Forstand, som vi kender det i Danmark. Jeg har skrevet et Brev til Ejeren om, at jeg paatager mig Forpagtningen. I mange Tilfælde er saadan et Mellemværende en rén Tillidssag. Manden kendte mig, og jeg var godt anbefalet, det er tilstrækkeligt. Jo, man maa sige, at det er ikke svært at faa en Forpagtning i dette Land.«

»Engelske Emigranter gaar dog forud?«

»Hvis de har Forstand paa Landbrug, ja. Ellers gaar de kun forud for andre Emigranter paa den Maade, at de faar kanadisk Borgerret efter et Aars Forløb, medens vi andre maa vente i fem Aar, hvilket kun vil sige, at vi maa vente saa meget længere paa at faa Stemmeret. Allerede efter et Aars Ophold i Kanada kan vi dog faa Stemmeret til Municipalraadet, saafremt vi er Jordejere, det vil sige, at vi da faar Indflydelse paa lokale Anliggender, og hvem bryder sig om mere i den første Tid? En

ny Mand har andet at gøre end at blande sig i Landets Politik.«

»Hvor stor en Afgift skal De svare, som Forpagter af en Farm?«

»Ejeren skal have en Trediedel af, hvad Høsten giver i Udbytte, det er meget simpelt, det gaar helt automatisk, eftersom Regnskabet føres inde ved Elevatorerne, som modtager Kornet. Og det er klart, at hvis jeg ikke gør noget ved Jorden, saa bliver der ikke noget Udbytte, hverken til Ejeren eller til mig; men slæber jeg som en lille Hest, saa kan det blive godt for os begge. Derfor *hænder* det naturligvis ogsaa, at man hører om Forpagtere, som bliver sat ud, fordi de ikke gider gøre noget ved Jorden.«

»Ja, men — risikerer de ikke ogsaa paa den anden Side at blive sat ud, naar de har kultiveret en stor Del af Jorden?«

»Jeg har ikke hørt om den Slags Tilfælde. Men naturligvis, dersom man indlader sig med en helt fremmed Mand, saa staar man sig vel nok ved at lade en Sagfører ordne Papirerne.«

»Jeg forstaar, at det er let at komme i Besiddelse af en Forpagtning af Jord,« siger jeg; »men det er ikke almindeligt at forpagte en Farm med stor Besætning og moderne Maskiner og Redskaber.«

»Nej, det sidste er vanskeligt. Den Slags Herligheder er som Regel kun til Salg.«

»Hvis De nu fik en god Høst et Par Aar i Træk, kunde De saa tænke Dem at købe Farmen og pynte paa den?«

»Maaske nok købe et Stykke af den. Man gaar jo efterhaanden og lærer Jorden at kende.«

»De kaldte den Farm, De havde været Medhjælper paa, for Deres Lærested. Havde De ikke lært Landbrug før De rejste fra Danmark?«

»Aa, kun en lille Smule, men forresten er kanadisk Landbrug jo noget andet end dansk Landbrug Det er mere simpelt. Alligevel skal det *læres,* for hvis man opholdt sig ved Detailler her, saa vilde det bare være Tids-

spilde. Den *fine* Behandling af Jorden, det maa høre Efterslægten til. Den faar ikke nær saa meget Jord at gaa og tumle med. Men skal vi nu ikke gaa indenfor? De vil nok nyde en Kop Kaffe, det er, hvad jeg kan byde paa.«

Vi begiver os ind i Huset. Hunden følger med til Døren og gaar derefter hen i Skyggen af Huset for at underholde sig med et forlængst afgnavet Kødben.

Huset indeholder to Rum. Det forreste er Køkken og Opholdsstue, det andet Soverum. I Køkkenet staar et Komfur, et Bord og en Bænk. En Stegepande bærer Vidnesbyrd om Middagsmaden, som har bestaaet af Kartofler og Meldyppelse. Eneboeren skraber disse Rester over i et Fad, som han sætter uden for til Hunden, og saa fortæller han, at det i Grunden er uheldigt, at han maa gaa og bikse med Maden selv, for hans Mave taaler ikke, *hvad* det skal være. Men kvindelig Hjælp er næsten ikke til at »komme om ved«. Og desuden er her jo heller ikke Plads.

»En Hustru?« foreslaar jeg.

Eneboeren smiler bittert:

»Koner hænger ikke paa Træerne her i Kanada. Og forresten......«

Jeg faar ikke at vide, hvad han mener med sit forresten, for nu vender han Ryggen til og sysler med Kaffekanden.

Paa en Væghylde ser jeg en lille Samling Bøger, deriblandt en Salmebog og Bibelen, hvilke to Bøger gør Indtryk af at være meget benyttede. Iøvrigt findes der ikke Spor af »Luksus« i Rummene. Ikke en Blomst, ikke et Billede paa Væggen — jo, inde i Soverummet ser jeg nu et lille, simpelt indrammet Litografi, forestillende den korsfæstede Jesus.

Ikke et Portræt.

Ikke et synligt Minde om Danmark.

Gud véd, hvor den Mand stammer fra, som staar med Ryggen imod mig og tager Kaffebønner op af en Papirspose?

Ved Kaffetaaren, som vi nyder med smurt Hvedebrød

til, spørger jeg min Vært, om *andre Medlemmer af hans* Familie er udvandrede fra Danmark.

»Nej, jeg er den eneste,« svarer han. »Jeg er ogsaa eneste Barn,« føjer han til og hjælper mig derved ligesom en Kende paa Gled, skønt han ser temmelig tillukket ud.

»Lever Deres Forældre?«

»Min gamle Mor lever.«

»Paa Landet?«

»Ja, paa Landet.«

»Saa har De da Nogen at skrive til.«

»Ja,« siger Eneboeren.

Efter en Pause tilbyder han mig mere Kaffe, hvad jeg gerne tager imod, navnlig da jeg ser, at han ogsaa selv forsyner sig. Den brune Drik plejer at løsne Tungebaandet.

»Hvis De nu tjente *rigtig* mange Penge i Kanada,« siger jeg, »kunde De saa tænke Dem at vende tilbage til Danmark?«

»Aldrig!« lyder Eneboerens Svar med Eftertryk. »Dertil har jeg haft for mange Skuffelser i mit Hjemland — det var naturligvis det, der drev mig ud.«

»Aa ja,« siger jeg, »Skuffelser kan være en god Drivkraft.«

»Jeg var ikke god nok......«

Han stopper brat op, og jeg giver ham en Pause, før jeg spørger:

»Var De ikke god nok?«

»Nej, ikke til at faa den Pige, som jeg holdt af. Ja, De ser Dem om efter et Billede, men jeg har med Vilje ikke hængt mine Minder op paa Væggen.«

»De har ikke engang et Billede af Deres gamle Mor?«

»Aa jo,« siger Eneboeren, medens et svagt Smil lyser op i hans graa Ansigt. Og han rejser sig og rækker efter Bibelen paa Hylden. Slaar Bindet op. Dér sidder hun, klistret fast paa Indersiden. »Paa den Vis,« tilføjer han, »ser jeg min Mor hver Morgen og hver Aften.«

»De er stærkt religiøs?«

Den danske Farmer Rasmus Madsen i Saskatchewan.

En, som har Fremtiden for sig.

Danske Farmere ved Grundstensnedlæggelsen til den nye Kirke i Saskatchewan.

Fem unge Færinger, som ikke var længe om at „bide sig fast" i Kanada.

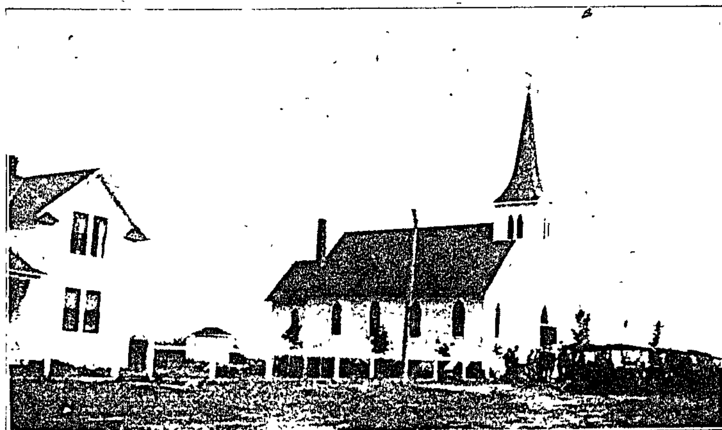
I neppe noget andet Land giver Jagten paa Vildænder saa stort et Udbytte som i Kanada.

To danske Præster i Kanada.
Louis C. Larsen, Redvers, og
Niels Damskov, Winnipeg.

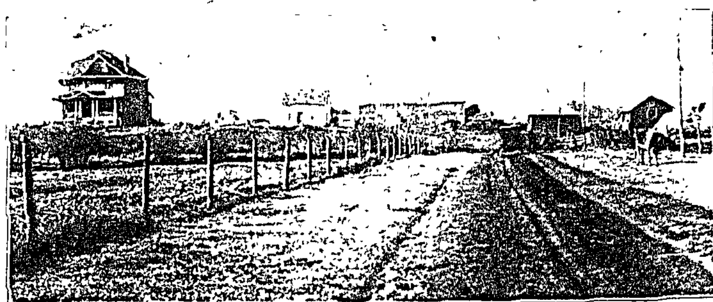
Forvandlet fra dansk
„Bondekarl" til kanadisk
Høstarbejder.

Den danske Kirke og Præstebolig i Standard, Alberta.

Unge norske Farmerdøtre paa Besøg i en dansk Koloni.

En Farmer, der har bygget nyt Stuehus, lader det gamle Stuehus blive staaende (midt i Billedet) til andet Brug for altid at kunne sammenligne Fortid med Nutid.

»De synes maaske, at jeg gør Indtryk af at være det. Men jeg sidder ikke og grubler over religiøse Emner, hvis det er det, De mener. Paa det Omraade er jeg ikke kommet længere end et Barn. Jeg har det saadan, at jeg maa bede mit Fadervor om Morgenen og min Aftenbøn om Aftenen, og det med de samme Ord, som min Mor lærte mig: »Nu lukker jeg mit Øje!« Ja, da vi nu er kommet til at tale sammen, saa synes jeg, at det er bedst at tale ud. Vi sidder jo alene To og behøver ikke at genere os for hinanden. Se, hvis jeg ikke havde bevaret min Barnetro, saa var mit Liv jo ingen Ting værd. *Penge*, javel, det kan være en meget god Ting, men de har dog aldrig givet noget Menneske den indre Fred.«

»Skulde De ikke have været Lærer for Børn?« spørger jeg.

»Er De Tankelæser!« udbryder Eneboeren. »Jo, der var engang i mine Drengeaar, at jeg drømte om at blive Skolelærer, men da min Far døde, maatte jeg hjælpe til med at holde vort lille Hjem oppe. Jeg blev Tjenestekarl i Stedet for Seminarist.

Jeg kan se, at De tænker paa, hvordan min Mor saa klarer sig nu, naar jeg befinder mig herovre. Hun har *bedre* Kaar nu end før. For jeg tjener jo mange flere Penge her end hjemme.«

Der bliver igen en Pause, i hvilken jeg faar Tid til at se denne Mands Eneboerliv og spartanske Livsførelse i et helt andet Lys. Han arbejder endnu for sin Moder. Han har bare »skiftet Plads«.

Han sidder og blader i sin slidte Bibel, indtil et Brev glider ud imellem dens Blade. Det Brev sidder han lidt med i Haanden og siger saa:

»De maa gerne læse det. Nu har jeg fortalt Dem saa meget, og jeg vil sætte Pris paa, at De forstaar min Tilværelse helt. Jo, værs'god, jeg beder Dem om at læse det. Det er det nyeste Brev fra min Mor.«

— — Brevet, som jeg saaledes faar Indblik i, indeholder en Tak fra Moderen (for tilsendte Penge, formoder

jeg) og fortæller, at hun har det godt. Men Haanden har alligevel rystet lidt, da hun skriver .... »for naar vi bare er hos hinanden i Tankerne, saa behøver vi jo aldrig at føle os ensomme.«

Slutningen af Brevet lyder saaledes:

»Jeg kan igen hilse Dig fra Alma. Jeg skal ikke, men jeg kan. Hendes Mands Helbred bliver for hver Dag ringere og ringere. Jeg gør mig mine egne Tanker, min Søn, men kun Gud véd, hvad der tjener os bedst. Vær ved godt Mod!

Din Moder.«

»Hvem er Alma?« spørger jeg.

»Det er jo den Kvinde, jeg talte om før. Hendes Forældre fik sat igennem, at hun giftede sig med en anden Mand, der var Søn af en velsitueret Gaardejer, medens jeg jo kun var en fattig Enkes Søn. Men Manden er svagelig, som De ser, saa det blev i flere Retninger kun en krank Lykke, hun gik ind til ....

Hør,« afbryder Eneboeren pludselig sig selv, »De maa ikke tage mig det ilde op, men vil De ikke synge en Salme sammen med mig?«

Jeg gætter, at han føler Trang til at sprede nogle stærke Tanker, der er stormet ind paa ham, og indvilliger gerne i at synge med ham. Og han slaar op, uden at søge længe, rækker mig Bogen og synger selv hele Salmen uden ad; han har valgt den Salme, hvis første Vers lyder saaledes:

Jeg haabe vil, hvordan det gaar,
til Gud, saa længe Hjertet slaar,
hvi skulde jeg forsage!
Hvad véd jeg om den næste Dag,
om Herren efter sit Behag
vil give eller tage!

Lidt efter tager vi Afsked med hinanden, og jeg kører videre for at lære andre Menneskeskæbner at kende. Flere Gange maa jeg vende mig og se tilbage mod det

lille Hus, som kun er et Skjulested for Een, kun en Prik paa Prærien, men dog stort nok til at holde Andagt i.

Om Aftenen, da jeg ligger i min Seng, er Eneboeren fremdeles i mine Tanker, jeg hører ham fremsige Barnets Aftenbøn, før han lukker sit Øje.

Samtidig danner der sig et andet Billede i min Bevidsthed. Jeg ser for mig en gammel Kvinde langt borte og hører hende sige den samme Bøn. Men dybt i hendes Moderhjerte lever et Haab, som hun uden at vide af det fletter sammen med sin Bøn.

Ja — hvad betyder vel de store Afstande, og hvad betyder Eneboerliv for den, som lever paa et lønligt Haab?

»DANMARK ER ALTFOR FINT ET LAND!«

Det første, jeg lægger Mærke til, da jeg kommer kørende til Farmer *Andersens* Ejendom nogle Mil fra Byen Amulet, er en Klynge Solsikker op ad Stuehusets Facade. Ikke, fordi Solsikker er noget mærkeligt Syn her — Prærien heromkring er overdrysset med disse Indianernes gamle Yndlingsblomster, dog ikke større i Blomsten end »Fandens Mælkebøtter« — men Solsikkerne foran Andersens Hus pranger med Kæmpekroner, der leder Tanken hen paa et Maleri af Brendekilde.

Farmen ser i sig selv ud som de fleste andre Farme her i Saskatchewan. Det er bare de duvende Solsikker, der paa Afstand faar mine Tanker til at flyve til den lille danske Landsby. De lyser saa hjemligt og tager sig saa festligt ud i Aftensolens Skær.... Men Billedets Skønhed forhøjes, da jeg kommer helt nær. Inde imellem Blomsterne ser jeg Mennesker. Der staar en Bænk op ad Huset, og paa denne Bænk sidder hele Familien Andersen og nyder Fyraftenen, idet den fanger Dagens sidste Solskin.

Farmer Andersen, eller Ændersen, som hans Navn udtales herovre, med tydelig Betoning af *d*'et, hilser med Snadden og rejser sig derefter og kommer med hele Familien hen til Vognen. Der er fire trivelige og lyshaarede Børn i Alderen fra otte-ni Aar og nedefter, og et Barn er i Vente, kan jeg se. Hustruen selv er et smukt Billede paa moderlig Sundhed. Solbrændt og let fregnet, stærke,

mælkehvide Tænder, det blonde Haar slynget i en løs Knude i Nakken. Hænderne er i uafladelig Bevægelse, rettende lidt hist og her paa Børnenes Tøj eller kærtegnende deres Haar. Det er hende, der fører Ordet, medens Manden er faamælt og kun siger Ja og Nej paa de dertil egnede Steder. Men hans Hænder, som han har foldet paa Vogndøren, taler for ham. Det er ikke til at tage fejl af, at de har været ude for haardt Arbejde!

Jeg havde i Grunden tænkt bare at faa en Passiar her ved Vognen, men Mrs. Andersen siger, at det kan der selvfølgelig ikke være Tale om, jeg maa i det mindste komme ind og drikke Kaffe med dem. Og jeg fortryder ikke Besøget i dette Landbohjem paa Prærien.

»Kan De ikke blive her til imorgen,« siger Farmerkonen, »vi har da altid et Sted, hvor De kan ligge.«

Saa megen Hjertelighed paa Landsmandsskabets Vegne, allerede før jeg er kommet af Vognen, er mere, end jeg kan modstaa — og derfor sidder vi inde i Stuen, i Kreds om Bordet, da Solen vel er gaaet ned.

»Maa vi faa Lov til at blive længe oppe?« beder det ene af Børnene efter det andet.

»En halv Time, no more!« siger Moderen, og hun forklarer mig, at det er, hvad der bevilges, naar her kommer Fremmede; hvad sjældent sker.

»Lad nu endelig være med at gøre Dikkedarer for min Skyld!« beder jeg, da jeg ser hende trække en ren Dug hen over det voksdugsklædte Bord.

»Det manglede bare,« lyder Svaret, »vi har den da til det samme!«

Manden sidder og smiler og bakker paa sin Pibe. Den mindste af Drengene rider Ranke paa hans Knæ og gør Attentater paa hans Skæg. Gavtyv! siger Faderen saa.

»De er kommet fra Fyn?« spørger jeg, vejledet af den bløde Klang i hans og Hustruens Stemme.

»Ja, vi er,« siger Manden syngende.

Konen supplerer ham ved at synge ude i Køkkenet: »Fra Faaborgkanten!«

Jeg faar snart at vide, hvad Grunden var til, at de ud-

vandrede. Der var ikke noget at bestille hjemme i Mandens Fag — han var Landhaandværker — og saa brød han en Dag overtvært og rejste til Kanada. Helt alene. Konen blev hjemme med Børnene og med en Kassebeholdning paa et Par Hundrede Kroner, som hun skulde klare sig med, indtil Manden sendte Penge til Billetterne. Men det varede et helt langt Aar, og i den Tid maatte Hustruen tage alt tilfældigt Arbejde, kun afbrudt af en Barnefødsel. Da saa Pengene kom, rejste hun over med hele Flokken. Alle Vegne kom hun glat igennem. Der var tjenstvillige Mennesker nok til at hjælpe hende til Rette. Og det var jo storartet, thi først ved Amulet stod Manden og tog imod dem.

Han havde faaet Fuldskæg i Mellemtiden, fordi han daarlig nok havde haft Tid til hverken at lade sig klippe eller barbere.

Men hvad der var vigtigere: Han havde ogsaa faaet Hus til dem at bo i, og Jord at dyrke. Først til Leje. Men idag, da jeg besøger dem, ejer de den lille Farm med Hundrede acres Land.

»Vi gaar nævver tilbage til Danmark,« siger Konen »Nævver!«*)

»Naa—h, hvorfor er De saa sikker paa det?«

»Fordi Danmark er altfor fint et Land!«

»I hvilken Retning finder De det fint?«

»Jeg mener, at Folk er jo snart for fine til at bestille noget i Danmark — ja, det grove og snavsede Arbejde altsaa. Hvem vil malke Køer nu om Stunder, og hvem vil ligge i Marken og luge? Folk fra fremmede Lande maa de indforskrive til det Stykke Arbejde. Pigerne tænker mest paa Filmsteatre og Dansebal, og de unge Mænd er blevet rigtig godt demoraliserede af Understøttelser.«

»De lader til at have haft sørgelige Erfaringer.«

»Ja, men der er jo mange, som har sagt det selvsamme. Jeg har tænkt mit, naar Polakkerne rejste fra Danmark med mange Penge i Lommen, medens mine

*) *Never*, aldrig.

egne Landsmænd stillede ved Kommunens Kasse og fik Penge for Lediggang. Det er en bagvendt Ordning, siger jeg, og jeg har Ret til at sige det, for da min Mand var rejst, laa jeg selv og lugede Roer, mens mine smaa Børn legede henne i Grøften.

Danmark er et skønt lille Land, men Folket har faaet fine Fornemmelser. Frihed og Pynt! det er Parolen hos de Unge. Man skal have *fine* Hænder, derfor tager Pigen Handsker paa, naar hun skal pudse et Par Sko. Som om der ikke var noget, der hed Vand og Sæbe.

Herovre er der da Gudskelov Ingen, som finder det underligt, at man ligner sit Arbejde. Kanada er et *grand* Land — ja, undskyld, hvis jeg bruger Fremmedord. Men De forstaar, jeg mener, at det er et storartet Land.«

Jeg nikker »indforstaaet«.

»De sagde hjemme,« fortsætter Farmerens Hustru, »at det var godt tosset gjort af os at rejse. Men det var i de fleste Tilfælde Folk, som hutlede sig igennem ved Hjælp af Understøttelser, der sagde det. Gud bedre det — *det* har vi jo selv prøvet. Manden var helt elendig, naar han skulde hente de Penge. Stifte Gæld har vi ogsaa prøvet. De kan stole paa, at hvis vi havde siddet i Danmark nu, saa vilde vi have haft en sviende Gæld. Nu skylder vi ingen Personer en Øre — min Mand har sendt de Penge til Danmark med *interest,* jeg mener med Renter.«

Andersen giver et lille Grynt fra sig, muligvis for at antyde, at det er da ikke noget at fortælle.

»Andersen siger ikke meget om Aftenen,« forklarer Hustruen.... »Men, hvad det var, jeg vilde sige,« vedbliver hun, »De maa ikke tro, at Børnene dér — se, hvor de kigger, ja, hør I bare godt efter! — De maa ikke tro andet, end at de ogsaa hjælper til. Den lille Erik er Gartner, han har plantet Solsikkerne, og det har han da haft Fornøjelse af, for de er dobbelt saa høje som han selv. Og Knud den Store, som vi kalder ham, har allerede lært at malke. Gudrun har det fine Embede at samle Æg. Men Peter er *too little* til andet end at lege. «

»Det er svært raske Børn,« siger jeg.

»Jaja, det er ikke sikkert, vi saadan havde faaet dem i Danmark.«

Her indskyder Farmer Andersen for første Gang en længere Sætning:

»Er det ikke sikkert, vi havde faaet Børnene i Danmark, Mutter?«

»Ikke faaet dem *saadan,* mener jeg, saadan sunde!«

»Naah,« siger Manden beroliget og hengiver sig igen til sin Pibe.

»Jojo,« fortsætter Moderen stolt rødmende og kærtegner sine Børn, »Storken var saamænd nok kommen flyvende med Jer, selv om vi havde boet i Kina, det manglede bare. Men nu skal I i Seng, Unger. *Go to sleep!*«

»Aa, Mor, maa vi ikke nok ......»

»Ikke mere iaften. Det er langt over Sengetid. Peter sidder jo ogsaa og klipper Kaniner, han er saa søvnig, saa han ikke kan se ud af Øjnene. Kan I saa sige pænt Godnat til den fremmede Mand.«

Medens Børnene lægges i Seng, gaar Samtalen lidt i Staa, men den knyttes igen, da Moderen paany viser sig.

»Det var det, vi kom fra før med Børn,« siger hun. »Danmark er for fint et Land ogsaa paa *det* Punkt. Det er ikke helt tidssvarende at føde sin Mands Børn til Verden mere, det er der jo Nogen, som skriver Bøger og holder Foredrag om. Er de da ikke tovlige?«

Jeg svarer forsigtigt, at det er vistnok et vanskeligt Problem, det Spørgsmaal om mange Børn eller faa Børn. Hvis man nu ikke kan give sine Børn en forsvarlig Opdragelse og skaffe dem i Vej ......

»Der bliver aldrig for mange Mennesker i Verden,« siger Farmerhustruen uden Betænkning, »det skal Naturen nok *regulate.* Se de store Katastrofer, se, hvordan Verdenskrigen ryddede op! Og hvis De vil indvende, at der er for lidt Plads i det lille Danmark, saa er der da Plads nok rundt om paa Jordens Overflade. Se, hvor Græsset paa den store Prærie hvert Aar vokser op og visner ned igen! Og læser man ikke om, at det gaar ligesaa med Kokospalmerne og Brødfrugttræerne i de varme Lande? Folk

siger nok, at Jorden kun er lille, men det er ikke sandt, den er *stor*, det fik jeg at se, da jeg kom herover.«

»Faar De Tid til at læse?« spørger jeg forbavset.

»Ja, vi har jo da Søndagen,« siger Mrs. Andersen. »Og Børnene vil da ogsaa gerne høre et Eventyr om Aftenen eller en Historie fra fremmede Lande.«

»Som *De* saa læser for dem, tænker jeg?«

»Ja, vor Far lytter til,« siger Konen og nikker over imod Manden, der nu har holdt op med at ryge, vel som Tegn paa, at det er paa Tide at tænke paa at komme i Seng.

»Nu maa De tage til Takke med Lokaliteterne, som de er,« kommer det halvt undskyldende fra Husmoderen, idet hun peger ind i den fine Stue, hvor hun har redt op paa en Divan. Lagenerne skinner mig indbydende i Møde, og det nytter ikke, at jeg fremsætter en Protest ved at sige, at jeg sagtens kunde naa hjem ad de maanelyse Veje. Det er besluttet, at jeg skal overnatte, og Sengen er rimeligvis ordnet straks efter min Ankomst. Naa, ærlig talt var min Protest kun paa Skrømt, da jeg ikke har noget imod at se Farmen ved Dagens Lys.

* * *

Om Morgenen synes jeg at høre Barnestemmer og Sang i Søvne ...... Jeg ligger halvvaagen og kan ikke blive klar over en spæd Støj, der stadig gentager sig, indtil det gaar op for mig, at det er en Barnekno, der banker paa Døren.

»Kom ind!« raaber jeg

I næste Øjeblik staar Erik, den lille Solsikkegartner, i Døren.

»Jeg skulde hilse fra Far,« siger han, »og spørge, om Du ikke havde Lyst til at se en pæn Solopgang?«

»Er den meget pæn, min lille Ven?«

»Ja, *det* er den,« kommer det med Sagkundskabens Vægt.

»All right! Vent to Minutter udenfor, saa skal jeg være der.«

Hurtig Udrykning. Hovedet i Vandfadet og Klunset paa.

»Ja, det maa jeg give Dig Ret i, det er en fin Solopgang,« siger jeg til Erik, da jeg lidt efter staar med ham paa en lille Høj bag Farmhuset og ser Horisonten brænde i gyldent røde Flammer. »Ser Du hver Morgen paa, at Solen staar op?«

»Ikke; naar det regner,« svarer Drengen og blinker op til mig.

Moderen kommer gaaende fra Stalden med en Spand i hver Haand. De korte Ærmer er smøgede yderligere op og viser to faste og hvide Arme, svulmende af Styrke.

»Har De haft en god Søvn?« spørger hun.

»Ja Tak, udmærket.«

»Og drømt behageligt?«

»Jeg husker ikke ......«

»Saa har De glemt at tælle Ruderne i Værelset, før De gik i Seng, det skal man altid gøre, naar man sover paa et nyt Sted, saa husker man tydeligt, hvad man drømmer.

Ja,« fortsætter hun i en anden Tankegang, »herude paa Prærien faar vi Tid til at se baade *sun-op* og *sundown* *). Vi holder Arbejdsdag med Solen. Det vil sige, i den første Tid var den jo noget længere.«

Hun vender sig og gaar mod Køkkenet: »Om et Kvarter skal Maden være paa Bordet. Hvis De vil se Andersen, saa er han ved Centrifugen,« raaber hun syngende.

Jeg opsøger Farmeren og finder ham og Knud den Store beskæftigede ved Centrifugen. Morgenfløden skal gøres klar til at sendes til Stationen, hvorfra den gaar videre til et Mejeri.

»De har ikke Køerne paa Græs,« siger jeg.

»Ikke om Natten,« forklarer der forhenværende Snedkersvend. »De har godt af at lunke sig herinde, det giver

*) Solopgang og Solnedgang.

mere Morgenmælk. Men naar jeg kommer tilbage fra Byen, sætter vi dem ud. Vi har jo kun otte, som De ser, saa det er let at overkomme. Næste Sommer haaber jeg at have dobbelt saa mange.«

Jeg fremsætter en Bemærkning om den fine Orden i Stalden og spørger derefter, om det ikke var svært at gøre Kolbotten fra Haandværker til Bonde.

»Nej, i Grunden ikke,« siger Andersen. »Hvorfor skulde det være svært? Jeg har set her i Kanada, at det ligger for ethvert praktisk Menneske at dyrke Jorden. Forresten har jeg god Brug for min gamle Profession ogsaa. Jeg har selv bygget Stuehuset. Og selv lavet alle vores Møbler og de fleste Redskaber.«

»Hvornaar faar De Tid til den Slags Arbejde?«

»Aa, Vinteren er lang i Saskatchewan. Saa' De Solopgangen?«

»Ja, Tak, fordi De lod mig kalde.«

»Ja, ikke sandt, man faar Lyst til at spytte i Næverne og tage fat, naar man ser Solen hæve sig og sprede Taagerne.«

Morgenmanden nynner hen for sig og siger saa pludselig:

»Kom, vi vil se paa min Jord!«

Han fører mig op paa Udsigtshøjen, og jeg skuer ud over hans lille Kongerige. Brisen bølger svagt i de dugglinsende Afgrøder. Havre! peger han. Rug! Hvede! Lucerne!

»Hvem tilhører al den Præriejord rundt om Deres Ejendom?« spørger jeg.

»Forskellige Spekulanter, som gerne vil sælge idag. Jeg kunde faa flere Tusinde acres, grænsende op til min Ejendom, hvis jeg havde Pengene. Men jeg har Tid til at vente.«

»Bliver Jorden da ikke dyrere for hvert Aar, der gaar?«

»Nej, det er saa uberegneligt med de Jordpriser. Se, for min egen Mund bryder jeg mig slet ikke om mere Jord, end jeg allerede har; men jeg har naturligvis kig-

get noget ud, som kan ligge til mine Drenge, og det haaber jeg at faa Raad til at købe engang.«

»Hvad er Prisen?«

»I Øjeblikket cirka 10 Dollars pr. acre, men om et Par Aar maaske kun 8 eller 6.«

»Det er da underligt. Jorden forringes jo ikke.«

»Nej, men det hænder, at en Spekulant ser sin Fordel ved at forlægge Virksomheden til andre Egne, og saa gaar Priserne ned her. Saadan maa det nu engang være i et Land, hvor der ingen Ende er paa Jorden.«

»Og Jorden er god?«

»Paa disse Kanter er den *first class!*« siger den forhenværende Snedkersvend.

Han viser paa forskellige Kratbevoksninger i Terrænet for at anskueliggøre, hvor langt hans Omraade strækker sig.

Som han staar dér paa sin Udsigtshøj med Morgensolen over sit Ansigt, er han en helt anden Mand end iaftes, da Trætheden sad ham i Ryg og Skuldre. Han er bleven veltalende og bruger poetiske Vendinger.

»Paa al den Herlighed dér kan jeg vandre og sige, at det er *min* Jord, jeg træder paa, kan De saa forstaa, at det ikke var saa svært at bytte?« spørger han. »For nogle Aar siden en Lediggænger og gældbunden Mand, en Familieforsørger, der ikke kunde mætte sine smaa Børn ......«

»*Spise!*« skingrer en Drengestemme ud til os.

»*All right!*« synger Farmer-Andersen og smiler til mig: »Der kan De bare høre! Ja, værs'god, skal vi saa gaa ind.«

Havregrøden damper paa Bordet, og Mælken skummer i Kanden. De første ti Minutter høres der ikke andre Lyde end dem, Spiseredskaberne frembringer, og nu og da et tilfreds Suk fra et af Børnene.

»Spis, min lille Fedegris!« siger Moderen til Knud den Store. »Der er mere, hvor *det* kom fra!«

Og Drengen skovler i sig, som om han ikke havde

faaet Føde i fjorten Dage. Hans Kinder ligner mere og mere to glinsende Æbleskiver.

»Igaar fik vi ingen Historie, Mor,« minder den lille Gudrun om.

»Nej, men iaften skal vi høre noget mere om Prinsessen og Svinedrengen — hvis Du pænt vil spise Din Havregrød op, ellers ikke. Dont liv!«*)

Den Lille laver store, runde Øjne og arbejder sig samvittighedsfuldt igennem Resten af Grøden. Naar Eventyret ligger paa Bunden af Tallerkenen, kan Davren blive Dagens Festmaaltid.

—:— Jeg bryder op og starter samtidig med Farmeren. Afrejsen er Ankomsten lig. Moderen staar med de tre største Børn ude ved Solsikkerne og byder Farvel og Lykke paa min videre Færd.

»Husk at give Grisene,« siger Manden, da de to Motorer begynder at brumme.

Hustruen svarer med et hu-hu, der i Amerika kan betyde mange Ting, men i dette Tilfælde udtrykker, at det vilde da være underligt, om hun skulde glemme Grisene netop idag!

»Skal jeg hilse i det fine Danmark?« spørger jeg, idet vi kører ud af Farmen.

Farmerkonen ler og raaber:

»Ja, men hils især paa Faaborgkanten, hvis Nogen bryder sig om en Hilsen fra Andersens!«

Saa løfter hun Gudrun højt i Vejret og dirigerer med den anden Arm et Hurra, der lyder i mine Øren som Trompetstød. Andersen raaber med, og jeg selv raaber med. Saa det maa vist være tænkt som et Leve for Danmark — trods det, at Landet er altfor fint!

---

*) Don't leave — ikke levne!

DANSK KIRKELIV I KANADA.

Den danske Kirke i Kanada hører ind under den danske, evangelisk lutherske Kirke i De forenede Stater, hvilket bl. a. medfører, at den staar under Tilsyn af Moderkirkens øverste Ledelse, ligesom den faar økonomisk Støtte dér nede fra. Det har desuden været Reglen, at Præsterne er taget enten fra de danske Præsteseminarier i Staterne eller er forflyttede fra Menigheder dér nede til nydannede Menigheder i det store Naborige.

Den økonomiske Støtte har været nødvendig og kærkommen, navnlig i de dansk-kanadiske Menigheders første Aar, da »Velhavere« i en Koloni af Emigranter hørte til Sjældenhederne; men i de senere Aar er der efterhaanden blevet nogle danske Kirker heroppe, som har evnet at rejse sig ved egne, d. v. s. ved lokale Midler — og et saadant lovende, livskraftigt Skud ser vi i den Kirke, som vi i et af de foregaaende Kapitler nedlagde Grundstenen til, Kirken ved »Danely«.

Denne Kirke er blevet til paa den Maade, at praktisk talt alle Medlemmer af Kolonien »Dannevirke« i det sydlige Saskatchewan, gamle og unge, Farmere og Hjælpere, har givet deres Bidrag. Det drejede sig om at samle 2500 Dollars til Opførelse af selve Kirkebygningen. For disse Penge paatog Bygmesteren sig at rejse en venlig og beskeden Trækirke og forsyne den med de fornødne Stole. Ja, der skulde endogsaa af den nævnte Sum blive Raad til at anskaffe et lille Harmonium.

Da Præriekirken ved »Danely« er *dansk* Arbejde, fortjener dens Bygmester, Tømrer *Chr. Schmidt* fra Ran-

ders at nævnes paa disse Blade. Han kom hertil for nogle faa Aar siden, vistnok paa Lykke og Fromme, og Kirken her er hans første større *job,* hvor han har Svende i Arbejde.

Det sidste betyder ikke, at han selv staar med Hænderne i Bukselommen. Nej, jeg hilser paa ham, da han kommer entrende ned fra Træværket, hvor han har været oppe at ramme den Flagstang fast, som under Grundstensnedlæggelsen bærer det engelske og det danske Flag. Chr. Schmidt fortæller mig, at han rejste herover for at faa noget at leve af. Han tog fat i den sædvanlige Ende, Begyndte som Medhjælper i Høsten paa en Farm; men lige saa ofte, der var Lejlighed til det, gav han Prøver paa, at hans Fag var Tømreriet. En Dag lod Farmeren nogle Ord falde om, at han nok kunde ønske at faa lavet en ny Trappe fra Stuen op til Soveværelserne, det Stykke Arbejde paatog Tømreren fra Randers sig at lave paa staaende Fod, og Trappen blev saa tilfredsstillende, at Farmeren ikke forsømte nogen Lejlighed til at rose Tømreren.

Han telefonerede rundt til andre Farmere og spurgte: Har Du ikke Brug for noget godt Tømrerarbejde, for saa har jeg Manden! Paa den Maade fik den nye Mand snart et Udhus at bygge, snart et nyt Stuehus, og idag ser vi ham altsaa som Kirkebygger.

»Tror De nu, at De kan faa nok at gøre ved Professionen?« spørger jeg.

»Ja, det er jeg ikke i Tvivl om,« lyder hans Svar. »Jeg har jo nok observeret, at der er mange Farmere, som bliver ved med at *tale* om, at de gerne vil have bygget enten det ene eller det andet, de kan bare ikke beslutte sig. Men saa kommer der en dejlig Regn og hjælper mig! Forleden Dag, da det havde regnet hele Natten, fik jeg tre Bestillinger paa nye Stuehuse. Nej, jeg er ikke bange; jeg kan se, at jeg faar nok at gøre i Saskatchewan.«

* * *

Nedlæggelsen af Grundstenen er foregaaet under en Række velmente Taler og under Bøn og Salmesang, som Ekkoet fra Skoven har rundkastet over Prærien. Jeg tvivler lidt om, at de Jordens Slidere, som overværede Højtideligheden, har bevaret længe i deres Erindring, hvad der blev sagt ved denne Lejlighed — de har maaske endda glemt det, førend de naaede hjem!*) Derimod er jeg sikker paa, at de vil huske Indholdet af det Dokument, som en af Præsterne læste op, for det blev gemt i Stenen. Det Dokument beretter nemlig i korte Træk Kolonien »Dannevirke«s Historie i de fem og tyve Aar, som er forløbne, siden den første Dansker kom op fra U. S. A. og tog Land her paa Egnen.

Dokumentet fortæller altsaa om Landvinding. Om Sejre — og Nederlag — og Sejre igen tilsidst, *Sukces*, som vi kalder det herovre.

Der er et Aar i Koloniens Historie, som de første Pionerer aldrig vil glemme, selv om de blev saa gamle som Methusalem, og det er Aaret 1907. Det Aar staar skrevet, ikke med Ildbogstaver, men med Istapskrift! Hør, hvad der hændte. Den 11. Maj 1907 laa der endnu Sne paa Markerne i det sydlige Saskatchewan, og Farmerne kom som Følge heraf meget sent i Gang med Arbejdet. Imidlertid kom Afgrøderne godt op, da først Sommeren indfandt sig — — men saa skete der den Katastrofe, at Kulden kom listende om Natten til den 14. August og frøs alle Afgrøder bort. Og Kulden slog sig til Ro, da den først var kommet. Vinteren, som fulgte efter hin Ulykkesnat, blev den længste og haardeste, som Beboerne i disse Egne har oplevet. I dette Misvækstaar herskede der Nød i mange Nybyggerhjem, som ikke havde noget at staa imod med, men Koloniens Medlemmer stod Last og Brast med hverandre, og Ulykken slap man da over. Bagefter fulgte de gode Aar. Og nu kan det siges med Sandhed, at de allerfleste danske Farmere i denne Del af Kanada

---

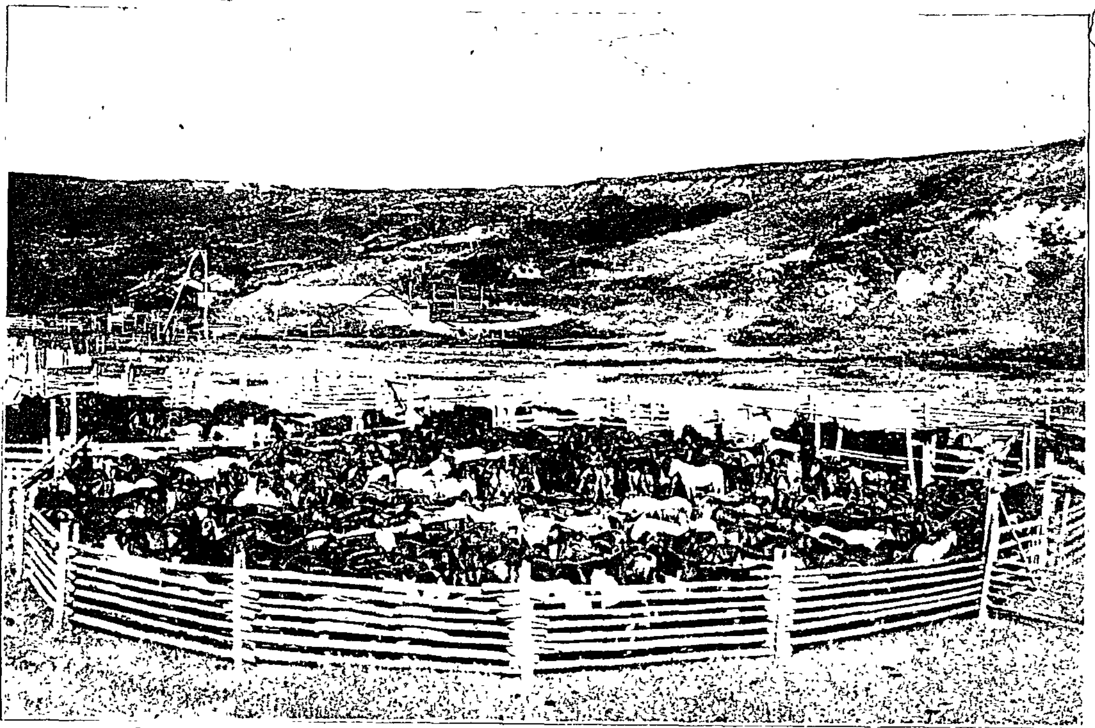
*) Dette kan jeg sige uden Brod, fordi jeg selv, opfordret dertil, var en af Talerne.

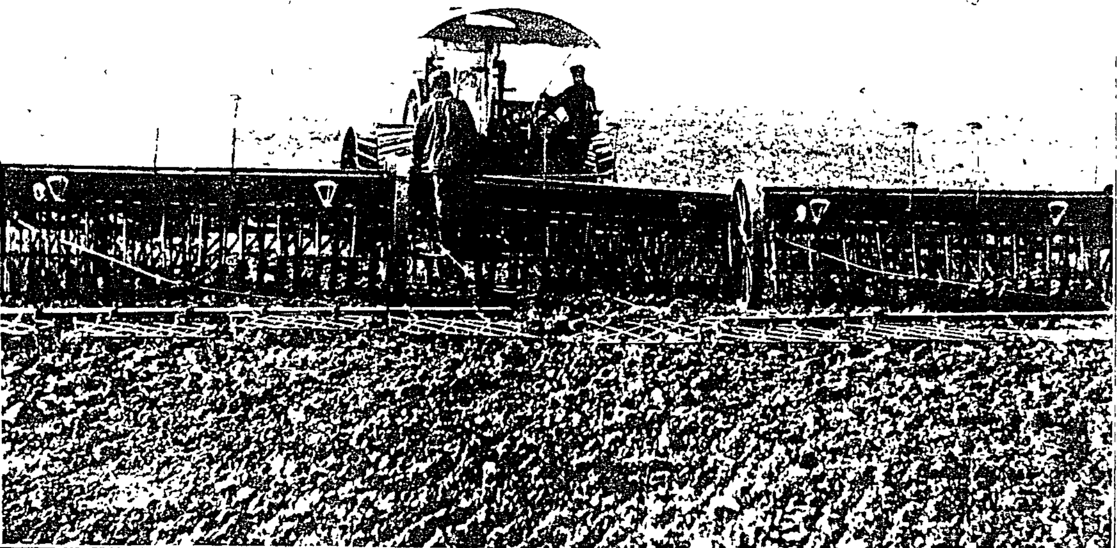
Det danske Hotel i Byen Standard er ingen Skonhedsaabenbaring.

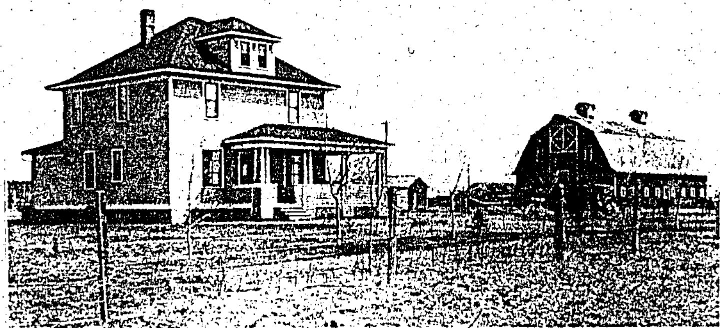
En lille Disput imellem Farmerens Medhjælper, en tidligere Købmand fra København Ø., og hans Arbejdsgiver.

I det vestlige Kanada anbringer Storfarmerne om Natten deres Heste i *corral*'en (Indhegningen).

Tractoren trækker Saamaskinerne, og efter disse slæbes Harverne, som skal faa Jorden til at lægge sig over Sæden.

Eroboen Jens Rasmussens Farm i Standard.

To danske Farmerhustruer i Standard.

Danske Mejerifolk i Alberta.

har trygge Kaar. Ja, dette hævdes i Dokumentet, og en Grundsten til en Kirke lyver ikke. Naturligvis staar der ikke noget om, at det i første Række afhænger af Farmeren selv, lad mig hellere sige af Farmeren og hans Hustru, om han skal tabe eller vinde.

En Oplysning i Dokumentet bør endnu nævnes, nemlig den, at det er Vendelboen Simon P. Hjortnæs, der skænkede Grunden til Kirken, ja, ikke alene Byggegrunden, men han gav Kirken saa meget Land, at der kan knyttes Farmbrug til denne — og dette Farmeri paatager Stedets Præst sig. Præster paa Landet i Amerika plejer at være praktiske Folk.

Der vil da neppe gaa lang Tid, før den danske Præst i »Danely« har ombyttet sin nuværende beskedne Bolig med en smuk Præstegaard. Omgivelserne kan han ikke ønske sig bedre. Neppe nogen dansk Kirke i Kanada har en skønnere Beliggenhed end denne.

Som sagt — en Præst paa Landet i Amerika plejer at være en praktisk Mand, han har god Forstand paa Jord og følger agtpaagivende de svingende Hvedepriser. Og danske Præster i Kanada danner ingen Undtagelse. De har den Dyd at være praktiske. Sommetider har jeg grebet mig i at ønske, at de havde samme gode Evner som Forkyndere.

Her rører jeg jo nok ved et ømt Punkt, men jeg tror, det er sundt at røre ved det.

Jeg skriver disse Linier efter at have besøgt flere Menigheder og overværet adskillige Gudstjenester, og jeg skal være retfærdig og sige, at den samme Tomhedsfornemmelse, som er kommet over mig under en dansk Gudstjeneste visse Steder i Kanada, den har jeg følt ogsaa i visse danske Kirker i U. S. A. Hver Gang har jeg sagt til mig selv: Du skal ikke gaa derhen, Du vil bare blive skuffet! Alligevel er jeg gaaet derhen, for det var jo dog det danske Sprog, jeg skulde høre; og jeg haabede vel ogsaa hver Gang paa, at der vilde blive indgivet Taleren et Ord, som kunde gribe mig. Men nej. Jeg ser bort fra

en enkelt Undtagelse, som jo kun bekræfter den Regel, at vore udvandrede Landsmænd bliver kummerligt betjente paa dette Omraade.

Nogle af de danske Præster er ikke alene for »jevne«, men de er tillige *for* tynde i Papirerne. Man »tager ikke noget med sig hjem«, naar man gaar fra en saadan Gudstjeneste. Noget at leve videre paa hele Ugen. Og jeg kan ikke lade være med at se saaledes paa dette, at det er Synd for vore udvandrede Landsmænd, som netop vilde have svært godt af at blive løftet om Søndagen.

»Vi bryder os ikke om at høre en jevn Prædiken,« har jeg hørt Farmere sige. »Vi har Jevnhed nok herhjemme.«

Andre Præster søger at bøde paa deres Tomhed ved en vredladen Buldren. Jeg har lyttet til Bulderet, men anstrengt mig forgæves for at finde den aandelige Føde, der skulde ligge just til mig.

Jeg har oplevet, at intelligente Landsmænd, bosat i Byerne, har benyttet en Vending som denne: »Nej, De kan være overbevist om, at den Mand skal ikke være Sjælesørger for *mig* — saa hellere slet ingen!«

Naar jeg som ny Mand har spurgt, hvad man havde at indvende imod den paagældende brave og tjenstvillige Præst, har Svaret f. Eks. lydt: Han er for jevn, det skinner for tydeligt igennem, at Manden har været Smed!

Et af de Svar, jeg opsamlede, var meget pudsigt. Det lød saaledes:

»Dér inviterer Præsten mig en Dag til at spise Middag sammen med ham i hans Hjem, og det er naturligvis meget pænt af ham. Men hvad tror De, jeg oplevede ved Desserten? At se Præsten slikke sin Ske og derefter putte den ned i en Assiet med Syltetøj, som han saa venligst lader gaa videre til mig. Jeg maa tilstaa, at jeg *kom* der ikke! Og jeg kommer heller ikke mere i hans Kirke. For naar jeg siden saa' ham paa Prædikestolen, saa var det mig komplet umuligt at faa det Billede fra Bordet ud af Hovedet. Det havde bidt sig fast.

»Forresten,« slutter Manden, »stod hans Prædikener paa Niveau med den slikkede Ske.«

— — Jeg skal gerne forklare, hvorfor jeg mener, at det er sundt at tale aabent om disse Forhold: Fordi de naturligvis har Indvirkning paa Livet i et lille dansk Samfund i det Fremmede, paa Væksten i et saadant Samfund. Menighedslivet er af den største Betydning i en dansk Koloni. Det er da ogsaa rørende at se, at Medlemmerne selv »bøder paa Forholdet« efter bedste Evne. De umager sig for at faa det bedst mulige ud af Samværet. Derfor er Salmesangen i nogle Kirker blevet den vigtigste Del af Gudstjenesten, medens Talen er blevet noget, man jo skal igennem.

Ingen Steder i Verden har en Kirke paa Forhaand saa glimrende Betingelser som Kirken i en dansk Koloni langt borte fra Moderlandet. Danskerne slaar Kreds om den, saa aandelig fattig Ordets Forkyndelse end kan lyde i den. Den er ofte Midtpunktet i deres Sommerfester. Klokkerne samler Gamle og Unge, og Børnene vænnes fra helt smaa til at komme med i Kirke. Den faar Gaver, naar den beder. Se de gamle, flittige Fingre sy og strikke og brodere til en Basar til Fordel for en ny Kirkes Udsmykning! Man kan synes, at det næsten er ufortjent, men det er det jo heldigvis ikke, for Kirkehuset er jo all right!

Jeg har truffet Mennesker, som skyder Spørgsmaalet fra sig ved at sige, at Menigheden har vel den Præst, den selv ønsker, eller den Præst, den fortjener at have! Men det er forkert. Menigheden faar »sendt« en Præst og har, som Regel da, ingen Indflydelse paa den Sag. Intet Valg. Og at Menigheden skulde have den Præst, den fortjener — nej, her maa jeg tage Afstand. Vore Landsmænd i Udlandet trænger til og fortjener at have de bedste Forkyndere, der kan skaffes.

Tænk paa, at Kirken, hvor Modersmaalet lyder, er et af de Baand, som binder dem til Danmark.

Hvis man nu vil spørge om Grunden til, at Forholdene

kan være som her berørt, saa maa Svaret blive, at det er flere Grunde. Det ligger nær at pege paa Uddannelsen, men den er ikke den vigtigste, thi Hjertets Dannelse i Forening med Livserfaring skulde jo nok kunne opveje den manglende akademiske Fernis. Nej, for at tale uden Omsvøb, saa er det Evnerne, der ikke slaar til —ikke til Prædikestolen i det mindste. Det er selvfølgelig al Ære værd, at en Præst er begyndt som Skopudser eller Avissælger, men hvis Skopudseren stikker igennem Præstekjolen, saa bringer det Tilhørerne i Misstemning.

De økonomiske Kaar, der kan bydes en Præst, er ikke alle Steder lige tillokkende, og de maa nævnes som en af Grundene til den aandelige Armod paa Prædikestolen, selv om det, som tidligere omtalt, er almindeligt i Amerika, saavel i U. S. A. som i Kanada, at der gives Præsten Lejlighed til at skaffe sig Indtægter ad anden Vej. En »Kollekt« til Fordel for en Sjælesorger er heller ikke noget Særsyn. Første Gang, jeg saa en Hat gaa rundt i det Øjemed at indsamle Penge til en dansk Præst, der var rejst et Stykke Vej for at medvirke ved en Gudstjeneste, fik jeg lidt ondt af Præsten. Men da jeg saa' det Smil, hvormed han optalte Resultatet, blev jeg belært om, at jeg var i Amerika! Lad da det økonomiske Spørgsmaal være en Sag for sig.

Det er beklageligt, at saa faa unge Præster fra Moderlandet føler sig kaldede til at virke iblandt udvandrede Landsmænd saa langt borte. Beklageligt, at det skal være en Sjældenhed at finde en ung og begejstret *Idealist* som Midtpunktet i Menighedslivet i en dansk Koloni herovre. — Mon disse Linier vil blive opfattede i den samme gode Mening, som jeg skrev dem i?

I DANSKERBYEN STANDARD.

Endskønt jeg har haft det rigtig godt i alle Maader blandt Landsmænd i Saskatchewan, saa er det dog ligesom, at jeg »føler bedre«, (for at bruge et dansk-amerikansk Udtryk), da jeg kommer ind i Provinsen Alberta og nærmer mig det Sted, hvor den store, danske Koloni »Standard« ligger i Kreds om Byen af samme Navn.

Et eget Velbefindende kommer til mig igennem Synet. Mine Øjne dvæler med Lyst paa smukkere Farmhuse i livligere Farver, end jeg var blevet vænnet til at se i Saskatchewan. Desuden bliver Landskabet mere afvekslende i Bakke og Dal, jo længere jeg kommer op i Vestens Højland. Det er ikke saa varmt i Kupeen mere. Og jeg mærker Opadstigningen paa en renere Luft. Jeg aner Rocky Mountains Snetinder.

Fagert og frugtbart tager Landet sig ud, visende en rig Høst. Netop i disse Dage — en halv Snes Dage ind i August Maaned — er Mejningen af Havren begyndt, og Hveden synes moden til at følge meget snart efter.

Fra Jernbanestationen Gleichen (udtales Glischen) tager jeg Vejen op til Standard i Automobil, fordi denne By endnu ikke har daglig Togforbindelse. Det er en Køretur paa et Par Timer, og undervejs undgaar vi ikke at faa nogle af Landevejens Folk op i Vognen, hvad Føreren ikke synes at være begejstret for. Men der er ingen Vej uden om de paagældende Individer, eftersom de gaar midt ud paa Kørebanen og rækker den ene Haand frem.

I den anden bærer de en lille Bylt, deres hele Ejendom paa denne Jord.

Vandringsmændene forklarer, at de agter sig til Standard for at søge Høstarbejde, og da de er i Stand til at opgive Navnet paa en kendt Mand, faar de Lov til at sidde op bagi.

Men da jeg nogen Tid efter ser dem forlade Vognen, paa vaklevorne Ben, kan jeg ikke lade være med at spørge Føreren, om *den* Slags Folk har let ved at faa Arbejde, for i saa Fald maa jeg tro, at her er Mangel paa Arbejdskraft.

Før Vognens Ejer svarer, vil det være rigtigt, at jeg præsenterer ham. Han bærer det gode danske Navn *Anton Rasmussen* og er født i Hobro, hvor han efter Sigende »spildte sin Ungdom« med at staa bag Disken i en Manufakturbutik og sælge Varer efter Alenmaal. Det fandt han ikke spændende, og efter at have aftjent sin Værnepligt i Kongens København, stod han en skønne Dag herovre i Alberta. Her begyndte han sin nye Løbebane med at grave Grøfter til Irrigations (Overrislings) Anlæg, og nu fik han Brug for Kilometermaalet, hvad man forstaar, naar man hører, at denne Provins alene har et ved Kunst overrislet Areal paa over 1 Million acres.*) Da han havde lagt sit økonomiske Fundament med Spaden, begyndte han at farme, og for Tiden bestyrer han fire Farme for Landsmænd, som er paa Feriereise i Danmark. Rasmussens Hovedvirksomhed er dog Tømmerhandel en gros. Læg hertil, at denne brave Jyde tillige er Standards betroede Notarius publicus, og man vil indse, at han har nok om Ørene.

Alligevel er det ikke til at se paa Mr. Anton Rasmussen at hans Arbejdsdag er lang. Hans Holdning er rank som en Kabylerhøvdings, og at han er »gammel Garder«, ja, det er slet ikke til at tage fejl af!

Mit Spørgsmaal besvarer han med at sige, at man

*) Det er opmaalt, at et tre-Gange saa stort Areal i Provinsen Alberta ligger godt for Overrisling.

skal jo ikke skue Hunden paa Haarene. Den paagældende Farmer *prøver* vel de fremmede Stabejser, og viser de sig umulige, kan de jo gaa igen. Det er saa nemt med det!

Vi nærmer os nu Standard Syd fra. Jeg har ikke besøgt denne By før, men hørt meget om den. De fleste Mennesker i denne lille By (tre-fire Hundrede) er Danskere, og den er da ogsaa Centrum i en af de største danske Kolonier i Kanada. Uvilkaarligt spærrer jeg derfor Øjnene op, da Byen dukker frem forude. Det første, jeg ser, er fire Korn-Elevatorer, der lyser i Solen. Saa tegner et mørkt Kirkespir sig mod Horisonten, og nu træder Byen frem med Træhuse og Haver.

Anton Rasmussen peger i Forbifarten paa Farmbygninger til højre og venstre og nævner en Del danske Navne, som jeg glemmer igen, fordi de lyder ens. Men der bliver vel Lejlighed til at genopfriske dem, tænker jeg.

»Er det en Kulmine, det dér klods op ad Byen?«

»Ja, det er vor Kulmine,« siger Rasmussen.

Saa glider vi ind i Byen, der kun bestaar af enkelte Gader. Jeg ser dog, at Banken er lagt paa et af de rigtige Hjørner, og at Byen har to Hoteller. Posthus faar jeg ogsaa Øje paa. Og en halv Snes Butikker. Naa, saa er der jo Jernbanestationen, men den hviler idag.

Jeg stopper op foran Dania Hotel, der er en firkantet, kedelig Trækasse i to Etager. Taget er fladt som en Pandekage, ligesom om Toppen var blæst af. Ikke for en Cent Pynt er der anbragt paa Huset. Det er lagt paa sin Plads som en Tærning paa et Bord, og ikke én Busk, end ikke en Markise bryder Firkantetheden. Uden Overdrivelse tør jeg nok sige, at Stedet pynter ikke i Landskabet. Men Hotellet er dansk, og naturligvis tager jeg i første Omgang ind her.

Hotelværten, Mr. Petersen, har tidligere faret paa de store Have som Skibskok og lavet Mad til Fyrbødere og Matroser, og da Søfolk af vor Tid har god Forstand paa Mad, saa er den Mad ogsaa god, som vi faar serveret

her Og Portionerne er beregnede paa sultne Maver. Det ser da ogsaa ud til, at Værten kan glæde sig ved livlig Søgning.

Taffelmusik mangler ikke — desværre! Det er dog ikke noget Jazz-band, som Kokken har engageret til Gæsternes Underholdning, nej, men der staar i et Hjørne af Spiselokalet en Spillehistorie, en Slags Polyfon, og naar den faar et Centstykke puttet i Gabet, saa kvitterer den med at give et Musiknumer fra sig. Medens jeg spiser min Aftensmad, maa jeg sytten Gange høre Sangen »Elskte, se, hvor Sølvertraade«. Den Melodi har nu en Karl fra Brønderslev forelsket sig i. Formodentlig bringer den ham Minder.

Det er Lørdag, da jeg ankommer til Standard, og der er god Omsætning i Butikkerne. I det Hele taget er der Liv i Gaderne. Automobiler kommer kørende og »parkes« paa skraa i Gaden, (som i en stor By), og Folk staar i Klynger og taler sammen. Jeg tror, at jeg denne Aften ser henved Hundrede unge danske Ansigter. Solbrændte og tætbyggede Landbotyper, de allerfleste udprægede »Nykommere«.

De føler sig paa én Maade hjemme her, fordi al Tale rundt om dem er dansk.

»Kan Du sko min Hest?« hedder det hos Smeden.

»Hvad skal det være?« hedder det hos Købmanden.

Den største Købmand i Standard, en Mand med en aarlig Omsætning paa et halvt Hundrede Tusind Dollars, er forøvrigt en Mand, der var Kusk i Danmark.

Men da jeg siden giver mig i Samtale med disse Nykommere, saa faar jeg at vide, at de slet ikke allesammen føler sig »hjemme« her.

De er naturligvis kommet herover i første Række for at faa Arbejde og tjene nogle Penge, og i saa Henseende er deres Forventninger ikke blevet skuffede. Der vil være Arbejde for dem alle i Høsten, og saa længe Tærskningen varer. Men hvad saa til Vinteren?

Ja, dér var det jo, forklarer En, at man havde tænkt sig, at Jorden for det første var nem at faa fat paa her

i Nabolaget, og for det andet, at den kunde faas for en Slik. Men det viser sig at være en Fejltagelse.

Vi er vist kommet for langt ud, siger en ung Sjællænder til mig — jeg er bange for, at jeg ikke har spurgt mig godt nok for, før jeg rejste hjemmefra. *Jorden er for god her.* Farmerne giver nødig Slip paa noget af den.

Andre taler sorgløst om, at naar de har taget Sommeren her, vil de rejse videre. En til Kalifornien — »for at se, hvad dér er.« En anden nævner New Zealand — uden vist at have klart Begreb om, hvor langt der er til denne australske Øgruppe.

Jeg spørger disse unge Udvandrere, om de har det godt, hvor de er.

Ja, de har det, i Grunden saa storartet, som man kan forlange det, siger de. Lønnen er 50 Dollars om Maaneden plus 4 Dollars om Dagen i Høsten, foruden Kosten. Og Kosten bliver der ingen Steder klaget paa.

Og en god Seng at ligge i?

Naa—h, det trækker de lidt paa. En fortæller, at han ligger paa Hylde om Natten. Saadan i afdelte Rum op ad Væggen, en Kasse til hver. Men hvad gør det, siger han. Vi er en halv Snes Medhjælpere paa Farmen, saa det kan naturligvis ikke forlanges, at Manden skulde holde Seng til os allesammen.

Paa mit Spørgsmaal, om de lærer noget Engelsk, svarer de rent ud, at det gør de sig ingen særlig Ulejlighed med, fordi de jo ingen Brug har for det engelske Sprog. En af de unge Mænd danner dog en Undtagelse, han siger, at det er han nok »slemt nødt til«, eftersom han har faaet Arbejde hos Mr. M., og hos denne danske Farmer taler man ikke Dansk. *Ikke mere!* Det er en Mand, som mest plejer Omgang med Amerikanere og Kanadiere.

Her støder vi paa et »Problem«, som mange Emigranter ikke overvejer, naar de rejser ud til en dansk Koloni. Men det burde de gøre. De burde tænke lidt ud i Fremtiden. Hvilke Chancer byder Livet i en »Koloni«? Hvad betyder det at kunne leve i et lille sluttet Samfund i et vældigt, fremmed Land? De fleste Udvandrere tænker paa Be-

hagelighederne: Dér kan man faa Raad og Hjælp. Dér kan man »komme sammen«. Og det skal indrømmes, at en saadan Form for Udvandring kan passe godt for det sindige Blod. Vi har jo ogsaa set, at der kan skabes lykkelige Kaar i en Koloni. Men for den unge Mand, som mener at bære Marskalstaven i Tornistret, er Kolonien ikke det rette Sted. Det vil dér tage ham for lang Tid at lære Sproget og Landets Lov og Skik. Kolonilivet vil hindre ham i at marchere videre til større Fremtidsmuligheder.

Hvad nu det Spørgsmaal angaar, om Kolonien Standard er i Stand til at byde unge Emigranter af Gennemsnits-Typen forsvarlige Livsbetingelser, saa kan der ganske vist ikke lægge afgørende Vægt paa de Udtalelser, man samler op paa Vejen hos Folk, som lige har stukket Næsen indenfor i Kanada, og af hvilke Flere øjensynligt er rejst hjemme fra uden at gøre ordentigt Bestik. Der er dog neppe Tvivl om, at Vinteren vilde berede adskillige arbejdsløse Mennesker Vanskeligheder, dersom ikke Farmerne kendte deres Forpligtelser, i det mindste overfor den Arbejdskraft, som de direkte har sendt Bud efter, og som har vist sig flink.

En Sag for sig er, at Emigrationsmyndighederne paatager sig et stort Ansvar ved at »dirigere« flere Arbejdere til en Egn, *end denne Egn kan beholde.* Er de unge Mennesker først inde i Hjertet af Fastlandet, saa vil de jo nemlig i mange Tilfælde være nødt til at blive. Men denne Side af Udvandrerlandet Kanada skal jeg i et følgende Kapitel vende tilbage til.

Om Chancerne i Standard vil jeg spørge nogle af de Landsmænd, som har levet og virket i Kolonien i flere Aar.

Selve Kolonien Standard spænder over et Omraade paa ca. 150 engelske Kvadratmile, det vil sige, at der paa dette lille Stykke Danmark saa godt som udelukkende bor danske Farmere eller Farmere af dansk Afstamning. Kolonien har ikke nogen bestemt Afgrænsning, den kan naturligvis udvides; man maa ikke tænke sig den indheg-

net og forsynet med Skilte, der forkynder, at her bor Danskere! En dansk Koloni vil sige en Egn, hvor danske Nybyggere er kommet først. Det samlede Antal Beboere i Kolonien er blevet mig opgivet til et Par Tusinde. De har Ord for at være driftige, paapasselige og lovlydige Folk — det Vidnesbyrd hørte jeg allerede inde paa Regeringskontorerne i Winnipeg.

Ikke saa langt fra Standard, en 30—40 engelske Mile, ligger der en noget mindre dansk Koloni ved Byen Wayne. Afstanden imellem de to Kolonier er altsaa ikke større end at man nemt kan besøge hinanden. I Parentes bemærket har jeg endnu ikke truffet nogen selvstændig Farmer i Kanada, som ikke havde Automobil.

Farmerne i Alberta ynder at fortælle, at *deres* Provins er Kanadas bedste Hvedeland — bedre end Saskatchewan, føjer de til. Det er et smukt Udslag af Lokalpatriotisme, og det betyder, at de to Provinser konkurrerer stærkt om Æren paa Hvedeproduktionens Omraade. Forholdet er dette, at ét Aar avles den bedste Hvede i Alberta, et andet Aar i Saskatchewan. Den kanadiske Farmer, hvis Høst opnaar at blive bedømt som »Aarets bedste Hvede«, han er med det samme Amerikas mest prominente Hvedefarmer for et Aar. Han opnaar ikke alene at komme i Avisen og se sig selv og sin Farm og sin lykkelige Hustru og sine dejlige Børn afbildet, men han nyder ogsaa den Ære at faa Indbydelse til Chicago, hvor der overrækkes ham en værdifuld Præmie med Diplom. Konkurrencen omfatter nemlig hele Kontinentet, U. S. A. og Kanada, og i Bedømmelseskomiteen sidder der Sagkyndige fra begge Lande.

Foruden Æren venter der naturligvis ogsaa Aarets bedste Hvedefarmer økonomisk Fordel, idet hans Høstprodukt straks bliver stærkt efterspurgt til Fremavl.

Desværre er denne Ære endnu ikke vederfaret nogen dansk Farmer i Amerika.

Nogle Tal vil give et godt Indtryk af, hvor stærk Fremgang Hvedeproduktionen i Alberta har haft i de senere Aar.

I Aaret 1909 avledes der ca. 8 Millioner Bushels Hvede.*) I Aaret 1920 var Tallet vokset til 83 Millioner, og tre Aar senere var Høsten oppe paa 167 Millioner Bushels 1923 regnes for Kanadas hidtil bedste Hvedeaar.

For hele Kanadas Vedkommende udgjorde Hvedehøsten i Aaret 1925 ialt 416,849,700 Bushels, avlet paa et Areal af 22 Millioner acres. Tallene nærmer sig stærkt De forenede Staters Hvedehøst. Hvad *Eksporten* af Hvede angaar, har Kanada allerede for nogle Aar siden overfløjet Staterne.

* * *

Værten paa Dania Hotel er lidt ked af, at han er afskaaret fra at servere mig en night-cape (»Nathue«), ja, end ikke kan skænke mig et godt Glas Øl, før jeg begiver mig til Ro. Hotellet har nemlig ingen *license* (Bevilling) til Udskænkning af Spiritus. Denne eftertragtede Bevilling er Hotellet paa den anden Side af Gaden i Besiddelse af. Den gælder forøvrigt her i Standard kun for Udskænkning af Øl, men naturligvis har Konkurrenten været saa »amerikansk« at male Ordene *full license* paa sin Facade. for at drage godtroende Rejsende ind.

Det er ikke her Meningen at anstille Sammenligninger mellem U. S. A. og Kanada med Hensyn til Betimeligheden af Forbud eller ikke Forbud imod Udskænkning og Nydelse af spirituøse Drikke, men nogle orienterende Bemærkninger vil være paa sin Plads, for at Reisende til Kanada kan vide, hvad de har at rette sig efter ogsaa paa dette Punkt.

De fleste Provinser i Kanada har prøvet Forbud, men har atter forladt det og har i Stedet derfor indført et Kontrolsystem. I Kraft af dette kan bosiddende Borgere, naar de anmoder om en license, der kun koster en Dollar, forsyne sig med de spirituøse Drikkevarer, Øl, Vin, Likører, Whisky osv., som de maatte ønske. Man rekvirerer dem og faar dem leveret igennem Regeringens Udsalgs-

*) 1 Bushel — 1 Skæppe (engelsk).

steder. Paa denne Maade kan Regeringen føre Kontrol med Borgernes Forbrug, og Meningen hermed er naturligvis at bremse, saafremt Forbruget bliver til Misbrug. Jeg har ikke erfaret om noget Tilfælde, hvor en saadan personlig Bevilling er blevet frataget en Mand, alene af den Grund, at han er »stor Forbruger«. Derimod hjemler Kontrolloven Ret til at fratage Bevillingen, hvis Vedkommendes nærmeste Familie, Hustru eller voksne Børn, klager over, at Manden misbruger sin Bevilling til Skade for Hjemmet — og i saa Fald handler Autoriteterne hurtigt.

Hvad nu Udskænkning af Spiritus paa offentlige Steder angaar, saa finder den kun Sted i begrænset Omfang. *Full license* betyder, at et Hotel eller en Restauration har Tilladelse til at servere Øl og Vin, men nogle af Provinserne har indskrænket Tilladelsen til kun at omfatte kanadisk Øl, og rundhaandet med den Art Bevillinger er Regeringen ikke.

Jeg sporger Værten, hvorfor det netop blev den anden, Konkurrenten, som fik Bevillingen.

»Fordi han er Kanadier,« svarer han ærgerligt. »Overalt, hvor der er Tale om Bevillinger og »Ben«, giver Kanada til sine egne. Saa faar vi at mærke, at vi er Frem medel«

»Naa,« siger jeg, »De klarer Dem vel pænt foruden?«

»Vist saa, men alligevel kan En jo ikke lade være at ærgre sig over, at den Forretning gaar Ens Næse forbi.«

Jeg kommer til Ro i en god Seng og belaver mig paa at sove uden Nathue. Men — »til Ro« skulde jeg nok ikke have sagt! De Smækkedøre, de Smækkedøre! Der findes en Gennemgang lige udenfor mit Soveværelse, og naar Døren til denne Gang gungrer i, sitrer hele Trækassen i nogle Minutter. Jeg ligger og hører Smækkedøre fjern og nær, de holder mig vaagen lige til det sidste Menneske i Byen Standard er gaaet til Kojs.

Puha — Hovedpine.

Da der endelig er blevet Stilhed, føler jeg en underlig sygelig Lyst til at staa op og gaa ud og give nogle Ekstranumre med Døren, for at ogsaa andre Mennesker,

navnlig de sidste Smækkere, kan faa Lejlighed til at mærke, hvad det vil sige at blive holdt vaagen. Ak, jeg Daarer, den Ulejlighed kan jeg spare mig. Thi naturligvis har de indstillet deres Hjerne paa ikke at reagere overfor disse særlige amerikanske Lyde. Det er bare mig, den farende Gæst, som er nervøs.

JENS RASMUSSEN FRA ÆRØ.

Nogle Gange har jeg hørt Folk herovre spøgende kalde Standard »Kolonien Rasmussen« — for derved at angive at der bor adskillige Danskere her af dette Navn, og det ikke de ringeste. Vi har allerede hørt om én Rasmussen. En anden af Koloniens førende Mænd, en Farmer, som vi godt har Lov at være lidt stolte af hjemme, er *Jens Rasmussen fra Ærø*. Hans Mønsterfarm har opnaaet at blive afbildet i kanadiske Værker om Landbrug, og han selv nævnes baade af Landsmænd og af Landets egne Folk som en Foregangsmand.

Jens Rasmussen er naturligvis af gammel Sømandsslægt og udvandrede som ungt Menneske til Iowa (udtales Ajowa med Tryk paa Aj) i De forenede Stater. Omkring Aaret 1910 kom han til Standard og købte Jord, efterhaanden et Par Tusinde acres, som han senere har delt med sine Børn. Han gør dog selv Indtryk af endnu at have en lang Arbejdsdag for sig. Jeg tager neppe meget fejl i at anslaa ham til at være midt i Halvtredserne.

Mit første Indtryk af denne Mand faar jeg i Kirken, hvor Jens Rasmussen i sin Egenskab af Formand for Kirkestyrelsen har paataget sig en Degns Skikkelse og læser Indgangs- og Udgangsbønnen med dæmpet Stemme. Og dette Præg af Afdæmpethed og Ro bliver siddende, ogsaa da jeg ser ham i hans Hjem og paa hans Mark.

Hvad jeg nu fortæller om Forholdene i Kolonien Stan-

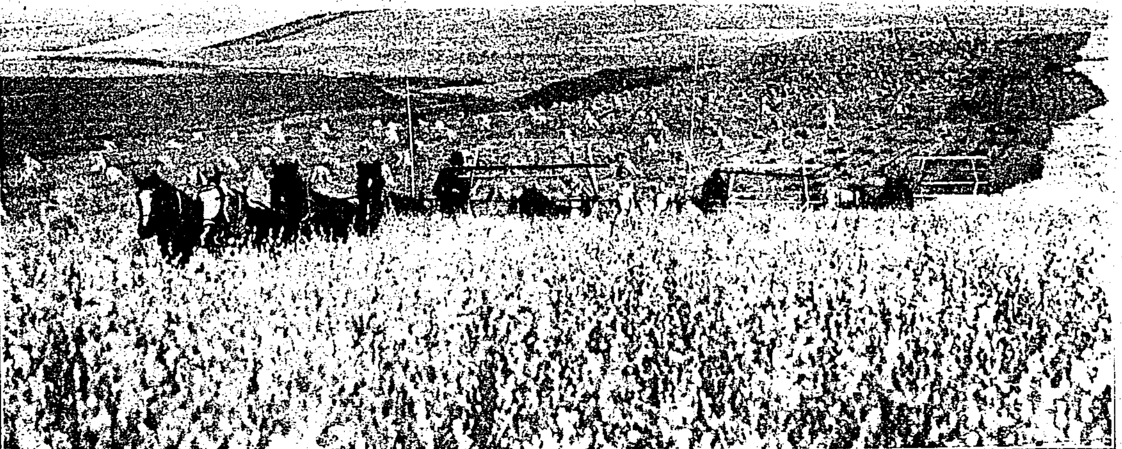
dard, er i det Væsentlige en Gengivelse af, hvad Jens Rasmussen har fortalt mig under mit Besøg hos ham.

Det er rigtigt nok, hvad Nykommerne sagde, at Jorden her omkring er særlig god, og den holdes da ogsaa for Tiden i en Pris af 40—50 Dollars pr. acre for uopdyrket Land uden Bygninger. Dog er der ogsaa billigere Land at faa, men den ligger afsides for Overrislingsomraadet. Man forstaar da, at en ny Mand, som kommer til Standard uden Penge, vil have temmelig lange Udsigter, før han kan købe saa meget Jord, at han kan begynde for sig selv. En Mand derimod med Penge paa Lommen vil her kunne erhverve sig noget af Provinsens bedste Jord og have let ved at komme i Vej.

Standards Jorder kan overrisles med Vand fra Floden Bow. Nede ved Bassano, en By tredive engelske Mile Sydøst for Standard, er der bygget et Irrigationsanlæg, hvis Cementdæmninger har kostet 8 Millioner Dollars, og som er et Led i det vældige Overrislingsværk, Canadian Pacific Railway Co. har bygget — det største i hele Amerika. Farmerne selv har som Regel ingen Ulejlighed med at overrisle, kun i Tilfælde af, at de er saa heldige at have Vandløb gennem deres Arealer, kan de indrette deres egne Vandingsanlæg, men ellers besørger det store Jernbaneselskab denne vigtige Proces i Farmvirksomheden, imod at Farmerne svarer en vis Afgift. Dennes Størrelse bestemmes af Arealets Størrelse samt af, hvor kort eller fjernt Landet ligger fra Vandet.

Foruden de danske Farmere bor der i Kolonien Standard og dens Omegn endel amerikanske Farmere. Efter Krigen kom der desuden ikke saa faa engelske Soldater herover, men de viste sig at være temmelig uegnede til Livet paa Landet, og de allerfleste af disse Soldater-Farmere er Tid efter anden gaaet tilbage til England, hvorefter Danskerne har købt deres Ejendomme ret billigt.

At Danskerne i Standard »sidder godt i det,« kan man se deraf, at der nu hver Sommer rejser flere og flere af dem hjem til Danmark paa Besøg — *den* Glæde er Dansk-Amerikanerne nede i Staterne ikke mere alene om. Vi

Hvedehøst i Provinsen Alberta.

Faareavl paa en Forsogsfarm i Alberta.

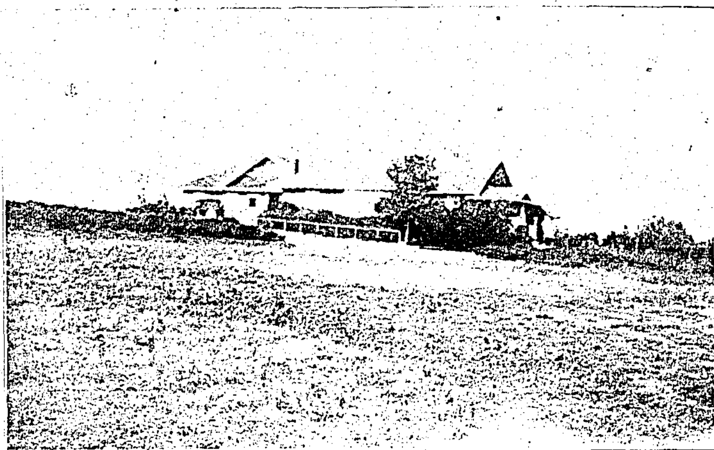
Konsul Pallesen (i Automobilet) konfererer med en af sine Medhjælpere, en tidligere lollandsk Proprietær.

Naar Hustruen er i Danmark, maa Manden selv tænde op under Gryden og lave Mad.

Sidste Akt af en Bjornejagt i British Columbias Skove.

En af Konsul Pallesens Farme i Nærheden af Calgary, Alberta. Prinsen af Wales har ofte været Gæst her, og en dansk Prins har lært Landbrug paa denne Farm.

Kartoffelmarken renses ved Hjælp af Kultivatoren.

kan godt saa smaat begynde at revidere vore Begreber om »den rige Onkel i Amerika« — med Hensyn til hans Opholdssted. Han trækker længere og længere imod Nord!

Men iøvrigt maa det understreges, at Provinsen Alberta ikke danner nogen Undtagelse i den Regel, at Kanada kan betegnes som Landet paa Godt og Ondt. Det er klart, at denne store Provins, lige saa vel som de øvrige store Provinser, rummer tørre Strækninger med daarligt Land, som ikke dur til Farmbrug. Land, som Nybyggere, der lader sig narre den Slags paa, maa forlade efter nogle Aars Forløb med Tab.

Ret meget højere Nord paa, end hvor Standard er beliggende, skal Danskere nødig søge. Nord paa i Alberta betyder Tørhed og strengere Vinter.

Den danske Koloni har oplevet nogle tørre Aar, i hvilke der kun blev avlet en halv Snes bushels pr. acre, men aldrig noget Misvækstaar. Høsten 1925, den Høst, vi sidder og taler om, hører til de mest lovende. Sine Steder vil den nok give 40 bushels Hvede pr. acre. Havren giver adskilligt mere, men en kanadisk Farmer taler først og sidst om Hveden, fordi den giver mest i Pengekassen.

De fleste Mennesker véd sikkert, at Hvedeprisen alle Dage har været Genstand for Spekulation. Den er afhængig af mange forskellige Omstændigheder og varierer stærkt. Ved Begyndelsen af Høsten 1925 var den omkring 1 Dollar pr. bushel. Tidligere var der næppe mange Farmere, som ikke tog direkte Del i Spekulationen paa den Maade, at de holdt sig a jour med Noteringen, der i Sæsonen bliver sat to Gange om Dagen paa Hvedebørsen i Winnipeg. Hvis nu Farmerne mente, at der var Udsigt til stigende Priser, saa kunde de holde deres Høst tilbage fra Elevatoren, til det gunstige Tidspunkt indtraf. Men brænde sig slemt kunde de naturligvis ogsaa!

Disse nervøse Tider er nu tildels forbi, idet Farmerne har sluttet sig sammen i en Organisation, benævnet U. F. A., United Farmers Alberta, og dannet en *Wheat-Pool*,

det vil sige en Hvede-Ring, som sikrer dem alle ensartet Udbytte af Høsten. Til dette Formaal har de lejet Korn Elevatorerne af de Selskaber, som ejer disse, og betaler en vis Afgift for at faa deres Produktion behandlet.

Man vil rimeligvis allerede af, hvad jeg tidligere har antydet om Elevatorernes Mission, have faaet det Indtryk, at Farmerne er færdige med at bekymre sig om Høsten, naar den først er tærsket og sendt ned i Elevatorens Svælg. Og saaledes er det.

Gangen i Elevatorbehandlingen af Kornet er følgende: Elevatoren betjenes af en *manager* eller *operator,* der vejer hvert Læs paa Automatvægten, tager Prøver af Kornet og derefter lader det styrte ned i Kælderen. Naar dette er sket, udbetaler han paa Stedet Kornets Værdi i Kontanter.

I denne Elevator bliver Kornet liggende, indtil der bliver Lejlighed til at sende det videre. »Videre« vil for Albertas Vedkommende sige, at det enten gaar mod Øst eller Vest for at blive eksporteret.— i de senere Aar mere og mere mod Vest, det vil sige til Vancouver, hvor det magasineres i de Elevatorer, om hvis vældige Dimensioner nogle af Illustrationerne i denne Bog giver et klart Begreb. Det er Beholdere, der kan tage imod Jernbaneladninger og give fra sig Skibsladninger, uden at »Maven« føler sig særlig tynget eller lettet.

Alt Elevatorarbejde foregaar, som Navnet jo ogsaa siger, ved mekanisk Kraft. Her er ikke Anvendelse for stærke Mænd, som kan bære en Tønde Rug paa Nakken! Nej, den gyldne Flod falder, løftes, strømmer og glider. En Jernbanevogn fyldes i Løbet af Nul Komma-Fem!

Hvornaar det indhøstede Korn skal blive ekspederet fra de mindre Elevatorer ved Produktionsstedet til de store ved Eksportpladsen, det er afhængig bl. a. af Markedet og af Muligheden for at skaffe Jernbanemateriel; men den Side af Sagen behøver Farmeren jo ikke at spekulere over, og han gør det vist heller ikke!

* * *

Søndag Eftermiddag er der aabent Hus i Jens Rasmussens smukke og gæstfri Farmhjem. Jeg er saa heldig paa denne Dag at være sammen med Farmere saavel fra Standard som fra Wayne — og baade med velhavende Farmere og med Folk, som endnu slaas med »Børnesygdommene« som Landmænd i et fremmed Rige.

Diskussionen i denne Kreds drejer sig udelukkende om egne Interesser — om Farmbrug og om Køb af Land.

En Dansker fra Wayne er misfornøjet med de Kontrakter, som C. P. R. (Canadian Pacific Railway) opretter mellem Kompagniet og de Nybyggere, som Agenterne faar ud — han siger nogle Gange faar *lokket* ud — og faar til at købe af Kompagniets Land. Det rige Kompagni, hævder han, har selv for nogle Aar siden faaet dette Land overladt af Regeringen mod en Pris af 3 Dollars pr. acre, saa det er lidt *rigeligt,* skulde man synes, naar Nybyggerne nu maa betale 16 Dollars for Jorden.

Hertil indvender den besindige Jens Rasmussen, at man jo maa erindre, at C. P. R. har anlagt Jernbanerne og skabt de store Overrislingsanlæg, uden hvilke Farmerne vilde være slet stillede.

Ja, det er meget godt nok, bliver Wayne-Manden ufortrødent ved, men de Anlæg tjener Kompagniet da ogsaa Penge paa! Henvendt til mig beder han mig anbefale alle Emigranter, der agter sig til Kanada for at købe Jord, at de giver nøje Agt paa Kontrakterne. De skal ikke sætte deres Navn under noget Dokument uden at have faaet Vejledning af gode Landsmænd herovre. Ellers kan de nemt risikere at komme til at skrive under paa, at slet ikke nogen Part af det Stykke Land, de har købt, vil være deres Ejendom, før de har betalt Købesummen for det *samlede* Areal. Og paa den Maade kan der kastes Penge i det rige Jernbaneselskabs Gab, hvis man nødes til at give op paa Halvvejen.

»Naar Du har været her i nogle flere Aar,« siger Jens Rasmussen, »saa er jeg vis paa, at Du vil tale Jernbaneselskabets Sag, for saa vil Du have indset, hvad Nytte Du har haft af det.«

»Gid det var saa vel,« svarer Manden fra Wayne, »for iaar er det mig umuligt at se lyst paa Tilværelsen. Hum, maaske stammer det fra, at min Høst ikke tegner saa fint som Din. Har Du begyndt?«

»I Lordags,« nikker Jens Rasmussen, og idet han ser hen paa mig, tilføjer han med et forlegent Smil: »Med én Maskine.«

»Aa,« gætter jeg, »det er for ikke at begynde paa en Mandag. De er overtroisk, Mr. Rasmussen!«

»Vi har vel alle en Rem af Huden,« indrømmer Storfarmeren.

— Paa Verandaen sidder Jens Rasmussens Hustru og Wayne-Mandens Hustru og ser ud i den store Have, som er beplantet med mange Slags Træer og Buske og ogsaa fremviser nogle kønne Blomsterbede.

»Blomsterne maa vi fryde os dobbelt over her i Alberta, fordi deres Sæson er saa kort,« siger Fru Rasmussen.

Jens Rasmussens Hustru er en Søster til den over hele Amerika kendte, danskfødte Professor i Planteavl *Niels Ebbesen Hansen*, Syd Dakota. Professoren er især kendt under Kælenavnet Alfalfa-Hansen (Lucerne-Hansen), og dette Navn har han naturligvis faaet, fordi hans Specialitet er Lucerne. Hans Maal er at finde de vigtigste Livsbetingelser for denne nyttige Plante, i hvilken Anledning han som officiel Udsending har studeret Lucernens Vækst paa mange forskellige Steder af Kloden, for nylig i Mongoliet.

Fru Rasmussen er et Billede paa Fred og Harmoni. Hun har jo set alt blomstre om sig — oven paa de unge Kamp-Aar dernede i Staterne. Hun ser sin Mands Sukces gaa i Arv til Børnene, hun har om sig alt, hvad hun elsker. For denne Kvinde er Standard det dejligste Sted i Verden.

Hun lader mig da ogsaa forstaa, at hun ikke kunde tænke sig at bytte med nogen Herlighed i Danmark.

Wayne-Mandens Hustru derimod, som er midt oppe i

Slidet og Slæbet, erklærer rent ud, at hun vilde pakke sin Kuffert og rejse hjem — hellere idag end imorgen! Hun passer dog paa at sige dette, medens Manden ikke hører paa det.

En anden Farmerhustru, som heller ikke har været her mere end nogle faa Aar, udbryder:

»Rejse tilbage til Danmark, nej, uha dog! Naar jeg tænker paa al det Sand i min Fødeegn og saa sammenligner med Landet her, saa kommer jeg til at gyse ved Tanken om, at jeg skulde hjem igen.«

Og hun ser frem for sig, ser Klitlandet imellem Thisted og Havet, ingen Skønhed i hendes Øjne, kun Sand, Sand, Sand!

Præsten, som ogsaa er paa Besøg hos Jens Rasmussen denne Søndag Eftermiddag, udtaler som sin Mening angaaende Spørgsmaalet om at vende tilbage til Danmark engang, at det tror han nok, at han og hans Hustru maa give Afkald paa at drømme om. For de voksne Børns Skyld. Han husker tydeligt, hvor bedrøvet hans Moder var, da han rejste fra Danmark. For ham og hans Hustru vilde Forholdet blive dette, at de maatte berede Børnene en stor Sorg, hvis de rejste bort fra Landet. Børnene vilde føle det, som om de *mistede* deres Forældre. Nej, slutter Præsten vemodigt, det er for silde. Men *et Besøg* i Danmerk — o, herlige Tanke!

Medens vi nyder Haven for efter Værtsfolkenes Opfordring at samle Appetit, kommer der flere Gæster. Automobiler kører ind paa »Gaardspladsen«, der dog ikke løber nogen Fare for at blive overfyldt, Tudehorn giver Koncert, og man tager uden smaalig Jalousi hinandens Vogne i Øjesyn. Der er gerne Nogen, som har faaet en ny siden sidst.

Tilsidst er vi saa mange Gæster, at der knap nok synes at være Plads til os alle, da Fru Rasmussen byder til Aftensmad. Men hvor der er Hjerterum, er der som bekendt ogsaa Husrum.

Husfaderen bøjer Hovedet og beder en kort Bøn — med dæmpet Stemme som i Kirken.

Hvorefter Alle af en ærlig Vilje gør Indhug paa de mange gode Sager, som findes paa Bordet. Køkkenet paa en stor Farm er en saare vigtig Afdeling af Bedriften. Jeg konstaterer atter her, at danske Farmere i Kanada og deres Hjælpere uden Persons Anseelse faar bedre, rigeligere, mere varieret Mad, end jeg har set i andre Landbohjem paa Kloden — Danmark indbefattet.

Husmoderen er blot ked af, at ikke alle hendes Anretninger af Tærter og andre søde Sager spises op. For *imorgen* skulde det jo rigtignok gerne være godt Vejr.

Efter Aftensbordet er Sønner og Karle beskæftigede med at lede Hestene ud fra en *corral* (Indhegning) tæt uden for Farmens Hovedbygning. De skal over i Stalden for Natten og have et Kraftfoder og derpaa hvile sig i en god Seng! Frisk Strøelse er bredt ud i Spiltovene. Rummet dufter af ny Kalkning. Ja, det er godt at mærke, at her bor Farmens Kæledyr.

Hesten er endnu — og vil sikkert langt ud i Fremtiden være — den kanadiske Farmers fornemste Arbejdskraft i Marken. Jeg ser den overalt for Plov og Høstmaskiner, fire, fem, seks Kammerater ved Siden af hinanden. Naar jeg ser Traktor anvendt én Gang, kan jeg køre videre og optælle ti Gange Anvendelse af Heste. Antallet af Heste i Provinsen Alberta er da ogsaa i stadig Stigen. Der var 900.000 Heste i Aaret 1922, og Optællingen tre Aar senere viste halvanden Million!

Jens Rasmussen staar i Forhaven og betragter med Velbehag sin gode Hestebestand, idet den passerer Revy. Han nikker til en og anden, som en General kan nikke til en Soldat, der udviser særlig fortrinlig Holdning.

»Hvad er der ivejen med Erik?« raaber han pludselig over til en af Folkene ved Stalddøren. Jeg tror straks, at en Karl er blevet daarlig. Men Erik er en af Hestene. Den trækker lidt paa Bagbenene, og denne lille Uregelmæssighed har Farmerens aarvaagne Øje straks opdaget — i Vrimmelen af et Par Hundrede Hesteben.

Jens Rasmussen gaar over og klapper Erik paa Mulen

og snakker med den. De har nemlig kendt hinanden i mange Aar.

»Du er da vel ikke ved at blive gammel, gamle Dreng?« spørger han.

Hesten synes aabenbart, at det er et underligt Spørgsmaal, for den virrer med Hovedet. Men samtidig knækker den i en af Koderne.

»Aa, ikke andet,« siger Jens Rasmussen lettet og bøjer sig ned for at pille en Sten ud, som har kilet sig fast i Straalen under Hestens Hov — »var det saa godt, gamle Dreng?«

Han slipper Hesten, som halter prøvende de første Par Skridt, men retter sig helt op, inden den naar Stalddøren.

Vi gaar en Vending paa den store Gaardsplads og inspicerer Maskinerne — Skytset, der skal meje Kornet ned. De er alle taget ud af Hus og efterset og smurt. *Ud af Hus* — ja, for her i Standard ser jeg Farmerne være mere omhyggelige med Maskiner og Redskaber end Farmerne andre Steder, hvor man havde for Skik at lade dem staa ude i al Slags Vejr, Sommer og Vinter.

Rundturen ender i Haven.

»Skal vi gaa og lugte til min Kones Nelliker,« siger Jens Rasmussen, »de dufter saa skønt, naar Duggen falder....«

Jeg tager tidlig hjem til Hotellet, for denne Søndag gaar de fleste Farmere i god Tid tilkøjs. Allevegne kan jeg se, at man har rustet sig. Maskinerne staar rede. Jeg kan ogsaa nok se, at Høsten mange Steder er begyndt saa smaat — med én Maskine som hos Jens Rasmussen fra Ærø! De gode, gamle *Skikke*, som Nogle kalder »Overtro«, er dybt rodfæstede og lader sig ikke jage ud, fordi man sejler over Havet og sætter Bo i et fremmed Land.

Hvedeaksene hælder deres Hoved i den sidste Søvn.

Imorgen — imorgen begynder det *store* Slag. Og Barometret staar fint.

EN FREMMED FUGL PAA PRÆRIEN.

Den næste Morgen er jeg helt utaalmodig. Sidder ved Vinduet i Hotellets Spisestue og synes, at det varer en evig Tid, inden den Kaffe og de to blødkogte Æg kommer. Men Værten meddeler mig, at med Hensyn til Æggene saa tager det fire Minutter for blødkogte — og Kaffen skulde da gerne tragtes først.

»Kender De Historien om Præsten, der roste sin nye Kokkepige, fordi hun stod og sang Salmer i Køkkenet om Morgenen?« spørger han hofligt, men med en Skælm i Øjet.

»Nej, er den morsom?«

»Tja, jeg véd ikke, det er maaske en Smagssag. Præsten roste hende, som sagt, og var rørt over, at hun sang Julesalmer om Sommeren. Men han tog sin Ros i sig igen, da han hørte Pigens Forklaring. Den lød nemlig saaledes: »Vor Gud han er saa fast en Borg« slaar lige bestemt til til blødkogte Æg, og »I denne søde Juletid« til haardkogte. Hvad synes De?«

»Tror De ikke, mine bliver haardkogte?«

»Nej, vi bruger Uret. Min Kone synger ikke, det har hun lagt af herovre.«

Her er en herlig Udsigt fra Spisestuen ud over det frugtbare Land, og jeg kan se, at Høsttravlheden er stor fra Morgenstunden af. En frisk Vind har blæst Duggen bort, og Solen *bager* fra det Øjeblik, den staar op.

Jeg stævner ud for at se mine Landsmænd høste.

Maskinerne synger deres knækkende Sang ud over Kolonien Standard, og fra hver Koresvends Plads staar de fire-fem Meter lange *whips* (Piske) lige i Vejret som

glidende Udraabstegn. Jeg ser aldrig disse Piske blive benyttede, det maa være tilstrækkeligt opmuntrende for Hestene, at de véd, at de sidder der.

Der skæres baade Havre og Hvede.

Selvbinderne spyr Negene fra sig som store Dukker med Bælte om stivede Skørter. Disse Neg er saa knastørre, at de kan sættes i Hob med det samme, en Fremgangsmaade, jeg ser anvendt de fleste Steder; andre Steder faar de Lov til at ligge og lufte Roden en halv Dags Tid.

Hist og her stopper en Maskine, og jeg veksler nogle Ord med Manden, som kører den.

Et Sted hedder han *Bech* og har været selvstændig Urtekræmmer paa Østerbro i København.

»Er det morsommere end at veje Sæbe af?« spørger jeg.

»Det giver mere Overskud,« svarer han.

Hans Husbond, *Chris' Rasmussen*, gaar og samler Neg og sætter i Hob. To Drenge hjælper ham.

»Nu brummer Chris',« siger den forhenværende Købmand, »saa er det bedst at komme i Gang igen. Hyp, mine Heste!«

Han er graa i Ansigtet af Støv fra Kornet, men ét stort Smil lyser op i det Graa, idet han slaar ud med Haanden og bukker, som for en Kunde: »Jeg skal nok lukke Døren, Hr.!«

Dér henne ser jeg *Aksel Nielsen* køre — ham, der havde Barn i Kirke igaar. Dér en ung Adelsmand, hvis Fader gik itu i de stormfulde Aar efter Krigen. Og der *Andrew Kaarsberg*, som blev ked af at hedde Andreas, fordi ingen herovre kunde udtale det Navn. Hans Tvillinger staar henne ved Vejen. De er fuldstændig ens klædt paa, skønt Parret er Dreng og Pige; men »Manden«, som Moderen med Stolthed kalder Drengen, gør sig gældende ved at rage et halvt Hoved op over Søster. Han ser forresten ogsaa ud til at have svært Mod paa at hjælpe sin Far.

Fra Bakketoppene kan jeg se, at hele Standard er i Marken idag.

Længere borte øjnes de to Esbjergensere *Edmund Christensen og Laursen*, Brødrene *Bording* fra Vestbirk og *Anton Nielsen* og *Søren Jensen* fra Horsensegnen — alle sammen »opadgaaende Folk.«

Saaledes nærmer jeg mig efterhaanden den Farmer, som jeg havde tænkt at gøre et længere Stop hos idag, hvis det da passer ham.

Det traf sig nemlig saadan, at da jeg kom dragende ind i Standard den anden Dag, sagde min Fører til mig, idet han pegede paa en mindre Farmbygning:

»Dér oppe bor en Landsmand, som var saa letsindig at gifte sig med en ung Dame fra København.«

Det lød jo spændende — og denne lille Introduktion er Grunden til, at jeg idag begiver mig ind paa Mandens Farm. Jeg vil kalde ham »Godsejeren«.

Jeg ankommer henad Middag, men finder ikke et Menneske hjemme paa Farmen.

Ikke en Lyd fra nogen af Husene.

Mon her slet ingen levende Væsener findes, tænker jeg og starter en Opdagelsesrejse rundt i Udhusene. Nei, ingen. Beboerne maa aabenbart alle være i Marken, men hvor, det kan jeg ikke se herfra, da det nærmeste Land er bakket.

Idet jeg gaar tilbage imod Stuehuset, kommer en stor Hund springende imod mig og giver Hals, nærmest af Glæde, for den logrer samtidig med Halen.

I samme Øjeblik rejser en Mand sig op fra sin bukkede Stilling. Han staar med noget Kvas i Hænderne og ser overrasket spørgende ud. Han er høj og brunet af Soler, og stærke hvide Tænder lyser bag et godlidende Smil. En Hjerteknuser, tænker jeg.

Jeg fortæller ham, hvem jeg er, og hvorfor jeg er kommet. Og han siger, at han er den, jeg søger.

»Godsejeren« lader til at være glad for Visitten, men beder mig undskylde, at han har saa susende travlt. Han skal lave Mad i en Ruf, for om en halv Time kommer der to skrupsultne Karle hjem fra Marken.

»De véd, at min Kone er i Danmark?« spørger han.

»Ja, jeg har hørt en Fugl synge om det,« svarer jeg.

»Well, hun er i Danmark, men det kan vi tale om siden. Sæt Dem nu ind i Stuen og se Dem om, mens jeg laver Mad. Der ligger de sidste Aviser fra Danmark, hvis De har Lyst til at kigge i dem.«

»De bor jo hyggeligt!«

»Ja, ikke?« siger han ude fra Køkkenet.

Jeg hører ham entre op og ned imellem Køkken og Kælder, skælde lidt ud paa Hunden, der tjenstvillig er i Vejen, rumstere med Ringene paa Komfuret og tale med sig selv. Engang imellem dirigerer han en Replik ind til mig:

»Det er ikke saadan,« siger han, »for jeg er jo lige kommet tilbage fra min Tur til Danmark, og jeg kan Pinedød ikke huske, hvor hun havde alle Grejerne. Skrup dog afvejen, Hund! Hvad siger De? Ja, det er mig som Gardist. Det er taget af ham Sonne, Fotografen i Gothersgade. Han tjente sgu tykt paa Soldaterne. *Gaarden* —det er jo min Faders Ejendom paa Sjælland. Forældrene hænger oven over. Se saa, nu skal det Vand snart komme til at koge .... Du er dog et Bæst, kan Du dog for Fanden ikke humme Dig, Hund!«

Jeg spørger, om den nydelige unge Dame, hvis Billede staar paa et Skuffemøbel, er hans Hustru.

»Godsejeren« kommer ind med opsmøgede Ærmer og i Haanden en Kartoffel, som han er i Færd med at skrælle.

»Ja,« smiler han, »er hun ikke sød?«

Han fortæller, at hun er Københavnerinde med K., hvad jeg næsten kunde se, og nævner, hvem hun er Datter af. Et kendt Navn. Saa gaar han igen ud til sine Kartofler.

»Kig paa de smaa Akvareller, som hun har malet,« raaber han. »Og har De lagt Mærke til Klaveret? En gammel Kasse, som vi købte i Winnipeg, men De kan ikke tænke Dem, hvor vi har haft megen Fornøjelse af det Instrument.«

Nu begynder noget at sprutte ude i Køkkenet, og der

begynder at lugte af *Mad;* — — hvis Læseren ikke er sulten lige i Øjeblikket, beder jeg undskylde, men Maden kommer vi nu én Gang ikke uden om, her i Kanada!

Da den tilmaalte halve Time er til Ende, kommer de to Hjælpere hjem fra Hostarbejde og skal have Føde, og vi sætter os alle Fire tilbords i Køkkenet, der ogsaa fungerer som Spisestue.

»Spis nu, hvad De lider!« siger Værten opmuntrende.

»Godsejeren« har virkelig i Løbet af den korte Tid faaet opvarmet noget Kalvesteg og lavet en lækker Sauce, faaet Kartoflerne kogt og ikke glemt at komme Salt i, skaaret Brød, lavet Kaffe og aabnet nogle Daaser med henkogt Frugt.

Han selv er den, som gør mindst ud af Maden, da den først staar paa Bordet. Han er plaget af Tarmkatarr og maa holde sig til Kartofler, Grøntsager og Brød.

Hjælperne derimod raserer efterhaanden Bordet, sindigt, men maalbevidst.

Det er to stærke og friske, unge Karle, den ene Sjællænder, den anden Jyde. De siger naturligvis *Do* til »Godsejeren« og han siger Du til dem igen.

Da de er færdige med at putte i Ansigtet, rejser de sig tænderstangende og forlader Lokalet uden at mæle et Ord. Ud for at faa en lille Blund, før de skal afsted til Arbejdet igen.

»Siger man aldrig Tak for Mad herovre?« spørger jeg min Vært, da jeg rækker ham min Haand.

»No — det bruger Folk ikke. Men Tavsheden maa ikke misforstaas, den betyder bare, at man er tilfreds. Man siger da heller ikke Godmorgen, naar man ser hinanden om Morgenen. Man klarer sig med at grynte. Kanada er et Land uden Dikkedarer.«

»Fortæl mig Deres ærlige Mening om Livet herovre — De har jo, som man siger, været bedre vant.«

»Paa en Maade har jeg altid syntes svært godt om det. Folk er mere »sig selv« i et stort og frit Land end i et lille Land. Jeg har haft en storartet Arbejdstid herovre

og et godt Udbytte af min Farm. Men saa skete der jo det, at jeg gik hen og forelskede mig og blev gift, og det var selvfølgelig dejligt, men — nej, det maa vi hellere vente med at tale om, til vi sidder inde i Stuen med en Cigar, ikke?«

Vi hjælpes ad med Opvasken, han vasker, og jeg tørrer, og under denne Beskæftigelse dvæler han ved sine sløje Tarme, der vel nok stammer fra spartansk Livsførelse i de første Kanada-Aar.

»Naa, nu har man jo vænnet sig til Diæten,« siger han, »og det er vel i Grunden ogsaa en Uting at proppe saa mange forskellige Sager i sig. Da jeg nu var i København, var der ikke en Dag, hvor min Kone og jeg ikke var inviterede ud. Vi maatte hele Rusen igennem, lige ned til Halvfættere og dito Kusiner. Og Gudbevares, hvor var de Mennesker kede af min daarlige Mave, meget mere kede af det, end jeg selv! De slagter jo Fedekalven og behandler En som den hjemvendte forlorne Søn. Men da jeg lod alle de lækre Sager staa, saa blev man omsider ked af at invitere mig med.«

»De rejste saa tilbage til Kanada.«

»For at være hjemme i Høsten, ja. Men jeg rejste, som De ser, alene.«

Opvasken er endt, Tallerkener, Kopper og Glas stillet paa deres Plads, og vi sidder nu inde i Stuen i hver sin magelige Stol, medens »Godsejeren« fortæller mig sin kanadiske Historie.

Han kom herover for femten Aar siden og maatte gennemgaa de strenge Læreaar, som Ingen slipper for, end ikke, naar man som denne Mand har lært Landvæsen paa de største Godser og selv har drevet Landbrug i Danmark. Han havde ingen videre Penge og maatte begynde fra neden igen. Men efter nogle Aars Forløb var han blevet i Stand til at købe nærværende Farm, som han selv har opdyrket.

Da der blev Raad til et festligt Besøg i Danmark, var han ikke mere nogen helt ung Mand. Men han havde Mod paa Livet, og han syntes ogsaa, at han var blevet

snydt for noget derovre i det fremmede Land. I hint lykkelige Foraar forlovede han sig og blev gift. Hvilken herlig Bryllupsrejse, de dog havde — hans Ansigt lyser, da han nævner Ordet.

Hans unge Frue troede at komme ud til Eventyret, men — Virkeligheden var jo lidt anderledes end Drømmen. Og hun »holdt ikke« til det mere end nogle faa Aar. Københavnerinden holdt ikke til Prærien.

»Forstaar De,« siger min Vært, »et *Mandfolk*, han kan jo sagtens plante sig selv om! Man stikker Fingeren i Jorden og lugter, hvor man er. Det kniber lidt i den første Tid med at vænne sig til Omgangstonen og være Dus med hvem somhelst, men, hvad Pokker, det gaar jo omsider op for En, at man har selvfølgelig ikke Spor at være vigtig af, tvertimod! Jeg tager min Hat af for den Tjenestekarl, der slider sig frem til velstaaende Farmer herovre, saagu gør jeg saa, for det er godt gjort. Et Mandfolk staar sig ved at begrave sine fine Fornemmelser paa Prærien. Men gør man det, ja, saa ender det naturligvis med, at man selv føler sig som en Arbejder. Og hvad er vi andet?

Men se, saadan en Farmer, han skal gifte sig med en Kvinde fra Landet, med En, der ikke har Bylængsler — hvad skal jeg sige — med En, der ikke har for meget Musik i Sindet.

Med os to gik det glimrende en Tid. Min lille Frue syntes, at det var det sjoveste i Verden at komme ud paa Besøg hos de andre Farmere og se, hvordan de boede. Jeg vil sige Dem, at hun *nød*, hvad de havde hængende paa Væggene, selv i de mest velhavende Hjem kan det jo være noget rædsomt Juks, uha, uha! Jo, hun tog saamænd alle de smaa Fornøjelser med, som Tilværelsen byder paa herovre, for Eksempel samlede hun paa »Bordskik«, som hun kaldte det, og paa sjove Talemaader. Vil De tro, at hun nu sidst gik hjemme i København og talte Dansk-Amerikansk. Jeg li'er det! sagde hun da mindst Hundrede Gange om Dagen. Naar jeg søgte at faa hende fra det, bad hun mig om ikke at tage den Glæde fra hende — »det

er snart det eneste, jeg har bragt med hjem fra Kanada!« sagde hun.

»Jeg er kommet til den Erkendelse,« fortsætter »Godsejeren«, »at det er Synd at anbringe en ung Dame fra Byen herude paa Prærien. Hun lider af Længsel efter »Civilisationen«, og desuden bliver der jo lagt et uvant Arbejde paa hendes Skuldre. Jeg gav hende al den Hjælp, som mit Hartkorn kunde tillade. Men for det første er det nu meget vanskeligt og meget dyrt at faa ordentlig Pigehjælp i dette Land, og for det andet er det ikke morsomt for en ung Kone at have en Pige i Huset, naar Lejligheden ikke er større end denne her. Hun skal jo høre til Familien, forstaar De. Derfor sad vi klistret op ad hinanden, og min Kone og jeg syntes aldrig, at vi var alene. Naar vi saa endelig havde Brug for Pigebarnet — man inviterede jo nogle Mennesker engang imellem — saa skulde det nok passe, at Kæresten stillede og ønskede at faa Pigen med sig ud. Det var jo ikke sjovt.«

»Dyrker Danskerne megen Selskabelighed?«

»Ikke ved at gøre store Gilder og den Slags, saa tosset er man ikke her. Men der er nogle Mennesker, som benytter enhver Lejlighed til at komme sammen om Søndagen, det hedder sig til en Skvat Kaffe, men man har jo gerne saa meget at sludre om, at det ender med, at man bliver og faar en Bid Brød med. Jeg tør nok sige, at *Gæstfriheden* er stor, man sidder ikke og holder Regnskab med, om man har et Maaltid Mad tilgode.

Saadanne Folk betragter det som Hvilen oven paa Ugens Slid at snakke sammen — om hvad, ja, det har De vel selv hørt? De har kun et Samtaleemne, og mon ikke det er derfor, at nogle af dem driver det saa vidt? Men tilsidst, forstaar De, kunde min Kone dem uden ad, og saa blev hun helst herhjemme.

Jeg har fortalt Dem om Klaveret, at det bragte os megen Glæde. Ak ja, naar hun sad derhenne og spillede og sang .... Men Vinteren er lang, uha, hvor Vinteren er lang! Der blev Fest i Stuen, naar de københavnske Aviser kom, Fest og Uro, Latter om Dagen og lidt Graad om Nat-

ten. Op og ned. Saa rejste vi til Danmark sammen, dejlig Tur, og vi blev enige om, at hun skulde blive dér, indtil jeg har faaet ordnet mine Sager her. Hun har det som Blommen i et Æg hos sine Forældre.

Naar jeg selv er færdig til at vende tilbage, er det min Hensigt at se, om jeg kan finde en mindre Gaard i Danmark.«

»Færdig? Vil De sælge Farmen?«

»Næh, jeg *nænner* det min Salighed ikke, jeg vil forpagte den ud og derefter se Tiden lidt an. Jeg har lagt altfor stort et Arbejde i denne Ejendom til at kunne slippe den saadan en, to, tre. Og jeg *har* fundet Forpagteren. Det er den ene af mine Hjælpere, ham med det runde Hoved. Ja, han er god nok, han køber ikke Bolscher for Pengene. Mens han har styret Farmen i min Fraværelse, har han levet af, hvad Hønsene har indbragt. Det er en Mand, som *kan* baade med Fuldkost og Smalkost, om jeg saa maa sige, hos ham vil Farmen være i gode Hænder.

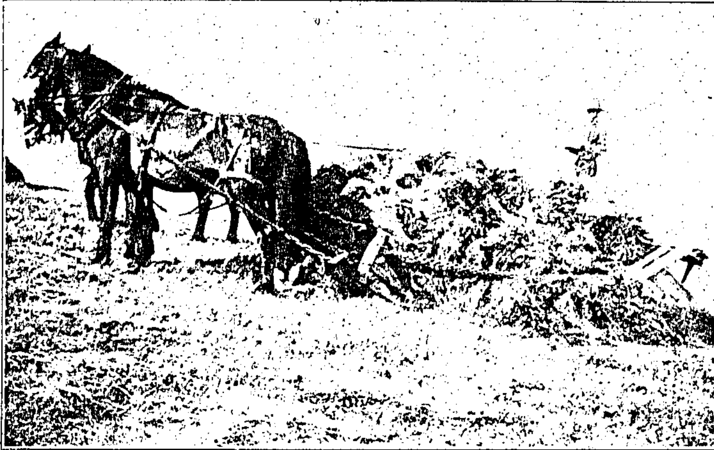
Man véd jo aldrig, hvordan det kan gaa — men jeg véd, at naar jeg rejser til Danmark igen, saa vil jeg længes ud til Standard, det kan De nok forstaa. En Mand længes vel altid imod det Sted, hvor han har gjort sit største Arbejde. Her har jeg brækket flere Hundrede acres Præriejord og frydet mig over at se Afgrøderne komme op. Og her har jeg plantet ......«

Han peger ud ad Vinduet.

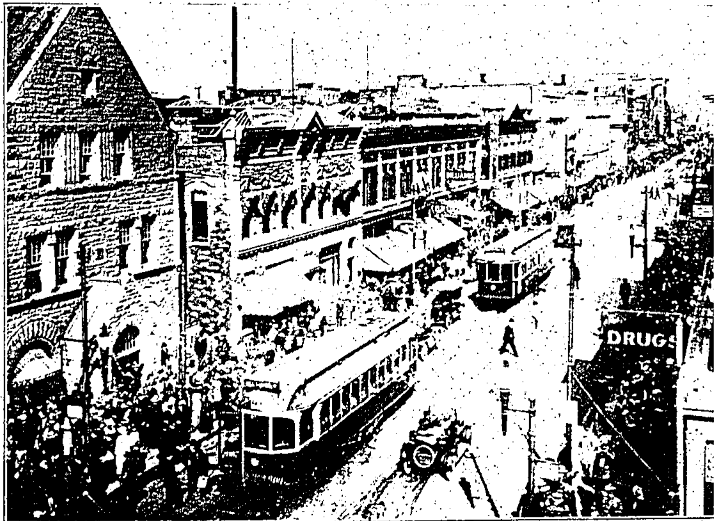
»Haven — se Haven derude, den er jo vokset op under mine Hænder. Der er smaa Egetræer, kan De se dem? Jeg har selv saaet Frøene, som min Søster har sendt mig. Og se de to smaa Bøgetræer dér — dér, hvor Gangen ned til Lysthuset begynder. De hedder Fruens Bøge. Dem havde min Kone og jeg med herover i Urtepotte, og de er sat ned med dansk Jord om Roden — fra Ulvedalene, forstaar De. Nu skyder de godt, nu har de faaet Rod i Præriens Jord.

No, det bliver ikke nemt at rejse fra alt det dér.

Og véd De hvad, det er i det Hele taget fjollet at rejse fra et Land som Kanada. Det er egentlig først, naar man rejser igennem det om Sommeren, at man faar Øjnene

Ved Høhøsten udfører *the sweeper* (Fejeren) et stort Arbejde. Den samler et kæmpemæssigt Læs i Løbet af nogle Minutter.

Ottende Avenue i Calgary. For fem og tyve Aar siden havde denne By kun 4000 Indbyggere, og nu er den Provinsen Albertas største By med over Hundrede Tusinde.

Resultatet af en Æblehøst paa en Frugtfarm i det vestlige Kanada. Æblerne er pakket til Eksport.

Kanadiske Æbler paa Eksport-Pakkeriet.

Fra en Kvægfarm i Provinsen Alberta.

En Æblefarm i Blomstringstiden.

Et Høstbillede fra British Columbia.

Farmeren er ude for at vise sine Gæster en Monster-Kaalmark.

op for, hvor vidunderlig smukt et Land, man lever i. Og hvor kunde man have det godt herovre, hvis altsaa bare, hvis bare ......«

Han ser hen imod den tomme Klaverstol, men den hjælper ham ikke til at finde de rigtige Ord.

Saa slaar »Godsejeren« om i Tonen:

»Et Ægtepar«, siger han, »kan jo ikke saa godt leve to Steder, navnlig ikke saa langt fra hinanden som H. C. Ørstedsvej og Standard, saa derfor *maa* jeg bryde op. De maa dog endelig ikke tro andet, end at det *enjoy'er* mig*) at gaa her og vaske Gulv og lave Mad, den gamle Feltsoldat kommer jo op i En! Saa længe man kan rumstere med noget, saa er det godt .... Men i de stille Timer savner jeg min lille Sangfugl, og naar jeg gaar ude paa Marken i mine egne Tanker, ja, saa kan jeg gribe mig i at vende mig om ved Lyden af en Motor for at se, om det er hende, der kommer kørende ud til mig. Saadan som hun saa ofte gjorde, naar Tiden faldt hende lang.«

Det sidste har Farmeren igen sagt i en anden »Tone«.

Han er blevet en délt Mand.

Hans Tilværelse et Frem og Tilbage, som han bilder sig selv ind »enjoy'er« ham.

De smaa Bøgetræer kunde han faa til at slaa Rod i ny Jord, men den fremmede Fugl vilde ikke trives paa Prærien. Den videste Horisont havde den faaet, men alligevel længtes den tilbage over Havet.

---

*) Det morer mig.

HUSMANDSDRENGEN, DER BLEV MILLIONÆR.

Naar jeg Øst paa i Kanada talte med Folk om «Vesten«. nævnede de altid Calgary som en «fine« By, en rigtig Yankee- By, sagde de, og dermed mente de, at den var en By med Skub i! Calgary ligger ved Foden af Rocky Mountains og er Provinsen Albertas største og vigtigste By. Jeg skulde mene, at den er vokset hurtigt. Omkring Aaret 1900 havde den kun fire Tusinde Indbyggere; dette Tal var 25 Aar senere vokset til Hundrede Tusinde, og jeg tvivler ikke om, at naar det næste Kvart-Sekel er forløbet, vil Byen have naaet Millionen. Pas paa, om ikke denne Forudsigelse kommer til at opfyldes.

Jeg kommer til Calgary og finder først og fremmest en kon By. Ikke overskygget af Skyskrabere. Den er vokset mere i Bredden end i Højden. Som i de fleste større Byer i Kanada sætter allerede Jernbanestationen et dekorativt Præg, og i dens umiddelbare Nærhed ligger Regeringens Administrationsbygninger, indeholdende Kolonisationskontorerne, Bureauer for Salg af Land, for Arbejdsanvisning osv. Alle disse Bygninger er indrammede af Blomsterrabatter og grønne Træer.

Selve Byen staar ikke tilbage for denne fornemme »Indkørselsport«. Den er anlagt med brede Gader og Boulevarder, selvfølgelig numererede, og paa en af de yderste af disse Boulevarder, i et Kvarter, hvor ellers de fleste Huse er i Villastil, med smaa Haver bag og Græsrabatter foran, har den danske Vicekonsul *Peter Pallesen* sin Re-

sidens, d. v. s. sine Kontorer og et af sine Mejerier liggende. Komplekset skinner dannebrogsrødt imellem alt det grønne.

Calgary gør ved første Øjekast Indtryk af at ende her, thi knap et Par Hundrede Meter borte hæver Terrænet sig i et brat Plateau, der lukker Byen som en Vold.

Konsul Pallesen kommer ind paa Kontoret ved 10 Tiden. »Ind« vil sige, at han kommer fra sin Farm, og det vil igen sige fra en af sine Farme, nemlig fra Yndlingsfarmen, som han bebor om Sommeren. Om Vinteren »nøjes« han med en Villa i Mejeriets Nærhed.

Man har forud sagt mig, at han kommer *morgenfrisk* ind efter at have gjort Dagens første Arbejde paa Farmen

Da Peter Pallesen er en af de mest karakteristiske Skikkelser blandt danske Udvandrere i Kanada, en selvgjort Mand helt igennem, vil jeg fortælle lidt af hans »Forhistorie«, før vi hilser paa ham ved Skrivebordet.

Han er Husmandssøn fra Landsbyen Lemming ved Silkeborg, hvor han blev født i Aaret 1873. Som Dreng og ungt Menneske tjente han ude hos Fremmede, indtil han blev indkaldt som Soldat — det er Viborg, der har Æren af at have haft ham liggende som Knoldesparker! Allerede dengang maa han have lagt Førerevner for Dagen, thi han blev udnævnt til Korporal og indvilligede i at gøre Tjeneste som saadan i et Aar; dog ikke af den Grund, at de to »Lampevæger« fristede ham, men fordi han gerne vilde tjene de saakaldte Orlovspenge, 200 Kroner.

To Hundrede Kroner var i de Dage mange Penge i Hænderne paa en økonomisk anlagt Mand, og de var Peter Pallesens hele Kapital, da han udvandrede til Kanada.

Herovre begyndte han som Mælkekusk, nu ejer han flere Mejerier og som omtalt flere Farme, hvortil der hører meget Land.

Morsomt nok, da Konsul Pallesen træder ind ad Døren til Kontoret, hvor jeg afventer hans Komme, minder han straks om en Korporal af den gode, gamle Type: Det buskede, martialske Overskæg, det hvasse Blik under

stærke Bryn. Han er lav af Vækst, men skulderbred. Med et fast Haandtryk byder han mig velkommen til Calgary — og har i næste Øjeblik Hovedet fuldt af Forretninger. Han løber nogle Telegrammer igennem, konfererer med sin første Mand paa Kontoret om Posten, telefonerer med Mejeriets overordnede Funktionærer og lader nu og da en Sidebemærkning falde til mig.

»Se,« siger han, »disse Checks, som jeg skal underskrive, vil tage mig fyrretyve Minutter, og min Tid vil paa anden Maade være optaget indtil Lunch, men derefter skal jeg med Fornøjelse være til Disposition. Vejret er jo smukt. Jeg tager mig en halv Fridag og kører Dem ud for at vise Dem Byen og Landet. Hvis vi ikke naar at blive færdige idag, maa vi fortsætte imorgen Formiddag. Jeg vil foreslaa, at De benytter Tiden fra nu af til Lunch til at se Mejeriet. Vil dette Program passe Dem?«

»Udmærket,« svarer jeg.

»Ring efter Sivertsen, please,« beder Konsul Pallesen sin Fuldmægtig.

Sivertsen, Mejeriforvalteren, kommer i sin hvide »Uniform« og bliver anmodet om at vise mig rundt. Han er Mejerist fra Danmark og har i en Aarrække været Pallesens betroede Mand. Han demonstrerer samvittighedsfuldt for mig, hvordan Smørret bliver til, men den Proces er der jo ikke noget nyt i for Læsere fra et Smørland. Det Nye ved Demonstreringen er, at det er en af vore Husmandsknøse, der har skabt denne Virksomhed ude i det fjerne Vesten og nu eksporterer Smør bl. a. til Kina og Japan.

Sivertsen siger beskedent, at »det danske Smør naar vi jo aldrig«; men Smørret fra Konsul Pallesens Mejerier er gentagne Gange blevet klassificeret som Kanadas bedste Produkt, hvilket vil sige Verdens næstbedste Smør.

»Se den unge Pige dér,« vedbliver Mejeristen og nikker til et rødmosset Pigebarn blandt de Damer, som pakker Smørret. »Kan De se, hvor hun er fra?«

»Ikke præcis fra hvilken Landsdel,« tilstaar jeg, »men jeg tænker, hun er dansk.«

»Akkurat,« siger Mr. Sivertsen. »Hun er Datter af en af Konsul Pallesens Soldaterkammerater, som forresten selv kommer herover om kort Tid. Han havde skrevet og anmodet Konsulen om Beskæftigelse for sig og Familien, og da han fik Ja, har han sendt Datteren iforvejen som en Prøve. Hun er ravjydsk. Men noget af det første, hun foretog sig herovre, var dog at faa nye Tænder og Haaret klippet af. Hun vilde jo gerne ligne andre Mennesker.

»Jeg kunde lide at faa et *snap shot* af Dem og hende.«

»Lad gaa,« siger Forvalteren og kalder paa den unge Dame, som heller ikke er kostbar. Paa et af Bogens Blade vil man finde deres Hilsen hjem.

* * *

Ved Lunchen faar jeg Lejlighed til at hilse paa Fru Pallesen, der er født i Norge, og paa nogle af Børnene, hvorefter Konsulen og jeg kører ud paa Landet. Han er sin egen Mekaniker og Chauffør, og han ynder at køre i langsomt Tempo, naar der er »noget at studere paa« i Landskabet, hvilket der jo næsten altid er. *Det* sindige Tempo er blevet ham siddende i Blodet fra Lemming. Jeg hører senere, at han har haft flere *accidents* (Uheld) med Vognen formedelst for langsom Kørsel end andre Medborgere ved at køre for hurtigt! Men maaske er dette en »Historie«.

Vejen gaar op over det føromtalte Højdeplateau, som jeg straks troede afsluttede Byen. Det viser sig at være en Fejltagelse, jeg finder heroppe nye Bydele. Calgarys Forstæder, med ubegrænsede Udvidelsesmuligheder.

Min Vært er hyggelig og underholdende paa Turen, og hans brune Øjne er ikke hvasse mere, men spiller af lun Skæmt.

»De Checks, som De saa', jeg skulde underskrive,« fortæller han, »var Lønningssedlerne til mine Folk. Naar jeg underskriver dem, tænker jeg tidt paa, at jeg selv for et Aars Tjeneste som Karl i Danmark fik en Løn paa

55 Kroner — — og nu betaler jeg 25,000 Dollars om Maaneden i Arbejdslon til mine Folk! *Can you beat that?**)

Men hør nu her: Jeg véd paa en Prik, hvad enhver af mine Folk bestiller, ellers vilde der jo ikke være nogen Fornøjelse ved at sidde og anvise alle de Penge, nej, uha dog!«

Landet, vi kører igennem, ligger i godt Tusinde Meters Højde over Havet, og Luften slaar ren og frisk ind til os. I Horisonten blåaner Bjergene. Et dejligt og frugtbart Land. Af denne Herlighed ejer Konsul Pallesen for Tiden seks Sektioner, det vil sige lidt over fire Tusinde acres Land.

Vi besøger nogle af de Farme, han har liggende paa dette Areal, og som han enten driver selv eller ved Bestyrer. Hans Bedrift er en Blanding af Kornavling og Opdrætning af Malkekvæg, men iøvrigt driver han paa med, hvad der betaler sig bedst. Mælken fra hans egne Farme slaar naturligvis ikke til — til hans Smørproduktion — han er derfor Mælkeaftager i stor Stil hos Provinsens Farmere.

»Faareavl bryder De Dem ikke om?« spørger jeg.

»Jo, vist bryder jeg mig om Faareavl,« siger han og kniber det ene Øje til. »Jeg solgte forleden i én Handel 290 Lam for 9 Dollars Stykket. De vejede gennemsnitlig 75 Pund, saa det maa siges at være en fin Betaling. Lammene gik med Jernbanen til Vancouver, den Vej gaar næsten al vor Eksport.

Se, den Slags Handeler morer mig, og dem vil jeg ikke betro til nogen af mine Hjælpere, selv om de er aldrig saa flinke! Det er ikke enhver givet at gøre Forretning med den Slags Folk — men jeg kan.

A er nemlig Jyde, skal a sæje Dem!« udbryder Konsulen pludselig og klasker en Næve ned i mit Laar. Og han ler med en tilfreds, fnisende Latter.

»Var det alle Deres Lam, der røg ved den Lejlighed?«

---

*) »Kan De stikke den?«

»Hvad var det, nej, uha, jeg har da atten Hundrede tilbage.«

»Hvor befinder de sig?«

»Ude den Vej« — han peger mod Bjergene. »Jeg har en Mand med nogle Hunde til at passe dem. Han driver dem ud om Morgenen og hjem om Aftenen, paa den Maade faar Dyrene sund Motion og kan græsse hele Vejen. Og om Natten har vi dem godt gemt inde bag Indhegningen, det er man nødt til for Prærieulvene.

Jeg skal tage Dem op til den Farm, som jeg har overladt til min Søn, dér kan De faa Indhegningerne at se.«

Vi kører nu op til Konsul Pallesens ældste Søn *Dan* (Daniel), en atletisk skabt Yngling, der, endnu ikke fyldt 24 Aar, allerede har haft Tilbud om en Professorstilling. Peter Pallesen fortæller mig, at det gik saaledes til: Sønnen fuldendte sine Studier ved et Landbrugs-Universitet nede i Staterne med Opnaaelse af det højeste Antal Points, som nogen Student har faaet i de sidste ti Aar, hvorefter han straks fik Tilbud fra et andet Universitet om en Lærerpost.*)

Sønnen telegraferede hjem til Faderen med Forespørgsel, hvad han skulde gøre.

»Kom hjem og overtag en af Farmene!« svarede Peter Pallesen, idet han mente, at dermed vilde baade han selv og Sønnen være bedst tjent i økonomisk Henseende. Paa den Maade kunde den Unge faa Lejlighed til at frugtbargøre i Praksis, hvad han havde lært paa Universitetet — hvilket jo ogsaa havde været Forudsætningen, da Faderen sendte ham derned. Skulde han siden faa Lyst til Lærergerningen, saa stod Vejen ham jo aaben.

Jeg maa tilstaa, at Dan Pallesen gør i Grunden ikke Indtryk af at være noget Kathedermenneske. Han fylder godt ved Siden af sinFader, og at han er »selv hjemme« paa Farmen, det viser han ved demonstrativt at stille sig i Vejen for Faderen og nedlægge Forbud imod, at han gaar ind i Huset.

*) Alle Universitetslærere i Amerika tituleres Professorer.

»Hvad siger Du, min Dreng?« spørger Konsul Pallesen forbavset.

»Jeg vil ikke saa gerne have, at Du gaar indenfor, dad!«*) svarer Dan Pallesen og peger paa et Lastautomobil, hvorfra der ser ud til at være aflæsset nogle Møbler.

»Naa, saaledes,« fløjter Konsul Pallesen. »Well, jeg lukker Øjnene, naar jeg kommer til noget, jeg ikke maa se; jeg vil bare vise denne Mand fra Danmark, hvordan vi indretter vore Huse.

Min Søn skal snart giftes,« forklarer Konsulen mig, »det er rimeligvis en Del af Møblementet, som er ankommet idag. Han har købt det for sine egne Penge, og jeg maa naturligvis ikke faa Lov til at se det, før det Hele er i Orden .... Ja, han har været saa tosset at forlove sig med en Skotlænderinde. Jeg vil dog meget haabe, at det jydske Blod maa hævde sig — selv om det allerede er fortyndet med norsk!«

Peter Pallesen ledsager de sidste Ord med den lille, opromte Fniselatter, som han ogsaa bryder ud i, naar han overfor Landsmænd forklarer, hvorfor han giftede sig norsk — det var udelukkende, fordi der ingen danske Damer var ved Haanden! (Drengekaad hvisker han mig i Øret, at den Forklaring er altid god at have i Baghaanden).

Forøvrigt lægger han slet ikke Skjul paa, at den stoute »Professor« er hans Øjesten.

Jeg faar Huset at se og maa beundre dets praktiske Indretning: Pallesen viser mig rundt med Haanden for Øjnene, men kan dog ikke tilbageholde et Forundringsudbrud, da han gaar forbi et smukt antikt Spejl — han er nemlig ogsaa stolt af Sønnens gode Smag. Og bagefter præsenteres de omtalte Faareindhegninger for mig. Det er store Gaarde, omgivne af Plankeværker. I Indhegningerne er der opført Huse, som Dyrene kan opholde sig i, naar det falder ind med koldt og fugtigt Vejr. Saa maa de nemlig ikke være ude, thi Ulden er en god Handelsvare,

*) *Dad,* Kælenavnet for Far.

og den vokser ikke, naar den bliver pjusket. Vil man holde Faar, siger Peter Pallesen, saa betaler det sig at behandle dem godt.

Paa vor videre Ekspedition kommer vi forbi en Rugmark, som bærer en temmelig tynd Afgrøde.

»Se lidt paa den Mark,« opfordrer min Vært og standser Vognen. »Jeg høstede Rug paa den ifjor og lod den derefter faa Lov til at ligge og hvile; men se, om der ikke er kommet Rug igen af sig selv. Helt gratis! Et Par Tusind Dollars kan jeg da nok faa ind af den Mark uden at have rørt en Finger.«

Vognen standser han hyppigt, naar han vil forevise en Mark. Og han ynder da at gaa ind og tage Opstilling i Afgrøden for at vise mig, hvor høj den er. Han stryger Aksene i Ejerglæde og lægger Straaene ind om sig som et Klædebon. En lykkelig Mand.

»Sikke Græs!« ler han, da vi kører hen over hans Præriejord, hvor Græsset gror saa højt, at det naar op til Vinduerne i Vognen. »Dette er Græs i Naturtilstand. Det er ikke til at overkome at høste det altsammen, og der er jo Grænser for, hvad man har Brug for.

Nu skal De alligevel komme til at se Verdens største Høstak,« siger Konsul Pallesen og puffer mig opmuntrende i Siden.

Han kører over Bakke og Dal, og vi kommer til et Græsland, hvor mange Mennesker arbejder med Redskaber og Heste. Ja, Jyden har sikkert Ret, saa vældig en Høstak har jeg da aldrig før set som den, de Mennesker og Dyr slæber sammen til. Den har Højde og Bredde som en almindelig Halmstak udenfor en Gaard i Danmark, men den ser ud til at være en halv Kilometer lang.

Det er kanadisk Høhøst i stor Stil, jeg her bliver Vidne til.

Høet *sweep'es,* det vil sige *fejes* hen til Stakken paa den Maade, at Folkene kører store River hen over det slaaede Græsland, hvor Høet ligger tykt og duftende. Der er spændt fem Heste for en saadan »Rive«, og i Løbet af kort Tid, jeg vil antage fem-seks Minutter, har de slæbt en

Bunke sammen, der i Størrelse ser ud som et jevnt stort dansk Hølæs. Dette Læs fejes hen til Stakken og udløses her, og Høstarbejdere staar parate til at lange det op og fordele det.

»Kan De faa Anvendelse for hele det Høbjerg?« spørger jeg imponeret.

»Neppe for det altsammen, men sommetider kan man være heldig og sælge noget. Og skulde Høet blive for gammelt, saa er der jo Raad for det. Lidt Benzin og en Tændstik — og Bjerget kan futte af. Derfor ser De Stakken rejse sig herude, langt borte fra Bygninger.«

Konsul Pallesen kalder paa en af Folkene og præsenterer ham for mig som »Mr. *Vollertsen* fra Lolland-Falster«.

»Hvordan gaar det?« spørger han.

Vollertsen svarer, at han synes, det gaar fint.... Man taler om Sagerne som Ligemænd.

»Vollertsen har haft Landejendomme paa Lolland,« fortæller Pallesen.

»Naa!« siger jeg interesseret. »Og det gik ikke?«

»Nej, jeg gik bag af Dansen under Krigen,« lyder Svaret.

»Tænker De paa selv at faa Farm herovre?«

»Det haaber jeg jo — naar jeg nu har gaaet og luret Konsul Pallesen Kunsten af i nogen Tid,« svarer han ærligt. Og han fortæller mig, at han skriver alting op, hvad hans Husbond fortæller ham om Forretninger, han har gjort. Der er ingen Tvivl om, at den forhenværende lollandske Proprietær beundrer den forhenværende jydske Tjenestekarl. Og jeg har paa Fornemmelsen, at han vil sætte en Ære i at efterligne ham.

Det er jo ogsaa svært opmuntrende at se *Manden* sidde der ved Rattet og styre sin Vogn hen over sin Jord. Se ham stoppe op og inspicere. Idag staar Medhjælperen uden for Vognen, men han haaber, at om nogle Aar er det ham selv, der sidder inden i og kører hen over egen Jord.

Vi glider videre.

»Folk spørger mig sommetider,« siger Pallesen, »om jeg ikke vilde foretrække at leve i Danmark, men det kan De nok forstaa, at jeg siger Nej Tak til. Hvorfor skulde jeg bo i Danmark, naar jeg kan have det saadan her? Jeg længes ikke efter Danmark, det har jeg aldrig givet mig Tid til.«

»Deres gamle Far bor i Danmark, har jeg hørt.«

»Ja, han lever og har det godt. Hvis De kommer til Næsset ved Silkeborg, saa vil Niels Pallesen, det er min Far, blive glad for en Hilsen.«

»Min Far,» fortsætter Konsul Pallesen, »skrev nogle Gange til mig, og bebrejdede mig, at jeg ikke havde været hjemme og se til ham, siden jeg udvandrede — det havde mine Brødre dog haft Tid til, skrev han. Det sidste vilde jeg nu ikke svare noget til, skønt de har vel ikke haft noget videre at forsømme med at rejse, tænker jeg. Og derfor nøjedes jeg med at skrive til min Far, som det er. Jeg faar ikke Tid, skrev jeg, men vedlagt følger Penge til Rejsen; kom Du herover og se til mig, det er meget bedre, det vinder vi nemlig begge To ved: Jeg faar set Dig, og Du faar set Dig om i Verden paa Dine gamle Dage.«

»Kan der da ikke blive Tid til en Ferierejse til Danmark?«

»Umuligt! De forstaar, jeg *kunde* jo sagtens forlade mine daglige Forretninger, eftersom jeg har Folk nok til at varetage dem, men de særlige Forretninger vil jeg ikke betro til andre. Hvor det gælder om at handle hurtigt, dér maa jeg selv disponere — jeg vil ikke undvære Glæden, forstaar De! Det skulde jo ogsaa nok passe, naar jeg var borte, at flere Forretninger gik min Næse forbi. Nej, det er Sandhed, at jeg ikke har Tid til lange Ferierejser, jeg maa nøjes med lidt Ferie om Sommeren paa min Farm »Hjertets Lyst«, og dér befinder jeg mig da ogsaa storartet. Vi kommer til den om lidt, saa kan De jo selv dømme.«

»Kom Deres Far herover?«

»Vist kom han, og vi kappedes om at give ham »a good time»; men han forstod ikke rigtig de store Forhold, og

jeg tror saamænd, at han hurtigt længtes hjem igen. Saadan kan det gaa.«

* * *

Omsider kører Konsul Pallesen ind paa sin Yndlingsfarm. Paa lang Afstand lyser Blomsterne paa Verandaen og i Haven. To Vaabenskjolde paa Verandaen angiver, at Manden paa Farmen er Konsul for Danmark og Island, og de fortæller ogsaa, at hans Interesse for Hjemlandet ikke skal maales med, at han endnu ikke har kunnet afse Tid til at besøge det gamle Land. Han taler ikke selv om det, men sikkert er det, at Peter Pallesen gør Danmark mere Gavn herude, end han vilde være i Stand til hjemme.

Over Maskinhuset vajer en Vejrfløj med de selvbevidste Initialer O. K.*), der skal fortælle den Besøgende, at paa »Hjertets Lyst« vil man finde alt i Orden. Pallesen foreviser da ogsaa sin Herlighed med berettiget Stolthed. Først »Udenværkerne«. Han peger paa Græsplænen, der er formet som et Hjerte, viser mig Træerne, han selv har plantet, og Blomsterne, som er Fruens Værk. Men han synes at være særlig glad for en vild Rose, der snor sig op ad en af Verandaens Stolper.

Den Rose har sin Historie.

Jorden er stenet, hvor den staar, og Fru Pallesen sagde derfor til sin Mand, da Haven blev anlagt, at det kunde ikke nytte at sætte noget dér, for der vilde ingen Ting gro. Naa, ikke det, tænkte Jyden, det skal jeg dog vise Dig, min Ven! Og han kørte ud i Bjergene og gravede en Rosenbusk op. Naar den kunde gro paa Bjerget, mente han ogsaa, at den vilde gro i hans Have — og vi ser, at Jyden fik Ret.

Det Indre svarer til det Ydre. »Hytten« er tip-top moderne indrettet. Konsul Pallesen gaar i Forvejen, aabner alle Døre og viser mig, at intet mangler i sanitær Hen-

---

*) De to Bogstaver betyder i daglig Tale *all correct!*

seende eller i Retning af Bekvemmelighed. Værelserne er møblerede med fin Smag, og paa Væggene hænger god Kunst. Og fra Sofaskabenes Opsatser smiler gedigne Sølvgenstande den Besøgende i Møde. Det er Peter Pallesens Ærespræmier for Kanadas bedste Smør.

Han aabner til Gæsteværelserne — med egne Baderum — og beklager, at jeg var saa hurtig til at tage et Værelse paa et Hotel.

Med et lille Smil siger han, at »selv Prinsen af Wales«, som har sin Lystfarm liggende Hundrede miles herfra og nogle Gange har været Jydens Gæst, har udtalt, at her er pænt og rigtig rart at bo!

At ogsaa Vinkælderen er o. k., glemmer han ikke at vise mig. Og han skænker her nede en *appetiser* (Appetitvækker) i Form af et Glas ædel Drue.

»Tror De nu ikke,« spørger den omsorgsfulde Vært, »at det vilde gøre godt at faa lidt Vesperkost? Lad os gaa op og tale med Fung.«

Fung er Konsul Pallesens højre Haand i Hjemmet; hans betroede Kineserkok. Et stillestaaende Ansigt, der lyses op af et Smil, hver Gang hans Herre henvender Ordet til ham.

Pallesen har for Vane at fortælle Kineseren, at det er ham, Fung, der er *the boss* (Chefen) her i Huset.

»Hvad kan Du glæde os med, Boss?«

Fung smiler forjættende og fremtryller lækre *sandwiches* og Æg, stærkt Øl og The, og da vi har sat denne Anretning tillivs, maa jeg paa Værtens Forespørgsel om, hvordan jeg »føler«, svare, at jeg i enhver Henseende føler mig mæt og tilfredsstillet for idag.

Men Peter Pallesen er ikke træt endnu.

Han kører mig tilbage til Calgary for at give mig Lejlighed til at se Byens smukkeste Villakvarter i Belysning af Aftensolen. »Det er her, de rige Folk bor,« siger han. Han styrer Vognen langsomt gennem de asfalterede Veje, og et Sted stopper han helt op.

»Kig paa den Villa dér oppe,« peger han, »hvor mange Trappetrin tror De, der fører op til Huset?«

»Et Hundrede Stykker, antager jeg.«

»Der er et Hundrede og toogtredive. Jeg véd det nøjagtig, for jeg har talt dem, naar jeg skulde op til Villaen med en Flaske Mælk til en Dame og hendes Kat. Den samme Dame bor der endnu, men Katten er vel nok fornyet. Yes, det var mit første job her i Calgary at være »Mælkedreng«, og se, derfor holder jeg saa meget af at køre forbi den Villa og nikke op til de mange Trappetrin.«

— — Medens Dagslyset endnu ligger over Byen, gaar vi en Runde i Calgarys Gader. Pallesen standser hyppigt en Bekendt og taler om *business* (Forretninger), og lige saa hyppigt standses han selv af en Bekendt. I Amerika er det aldrig for sent paa Dagen at tale om Forretninger, og idag har Pallesen jo desuden noget at indhente. Men han skal nok passe at krydre Mødet med en lille Historie eller Oplevelse, inden Parterne skilles, som f. Eks. den om hans Møde i Retten forleden, da det havde været galt med *car*'en.

»Har De ikke hørt den,« ler Konsul Pallesen, »jo, min Vogn var bleven noteret af Politiet, fordi den havde holdt for længe ved Fortovet, og jeg fik en Tilsigelse til at møde i Retten. Men den samme Dag skulde der møde flere Mennesker i samme Ærinde, og da jeg kom ned paa Gaden, saa havde der min Sandten været en Betjent og noteret min Vogn igen! *Det* kalder jeg Forretningssans hos Politiet.«

Peter Pallesen er paa Hat med det halve Calgary — »paa Hat med« vil herovre sige et lille Nik og en Pegefinger halvt op imod Næsen. Og underligt er det ikke, at Manden er populær, thi for det første har man her paa Pladsen stor Respekt for en *dygtig* Forretningsmand, og for det andet hører han jo, skønt endnu en Mand i sin bedste Alder, til Calgarys Veteraner. Han har ikke alene været Øjenvidne til Byens Forvandling, men han har selv været med til at bygge den stor.

Ja, Korporal Pallesen fra Lemming forstod Kunsten at udvandre — han bar nemlig Marskalstaven i sit Tornister.

DØDEN I DET FREMMEDE.

Steffen var en af de mest afholdte Farmere i Kolonien, hvad jeg kunde slutte mig til allerede af den Grund, at alle dens Medlemmer kaldte ham ved Fornavn, medens nogle ikke tænkte nærmere over, maaske heller ikke vidste, at han ogsaa hed Steffensen. Som de fleste andre Nybyggere dér paa Egnen var han Vendelbo, idet han var født i den lille idylliske Landsby Hæstrup, Syd for Hjørring.

Steffen havde haft en brydsom Tid i sine første Udvandreraar, som han tilbragte i Provinsen Manitoba, i Tjeneste hos forskellige kanadiske Farmere. Han havde dengang kun ét Maal, nemlig at tjene saa mange Penge, at han kunde rejse hjem og gifte sig med sin Ungdomskærlighed, Signe Larsen, som levede i en By i Nærheden af Hæstrup, og som alle Steffens Venner véd, gik dette Haab i Opfyldelse. Han rejste til Danmark og giftede sig og kom tilbage til Kanada igen; men i anden Omgang fulgte han det viise Raad: Drag længere imod Vest!

Dér, hvor Steffen og hans unge Hustru slog sig ned i Aaret 1909, var Jorden billig og god, og han var saa forsynlig at sikre sig en hel Sektion, som han i de efterfølgende Aar støt »brækkede« og kultiverede en ny Bid af hver Sommer. Men Kapital havde han endnu ikke naaet at samle, thi hvert Aar skulde han svare Afdrag paa Købesummen, indtil alle de 640 acres var betalt. Nogle Aar, naar Høsten havde været særlig god, betalte han dobbelt,

for han længtes efter at opleve det Tidspunkt, da han kunde sige, at Jorden var hans egen. Naar den Tid kom, vilde han eje lige saa meget Land som Godsejeren, han havde vogtet Faar hos, og meget mere end Storbønderne hjemme paa hans Egn. Dette var hans Livs næste store Maal, og han længtes efter den Stund, da han kunde skrive hjem til sine Forældre i Danmark, at nu var det naaet.

Hustruen var ham en trofast Medhjælper, og ikke mindre gode Hjælpere blev de raske Børn, som i Mellemtiden var vokset op. Den ældste Dreng var femten Aar, da jeg aflagde mit Besøg i Kolonien.

Steffen var en af de Mænd, min Vært flere Gange talte om, og en Dag hørte jeg ham »snakke Vendelbo'sk« med ham i Telefonen og aftale en Visit.

»Det var Steffen,« sagde han bagefter. »Ja, nu begynder Steffen at komme ovenpaa! Han siger, at hvis Vorherre vil lade os beholde det gode Vejr, saa faar han en Hvedehøst som aldrig før, og det vil maaske betyde, at han bliver i Stand til at betale, hvad han skylder paa Farmen, og oven i Købet kan faa Raad til at bygge nyt Stuehus. Jeg skal sige, at han kan trænge til det!«

Den samme Aften sad Steffen ved Bordet og var i usædvanlig fint Humør. Konen serverede som varm Ret hans Yndlingsspise, kogt Flæsk med Brunkaal, og Ægteparret talte om Høsten, der tegnede saa godt. De talte ogsaa om det Emne, som de havde drøftet i de senere Aar, at det skulde blive dejligt at faa rejst et nyt og større Hus at bo i.

Efter Maaltidet gik Steffen en Tur ud i Marken for at faa Dagens sidste Glimt af Afgrøderne — — Alverdens Farmeres Andagtsvandring før Natten og Hvilen. Paa Vejen tilbage standsede han i nogen Frastand og betragtede sine Huse.

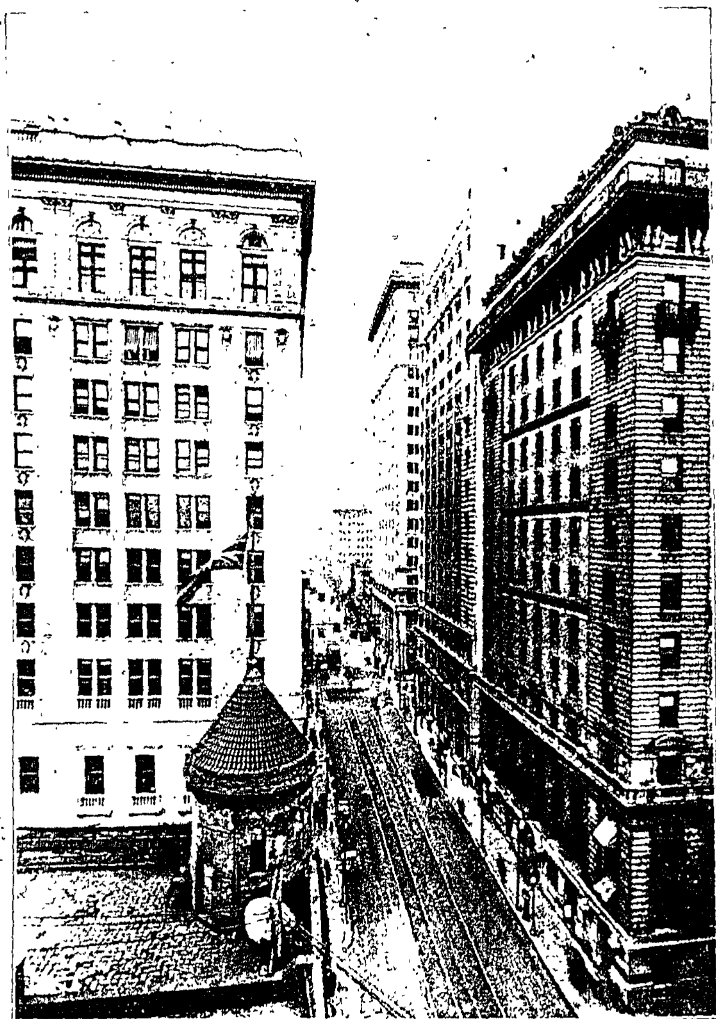
Stalden og Laden maatte være gode nok endnu i nogle Aar, mente han, men Stuehuset skulde ned, saa snart han fik Kontanter tilovers. Om det var »kønt« eller

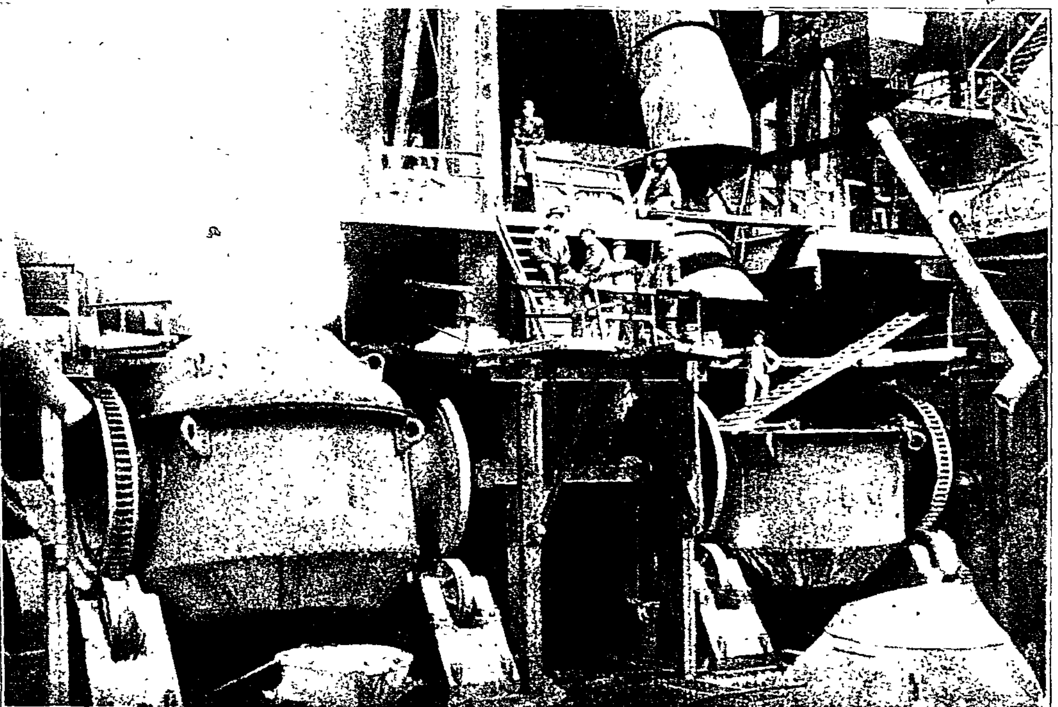
Villaen i Vancouver ved Stillehavet er mangen kanadisk Farmers Drøm.

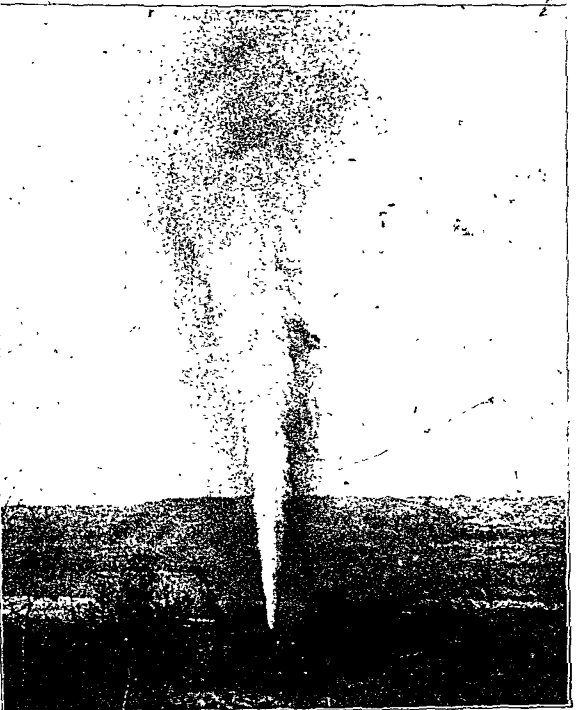
Faareopdræt i Højlandet paa Nova Scotia.

King Street i Toronto, Ontario.

Ved Smeltegryderne i en Kobbermine.

Provinsen Albertas Jord er meget rig paa Oliekilder. Her ses Virkningerne af en Boring efter den kostbare Vædske.

En Ridetur i British Columbias maleriske Bjergegne.

ej, det havde han aldrig spekuleret videre over, nej, men det var for lille.

Det var nærmest en firkantet Trækasse, det Stuehus. To Værelser og Kokken havde Steffen tomret op. I den ene Side af Huset havde han saa senere bygget en Gevækst ud, som indeholdt Soverum til Bornene. Det Hele lignede et Rekvisitskur. Men der var pæne Gardiner for Vinduerne, og netop i det Vindue, som Aftensolen lyste ind igennem, stod der to Pelargonier med mange røde Blomsterklaser.

Vi har alligevel haft en god Tid i det lille Hus, tænkte Steffen, som han stod dér og kiggede — og lige paa én Gang følte han sig helt underlig tilmode ved Tanken om, at *det nu skulde kasseres.*

Han gik det sidste Stykke Vej frem imod sit Hus. Dér laa Oles Legevogn. Da han sagde Godnat til Drengen, havde han lovet at sætte en ny Bagklædning i — det maatte huskes imorgen tidlig. Manden bukkede sig og tog ved *Vognstangen og kørte* Legetøjet ind i »Huggehuset«. Den store Mand smilede, da han trak af med Vognen, for Ole var hans lille Hjertebarn.

Efter at have syslet færdig, gik Steffen ind og lagde sig paa Sofaen, mødig af Dagens Arbejde. Han hørte Ole fremsige Aftenbøn efter Moderen og lukkede herunder Øjnene. Han kendte saa godt den »søde Træthed« i Kroppen, naar han lagde sig — den mindede ham altid saa levende om Barndomshjemmet. »*Den skal jo da være træt,* naar Den gaar i Seng!« sagde hans Far gerne, naar Nogen beklagede sig over Træthed. Men iaften — iaften syntes han pludseligt — at Trætheden føltes saa forfærdelig tung — — og som en Sortnen for Øjnene.

Signe! kaldte han.

Inde fra Børnenes Soverum svarede Konen Ja og talte samtidig med de Smaa.

Steffen kaldte kun den ene Gang. Da hans Hustru kom ind til ham, havde han mistet Bevidstheden, og for *det gik op for hende, hvad der skete,* var Manden død.

Lægen kom tidlig næste Formiddag og konstaterede, at Steffen var død af et Hjerteslag, og det undrede Konen meget at høre dette, for han havde aldrig klaget over, at det gjorde ondt ved Hjertet.

Lidt op ad Dagen telefonerede min Vært og vilde gerne tale med Steffen. Han var ved at tabe Hørerøret af Forfærdelse, da han fik at vide, at han var død.

Koloniens Medlemmer var enige om at beklage, at Steffen Steffensen skulde dø just i den Stund, da han beredte sig til at nyde Frugterne af de drøje Arbejdsaar. Men Dagen efter, da hans Kiste blev ført fra Farmen til Kirkegaarden, fandt en Ven de rigtige Ord, idet han udtalte, at Steffen havde faaet en lykkelig Død. Denne Mand havde jo set Arbejdet lykkes under sine Hænder, og hans Sind var opfyldt af Fremtidsplaner. Hvem kan dø lykkeligere end det Menneske, der uden forudgaaende Sygdom sover stille hen i Glæde og Forventning?

Steffen laa i sin lille Stue med en fast Mur af Venner om sig, og endskønt her knapt var til at trække Vejret, holdt Præsten en lang Tale, hvoraf Halvdelen af Hensyn til nogle tilstedeværende Kanadiere formedes paa Engelsk. Men omsider blev Kisten da løftet og baaret ud i det Fri, hvor Steffens store Hunde, hans Venner i Marken, modtog Optoget med glad Dansen og Goen, der gik over til Søgen, da ingen Haand greb kærtegnende ned i deres Pels.

— — Allerede for Begravelsen blev der tænkt paa Enkens Velfærd. Hun kunde umuligt klare Bedriften alene ved Hjælp af Børnene, og uheldigvis var en Karl, som havde tjent paa Farmen, netop fornylig rejst bort til en anden Provins og var endnu ikke bleven erstattet. Det gjaldt da om at skaffe hende en paalidelig Medhjælper.

Min Vært talte med sin Hustru om Sagen.

»Steffen var min bedste Ven,« sagde han, »og jeg vil gøre for hans Enke, hvad der staar i min Magt, for at hun kan komme over den sværeste Tid. Hvad mener Du, om jeg kunde overtale Olsen til at tage hen og hjælpe hende i Sommer?«

Hans Hustru mente, at Olsen vilde neppe være glad

for at skifte Plads, da han befandt sig godt, hvor han var. Desuden havde Manden jo tidt nok sagt, at bedre Hjælper kunde han ikke ønske sig, og bare han vilde blive. Men maaske var det netop ....

»Ja,« faldt Manden hende i Talen, »det er jo *netop* derfor, at jeg vil prøve paa at overtale ham til at tage hen til Steffens Enke, for saa véd jeg, at hun vil være godt hjulpen.«

»Saa gør, som Du synes er det rigtige,« svarede Hustruen, der satte sig i Enkens Sted i Tankerne.

Olsen gik uden lang Betænkning ind paa Forslaget — for at gøre sin Husbond en Glæde. Og saaledes blev det igen bekræftet, at der ikke er langt til Hjælpen i den danske Koloni.

* * *

Steffens Begravelse blev lige saa harmonisk som hans Død.

Fra alle Dele af Kolonien kom Farmerne kørende for at vise ham den sidste Ære og bevidne Enken deres Deltagelse.

Der laa kun én Grav iforvejen paa det Stykke indviede Prærie, som engang vil være vokset til en Kirkegaard med mange danske Navne paa Tavlerne.

Hans Venner havde selv gravet Graven.

»Ja, Steffen,« sagde en af dem stille, medens de kastede Jorden op, »det bliver en Grav i Stedet for en større Stue.«

De samme Venner kastede Graven til, medens hele Følget blev staaende og betragtede denne sidste Vennetjeneste. Bagefter dækkede de Gravhøjen med de afstukne Græstørv, og tilsidst lagde de Kransene over, de Kranse, som Koloniens Kvinder havde bundet af Præriens vilde Blomster.

Under hele Højtideligheden følte Signe, Enken, og Børnene sig omgivne af Venner.

Ingen kunde faa sig til at køre hjem, før de havde trykket hendes Haand og talt med hende.

»Vi holdt saa meget af Steffen, véd Du,« sagde Farmerne til Signe.

En af dem lagde sin Haand paa den ældste Drengs Hoved og udtalte: »Ja, voks Du op, Marinus, og gaa i Din Fars Fodspor, saa bliver Du til Velsignelse for Din Mor og Dine Søskende.«

Da den gamle svenske Farmer, Koloniens ærværdige Hvidskæg, rakte Steffens Enke Haanden, fandt han disse Ord at sige:

»Han var en Mand, hvis Ord man kunde stole paa!«

Saadan lod Eftermælet over Steffen Steffensen, som fik en lykkelig Død i det Fremmede.

Medens de frie Fugle kvidrede over den friske Grav.

PRINSENS LÆREAAR.

Hos en af de Storfarmere, som jeg besøgte i Provinsen Alberta, hang der i den fine Stue et Portræt af *Prinsen.*

Tværs over Foden af Billedet havde en tænksom Haand prentet med Stejlskrift: *With thanks for all your kindness**) — og derunder Navnet paa vedkommende kongelige Højhed.

»Har De haft Besøg af Prinsen?« spurgte jeg Farmeren.

»Besøg kan man ikke kalde det,« fik jeg til Svar »Prinsen har arbejdet her. Han var jo rejst til Kanada for at lære Landbrug af større Dimensioner end hjemme at kende, véd De, maaske ogsaa drevet af en Anelse om at finde den store *Chance* herovre, det kender jeg ikke, for han talte aldrig om sine private Affærer. Men hvad Landbruget angaar, saa viste han stor Interesse for det og passede sit Arbejde godt. Skulde han nogensinde faa Brug for en Attest i saa Henseende, da kan han gøre Regning paa mig!«

Den danske Storfarmer fortalte mig derefter nogle karakteristiske Træk, som sammenholdt med, hvad jeg andre Steder fik at høre, giver et sympatisk Billede af en Udvandrer af kongeligt Blod.

Det kom sig saadan, at Farmeren en Dag fik et Brev fra en anset Landsmand oppe i Edmonton med Anmodning om at tage imod Prinsen og give ham Beskæftigelse.

---

*) Med Tak for al Deres Venlighed.

»Jeg var ærlig talt ikke meget for det,« fortæller Farmeren, »fordi jeg altid har været skeptisk overfor den Type, som vi kalder Fars Sønner. Vi har været belemrede med adskillige af Slagsen, og de har med et mildt Ord ikke været heldige. De har gerne begyndt deres kanadiske Løbebane med at solde de Penge op, som deres Far havde været tosset nok til at give dem med, derefter er fulgt en Periode, hvor de har suget paa Labben, medens de har ventet paa nye Forsyninger hjemme fra, og tredie Akt har som Regel formet sig som Hjemrejse. Kun i sjældne Tilfælde, jeg kan godt sige Nødstilfælde, har jeg set denne Type af Udvandrere smide Trøjen og tage fat paa haardt Arbejde.

De vil maaske mene, at det er noget dristigt uden videre at slaa en Prins i Hartkorn med en hvilken som helst »Fars Søn«, men jeg gjorde det af rent praktiske Grunde, forstaar De. Jeg regnede med, at en Prins er en forvænt Herre, som man skal tage Hensyn til — jeg mener naturligvis under Arbejdet. Og jeg tænkte paa, at overfor den jævne Arbejder er det jo ingen særlig Anbefaling at være født højt paa Straa! Jeg maa tilstaa, at jeg slet ikke kendte denne Prins, kun af Omtale vidste jeg, at han havde opholdt sig forskellige Steder i Kanada; og hvis der ikke havde staaet i Brevet, om jeg vilde *beskæftige* ham, saa vilde Sagen have været klar; jeg vilde meget hellere have modtaget ham som min Gæst.

Jeg sad netop og spekulerede paa at drøfte Sagen med et Par af mine betroede Folk, da jeg fik en Telefonopringning fra Manden i Edmonton. Han ringede for at sige, at Vedkommende, som han havde skrevet om, vilde bede om at faa Lov til at komme uden at Nogen fik at vide, hvem han var. Inkognito, som de kalder det, naar det drejer sig om Prinser af Blodet; men det Udtryk benyttede han altsaa ikke.

Se, det forandrede jo straks det Billede, som jeg havde dannet mig af den unge Mand.

Nu satte jeg ikke andre end min Hustru ind i Situa

tionen, og hun fandt den vist straks interessant, men lovede at holde Tand for Tunge.

Nogle Dage efter arriverede Prinsen. Han kaldte sig Eriksen, og det Navn kan jo være lige saa godt som ethvert andet. Rigtig flink ung Mand. Ikke fin og splejset, men med et Haandtryk, som man havde Fornøjelse af. Han var lidt pænere i Antrækket end de fleste, som kommer og spørger om Arbejde, og han medførte Kuffert i Stedet for Bylt.

Ved det første Maaltid søgte han sin Plads blandt Karlene nederst ved Bordet, og det var jo i sin Orden. Han gjorde ogsaa straks et godt Indtryk ved at vise sig i Besiddelse af en glubende Appetit.

»Hvor er Du fra?« sagde hans Sidemand.

»Store Magleby,« sagde Eriksen uden at blinke.

»Naa, det er dér, hvor de slaar Katten af Tønden. Saa har Du vel set Kongen?«

»Mener Du Kattekongen?«

»Næ, jeg mener Pinte den rigtige Konge. Jeg har da læst i »Pioneren«, at han kommer ud og ser til Jer ved Fastelavn.«

»Ja, ham har jeg selvfølgelig ogsaa set.«

»Hvad synes Du om ham?«

»Jo — han er vist god nok!«

»Lidt lang i det?«

»Ja, *voksen* er han....«

Min Kone var lige ved at faa en Kartoffel i den gale Hals, da hun hørte denne Samtale, men Eriksen var Mand for at føre Talen over paa andre Felter. Han talte lige saa godt Engelsk som Dansk, og jeg drog da ogsaa Omsorg for, at han kom til at dele Soverum med to unge Kanadiere, hvad jeg tænkte vilde hue ham bedst. Han var jo ikke kommen for at studere sine Landsmænds Kaar, men for at lære Kanada at kende.

Ak — Prinsens »Inkognito« kom saamænd ikke til at vare mere end otte Dage!

En Dag ankom der et Telegram til ham fra hans Familie, som ikke anede noget om, at Prinsen gik her og

hed Eriksen, og den Dag, da det Telegram blev telefoneret ud til Farmen, skulde det jo nok passe, at hverken min Kone eller jeg var hjemme. Det blev en Bornholmer, som tog imod Besked, og saa var Eriksen leveret!

Prinsen var lidt ked af det, da han blev »opdaget«, men jeg maa sige, at han tog Situationen umaadelig fornuftigt. Han vilde blive ved med at kaldes Eriksen, og han vilde ikke give Afkald paa den Plads ved Bordet, som han én Gang havde valgt.

Dette passede mig meget godt, eftersom han jo gik her for samme Løn som de andre Hjælpere.

Men danske Karle kan nu være nogle slemme Drillepinde, og naar jeg skal være ganske ærlig, saa tror jeg nok, at de tabte lidt for den unge Mand, da de hørte, hvem han var. Det var jo forøvrigt, hvad man kunde vente.

Hvad han *duede* til, havde han endnu ikke faaet Anledning til at vise. Ja, han kunde naturligvis pløje, og han var forresten heller ikke saa trekantet til at malke — men Høsten var ikke begyndt endnu, og det er i Grunden først i Høstens Tid, at det skal vise sig, hvem der er en dygtig Karl, og hvem der er en Umulius.

Nu havde jeg været ude for det lille Uheld, at de to Kanadiere, som jeg talte om, en Dag forduftede, og i deres Sted havde jeg faaet to Danskere, af hvilke den ene var en rigtig »Nørrebroer«. Jeg vilde derfor gerne lade Prinsen beholde Værelset for sig selv, men det protesterede han imod, han vilde ikke nyde nogen Begunstigelse fremfor de andre Medhjælpere, sagde han, og saa endte det da med, at han fik de to Nykommere ind til sig.

Jeg har andet at tage Vare end at blande mig i Folkenes indbyrdes Forhold — opstaar der nogle smaa Mellemværender, saa maa de helst selv ordne dem, som de er »Venner« til. Men naturligvis følte jeg nogen Forpligtelse overfor Prinsen, navnlig, fordi han havde vist sig saa flink, og jeg spurgte ham af og til, hvordan det gik med at komme ud af det med Kammeraterne.

Han smilede og svarede, at det gik meget godt — og at han udvidede sine Menneskekundskaber.

»Karlene er vel ikke for morsomme?« spurgte jeg.

»Nej, desværre,« sukkede han, »jeg havde ventet mig *noget* mere!«

Fra det Øjeblik, Nørrebroeren holdt sit Indtog paa Farmen, hed Prinsen aldrig andet end Prins Eriksen i daglig Tale, altsaa iblandt Folkene.

»Du, Prins Eriksen!« hørte jeg dem hvert Øjeblik sige.

Naar de vilde være rigtig opmærksomme, tiltalte de ham »Hans kongelige Højhed.«

Navnlig Nørrebromanden, der pralede af, at han havde haft en Bananbutik paa Runddelen, var utrættelig. Især ved Bordet. Det gjaldt jo om at have Tilhørere, dér kunde grine.

»Vil Hans kongelige Højhed ikke være saa venlig at række mig Tandstikkerne? Nej, tag selv først! Hvorfor stanger Du ikke?«

»Af samme Grund som, at jeg ikke smasker,« kunde Prinsen svare nok saa tørt.

Nej, han var absolut ikke tabt bag af en Vogn. Og Situationen morede ham vel, fordi han vidste, at det Hele kun var en Overgang. Han var jo selv Herre over, hvornaar han vilde skifte Opholdssted.

Det er slemt at komme ud paa Prærien og være Greve eller Baron, men det er værre at komme og være Prins. De forstaar, hvad jeg mener — det er værre at klare sig nedefter! Dér nede plejer dér jo at være frit Slag, og husk saa paa, at han var ene imod Ti, ja, i Høsten blev det til mere end dobbelt saa mange.

Naar han og jeg i Enrum satte lidt Kulør paa Tilværelsen, kunde han sige, at han brød sig Fanden om, at de var saftige om Aftenen og opvartede med grovkornede »Vittigheder« om det blaa Blods Kendetegn — den Slags kunde han jo give igen paa, hvis han gad. Men han blev gal i Hovedet, naar de kom med Hentydninger til at han ikke *kunde* noget.

For hvad vil nemlig det sige at kunne noget paa Landet i Kanada? Først og fremmest at være praktisk og i

Besiddelse af legemlig Kraft. Det er snart det eneste, Karlene har Respekt for her paa Pladsen.

Men ligefrem give sig til at prøve Kræfter med dem syntes han dog ikke, han havde Lyst til!

Folkenes sureste Time paa Dagen er den Morgentime, da Vækkeuret giver sig til at kime! I det Øjeblik hænger der ikke mange Morsomheder i Luften, men tvertimod knubbede Ord.

Bananmanden prøvede hver Morgen paa at drille Prinsen med, at »dette hersens« var nok noget andet end at faa Kaffe paa Sengen med varme Boller og Wienerbrødder til. Bragt af en rød Lakaj, hva'?«

»Er Du selv saa dum at tro paa saadan noget Sludder, som at jeg skulde have faaet min Kaffe serveret paa den Maade?« spurgte Prinsen.

»Lad bare vær' med den — tror Du ikke, *jeg* véd, hvordan det gaar til ved Hoffet?« spurgte Nørrebroeren. »Det er med at snue til henad Middag!«

»Idiot!« sagde Prinsen opgivende.

Den næste Morgen var han oppe en Time før alle de andre og lavede Kaffe til hele Styrken. Og det blev han ved med en Uge i Træk. I de Dage var der Ingen, som følte sig opfordrede til at sige Vittigheder, ikke paa Prinsens Bekostning i det mindste!

Saa kom Høsten.

Jeg spurgte Prinsen, hvad han helst vilde bestille, køre Maskine eller sætte Neg i Hob. Han vilde naturligvis helst køre en af Mejemaskinerne, og jeg maa sige, at han klarede sig flinkt. Han satte vel ikke nogen Rekord,*) men han gjorde sit Arbejde fuldt saa godt som mine andre Medhjælpere, og om Aftenen var han lige saa ukendelig som Karlene af Støv og Sved. Men han var den første til at blive skyllet ren, han havde en Mani for Vand og Sæbe og Børster, det skal jeg love for, paa det Punkt

---

*) En flink Mand, som kører en god Maskine paa en stor Mark, hvor han ikke skal manøvrere med at vende hyppigt, kan meje 20 acres paa en Dag.

var der. Ingen, der kunde hamle op med ham — dér var han Prinsen!

— — Sine første Fridage, medens han var i min Tjeneste, tog han, da Prinsen af Wales kom hertil paa Besøg. Jeg formoder, at de er lidt i Familie med hinanden — er alle Europas Prinser ikke det? Nok er det, at Gensynet var meget hjerteligt, og den engelske Tronfølger inviterede straks Prinsen til at være Gæst paa sin Farm. Han var saa venlig at invitere mig med.

Farmen ligger ikke saa langt herfra. Det er en Lystejendom, som han har faaet overladt af kanadiske Farmere paa gode Vilkaar, og dens Navn er E. P., hvilket betyder Edward, Prince.

Der hører meget dejligt Land til E. P., men jeg synes, at det smukkeste ved Herligheden er det lave, hyggelige Stuehus med den aabne, blomstersmykkede Veranda, som ligger dér og venter, bare ligger dér og venter paa, at Prinsen skal komme. Ja, og saa Vinkælderen. Den er ikke ueffen!

Det er jo ikke saa tidt, at Prinsen af Wales kommer herover, men naar han endelig kommer, saa gør han Indtryk af at befinde sig storartet. Han ligger ikke og »farmer«, som vores fattige Prins gjorde, nej, han dyrker den store Sport, rider Fanden et Øre af og støver efter Prærieulve. Og saa giver han nogle Middage, som en stakkels Farmer ikke glemmer lige med det samme.

Naar han som Vært talte for Kanada, kaldte han Landet det bedste Land i Verden, næst efter gamle England! Hvis jeg forstod Prinsen rigtigt, saa fandt han kun én Ulempe ved sit Fædreland: Der var for mange smukke Damer til, at han kunde overkomme at danse med dem alle!

Medens jeg husker det, saa er det en dansk Mand, der er Gartner paa Prinsen af Wales' Farm. Larsen hedder han vist. Og hvis jeg ikke tager fejl, saa fortalte han mig, at han i sin Tid har lært hos en Gartner Rosendal i Vanløse. Dengang var hans Specialitet Chrysanthemums.

nu er det blevet Georginer, fordi denne Blomst, navnlig den med den vinrode Farve, er Prinsens Yndlingsblomst.

Men vi kom bort fra vor egen Prins:

Jeg kom for hver Dag til at sætte mere og mere Pris paa ham, for jeg skal sige Dem, at jeg har altid syntes om Folk, der kan gøre en god Figur i alle Kredse. Være Kammerat med Alle, som er Kammeratskab værd, og holde Boller tre Skridt fra Livet — det er godt gjort af en Prins. Naa, og saa viste han ogsaa virkelig Interesse for sit Fag og var glad for at lære. Jeg har aldrig set Prins Eriksen sur — han tilgiver mig nok, at jeg kalder ham ved det Navn, der endte med at blive hans Kælenavn iblandt Landsmænd.

Se, hans *Planer* spurgte jeg aldrig om, og det er muligt, at han ikke selv har været helt klar over dem, udover dette, at han gerne vilde eje en Farm. Det vil vi jo Alle gerne, naar vi kommer til Kanada og ser, hvad Farmeriet kan give sin Mand.

Men for de fleste Mennesker gaar Vejen til dette Maal igennem lange Aars Slid og Slæb; kun i Undtagelsestilfælde gives der en Smutvej.

Da han rejste herfra, var det for at tage imod en Indbydelse til et Rigmandshjem, i hvilket der levede nogle unge, giftefærdige Døtre. Well — det maa alligevel være dejligt for en fattig Prins, at der altid vil findes Pengefyrster, der betragter det som en Ære at se en Prins af Blodet som Midtpunkt i deres Hus, og som en Lykke, hvis han vil føle sig hjemme dér. Det maa vel være, fordi den Art Prinser snart er sjældne.

Ved Afskeden forærede han mig det pæne Portræt dér og sagde mig Tak for den Tid, vi havde kendt hinanden. Og saa rejste han med sin ærligt fortjente Arbejdsløn, en Slump gode Dollarsedler, i Tegnebogen. Den gjorde god Gavn, idet den blev omsat i skønne Blomsterbuketter, efter hvad jeg har ladet mig fortælle. Han skiftede let i Rollen fra »The farming Prince« til »The charming Prince« — naa, forøvrigt havde jeg nu altid fundet ham charmerende, selv naar han stod og mugede i Stalden.

Nu maa jeg indskyde den Bemærkning, at det ikke var første Gang, han kom i det omtalte Hjem, og derfor varede det heller ikke længe, for jeg fik Meddelelse om, at han havde forlovet sig. Prinsen havde fundet sin Prinsesse.

Jeg fik Invitation til Brylluppet, men havde ikke Tid til at rejse. Det gav mig noget Hovedbrud, hvad jeg skulde forære ham i Bryllupspresent, for nu kunde han jo faa alt, hvad han pegede paa. Saa valgte jeg omsider at sende Prinsen en Check og bede ham om selv at købe en Gave, som kunde minde ham om hans Ophold paa min Farm. Og det har han siden takket mig hjerteligt for i et Brev fra Florida. Dernede i Sollandet fik han nemlig en Farm, som har vasket sig — — *dér* kan E. P. ikke være i Vognen, om jeg saa maa sige!«

»Hvad mon Prinsen købte for Checken?« spørger jeg.

»Ja — hvad tror De? Der maa jo være Humør i ham. Han købte en Miniature-Møggreb af Guld og lod en Diamant indfatte i den. Hvis De møder ham en Dag, saa kan De jo se efter, om ikke han bærer den som Slipsnaal!«

LYKKEN I SKOVEN.

Fra en af Provinsens*) nordligste Jernbanestationer tog jeg med Motorbaad op ad Floden for at besøge en fælles Bekendt, som jeg ved et Tilfælde havde faaet Nys om havde slaaet sig ned oppe i det Land, som Farmerne plejer at kalde det store Ubekendte...

Det var Skovlandet, jeg tog op i.

Om Sommeren er det et fortryllende Land at rejse i, men om Vinteren maa der i dette Land ikke være andet for de sparsomme Beboere at gøre end at gaa i Hi ligesom Bjørnene.

Efter tre Dages Rejse, afvekslende med Baad og Motorvogn, naaede jeg frem til det Skjul, Manden lever i.

Han blev, mildt udtrykt, forbavset over at se mig, og jeg vilde lyve, hvis jeg fortalte, at han gav mig en hjertelig Modtagelse.

Jeg sagde før, at han var en fælles Bekendt. Dette skal forstaas saaledes, at mange af Læserne straks vilde vide, hvem han er, eller rettere, hvem han *var*, hvis jeg nævnede hans gamle Navn. Det Navn var nemlig meget omtalt for nogle Aar siden. Hans »Brøde« skal ej heller genopfriskes, lad mig nøjes med at sige, at den var af en saadan Art, at mange Mennesker mente, at han blev dømt uretfærdigt. Imidlertid tog han Konsekvenserne af sine Gerninger som en Mand — og siden har der været Stilhed

*) Læserne vil snart forstaa, hvorfor jeg ikke nævner Provinsens Navn.

om ham, kun hans Venner vidste, hvilken Verdensdel han rejste til, dengang han igen blev en fri Mand.

Men *Pladsen* røbede han ikke, og derfor gjorde han som sagt store Øjne, da han saa' mig tone frem i Landskabet.

»Kære Skovmand,« beroligede jeg ham straks ved at sige, »De maa ikke tro, at jeg vil røbe Deres Skjulested overfor et eneste Menneske. Jeg kommer kun herop for at trykke Deres Haand.«

»Naa,« svarede han, endnu mut, men rakte mig Haanden .... Jeg havde læst i hans Øjne, at han ikke vilde være veget tilbage for at drukne mig i Floden, hvis han tænkte sig Muligheden af, at jeg kom med skumle Hensigter om at røve hans Fred.

Jeg traf ham ved Floden, hvor han arbejdede sammen med en halv Snes Mand, øjensynlig som Leder af Holdet. Arbejdet bestod i at bakse Granstammer fra Landjorden ud i Vandet og faa dem i Drift derude, saa de af sig selv kunde flyde med Strømmen til en Savmølle og Papirmassefabrik nogle »Dagsrejser« borte.

»De kan godt faa et *job* med,« sagde min Landsmand, som jeg paa disse Blade vil kalde *Skovbo*, og rakte mig en Slags Baadshage.

Jeg tog imod Tilbudet for at tjene til Aftensmaden og Logiet!

Den Dag var der god Fart i Floden, og vi havde let ved at faa Stammerne til at glide. De laa i Tusindvis langs Flodbredden, bare ventende paa at faa dette Puf ud i det vaade Element.

Alle disse Tusinder af Graner havde det lille Hold Skovarbejdere fældet i Løbet af Forsommeren ved Hjælp af Motorsave og derefter ribbet med Øksen, og jeg fik nu at vide, at der langs Floden befandt sig mange lignende Hugstpladser med flere Miles Mellemrum. Paa denne Maade ædes Skoven bort i Pletter. Og dog, hvis jeg kunde opleve at gaa højt op i Flyvemaskine fra det Sted, hvor jeg befandt mig, saa vilde jeg have vanskeligt ved at opdage Pletterne, endskønt der er ædt af Skoven i mange

Aar. Jeg vilde da opleve at se Verdens største Skovland bredt ud under mig som et dunkelgrønt Tæppe med sølvhvide Stænk og Striber i — Søerne og Floderne. Og hvad jeg saa', vilde alligevel være ingen Ting, thi en Trediedel af hele det vældige Kanada er skovklædt. Jeg vilde forstaa, at min Ven dernede er som en Myre at regne, og at han har gemt sig godt.

— — —

De ti Mand arbejder automatisk og uden megen indbyrdes Samtale. Nu og da hører man et Raab fra Lederen, ellers kun Flodens Klukken. Med lange Pauser en monoton Fløjtetone og et Dyrs Piben i Skoven.

Klokken halvseks gaar Solen ned bag Trætoppene, hvilket er Signal til, at Arbejdet indstilles for idag.

Med et *well,* der kan betyde saa velsignet mange Ting, begiver Folkene sig til deres Skure, og Skovbo indbyder mig til at følge med til sit Hus, som han siger er beliggende et Kvarters Gang borte.

Jeg kommer med en Bemærkning om, at det maa være sundt Arbejde, jeg her har faaet en Forsmag paa, for jeg føler en stærk Appetit.

»Derfor valgte jeg det ogsaa,« siger Skovbo. »Det gjaldt jo nemlig for mig om at vinde mit tabte Helbred tilbage.«

»Men kan der være nogen *Fremtid* i det?« spørger jeg.

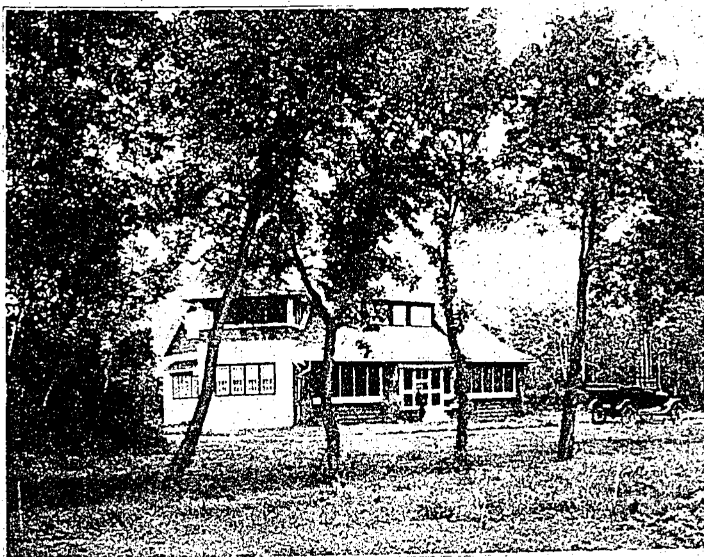
Han svarer, uden at se paa mig:

»Da jeg var færdig i Danmark og havde rystet min Fortid af mig, saa tænkte jeg ikke straks paa at skabe mig en ny Fremtid — hvis De ved »Fremtid« forstaar noget Stort. Jeg havde kun den ene Tanke, at jeg *vilde ikke give fortabt!* Alt, hvad jeg hidtil havde ejet, var solgt og splittet for alle Vinde, og jeg maatte tage imod Vennehjælp for at komme afsted. Ja, for *ud* maatte jeg naturligvis, det var jeg klar over, Danmark er for lille et Land til at genrejse sig i, uden at Folk peger Fingre og snakker om En.

Jeg afslog at tage imod flere Penge, end jeg havde Brug for til Overrejsen og til at slippe i Land.

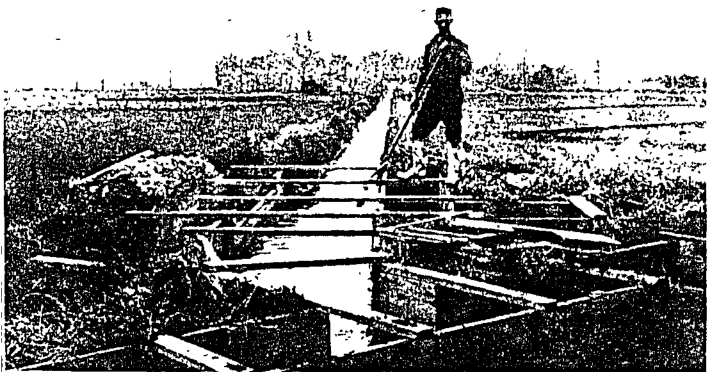

Jordbærplukning i Vancouver.

Automobilet holder parat udenfor det nye Stuehus i Alberta.

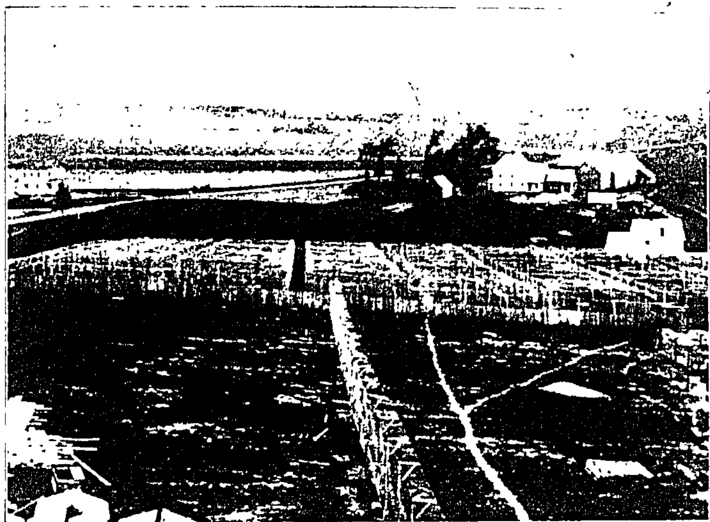

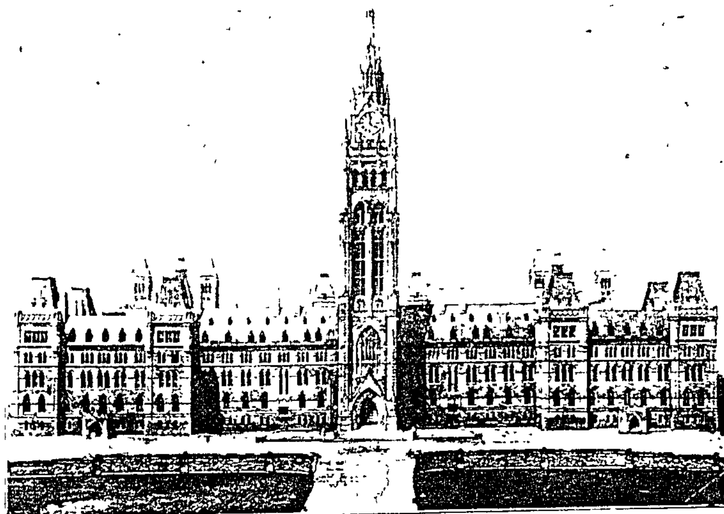
Irrigation (Overrisling) af Farmlandet ved Lethbridge i Alberta.

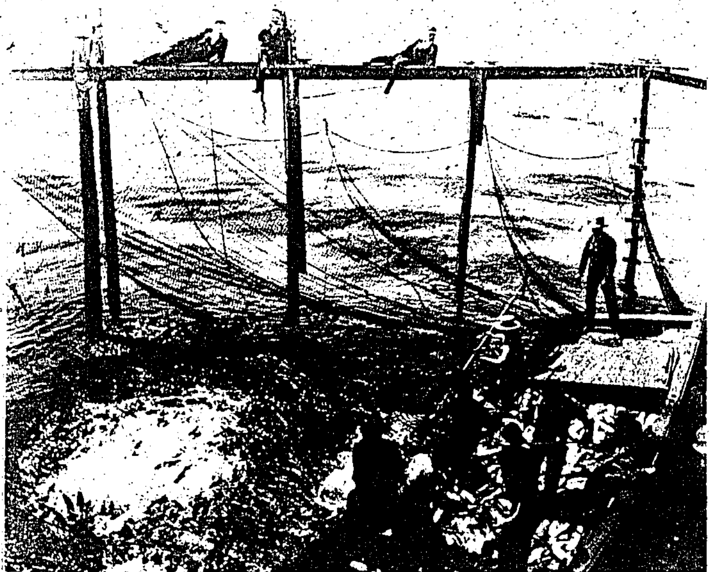
Landskab med græssende Heste i British Columbia.

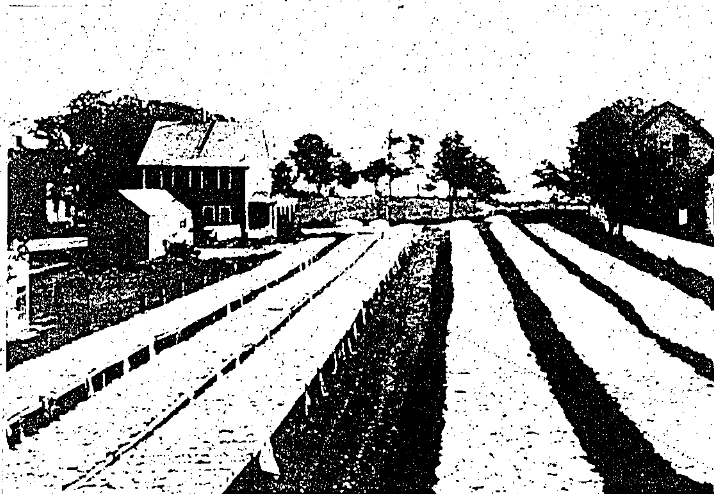
Et Ræve-Stutteri i New Brunswick.

Parlamentsbygningen i Ottawa, Kanadas Hovedstad.

Fra de store Fiskepladser ved Stillehavet.

Et Fisketørreri i Vancouver.

Og saa begyndte jeg et Hundeliv i Quebecs Skove, men det bryder jeg mig ikke om at dvæle ved, det var haardere, end jeg havde ventet. Det bestod af Rydningsarbejde og Anlæg af Veje i Skovene, og skønt det var saa haardt, blev det ikke bedre betalt, end at næsten alle Pengene gik til Mad og Klæder. Vi *sled* bogstavelig talt Tøjet af Kroppen og Støvlerne af Benene, saadan et Vildnis og Pløre havde vi at arbejde i.

Efter et halvt Aars Forløb slap jeg derfra og naaede til Ottawa, hvor jeg tog Tjeneste som Opvaskermand paa et Hotel. Jeg skulde jo tjene Penge til Tøj og til Billetten ind i Landet, jeg vidste ikke hvor hen, bare saa langt bort som muligt.

Stillingen paa Hotellet var absolut et Avancement, og allerede efter en Maaneds Forløb avancerede jeg højere endnu, idet Værten, som havde hørt mig tale Fransk, gjorde mig til Opvarter. Jeg klarede mig helt pænt som tjenede Aand, men saa indtraf der en Begivenhed, der bevirkede, at jeg maatte flygte, og omsider havnede jeg paa denne Plads. Skæbnen vilde, at Skoven skulde blive mit Hjem.

Her har jeg nu været i over tre Aar og er naaet til at blive Leder af Arbejdsstyrken.

De spurgte før, om der kunde være nogen *Fremtid* i dette, nu kan De jo selv dømme — der henne ligger min Hytte!«

Paa en aaben Slette imellem Floden og Skoven ligger hans Hus, som han selv har tømret, — — og idet mit Øje nu falder paa dette Hus, kommer jeg til at mindes et Selskab, han for nogle Aar siden havde inviteret til. Det blev holdt i hans nye Landsted ved Øresund. Efter Middagen gik vi i Haven, og En beundrede Skulpturerne, en Anden hans smukke Springvand. Ja, det Springvand! En af Gæsterne vidste at fortælle, at da Haven var bleven anlagt og Springvandet installeret, saa kom Ejeren og sagde til Havearkitekten, at han var ikke tilfreds med den Plads, Springvandet havde faaet. Og han udpegede

en anden Plads, som han mente vilde være mere flatterende.

Kunstneren og Haandværkerne oplyste ham om, at det vilde koste 50,000 Kroner at flytte Springvandet.

Saa flyt det! lod Ejerens Svar.

Jeg kom til at tænke paa hin Aften ved Øresund, da jeg saa' Skovbos Hus:

Et Dukkehus imod hans Portnerbolig dengang!

Et lille firkantet Blokhus med to smaa Vinduer. Blaa Brænderøg stiger op af Skorstenen. Jorden er sandet rundt om Huset, men dog bevokset med højt, stridt Græs, og i Græsset ser jeg en Ko, som staar med hængende Hoved og tygger Drøv, medens den bliver malket af en Kvinde. Denne Kvinde vender Hovedet, da hun hører vore Stemmer, og jeg faar Hjémvé og Foraarsfornemmelser ved Synet af hende, saa ung og lys er hun. Hun nikker, men gør sit Arbejde færdigt, før hun rejser sig og kommer hen og hilser paa os.

»My wife!«*) præsenterer Skovbo — og jeg siger, at det er mig en Glæde.

Derefter staar jeg vistnok og maaber lidt, thi mine Tanker flagrer igen tilbage til den omtalte Fest, hvor en elegant Dame præsiderede som Værtinde. Jeg husker hendes Diadem med mange funklende Ædelstene. Og jeg ser paa Skovbos nuværende Hustru, hvis eneste Smykke er et simpelt Ravhjerte i et Baand om Halsen.

»Supper is ready, please!«**) siger Fruen, men skynder sig dog selv først ind i Huset for at sætte en Kuvert mere paa Bordet.

Før Skovbo sætter sig, gaar han ind i Husets andet Rum og vinker lidt efter ad mig, at ogsaa jeg skal komme.

Jeg kommer ind og ser, at der ligger et lille Barn og sover.

Et lille spædt, lyshaaret Pus.

»Her ser De Fremtiden,« siger Skovbo, »min lille Søn.«

---

*) Min Hustru!

**) Aftensmaden er færdig, værs'god!

Ved Bordet har jeg mine Værtsfolks Ansigter vendt imod mig, saa jeg har let ved at anstille Betragtninger over, hvorvidt de »klæder hinanden«. Han er mørk og bærer stort Skæg, som allerede graaner, og Aldersforskellen imellem dem er vel nok en femten Aar. Men hun ser ud til at være ham meget hengiven. Jo, de klæder hinanden paa samme Maade, som Slyngblomsten er i Harmoni med Muren, den snor sig op ad.

»Vi er det eneste Ægtepar i Hundrede Miles Omkreds,« siger min Vært og ler.

»Saa er ingen af Arbejderne gift?«

»Nej, de er Vandringsmænd, de kommer, og de gaar.«

»Jeg lagde Mærke til, at nogle af dem talte Polsk sammen.«

»O ja, der er ikke færre end seks Nationer repræsenterede i den lille Styrke. Kanada er et gæstfrit Land.«

»Hvor faar de Fødevarerne fra?« spørger jeg, henvendt til den unge Hustru.

Hun fortæller mig, at her kommer en Motorbaad op hver fjortende Dag i de fem Sommermaaneder. Brødet bager hun selv. Og Mælk faar de af Koen. Fisk af Floden. Bær fra Skoven.

»Men om Vinteren?«

»Aa,« supplerer Skovbo sin Hustru, »Kødet holder sig jo godt i Kulden. Vi har for Eksempel Vildænder og Bæverkød hele Vinteren. Og saa kan man jo variere med Konserves.«

»I lange Tider er man vel forhindret i at komme uden for en Dør?«

»I Grunden ikke, for her falder ikke saa forfærdelig meget Sne. Men Kulden kan være hvas, og sommetider maa jeg være Fyrmester hele Døgnet rundt. Kan De se det Varmerør dér — og den Dør? De fører ind til Koens Værelse! Er det ikke morsomt? De ved, at jeg har haft »Landeri«, men jeg maa tilstaa, at jeg aldrig drømte om at faa det saa nemt, at jeg kunde gaa fra Spisestuen lige ud i Kostalden. Her er det imidlertid nødvendigt, at

Koen hører til Familien, thi ellers vilde den simpelt hen fryse ihjel. Og da den nu har klaret sig igennem to Vintre, saa haaber jeg, den har vænnet sig til Forholdene.«

»Staar De paa anden Maade i Forbindelse med Omverdenen end gennem den nævnte Motorbaad?« spørger jeg.

»Vi *kan* jo ringes op.«

»De har Telefon?«

»Ja, den har Selskabet installeret. Men om Vinteren kan der gaa Maaneder, hvor vi ikke rører den og ikke hører den. De kan tro, jeg nyder det! Men ellers er Baaden vor Forbindelse, den faar vi Proviant med, og den kommer Posten med. Brevene fra Savmøllen og Fabriken. Andre Breve venter vi ikke.«

»Aviser faar De da?«

»Nej, Aviser holder jeg ikke. Jeg følger ikke med Tiden. Jeg bryder mig ikke om at læse om de store Skilsmisseprocesser, heller ikke om Filmsheltes Sejre paa det hvide Lærred! Jeg er gaaet tilbage til Naturen. Naar Baaden kommer herop, faar jeg jo at høre, hvis der er hændet store Ting i Verden — de smaa Ting synes jeg er saa knusende ligegyldige.«

Jeg grunder paa, om hans Hustru monstro deler denne Anskuelse, men finder ikke Tidspunktet egnet til at spørge.

»Bøger,« siger han og peger paa en Bogreol, »er vor eneste Interesse om Vinteren og vor eneste Luksus.«

»Og saa gaar De endel paa Jagt, formoder jeg?«

»Ja, *det* gør jeg! Jagt og Strejfture er den store Forfriskelse heroppe i Skovlandet. Man kunde slet ikke leve her uden at være Jæger og samtidig dog Dyrenes Ven.

Det træffer sig jo saa heldigt, at det er Søndag imorgen; hvis De har Lyst, kan vi trave en Tur i Skoven, De og jeg. Min Kone fulgte mig i Begyndelsen, men nu er hun bundet til Stedet her. Jeg vil dog straks sige Dem, at jeg garanterer ikke spændende Jagteventyr, for saa skulde vi længere bort, end vi kan naa paa en halv

Dagstid. De Bjørneskind, De ser dér, stammer fra Dyr, som er kommet herned sent paa Efteraaret.

Imidlertid lever her mange andre smukke Dyr i Nærheden, Ræv og Egern og Maar vil De ikke undgaa at se, vi kan maaske endda være saa heldige at støde paa en Bæver. Yes, deres Skind bliver forresten imellem Aar og Dag til Penge.«

— — Jeg tilbringer Natten i Kostalden. Mrs. Skovbo vilde absolut rede op i Køkkenet og rimeligvis plyndre sin egen Seng, men det fik jeg dog forpurret. Kostalden er et udmærket Soverum, navnlig da jeg er alene om det — Koen tilbringer Natten i en Indhegning i det Fri. Jeg raader over en »Underdyne« paa flere Meter Hø, et Skind er Overdyne, hvad kan en vandrende Svend forlange mere?

Arbejdet paa Floden har gjort mig træt, hvorfor jeg falder hurtigt i Søvn; men om Natten vækkes jeg af Ulvetuden, der besvares med kampglad Glammen af Skovbos Hunde. Ulvenes Tuden lyder snart nær, snart længere borte, og den fortæller mig, at min Vært ikke har lovet for meget.

Søndag Formiddag tilbringer vi i Skoven.

Herinde, paa Tomandshaand, giver Skovbo sig af sig selv til at tale om *Bessy*, hans Hustru. Han bliver veltalende, da han skal udtrykke, hvad hun betyder for hans Liv. Han havde aldrig før følt, hvad Lykke var, siger han, før hun blev hans Hustru, og det skete netop som Følge af en Hændelse i Ottawa, hvor han arbejdede paa det Hotel, som han før talte om, at han var flygtet fra.

»Hun er Irlænderinde, af god Familie, *ligesom jeg selv*,« fortæller han med det halvt vemodige Smil, der skabte ham Venner engang. »Men begge hendes Forældre døde, og hun rejste da sammen med en Veninde til Kanada for at lægge sin Fremtid i Skæbnens Haand.

For Veninden blev det kun en krank Skæbne, hun blev dræbt ved en Elevatorulykke i Ottawa.

Og dér stod saa det andet Pigebarn alene tilbage i et fremmed Land.

Hun tog Ansættelse som Kassererske paa det samme Hotel, hvor jeg var Tjener, og vi lærte hinanden at kende igennem vor fælles Interesse for fremmede Sprog. Men jeg tror nok, at hun nærmest betragtede mig som en velvillig, halvgammel Fyr.

Saa hændte der det, at en ond Skæbne var ude efter hende ogsaa. Hotellets Ejer viste sig at være en Slubbert. Han havde længe smisket for hende, men uden Held, og en Aften lokkede han hende da ind paa sit Kontor og forsøgte at øve Vold imod hende. Gudskelov, det blev mig, der hørte hendes Raab om Hjælp, mig, der sprængte Døren og befriede hende!

Den samme Nat rejste hun og jeg fra Ottawa. Hun blev mig saa hengiven og tro som en Hund, men disse Følelser forvandledes snart til Kærlighed, og da giftede vi os. Og nu er vi fuldt ud lykkelige ved Livet her. Hun længes aldrig tilbage til Irland.«

»Har De tænkt at slaa Dem til Ro i Skoven for stedse?« spørger jeg.

»Hvis det kun drejede sig om os To, min Hustru og jeg,« svarer Skovbo, »saa vilde vi forblive paa denne Plet, saa længe vi følte os lykkelige her. Men der er jo den lille Dreng. Og for hans Skyld bliver vi engang nødt til at drage til en anden Plads. En mere civiliseret. Jeg kan godt betro Dem, at en saadan Plads staar mig aaben, idet der er tilbudt mig en overordnet Stilling nede paa en af Fabrikkerne, men jeg udskyder Tidspunktet saa længe som muligt. Jeg har en Gru for at komme ned til »Livet« igen, og det betyder vel sagtens, at jeg *endnu ikke* er fuldt helbredet. Saa derfor bliver jeg foreløbig i Skoven. Og Bessy har som sagt ingen Længsler ....«

»Jeg forstaar,« siger jeg, »at De heller ikke selv føler nogen Længsel tilbage?«

»Til den gamle Tilværelse — nej, aldrig, *aldrig!* Det er mine værste Øjeblikke, naar jeg drømmer om den, og saa tror min Hustru, at jeg er blevet alvorlig syg.

Nej, jeg priser Kanada for, at man her kan slette sin

Fortid ud og blive et helt andet Menneske, faa helt andre Lyster. Skoven er dog Verdens bedste Læge.«

»Saa tænker De altsaa heller ikke med Bitterhed paa, hvad De mistede?«

»Nej, det er jeg helt færdig med. Jeg skænker det ikke mere en Tanke, om jeg blev retfærdigt eller uretfærdigt dømt — det er jo ørkesløst. Da jeg forlod Danmark, var jeg paa det Rene med, at jeg ikke mere vilde vende tilbage.«

Han ler lidt:

»Der var nogle, som opfordrede mig til at blive. Du har jo *sonet,* sagde de venligt. Men nej, Tak skal De have, jeg saa' mig selv i Tankerne gaa op og ned ad Østergade, medens Folk standsede bag min Ryg, og Fædre pegede paa mig og fortalte deres Drenge: Kan I se ham dér — det er den Mand, som — nej Tak! *Nej Tak!* siger jeg.«

»Deres gamle Venner taler ofte smukt om Dem,« betror jeg ham efter en Pause.

Bevæget svarer han:

»Det takker jeg Vennerne for. Hils dem og sig, at jeg heller ikke har glemt dem! Men jeg gaar ikke og samler sammen til et Gensyn. Mine Ben bliver lagt her i Kanadâs gæstfrie Jord.

Og skulde mit Eftermæle faa Oprejsning engang — *saa* stort bliver det neppe,« slutter han smilende, »at man vil bekoste mine gamle Ben gravet op igen og ført hjem til Fædrelandets Jord.«

— Fra dette Øjeblik mælede han ikke en Stavelse mere om sig selv, men talte kun om Bessy.

Bessy elskede Bæverkød, sagde han.

Det var derfor hans største Glæde denne Dag, da han kunde gribe mig i Armen og pege paa en næsten meterlang, kastaniebrun Bæver, som sad ved et Vandløb, sad oprejst med en Stump Stamme af et ungt Træ imellem Forpoterne. Billedet mindede om en Pan, der spiller paa Fløjte, thi Dyrets Forpoter gik flittigt paa Træstammen,

idet det drejede denne rundt for at afgnave den friske Bark.

Idet Dyret fik Fært af Mennesker, lod det Maaltidet fare — men for sent. Skovbos Haand rystede ikke, da han sendte Bæverens Sjæl ind i Evigheden.*) Nu vilde hans Bessy faa Kød for mange Dage.

---

*) Indianerne i Kanada tror, at Bæveren har en udødelig Sjæl.

LANDSMÆND I MINEBYEN.

Oppe i Land-Departementet i Calgary havde jeg siddet og talt med Superintendenten om Kaarene for Indvandrere i Kanada, og jeg havde da benyttet Lejligheden til at spørge denne Mand, som hver Dag ser nye Mennesker komme til Landet, hvad hans Indtryk var af *Danskerne.*

Hans Svar lød, at Danskerne var »iblandt de bedste, men at der ogsaa fandtes mange daarlige Individer iblandt.«

Jeg bad ham naturligvis om nærmere at motivere denne Karakteristik for de daarlige Individers Vedkommende, og han udtalte da, at mange af de danske Nykommere gjorde Indtryk af ikke alene at være uvante med legemligt Arbejde, men ogsaa at nære Afsky for at befatte sig dermed! Han havde oplevet, at nogle af mine Landsmænd, som var blottede for Subsistensmidler, alligevel havde vægret sig ved at tage imod Arbejde paa en Farm. Derimod krævede de Kontorstillinger, og naar et saadant Krav ikke kunde blive opfyldt, fordi Kanada iforvejen har Kontorarbejdere nok, saa hændte det, at disse Emigranter blev saa fornærmede, at man maatte vise dem Vintervejen. De værste at have med at gøre, tilføjede Superintendenten, var saadanne fordringsfulde »bedre vante« Personer, som, skønt de slet ikke var fortrolige med Sproget, ikke desto mindre mente, at der burde staa Pladser paa Regeringskontorerne aabne til dem, naar de viste Kanada den Ære at komme. De har sik-

kert bildt sig ind at rejse til et Slaraffenland, hvor stegte Duer kommer flyvende ind i Munden paa En!

Jeg dukkede Hovedet lidt paa Landsmandsskabets Vegne og spurgte videre, hvad Kanada i det lange Løb foretog sig overfor den Slags Indvandrere, og fik den Besked, at der som Regel ikke er noget at »stille op« med dem. De maa faa Lov til at skøtte sig selv. Nogle forsøger at leve som Snyltere, en Levevej, der dog ikke holder ret længe i et ubarmhjertigt nøgternt Land som Kanada, og efterhaanden bliver de da nødt til at tage imod et Arbejde, hvis de vil opretholde Livet. Paa bedste Beskub drysser de videre, fra Plads til Plads, kommer til Minebyer, Fiskepladser og Hermetikfabrikker samt opsluges af Skovene. Og herude vokser deres Utilfredshed, de skriver Klagebreve hjem og skælder Kanada ud for et forbandet Land!

— Som Modsætning til denne Dom skyndte Superintendenten sig at vise mig en Stabel Breve fra danske Farmere, der fortæller om deres Sukces, deres fine Høstresultater, deres stadige Køb af nyt Land osv. — —; men det pinlige Indtryk, hans Ord har gjort, bliver dog staaende. Og jeg tror, det er sundt i en Bog som nærværende, at vi ikke skubber det fra os. Det er gammel, selvglad og farlig Indbildning, for ikke at sige Indbildskhed, at Danskerne skulde være Verdens bedste Emigranter. Vi hører her af en Fremmed, at der er Maade med det!

Men naar vi har taget en saadan Udtalelse til Efterretning, kan der svares med, at Kanada selv bærer en væsentlig Del af Ansvaret for, at der danner sig Bærme blandt Nykommerne, idet man jo praktisk talt aabner Landet for hvem som helst. Og navnlig aabner Dørene paa vid Gab om Sommeren uden at tage Hensyn til, hvordan Vinteren vil forme sig for de mange Mennesker, som staar herovre, blottede for Instruktion.

* * *

Jeg naar frem til Britisk Columbia og standser op i en lille Kobbermineby ved Floden Fraser, midt i Hjertet

af Bjergværksdriften i denne rige og naturskønne Provins.

Her stifter jeg Bekendtskab med to Landsmænd, hvis Skæbner hver paa sin Vis er egnede til at drage Lære af.

Den Ene var Kontorist i Odense, men mistede sin Stilling ved en Reduktion af Personalet, vel sagtens, fordi han var iblandt dem, som bedst kunde undværes. Saadan en Kontorist uden Plads er jo et højst ynkværdigt Menneske, der skriver haabløse Ansøgninger og ligger sin Familie til Byrde, og han føler det som en Velgerning, hvis Nogen vil »hjælpe ham ud af det«. Denne Mand blev hjulpet til Kanada. For Fem Aar siden kom han her til Landet, og i de forløbne Aar har han været ude for lidt af hvert.

Jeg finder ham i Smelteriet, hvor han arbejder som Fyrbøder. Her er Helvedes hedt — og Manden er næsten nøgen, ligesom Kammeraterne. Da han erfarer, at jeg er en dansk Rejsende, som har faaet Tilladelse til at bese Virksomheden, beder han mig om en Samtale, og eftersom dette Ønske falder i Traad med mit eget, aftaler vi at følges ad til hans Logi, naar Arbejdet er endt.

Han forlader Arbejdsstedet lige saa sværtet og svedig, som jeg fandt ham, endskønt her findes Brusebadsindretninger for alle Smelteriets Folk.

Logiet, han fører mig til, er et lille, snavset Træhus ved Floden. Her bor han sammen med fem andre Arbejdere, og en gammel Kineser laver Maden til dem. Naar den er sat til Livs, spiller de Kort om Penge. Dagen ender med, at de indtager bedøvende Midler for Natten. Jeg ser hurtigt, at saadan er hans Liv.

Han forklarer Kammeraterne, at de iaften faar at undvære hans Selskab ved Kortspillet, hvorefter vi trækker os tilbage til hans Soverum, der er mindre end en Fængselscelle. I dette Skjul fortæller han sin Historie.

Den forhenværende Kontorist betror mig, at han har arbejdet paa mindst ti Farme, »uden at det førte til noget«. Arbejdet *laa* ikke for ham, siger han, det var for strengt. Men Kontorarbejde var det ham ikke muligt at

faa fat i. Elevatormand (ved en Kornelevator) har han »været lige ved« at blive to Gange! Tilsidst endte han her i Minen, hvor han nu har arbejdet i et Par Aar. I et Helvede!

Han ler tvungent, idet han fylder mere Whisky i sit Glas og siger: »Det er jo meget passende at ende i Helvede, ja, for her kreperer jeg sgu nok. Men jeg maa jo tilstaa, at *det var ikke det, man drømte om,* naar man tænkte sig en Kobbermine.«

»Hvad tænkte De Dem da?«

»Pænt og rent Arbejde med at samle Kobberet op, ikke? I Stedet for bliver man sat til et værre Svinearbejde, maa hakke i stenhaard Jord og læsse paa Jernbanevogne. Jeg havde arbejdet temmelig længe paa den Manér, før jeg fik at vide, at der var Kobber gemt i Jorden. Selvfølgelig bildte jeg mig ind, at det laa og skinnede, og at det bare var med at samle det op.

Da jeg klagede over, at jeg ikke kunde holde Arbejdet ud længere, blev jeg sat ind ved Smelteovnene, hvor jeg har det ti Gange værre.«

»Hvor meget kan De tjene ved det?«

»I den travle Tid 30 Dollars om Ugen.«

»Og hvor mange Penge bruger De til at leve for?«

»De ryger sgu alle sammen, hver evige eneste Skejs!«

»Det kan da umuligt være saa dyrt at leve her paa Pladsen. Jeg saa' jo Serveringen.«

»Naa, De mener Kosten?«

»Ja, den plejer jo at være det vigtigste.«

»Næ, Kosten er ikke saa dyr. En Dollar om Dagen for tre Maaltider Mad.«

»Sætter Minearbejderne ikke Penge i Sparebanken — jeg gik forbi saadan en Institution før?«

Han ler højt:

»Næ, De kan tro nej, den, der var saa tosset, vilde ikke kunne nære sig for de andre. Næ, vi solder pænt Pengene op. Sæt, man kreperede og havde Penge staaende et Sted — det var en køn en! Vi er jo ugifte, de allerfleste af os, maa De huske.«

»Hvorfor er De i Grunden det?«

»Fordi her ikke er mange Kvinder. Her er nogle Pigebørn, som vi deler, som vi er Venner til; men *Kvinder,* som kunde tænke sig at gifte sig med saadan nogle sølle Mikler som os, nej, de eksisterer ikke ......

Læh,« slubrer han ned i Glasset, »Sparekasser og den Slags, det er noget for de Overordnede.«

»Naar De nu skulde give mig et oprigtigt Svar,« siger jeg, »saa har De ikke *anet* noget om Kanada, dengang De rejste herover, vel?«

»Nej,« ryger det ud af ham, »det har De sgu Ret i — og det fandt jeg jo netop spændende!«

»Har De Familie i Danmark?«

»Ja, en Masse, men den er jeg færdig med. Jeg mener, jeg har ingen Interesse af, at *den* faar at vide, at De har fundet mig.«

»De korresponderer ikke med nogen hjemme?«

Han gør Forsøg paa at le, men det bliver kun til en Grimasse:

»Hjemme,« siger han, »det er sgu her i denne raadne Bule!«

Lidt efter løfter han Hovedet:

»Selv om man kom i Tanker om en Ven, hvornaar skulde man vel føle sig oplagt til at skrive?«

»Aa, kan Søndagen ikke falde lang,« indvender jeg, »hvad faar De den til at gaa med?«

Han peger paa Glasset og gør derefter nogle Bevægelser, der skal illustrere, at han blander og giver Kort.

»Sætter De Pris paa Kammeraterne?«

»De er saamænd meget all right.«

»Har det aldrig interesseret Dem at tage Ture i Omegnen? Her er jo en smuk Natur.«

Odenseaneren rejser sig og ler, men synker igen ned i Stolen, og hans Stemme slaar snart over i Klynken:

»Synes De? Jeg synes, her er hæsligt. Man ser jo de forbandede osende Skorstene allevegne. Og Bjergene, hvad er der ved Bjergene, naar man ikke kan komme

over dem? Aa, Landsmand, De maa hjælpe mig! Kan De ikke skaffe mig bort herfra?«

»Bort herfra — og hvorhen?« spørger jeg og ryster paa Hovedet.

Han lader haant om min Hovedrysten og raaber:

»Det er saa revnende, splintrende ligegyldigt hvorhen — *bare et andet Sted hen!«*

Jeg prøver paa at forklare ham, at det er vanskeligt, eller rettere sagt umuligt for en tilrejsende Gæst at optræde som Arbejdsanviser, dér bør han henholde sig til gode Landsmænd paa Stedet; og jeg véd jo, at her i det mindste findes en med stor Indflydelse.

»Javel saa,« siger Fyrbøderen spottende, »der er jo ham Madison, som han kalder sig, Ingeniøren. Ja, han har sgu lavet den tykt, han har været *heldig*, Raden!«

»Mon han ikke ogsaa er dygtig?«

»Det har jeg ingen Forstand paa.«

»Har De talt med ham, om han muligvis kunde hjælpe Dem til noget andet Arbejde?«

»Ja, flere Gange. Men han har hver Gang givet mig det hovne Svar, at han ikke kan have nogen Interesse for Folk, som spekulerer paa at komme bort fra Kobberminen. Jeg bliver her selv! siger han. Ja, han kan sgu sagtens snakke om at blive, han, som har Aktier i Foretagendet. Gud véd, hvor han forresten ikke har Aktier!«

— Fyrbøderen og jeg kommer ikke til Forstaaelse, og da jeg forøvrigt tror, at Læserne har faaet nok af dette lille Indblik i en forfejlet Emigrant-Eksistens af den Type, som den førnævnte kanadiske Embedsmand havde stiftet Bekendtskab med, vil jeg hellere gaa over til at præsentere den anden Landsmand i Kobberminen.

Ingeniør Madsen havde gennemtænkt sin Plan, da han for femten Aar siden udvandrede til Kanada. Han havde sin tekniske Uddannelse i den bedste Orden, og han var saa perfekt i Engelsk, som en Mand kan blive ved Studium og Kursus hjemme. Han manglede kun at komme ud og tale Sproget med »de Indfødte« for at faa den rigtige *Tone* over det.

Man skulde ikke tro, det var nødvendigt at understrege, at det er et vældigt Plus for en Udvandrer at kunne Sproget i det Land, hvor han agter at slaa sig ned. Men Gang paa Gang erfarer jeg, at det *er* nødvendigt at understrege det. Jeg mindes et Brev fra en rejselysten ung Mand, der skrev til mig, at han havde drøftet denne Side af Sagen med en Lærer paa hans Hjemegn, og at denne Mand havde sagt, at det vilde være »bedst« (og tidsnok) at lære Sproget, naar han kom til det fremmede Land. Denne Opfattelse er saa forkert som vel muligt. En Udvandrer, der bærer sig saadan ad, er slet stillet, thi han faar aldrig lært Begyndelsesgrundene, og man vil altid kunne høre paa ham, at han er en Fremmed.

Jeg har talt med Landsmænd, som har levet en Menneskealder i Amerika og kun taler maadeligt Engelsk.

Udvandreren staar sin egen Lykke ivejen, hvis han ikke lægger sig det gode Raad paa Sinde, som gives her: Lær Sproget og hav altid en Ordbog ved Haanden!

Imidlertid slog Ingeniør Madsen sig ikke til Ro med, at hans Sprogkundskaber og faglige Uddannelse var i Orden, nej, han studerede alle de Værker om Kanada, som han kunde faa fat i. Og navnlig læste han, hvad han kunde finde om Landets rige Fremtidsmuligheder for Mineindustri af forskellig Art. Han gjorde sig bekendt med, hvor i Kanada der var fundet Olie i Jorden, hvor Kul, hvor Jern, hvor Kobber, Sølv, Guld og andre Naturskatte. Og han blev klar over, at hans Maal skulde være et af Kobberminedistrikterne i Britisk Columbia.

Hans Formue, da han rejste fra Danmark, var ca. 1000 Kroner, en Sum, som de fleste arbejdsomme Mennesker kan spare sammen, og denne Startkapital fik han aldrig opbrugt. Det lykkedes ham nemlig straks at faa Beskæftigelse paa et kemisk Laboratorium i Montreal, og efter halvandet Aars Tjeneste her var han saa vel funderet, baade i økonomisk Henseende og hvad kanadisk Viden angaar, at han selv kunde sige sin Stilling op og rejse videre mod Maalet, B. C. (British Columbia).

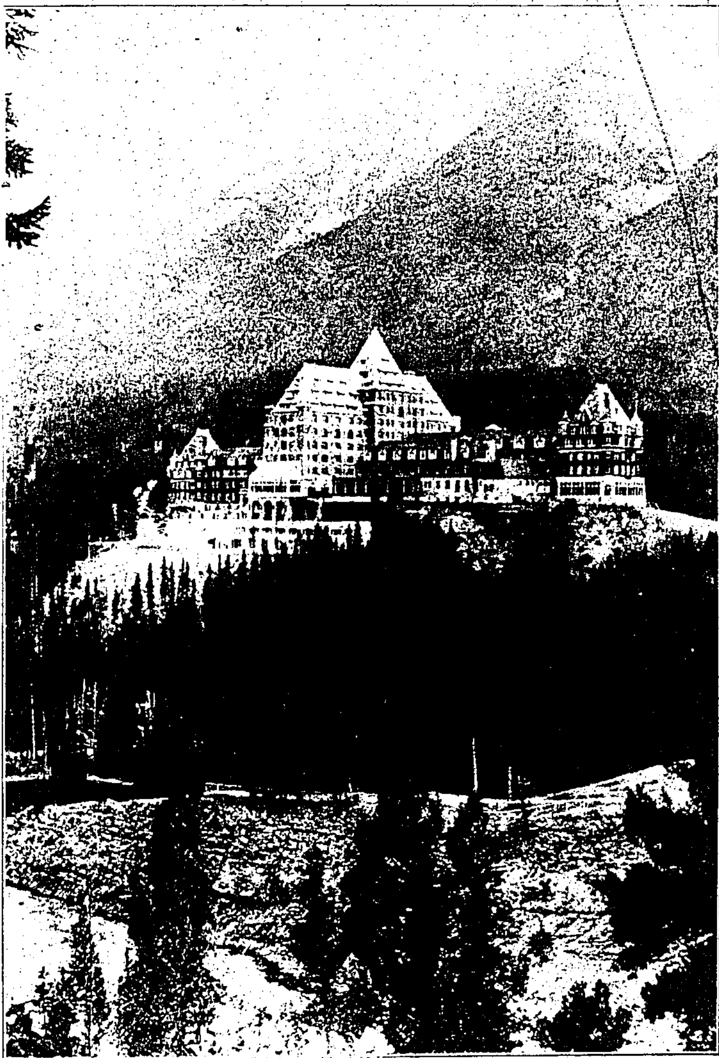
Alt dette har jeg fra Manden selv, Mr. *George Madison.* Under dette Navn holdt han sit Indtog i Minebyen, og det er dér blevet et agtet Navn, uden at vist mange Mennesker véd, at Manden er Dansker.

For at besøge ham i hans Hjem skal jeg over paa den anden Side af Floden og et Stykke op ad Bjerget, hvor hans Villa ligger, opført i engelsk Borgstil med takkede Taarne. Haven er anlagt terrasseformigt foran Huset og byder paa en smuk Udsigt over Dalen. Ja, unægteligt, her oppe fra tager Minebyens Sceneri sig mere lokkende ud end fra den sodede Hytte ved Floden. Røg og Støv rækker ikke op til os, fordi Vestenvinden er saa hensynsfuld at bære fra — som Regel er her stille, men naar det blæser, er det næsten altid fra Havet. Arbejdspladsens forskelligartede Lyde høres her oppe som en melodisk Summen, og vi ser Jernbanetog køre til og fra Byen, med Raastoffer og med det færdige Produkt. Dybt under os, i selve Bjerget, ligger Rigdommen, véd vi. Jo, her er godt at sidde paa en af Havens Bænke og nyde Udsigten til det Værk, man selv har Del i.

Mrs. Madison er en stilfuld og omsorgsfuld Værtinde, blot taler hun ikke Dansk, eftersom hun er født i England. Som en naturlig Følge heraf er ogsaa Børnene helt »engelske« — jeg spejder deres Maade at lege paa, men finder ingen Mindelser om deres Faders gamle Land.

George Madison selv gør Indtryk af en moderne kanadisk Industrimand. Han er ordknap paa de rigtige Steder, og han vilde neppe have talt om sine egne Affærer, hvis jeg ikke havde opfordret ham til at give mig et lille Indblik i, hvad *Kobber* kan bringe en Mand, naar det er hans Hovedinteresse. Jeg faar da at vide, at han foruden Part i nærværende Mine ejer Andele ogsaa i andre Kobberminer, deriblandt en stor Mine nede i Staterne, hvorfra han fornylig fik den behagelige Meddelelse, at der er gjort et stort Fund af nye Kobberaarer.

Desuden er den vordende Kobberkonge økonomisk interesseret i Landstrækninger, hvor Minedrift endnu

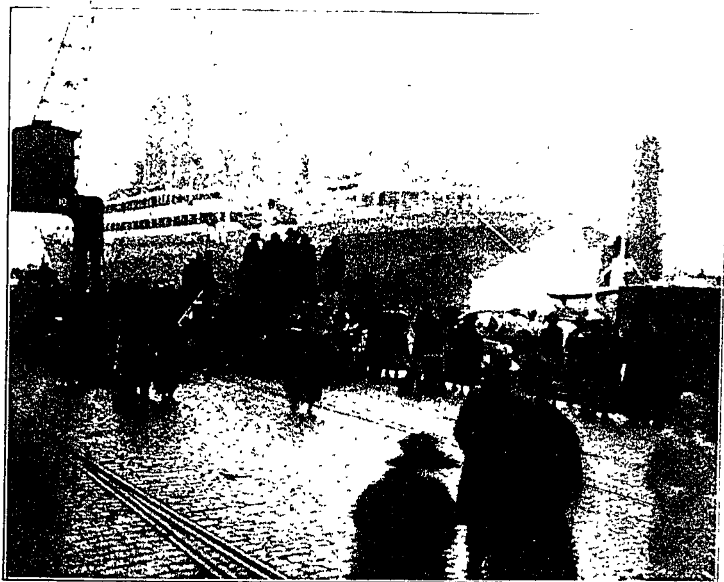
Et solbeskinnet Turisthotel ved Rocky Mountains sneklædte Tinder.

Vordende Storfarmere og Millionærer? — Tiden vil vise det!

Gudstjeneste ombord under Rejsen hjem paa Besøg i „Gammelland“.

Juleskibet bakker ind i Frihavnen i mildt og diset Decembervejr.

En Kobbermineby i British Columbia. — Denne Provins er særlig rig paa Kulminer og Oliekilder samt Guld, Sølv og Kobber.

„Ekspressen" dukker frem af en Tunnel gennem Rocky Mountains' sneklædte Bjergkæde.

ikke er paabegyndt, fordi der ikke for Tiden er Maskineri og Mandskab ved Haanden. Der ligger uanede Rigdomme og venter paa at blive fremdragne af Britisk Columbias Jord. Men det har ingen Hast, siger Madison, der skal være noget til vore Efterkommere ogsaa!

Endelig »morer« det George Madison at være Parthaver i eller Besidder af saa forskelligartede Foretagender som en Frugtfarm, et Laksefiskeri og en Hermetikfabrik. Og navnlig morer det ham, at der endnu ikke er noget af det, han har rørt ved, som har bragt ham Tab.

Jeg indskyder det Spørgsmaal, om han faar Tid til at have nogen direkte Føling med disse forskellige Bi-Foretagender.

Ja, svarer han, det faar han ved at tage Ferie nogle Dage ad Gangen og køre ud til de paagældende Steder. Sommetider tager han sin Familie med, for der er god Plads i Vognen, og der staar hvert Sted en Hytte og venter paa ham. Saadan slaar en praktisk Mand to Fluer med ét Smæk, passer Forretningerne og dyrker Ferielivets Glæder.

Jeg forstaar, at han er lidt stolt af, at han saa rigtigt, dengang han valgte at virke i Fremtidslandet Britisk Columbia, der jo tilmed har den Fordel, at Klimaet, paavirket af Stillehavet, er mildt og sundt.

Aftenen i George Madisons Hjem er en af de mest interessante, jeg har tilbragt i nogen Landsmands Hjem ude i Verden. Det er jo altid interessant, og opmuntrende tillige, at møde en Udvandrer, der har forstaaet at udnytte sin Chance og *skabe sig selv om*. Thi det er det, Udvandreren fra det lille Land maa gøre. Det er en dum Fejltagelse at tro, at en saadan Mands Fremgang skyldes *Held* — men det Ord raaber den Letsindige og den Dovne gerne efter den Flittige. Jeg vil antage, at Madisons nuværende Position skyldes en Tiendedel Held — Heldet er en god Vuggegave, naar det bliver lagt i den rigtige Haand — men de ni Tiendedele er Energi og Dygtighed. Han skjuler ikke, at han har haft sine vaagne Nætter og

sommetider en Arbejdsdag i Laboratoriet paa 17-18 Timer. Hans *Hjerne* har arbejdet. Til Gavn for ham selv og hans egne. Men ogsaa til Gavn for mange Haandens Arbejdere, der derved fik det daglige Brød.

Ja, en flittig Mand. Han har Lov til at være stolt af sine Besiddelser og tilfreds med, at han har naaet alt dette før det fyldte fyrretyvende Aar.

Vi fører Samtalen paa Dansk, som Madison holder meget af at tale, naar han træffer en Landsmand. Og jeg komplimenterer ham for, at han har bevaret Sproget saa godt.

Hans Svar er, idet han nikker hen imod sin Bogsamling, at han jævnlig læser en god dansk Bog. Helst en af de gode gamle Digtere.

»Jeg vilde finde det usselt at lægge Modersmaalet paa Hylden,« siger han, »en Udvandrer bør kunne begge Sprogene.«

»Men Deres Børn skal ikke lære det danske Sprog?«

»Hvis de selv faar nogen Interesse for det engang, saa vil jeg lade dem lære det, men heller ikke før,« svarer han alvorligt. »Husk paa, at de er Børn af dette Land, som jeg skylder saa meget. Det vilde kun sinke Smaabørnenes Opdragelse, hvis de skulde lære det fremmede Sprog. De har ingen Brug for det. Sagen var en helt anden, dersom deres Mor var Dansker — saa vilde vi naturligvis tale Dansk her i Hjemmet. Men De vil sikkert give mig Ret i, at en Mor kun kan tale med sine smaa Børn paa sit eget Sprog. Børnene vilde ellers gaa glip af noget af det Værdifuldeste i Opdragelsen i den første Barndom.«

»Har De selv været i Danmark, siden De udvandrede?«

»Nej, endnu ikke. Min Hustru og jeg har ofte talt om, at vi skulde tilbringe en Sommer i Danmark engang, men det maa vente lidt endnu, til Børnene er saa store, at de kan faa et Indtryk, der bliver siddende fast i Erindringen.«

Han sidder lidt og ser ind i Lampelyset og tilføjer saa stille:

»Naa, der er jo ogsaa nogle Grave, som jeg gerne vilde besøge.«

»Ingen levende Baand, der knytter Dem til Danmark?«.

»Nej, kun Grave,« siger han i samme stille Tonefald. »Men det hænder, at de drager mig stærkere end de levende, og saa slaar det mig, hvor kort Tid vi i Grunden har at være sammen hernede. Hvor lidt vi giver os Tid til rigtigt at glæde hinanden. I saadanne Øjeblikke forglemmer jeg helt min Kobbermine og starter Vognen for at køre ud og vise Hustru og Børn, hvor smukt Landet er. Og jeg peger paa noget her og noget hist og siger, at det er mit....

Men jeg fortæller dem ikke,« betror han mig fortroligt hviskende, »at meget af det staar paa deres Navn. Er *deres* Ejendom! For de har jo ingen Brug for det nu, men en Dag vil de erfare det, og da siger de til hverandre, at deres Far tænkte paa dem.«

»Mr. Madison,« spørger jeg, »er det Deres Ærgerrighed at samle Rigdomme?«

»Nej,« svarer han, »men det er min Ærgerrighed at blive husket længe af mine Børn.«

— — En og anden Læser vil maaske mene, at det er beklageligt, at en Udvandrertype som denne Mineingeniør er tabt for Danmark. Ja, men han vilde jo netop *ikke* være bleven nogen George Madison i det lille Danmark, som ikke har Opgaver at byde saa helt mange dygtige Ingeniører, men som alligevel vedbliver at producere nye Skarer af Ingeniører, en Vrimmel hvert Aar!

Overproduktion skaber bitter Konkurrence. Det skulde da synes indlysende, om nogle af Konkurrenterne kastede Blikket ud paa Kloden og fandt deres Virkefelt under større Forhold.

Der er Plads nok derude endnu.

Og glem ikke, at enhver god Udvandrer bidrager til at skabe bedre Levevilkaar for dem, som foretrækker at blive hjemme i den lille Rede, fremfor at prøve, om Vingerne kan bære.

GENIET I VANCOUVER.

Byen Vancouver er Hovedstaden i Provinsen Britisk Columbia og den største By i det vestlige Kanada. En By, der vokser meget hurtigt, fordi en stadig stigende Eksport og Import af Varer strømmer igennem den. Den er desuden Endestationen for de store kanadiske Jernbanelinier. Folk, som kommer til Vancouver efter en halv Snes Aars Forløb, har vanskeligt ved at finde sig tilrette i Byen, saa hurtigt forandrer den sig. Ja, Vancouver er Kanadas San Francisco, men trods al Vækst er dens *engelske* Præg blevet siddende.

Paa en af Hovedgaderne nær Havnen i Vancouver var det, at jeg traf en morsom Landsmand.

Jeg var kommet ind i en af de store Automobilforretningers Udstillingshaller og gik alene og kiggede paa Sagerne, da en Mand kom hen til mig og præsenterede sig som Udstillingens Inspektør, spørgende, hvormed han kunde være til Tjeneste.

Neppe havde Manden imidlertid set mig ind i Ansigtet, før han forandrede Tonefald og spurgte, om det ikke skulde være *mig,* hvilket altsaa vil sige, at han nævnede mig ved Navn.

Da jeg nikkede, men rimeligvis saa' noget forbavset ud, begyndte han at tiltale mig i en mærkelig Pærevælling af Dansk og Engelsk.

Om ikke jeg kunde remember ham — from Melbourne, Australia, ten-eleven years ago — ti-elleve Aar siden?

»Jovist,« sagde jeg, men var dog stadig ikke klar over min Erindring.

»Den tossede Dansker de kaldte mig,« blev han ved og løftede Hatten — »*Urteklemmeren*, hihi!«

»Javist saa!« udbrød jeg lettet, for *nu* var jeg »med«.. Nu saa jeg ham for mig igen i Klubben, den lange underlige Mand med den kuplede Skaldepande. Urteklemmeren, eller mere populært »Klemmeren«, var blevet hans Kælenavn iblandt Landsmænd, dengang han kom seilende fra Danmark, hvor han formodentlig havde været Urtekræmmerkommis. Men i de Dage var der i Staten Victoria ikke særlig Brug for Folk af Diskespringerslagsen, og Manden havde da skabt sig en Levevej ved at køre rundt paa Cykle og reparere Vækkeuhre, klinke Porcellæn og udføre lignende lette Haandteringer, som udkrævede nogen Fingerfærdighed. Hele hans »Butik« hang i en gammel Citytaske paa Styret af hans Cykle, og hans egen Fremtoning blev mere og mere »original«, saa man tilsidst tog Anledning deraf til at kalde ham den tossede Dansker, dog helst bag hans Ryg, for han havde nogle Gange givet Prøver paa, at han ikke var bange for at traktere med flamske Lussinger! Han havde haft en Kassefuld af denne Vare med hjemmefra, sagde han.

Man lo ad »Urteklemmeren«. Men ikke længere end til den store Krig brød ud, saa glemte de Lattermilde helt at le, for da viste det sig, at denne Mand var en af de første, som meldte sig frivillig under Fanerne. Han drog med de andre Soldater til Europa og vendte aldrig tilbage til Australien, og blandt hans tidligere Bekendte bredte den Tro sig da, at han var faldet i Krigen.

Det var han altsaa imidlertid ikke — ser jeg nu. Han var bare gaaet et andet Sted hen paa Kloden, dengang der igen blev Fred i Verden.

I Frankrig havde han truffet kanadiske Soldater, som havde fortalt ham, at for saadan et Hoved (som hans) vilde der netop være storartet Anvendelse i Kanada. Og saa havde han slaaet Følge med dem. Mod Vest eller Øst paa Kloden, det var for ham uden Betydning, bare

han fandt en Plads, hvor der kunde blive Anvendelse for det mekaniske Talent! Bare han kunde faa det til at *gaa*, sagde han, og tænkte vel paa de mange hensovede Vækkeuhre, som han havde kaldt til Live.

Den Plads har han altsaa fundet her.

Og tilmed er han avanceret under de nye Forhold, fra Cyklist til Automobilist, hvilket jeg straks ønsker til Lykke med.

»Yes, Sir,« siger han, »det er jo ikke for myself, at jeg gør handle med Automobiler, men det nok skal komme! Kanada behøver mange Automobiler. How many, De tror? Look here: Hvert tolvte Menneske i dette Land har sin egen car. Regner vi fire Personer til én Familie, saa vil det mene, at hver tredie Familie i Kanada har Automobil, you see! Og vi export, jeg skal sige, at vi export. Faktorierne ikke kan lave dem so quick, som vi kan dem export, *no, Sir!*«

»Hvor gaar de kanadiske Automobiler hen?«

»Well, til Kina, Japan og Australien. Jeg studere Statistics, og den fortæller, at last year Kanada exported Automobiler til en Value af 40 Millioner Dollars! Tror De saa ikke, at der kan blive en Chance for mig? Min egen Faktori?«

»Det kan der sikkert. De er vel saa fornuftig at spare sammen til den?«

»Oh yes, men jeg har jo ogsaa Experimentation med at lave en helt ny car, min egen Type!«

»De er Opfinder?«

»Urteklemmeren« kniber hemmelighedsfuldt det ene Øje i og siger:

»Well, min Boss here kalder mig en Genius, det mener et Geni. Of course jeg gaar langsomt frem. Jeg har foreløbig fundet paa et nyt Signalhorn, som har givet endel money. De ikke kan gætte, hvor Tonerne stammer fra!«

»Maaske, hvis jeg hører Hornet.«

Han gaar hen til en af Vognene og trykker paa Kontakten til Signalhornet, og jeg hører nogle kendte Toner, der minder om danske Militærsignaler.

»Det minder mig om Soldatertiden paa Baadsmandsstrædes Kaserne,« siger jeg.

»Rigtigt!« raaber han. »Det var anden Artilleriafdelings Kendingssignal! De Toner har jeg jo altid haft i min Hoved, yes, Sir! De remember, jeg var Reserve-Trompeter?«

Han lader Hornet lyde igen, og nu fremtræder tydeligt de to første Takter i det gamle Signal.

»De Toner har jeg ikke hørt i mange Aar,« nynner jeg.

»Er det saa ikke *funny,«* ler han, »at De kan høre dem her paa Gaderne i Vancouver?«

Jeg giver ham Ret — og begynder derefter at tale om Vognen, han vil lave.

»Well,« siger han og stryger kælende Haanden hen over Signalhornet, »dette her er Begyndelsen. Naar Begyndelsen er godt, saa er alting jo godt, yes, Sir!«

»Naa, siger man det her i Vancouver?«

»Yes,« ler Geniet, glad over at have fundet et Menneske, som han kan faa Tungen paa Gled overfor.

Saa faar han en Indskydelse.

»Hvor længe De bliver i Vancouver?« spørger han.

»Aa, jeg ved endnu ikke, det maa afhænge noget af »Omstændighederne«.«

»Bravo,« siger han. »Jeg har fri Søndag og Mandag. Tag med mig ud i *camp,* jeg skal vise Dem Omegnen, og hvordan man camper her Vest paa.«

»De giver Vognen?«

»Yes, og Fisken, too,« svarer han. »Jeg kender om et godt Fiskeplads.«

»Well, jeg slaar til med Tak og giver den øvrige Proviant. Men hvor skal vi tage hen?«

»Vi kan drive i forskellige Retninger,« forklarer Geniet, »kun ikke imod Vest, for jeg ikke har lært at flyve med Automobil, not yet! Vi kan tage imod Syd. Paa tre Timer er vi nede ved Grænsen. Men der er *so* megen trouble med at komme over den Grænse og back again, saa den Tur vil jeg ikke anbefale.«

»Politiet er vel nødt til at passe paa Smuglere dernede ved Grænsen?«

»Ja, Død og Plage! De fanger mange hver eneste Dag. Mange cars med dobbelt Bund, you see! Det er jo en Trafik, der giver money, saa længe den *gaar!*«

»Det har De vel aldrig prøvet — næh?«

»Nonono,« ler Geniet, »men jeg kender om Flere, som har tjent sig rige den Vej.«

Han hvisker mig ind i Øret:

»Vancouver er Kanadas største Smuglerby. De vilde falde i Besvimelse, hvis De fik at se, hvad her kommer af Sprit og Cocain. Yes, Sir, der er mange Veje to make money her i Verden, men jeg mig holde kan paa Maatten, som man sagde hjemme i Danmark, det Aar, jeg udvandrede.

Min Chance kommer nok! De har vel hørt om ham Dansk-Amerikaneren nede i Staterne, der blev Millionær paa at finde op en ny Iskage? Why skulde ikke jeg kunde blive Millionær? En Dag kommer den rigtige Idé til mig, vent bare!

Men det var Ruterne, vi kom væk fra. Jeg vil som sagt ikke anbefale at tage ned over Grænsen, hellere imod Nord, der er saa kønt, og dér kan vi fiske. Do you like salmon — jeg mener, lider De Laks? Er det Deres Favoritspise, all right, saa gør vi det den Vej!«

Efter at have aftalt det videre fornødne skilles Geniet og jeg for at mødes igen Søndag Morgen ved Solopgang.

Vejret er herligt, og vi faar en lovende Start igennem Vancouver By. Hornet trutter de kendte Toner ....

Man skulde ikke tro, at den Mand, som sidder ved Siden af mig og styrer, er den samme, som for nogle Aar siden cyklede rundt med sin Butik i en gammel Citytaske og var til Moro for Landsmænd i Australien. Den store Krig har haft en mærkelig Indflydelse paa ham, en Indflydelse modsat af, hvad den har haft paa andre Individer. Der er ikke Spor af Nervøsitet at mærke hos denne Mand, tvertimod, han afslører en tiltalende Trang til

at øge Farten, hvad enten det gaar op eller ned ad Bakke. Han vil aabenbart vise mig, at han kan køre.

Vi er ikke kommet ret langt paa den anden Side af Nord Vancouver, før Hastighedsmaaleren viser, at vi er oppe paa den dobbelte Fart af den lovlige. Og saavidt jeg har kunnet følge Begivenhedernes Gang, er det lykkedes min Landsmand at nedlægge to Kalkuner. Men det er selvfølgelig disse dumme strejfelystne Kræs egen Skyld, de kunde jo holde sig borte fra Kørebanen.

Hvis Laksen ikke bider, saa kunde vi have faaet Kalkun i Stedet — det er længe siden, jeg har spist Fjerkræ, ristet over Baal, tænker jeg.

Jeg rives brutalt ud af mine kulinariske Betragtninger ved et voldsomt Knald.

»Det var en af Bagringene!« siger Geniet og viser alle sine Tænder i et gult og ormstukkent Smil. I næste Øjeblik er Vognen bremset op med et Snuptag, der nær faar mig til at jage Hovedet igennem Vindglasset.

»Well,« siger jeg, »vi har vel Reserve med?«

»Yes, Sir, et helt Lager. Vi skifter Ringen, det varer otte Minutter, hvis De vil kontrollere paa Klokken, please! De ikke behøver at røre en Finger, jeg fixer det Hele op myself.«

»Det manglede nok bare,« indvender jeg, »lad mig faa fat i Donkraften ....«

Men nej, jeg faar ikke Lov til at »røre en Finger«, Geniet vil jo netop demonstrere, at han hurtigt kan klare Ærterne selv! Og da de lovede otte Minutter er gaaet, er han klar til at køre videre.

Under Arbejdet har han endda faaet Tid til at lade Munden løbe.

»Jeg har jo gaaet og lagt i Blod min Hoved for at finde en Ring, som ikke kan *explode*, what do you call it, knalde, eksplodere!«

»Ja, jeg synes, jeg har hørt om den Slags Forsøg.«

»Nonono, De ikke har hørt om mine Experimenter. Det er noget med lufttætte Skodder, ligesom de vandtætte Skodder i et Skib. Gør De forstaa?«

»Nej, ikke rigtigt,« tilstaar jeg. »Vil det ikke blive en underlig hakkende Kørsel, hvis et Afsnit mister Luften, medens andre beholder den?«

»Well — altid dog bedre end en flad Ring, you see. Jeg finder nok Vejen. *Never give up,* det er *mit* Valgsprog!«

»Skal vi ikke køre lidt langsommere?« foreslaar jeg. »Saa kan vi bedre nyde det smukke Landskab.«

»All right, saa kører vi langsommere, as you like it. Gjorde De bemærke den Kalkun, som ikke vilde *move,* hvad kalder De det, humme sig?«

»Hvilken en af dem tænker De paa?«

»Jeg tænker paa den første, number one.«

»Ja, hvad den?«

»Jeg skal sige, den saa ud til at veje ti Kilo.«

»Maaske,« siger jeg — og afventer en Idé.

»Yes,« fortsætter han, »jeg ofte har spekuleret paa et Net med Hager, som kunde holde fast. Man altid bagefter kunde betale Kalkunen!«

— — Uden flere nævneværdige Oplevelser ankommer vi til det Sted ved Floden, hvor vi skal fiske. Men Geniet har forstaaet paa anden Maade at sætte min Fantasi i Svingninger, idet han undervejs har givet mig smaa Indblik i en Kæde af tænkte Opfindelser, de fleste paa Automobilismens Omraade og, for min Forstand, af samme problematiske Karakter som Nettet til Opfangelse af Kalkuner og andet spiseligt! Men hvem kan lodde en Opfinders Hjerne?

* * *

Vi rejser Teltet paa et skyggefuldt Sted og spiser Frokost af den medbragte Proviant — og en Times Tid efter er vi paa Jagt efter Middagsmaden. Min nye Ven, genfundne Ven vil jeg hellere sige, er sikker paa, at der med det fine Solskinsvejr, vi har haft i den sidste Tid, er gaaet mange fede »Indvandrerlaks« ind fra Havet — det er et Par Stykker af dem, vi gerne skulde have fat i.

Som Geniet har lovet det, bliver det ham selv, der fanger Laksene, og ogsaa ham, der gør dem i Stand. Under denne Beskæftigelse røber han stor Færdighed i Madtilberedningens vigtige Kunst, og da han synger til Værket, kommer jeg til at tænke paa et Køkken hjemme.

Men mine Komplimenter for hans *husmoderlige* Egenskaber ler han af og siger, at Kvinder kan jo ikke lave Mad.

»Naa,« indvender jeg, »jeg har dog truffet nogle Stykker .....«

»De har truffet the exceptions, det mener *Undtagelserne!«* paastaar han. »Nonono, lave Mad, det dur Kvinderne ikke til. De koger, hvad der burde steges, og de steger, hvad der burde koges. De har sometime smagt stegt Laks?«

»Nej, det har jeg ikke.«

»Saa har De mistet noget, min Ven! Nu gør vi koge den ene Laks og stege den anden, then De smager, hvad De lider bedst.«

For at gøre en lang Historie kort — det ender med, at jeg lader den kogte Laks ligge og spiser af den stegte, saa delikat en Smag har denne. Det yderste, fede Kød har ved en nænsom Stegning faaet en aromatisk Velsmag, som svinder bort ved Kogning, og navnlig »Skorpen« er en Himmerigsmundfuld, jeg nok skal huske, til jeg en anden Gang gaar paa Laksefangst.

Ved Aftenpiben kommer vi ind paa en Passiar om Kvindens Bestemmelse her i Livet. Det er igen mig, der berører Emnet, fordi jeg nok kunde lide at høre, om denne underlige Udvandrer, som ligger paa Maven foran mig og støtter Hovedet i Hænderne, medens han bakker paa en kort Snadde — om han har høstet bitre Erfaringer under sin Vandring.

»No, Sir,« siger han og gør rolige Sidedrejninger med Hovedet, »ikke saadan bitre. Jeg ikke har været ude efter Kvinder, never, jeg mig klarer bedst alene. Og det er det billigste — too! Kvinder har saa mange fjolsede Ting i

Hovedet. *The man,* he is invariable, altid den samme, for ever.«

»Mener De, at De har opgivet Kvinderne?« spørger jeg.

»Oh, I understand!« udbryder han, pludselig interesseret. »De mener, saadan finde en Vej til at gøre dem klogere? Yes, jeg har tænkt over det, men jeg har givet det op igen.«

»De sagde dog før, at Deres Valgsprog var »Never give up!««

»Well,« siger Manden foran mig, atter rolig, »men of course der maa være Grænser.«

— — Geniet har fortalt mig, at her findes endel giftige Slanger ved Floden, men han har beroligende tilføjet, at han aldrig selv har følt sig generet af dette Kryb, naar han har kamperet ude. Og i Nattens Løb forstaar jeg Grunden. Han har, of course, sin egen »Opfindelse«, der afholder Slanger fra at aflægge Visit. Som alle store Opfindelser er den meget simpel: Han falder i Søvn paa Ryggen og snorker saa højt, at det lyder som Torden! Han sover saa fast som en Sten.

Hvor meget jeg end rommer mig og slaar i Lagenet med Klask af den flade Haand — han rører sig ikke og holder heller ikke op med Koncerten.

Jeg kan trygt gaa over og give ham en Drejning paa 90 Grader — han vaagner ikke.

Men da Geniet ligger drejet om paa Siden, med Ansigtet ind imod Teltlærredet, forandrer hans Næselyde Karakter. De lyder nu som Flæjten og Piben og Sukken: *Pyh—huisst—ussch—aah!* En hel Sejlads i Toner og uden Pauser.

Jeg hører opmærksomt paa dette Nummer i nogen Tid, men da det lader til at skulle vedvare hele Natten, maa jeg igen engang over og dreje Geniet, saa han nu kommer til at ligge med Næsen ud i Teltet.

Oh, det skulde jeg ikke have gjort!

Disse Manøvrer giver ham aabenbart fornyet Livs-

kraft. Nu lyder det næsten, som om han blæser paa Trompet, ja, sandelig lyder det som Yndlingssignalet i det Tudehorn, han har taget Patent paa. *Det* kalder jeg at gaa op i sin Gerning!

Jeg ser paa Uhret og konstaterer, at jeg har ligget vaagen i to Timer, og Koncerten vedvarer stadig.

Men der er Haab endnu. Han har endnu ikke ligget paa Maven! Maaske den Stilling kunde faa ham til at holde op.

Jeg over igen og dreje min Ven — den sidste Fjerdedel. Tror jeg da!

Oh, Skræk, hvad har jeg gjort, nu kløjs han næsten i det, han trækker Vejret med stort Besvær og sprutter det fra sig igen under mærkelige og uhyggelige Hvæselyde; nej, den gaar ikke, maa jeg saa bede om den rene Snorken!

Jeg over igen og dreje det tungt sovende Geni om paa Ryggen, og nu bliver der Plan i Lydene igen, nu snorker han fast og inderligt til den store Guldmedaille, og et tilfreds Smil paa hans Opfinderaasyn fortæller mig, at han drømmer om store Resultater.

Well — jeg tænder min Pibe og blander mig en dobbeltvæget Whisky og Soda; men saavidt jeg husker, maatte jeg have »one more«, før jeg endelig kunde fange Blund.

Medens min Ven ligger et Par Meter fra mig og drømmer om Guld og Ære, ligger jeg og martres af stygge Drømme om Slanger, Uvejr og Forlis. Et Par Gange farer jeg forvildet op og tror at mærke Stik, snart i Næsen, snart i den store Taa, men da jeg hver Gang hører den regelmæssige Snorken, bliver jeg hurtigt klar over, hvor jeg befinder mig, og at her er om just ikke »Fred«, saa dog neppe nogen Fare. Hvorefter jeg døser hen igen.

Om Morgenen skinner Solen ind ad Teltdøren til mig, og jeg ser igennem Aabningen Geniet staa og barbere sig ved et Træ, paa hvis Stamme han har anbragt sit Barberspejl.

Han maa have været oppe noget, thi jeg hører Ild knitre og en Boblen som af Vand, der koger.

»Morning!« raaber jeg ud igennem Teltaabningen.

Geniet vender sit indsæbede Ansigt imod mig og smiler:

»Morning, Sir! Howdy do!«

Jeg er snart ude hos ham og indaander den friske Morgenluft.

»De lider nok at sove længe, eh?« spørger han.

»Aa ja, sommetider.«

»Yes, De gjorde sove saa godt, at jeg ikke gjorde nænne at vække Dem op.«

»Gjorde jeg sove *saa* godt?«

»Yes — og De gjorde snorke noget saa storartet, Sir!«

»Gjorde jeg snorke?« udbryder jeg befippet. »Tager De ikke fejl?«

Han ler støjende:

»Nonono, det var skam ikke til at tage fejl af — det var Toner like these: *Pyh—huisst—ussch—aah!*«

Og Geniet demonstrerer nøjagtig sin egen Snorken fra den forløbne Nat, medens han lader til at more sig *noget* saa kosteligt.

Jeg kigger lidt paa min Ven, uvis, om jeg skal tage ham alvorligt, og langer ham derefter det Spørgsmaal ud, om han ikke tror, man kunde opfinde et Middel imod Snorken?

Og virkelig faar jeg det Svar, at han tænker paa det, hver Gang han hører et Menneske snorke. Han har ikke heller givet op at finde en Løsning, siger han, for den vilde sikkert kunne give mange Penge!

Jeg lægger Mærke til, at hans Barberspejl tilsyneladende er klistret fast til Træstammen, og spørger ham, hvordan det er anbragt.

»Min egen Opfindelse!« siger han stolt, idet han tager Spejlet ned og viser mig, at det paa Bagsiden er forsynet med en Stift, der let lader sig trykke ind i den bløde Bark, og hvorved Spejlet kan fastholdes i den Højde, der passer

En. . Saa behøver man ikke at gaa rundt og lede efter »Knager«.

»Har De taget Patent paa den Tingest?« spørger jeg, ikke fri for at være imponeret.

»Jeg er ifærd med det,« lyder hans Svar. »Tror De ikke, den vil give Penge i et Land, hvor alle Mennesker, som har Tid til det, ligger i camp om Sommeren, eh?«

»*Sure,*« siger jeg, »men jeg tror næsten lige saa meget paa, at et godt Middel imod Snorken vilde bringe Dem en Formue.«

»Det kommer, det kommer!« nikker han oplivet ind til sit Spejlbillede. »Se saa, nu blev man jo ti Aar yngre igen. Og nu til Breakfasten! De ønsker vel fried eggs — Spejlæg, jeg mener? Det er den eneste Vej, de dur paa.«

Well, saa spiser vi Spejlæg og hører Skovduerne kurre og drikker en Morgenkaffe, som naturligvis ingen Kvindehaand kunde have tilberedt bedre. Og ustandselig fortæller Geniet om sine Planer, hele Tiden i ubetaleligt fint Humør.

»Hvad var man blevet til i Danmark?« spørger han Gang paa Gang. »Folk havde grinet ad »den Tossede«, ligesom mine brave Landsmænd i den danske Koloni i Melbourne gjorde grine! Men over here i Amerika enhver ny Idé har sin Chance, den bliver prøvet, den bliver kasseret, hvis den er no good — og den bliver straks *accepted,* hvis den er o. k. Min Time kommer nok. Never give up!«

Paa Hjemturen spørger jeg Geniet, hvor gammel han er blevet.

»Ingen Alder at tale om — hvor gammel De tror?« svarer han.

Jeg gætter paa fyrre.

»Og to,« siger han. »To og fyrre, hihi! Jeg kan blive Hundrede Aar, hvis jeg faar Lov til at leve, you see! Jeg mener, hvis jeg faar Lov til at leve mit Liv lige saa sundt og frit som nu. Ingen Ærgrelser, ingen Bekymringer for Dagen tomorrow. Gøre trippe i min car, naar Solen skinner, og sidde her ved Rattet og tænke paa ingen Ting

og paa Alverdens Ting.... Føle sig fri som Fuglen, det man kun kan i det *store* Land, you see!«

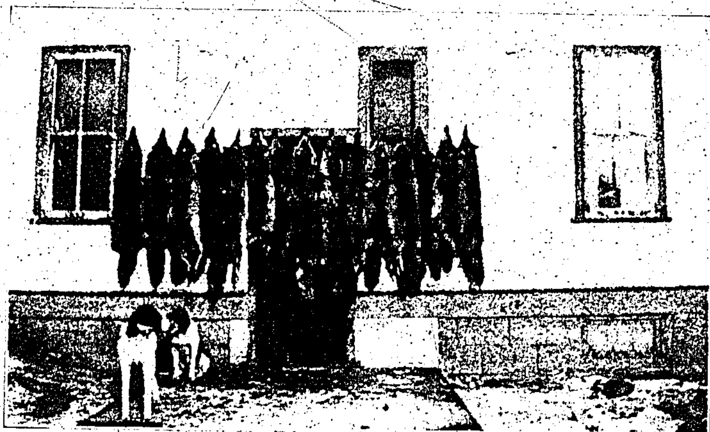
»Saa kunde De slet ikke tænke Dem at gifte Dem, forstaar jeg nu, selv om De tjente den store Formue?«

»Nonono,« siger han afværgende, »nonono, saa skulde jeg da først blive meget miserable, very very much! Jeg aldrig har kendt en Søster, jeg aldrig har kendt min egen Mor, og jeg gør heller ikke kære for at lære en Hustru at kende. Se saa, nu vi taler ikke mere om den Historie, no, Sir!«

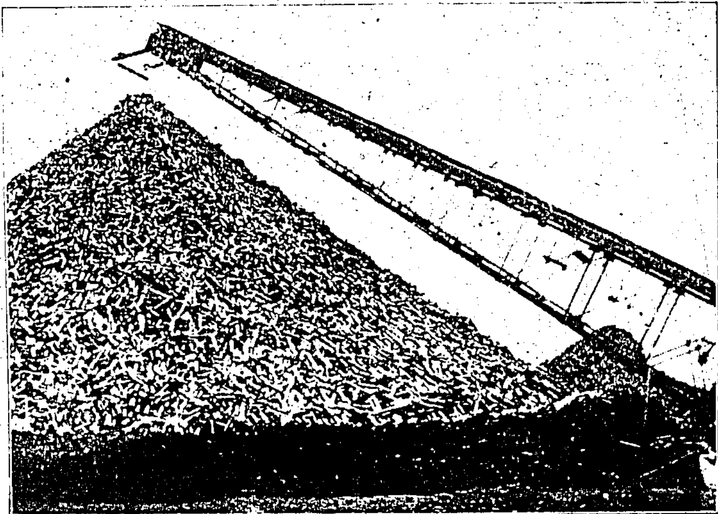
Og for første Gang under vort Samvær jager saa mørke Skygger over Geniets Ansigt, at jeg lader dette Emne falde.

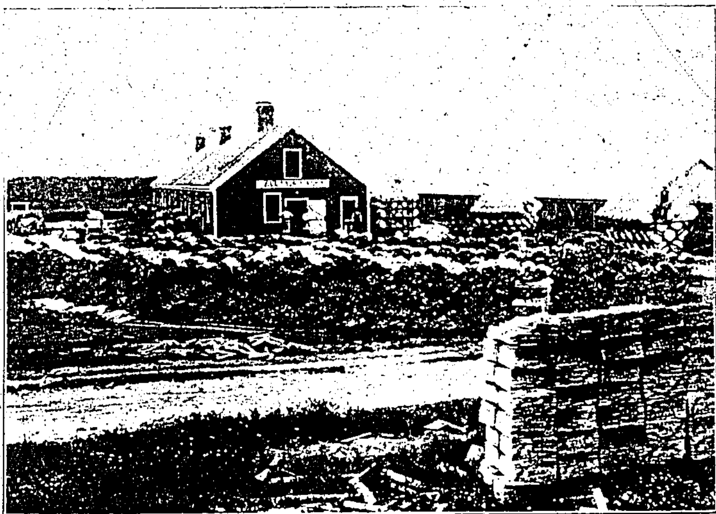
Buffalos (Bison Okser) i fredet Tilstand paa en stor Farm i Alberta.

Ulveskindene kan give de kanadiske Farmere en god Biindtægt. Her ses Resultatet af en Ulvejagt paa en dansk Farm i Saskatchewan.

En Stabel savede Granstammer, som skal forvandles til Papir.

Et Bodkeri paa Nova Scotia. — Træ og Trævarer er en stor Eksportartikel i det skovrige Land.

»DEN BEDSTE JULEGAVE TIL MOR.«

I en lille By midt i Sø-Mylderet i den sydlige Del af Provinsen Manitoba traf jeg om Efteraaret en Dansker, som var *manager,* Bestyrer, for en Trævarefabrik med Specialitet Kasser til Transport af Fisk.

Han var en Mand i Nærheden af de halvt Hundrede Aar og havde henlevet den meste Tid paa denne Plads, siden han for godt en Snes Aar siden kom til Kanada. Og en lykkelig Tid havde han haft her; men den var forbi.... Hans Hustru var død for nogle Aar siden, og hans eneste Barn, en voksen Søn, var rejst Vest paa, da han fandt Forholdene her paa Pladsen for smaa. Og saaledes var Danskeren nu bleven en ensom og indesluttet Mand.

En »Træmand« kaldte han sig selv med Antydning af et Smil, og da dette *petname* (Kælenavn) jo svarer godt til hans Virksomhed, skal han nævnes under det i denne Omtale.

Jeg boede hos ham i en Uge, i hvilken Tid jeg kom til at staa paa en ret fortrolig Fod med ham, og fra dette Ophold samt fra et Samvær, som vi senere skal høre om, har jeg samlet, hvad jeg her fortæller om hans kanadiske Tilværelse.

Siden han blev alene, er hans Dag gaaet mekanisk. Han har passet Fabrikken, som beskæftiger tyve Mand, har indtaget sine Maaltider, vandret sine ensomme Ture,

har trukket Vækkeuret op og er gaaet i Seng — og næste Morgen har han begyndt forfra igen. Den eneste Adspredelse i Tilværelsen var, naar den danske Avis kom nede fra Staterne,*) eller naar der ankom et Brev.

— — —

Han modtager to Slags Breve.

Sønnens Breve bringer ham ingen virkelig Glæde. Den unge Kanadier skriver jo nok om nye Ting, han ser, og om Fremskridt, han selv gør; men Faderen har paa Fornemmelsen, at Sønnen for hver Gang fjerner sig mere og mere fra ham, og han tænker paa, at det er tvivlsomt, om han vil faa ham tilbage. Han er jo ung og svulmer af Mod paa Livet.

Saa er der den anden Slags Breve, de kommer fra Danmark, med længere og længere Mellemrum.

Det er Breve fra hans gamle Moder, som er Enke efter en Gaardejer i det sydlige Jylland.

Naar »Træmanden« faar Moderens Brev, kan han blive siddende ved Lampen og forglemme Tiden, saa det bliver over Midnat, inden han kommer i Seng....

Julen er i de sidste Aar bleven hans sværeste Tid, som han søger at holde ude af Tankerne, naar den nærmer sig, og at faa saa hurtigt som muligt »fra Haanden«, naar den kommer. Men i det Efteraar, da han har en Gæst fra Danmark i sin Stue, kan han ikke faa Juletankerne drevet paa Flugt.

En Dag sidder han med den danske Avis bredt ud paa Bordet og kan ikke faa Øjnene fra Dampskibsselskabernes Annoncer.

De Annoncer er nu ogsaa særlig svulmende og dragende de sidste Maaneder før Jul.

Den bedste Julegave til Mor! staar der som Overskrift over en af Annoncerne, og hvad der menes med Julegaven, ja, det faar man illustreret i en Tegning, som viser Gensynet imellem en hjemvendt Udvandrer og hans gamle Moder:

*) Danskerne i Kanada har endnu ikke deres egen Avis.

Moderen staar i den lille Hyttes aabne Dør og holder et Lys i den ene Haand; medens hun spejder frem under den anden Haand for at se, om det skulde være den længselsfuldt ventede Søn, hvis Trin hun kan høre.

Ja — det er ham, se, hvor han svinger med Hatten!

Det er Dig! staar der i Annoncen.

Det er Dig, der bestiller en Dampskibsbillet og bringer Dig selv hjem som Julegave til Mor.

Skal jeg, eller skal jeg ikke? spørger Danskeren sig selv mange Gange om Dagen. »Træmanden« har faaet Uroen i Kroppen. Den økonomiske Side af Sagen koster ham ikke noget Hovedbrud. Han har *Raad* til at rejse, eftersom han ikke bruger mange Penge i det daglige Liv, og hans Søn selv har begyndt at tjene Penge. Men han tænker paa, at det maaske vil blive svært for ham at tage Afsked med Moderen igen. Og svært især for hende. For Afskeden anden Gang bliver jo ofte den sidste....

Resultatet af Overvejelserne bliver, at han skriver til Dampskibsselskabets Kontor og beder om at faa sendt en Billet til det Juleskib, som efter Planen skal være hjemme en Ugestid før Jul, og fra det Øjeblik, han har taget Beslutningen, er han stærkt optaget af at ordne sine Affærer, da han venter at blive borte i et Par Maaneder.

Han vil ikke skrive til sin Moder, at han kommer. Julegaven skal være en Overraskelse.

Vi sætter hinanden Stævne i Montreal for at kunne slaa Følge hjem med samme Skib — — men da jeg til den aftalte Tid træffer ham igen i den nævnte By, er »Træmanden« næsten ikke til at kende igen, saa ungdommelig og livsglad er han bleven ved Tanken om, at han skal hjem paa Besøg i gamle Danmark.

Ja, hvad vilde Livet i det fremmede Land vel være værd, hvis ikke man kunde faa sit eget Land at se igen!

Naar man er i *det* Humør, Humøret for Hjemgaaende, som Udvandreren kalder det, saa er Montreal en god By at gæste. Og forøvrigt en By, der nok er værd at studere.

Hvilket vi da vil gøre, saa meget mere, som vi kom lidt hastigt igennem den paa Vejen ud.

Montreal (udtales Montriaal med Tryk paa sidste Stavelse) blev fundet og taget i Besiddelse af den berømte franske Søfarer og Opdagelsesrejsende *Jacques Cartier*, da han i Aaret 1535 kom sejlende op ad St. Lawrence Floden. Han fandt dog naturligvis ikke nogen By her, kun en Indianerlejr i en malerisk Natur, i Læ af et Bjerg. Dette Bjerg gav han Navnet Mont Royal, og heraf fik ogsaa den Koloni Navn, som Franskmændene nogle Aar senere begyndte at anlægge.

I over to Hundrede Aar vedblev denne Del af Kanada at være i fransk Eje, og Montreal var Franskmændenes sidste Besiddelse herovre, lige til Englænderne i Aaret 1760 erobrede Byen.

Nu er Montreal Kanadas største Handelsby, Sædet for en blomstrende Forretningsforbindelse mellem den store Koloni og Moderlandet, og den har naaet et Indbyggerantal, der stærkt nærmer sig Millionen. Men alligevel, det franske Præg er ikke gaaet af Byen, f. Eks. er den gamle Bydel ved Floden helt fransk, og der høres megen fransk Tale i Byen, ligesom jo iøvrigt hele den østlige Del af Kanada stadig er stærkt franskfarvet.

Skibsfarten paa Montreal er betydelig, takket være St. Lawrence Flodens Sejlbarhed helt ind til Byen, selv for de største Oceanflyvere. Desuden staar Byen ved Kanal i Forbindelse med Ontario Søen og dermed ogsaa med Erie Søen. Montreal er med andre Ord ad Søvejen i dagligt Samkvem med Europa og med De forenede Stater — undtagen i strenge Vintre, naar Kong Kulde binder de snævre Vandveje. Men da er Jernbanerne rede til at tage Revanche!

* * *

Jeg sagde, at Montreal er en god By at gæste for livsglade Mennesker. Paa Grund af sin naturskønne Beliggenhed er Byen stærkt besøgt af Turister, der finder, at der hviler ligesom en lettere Luft over Montreal end over

andre kanadiske Pladser, og vist er det, at Livet paa Hoteller og i Restaurationer udfolder sig under friere Former. Der er over dette Liv en egen *Tone,* som hvisker til os, at her er vi hjerteligt velkomne, og her skal vi faa det godt.

Intet Under, at Byen sommetider lider under Hotelnød. Vi gaar fra Hotel til Hotel og spørger om Værelse, før vi endelig finder to ledige Rum i et af de mindre Hoteller lige overfor Canadian Pacifics monumentale Banegaard.

Rummene er saa smaa, at der lige kan staa en Seng og en Stol, men Sengen er af de bekendte brede »Amerikanere«, og Stolen er til at vippe i. Servanten er blot en Kumme i det ene Hjørne, men med koldt og varmt Vand. Og da vi kommer ned i Restaurationen, føler vi os i gode Hænder.

Tjenstvillige Aander sværmer om os og har hver sit lille Embede at passe. En serverer Mad, en anden Kaffe. The og Øl, en tredie ædel Vin. Navnlig Vin-Tjenerens Ansigt lyser af Velvilje, som om han vilde sige: Ja, her kan De bare se, mine Damer og Herrer, saadan lever man hver eneste Dag i Montreal!

Jeg ser her i Restaurationen kvindelige Turister af velhavende Udseende, Mødre med deres Døtre, som til Morgenmaaltidet drikker (foruden Kaffen) en halv Flaske 6—8 Procents Øl og i Tilgift et Glas fin Portvin!

Muligvis er Montreal en fristende og farlig By at gæste for tørstige Sjæle, der ellers henlever Livet i helt eller delvis tørlagte Egne. Eller blot for Folk fra den fjerne Provins, Mænd, som har arbejdet haardt og maattet savne Civilisationens smaa Glæder .... Jeg vil prøve paa at føle mig som en af disse sidste, men er dog fast besluttet paa at ville slippe helskindet igennem Prøven — det er jo *Studier,* jeg er ude for at gøre!

Hvad mon det nu kan være for en Fristelse, som de har hængt op paa Væggen dér, lige for Næsen af mig? *Cherry Flip* staar der paa Plakaten. En »Flip« plejer at være en ualmindelig skrap Matrosdrik, bestaaende af

varmt Brændevin og Øl, noget til Oplivelse af Folk, som har været ude i Hundevejr. Men denne Flip af Cherry er nok noget særlig fint, siden den koster 50 Cents. Der staar ogsaa paa den, at den er »a meal in itself« (et Maaltid i sig selv).

Vi maa vel studere den?

»Træmanden« synes, efter at have prøvet Flippen, at det er en Overdrivelse at kalde den for et Maaltid!

Det stærke kanadiske Øl, som de fleste bedre Restaurationer her i Montreal har Tilladelse til at udskænke, er et krydret og bittert Produkt. I Almindelighed nyder Gæsterne det først, naar de har drysset lidt Salt i til Ophævelse af den bitre Smag. Paa ethvert Bord i Ølhallen staar der et Saltkar, alene beregnet til dette Brug. Det er dog menneskeligt at tro, at Værten ogsaa beregner den Virkning af Saltet, at Tørsten holdes vedlige — ligesom i Jacob Skomagers berømte Hus.

Paa visse Restaurationer maa der ikke serveres stærkt Øl undtagen i Forbindelse med et Maaltid Mad. Denne Bestemmelse kommer de smarte Montrealere imidlertid uden om paa den Maade, at der samtidig med »den første« Flaske Øl serveres to Stykker sammenlagt Franskbrød med en Skive Kød imellem (Sandwiches).

Jeg har ikke oplevet at se dette saakaldte Maaltid Mad bliver rørt af nogen Gæst. Brødet staar paa Tallerkenen og krummer sig melankolsk sammen, medens Gæsten krummer Armen glad for at sætte den ene Flaske Øl efter den anden tillivs. Først, naar han forlader Lokalet, fjernes Skueretten, formodentlig for at vandre i Svinetønden!

Klokken 11 lukker Restaurationerne, og Borgerne begiver sig hjem. Men Hotelgæsten er noget heldigere stillet. Lidt over det nævnte Klokkeslet begynder der en energisk Kimen fra alle Værelser paa Hotellet, som om der var Brand. Der er dog heldigvis ingen anden Brand at slukke end den i Gæsternes Hals! Og det skal siges, at Hotellet møder med stor Udrykning. Tjenerne er gerne saa belæssede, naar de kommer op til Værelserne, at de

ude fra Gangen maa raabe ind til Gæsterne og bede dem om selv at aabne Døren ....

Man bør ikke forlade Montreal uden at have været en Tur oppe paa Bjerget. Det giver et skønt Minde, det Bjerg. Udsigten ned over Byen og Floden er pragtfuld, og det undrer mig ikke, at jeg paa min Vandring op over det skovklædte Bjerg møder mange Folk med Malerkasse og Staffeli. Pensionater og Hoteller dukker frem imellem det Grønne hele Vejen op til Toppen.

Øverst oppe ligger en Udsigtshal, og i denne Hal er der naturligvis en Butik, beregnet for Turister.

En Butik? Nej, et stort Magasin!

Skulde man dømme efter de Dynger af udskaarne Kanoer, dekorerede Dyreskind, Perlearbejder og flettede Kurvearbejder af »sødt Græs«, som er udstillet og falbydes her, saa maatte man tro, at det røde Folk endnu levede i stort Tal paa denne Egn. Og at Bjerget endnu var deres.

Det var herop, Indianernes Høvding, »Mange Saar« hed han, for fire Hundrede Aar siden førte den første hvide Mand, Jacques Cartier, idet han pegede ud og viste ham Røg fra Indianerlejre i alle fire Verdenshjørner. Men nu er der i denne Del af Kanada ikke andet tilbage end Mindet om Rødhuderne, lidt udtyndet Blod hist og her, og saa altsaa disse »Souvenirs«, fabrikerede af Hvemsomhelst til Brug for godtroende Turister.

* * *

Fra Montreal kan den Rejsende vælge imellem flere Ruter hjem til Europa. Man kan tage via Quebec ud igennem St. Lawrence Bugten med Linien til England. Eller til Halifax og derfra videre til Skandinavien. Eller ned til New York og tage Baaden dér, en Vej, som flere og flere Rejsende foretrækker. Man har kun at tage en Bestemmelse og skrive, Dampskibsselskabet besørger derefter Billetten sendt, ligegyldigt i hvor afsides en Krog af Kanada den Rejselystne maatte befinde sig.

»Træmanden« og jeg vælger Hjemrejsen over New York, fordi den er den interessanteste. Desuden — *før eller senere* skal en Mand fra Kanada jo ned og se den store Myretue med de otte Millioner Indbyggere, og Lejligheden kan da ikke være bedre, end naar han skal hjem paa Besøg i det gamle Land. Vejen over New York er heller ingen nævneværdig Omvej.

Rejsen er behagelig og hurtig. Man kan gaa i Toget i Montreal henad Kl. 12 Nat og være i New York om Morgenen Kl. 8. Efter en Times Kørsel naar man Grænsen, hvor de amerikanske Toldere border Toget for at visitere. Dem kommer man ikke uden om. Det er let nok (for Tiden) at slippe fra Staterne op i Kanada, men den modsatte Vej er Eftersynet skærpet, hvad jeg tidligere har omtalt. Imidlertid, naar den Rejsende har sit Pas og sin Billet i Orden,*) hvad alle fornuftige Rejsende jo har, saa er alt i Orden, og han kan sove i sin Køje med en god Samvittighed, indtil han ruller ind i Kæmpebyen.

Om vi havde en god Tid dér? Ja, men en Beskrivelse af Oplevelser i New York hører ikke hjemme i denne Bog — det maa vente til en anden Lejlighed!

Og desuden længes vi bare efter at komme ud at sejle og komme hjem.

Der er det herlige ved at sejle, at det altid gaar i den rigtige Retning. For Udvandrerne den rigtige Retning *ud* — for den Hjemvendende den rigtige Retning *hjem* — og begge Retninger føles lige spændende.

»Træmanden« og jeg har faaet Kammer i Nærheden af hinanden. Og jeg maa jevnlig aflægge ham Besøg for at beundre nogle Gaver, han har købt med hjem til sin gamle Moder — det er mest Sager, der kan *varme*, Beklædningsgenstande af godt kanadisk Uldværk!

Jeg kan se paa ham, som han sidder dér og kærtegner Gaverne, at han for hver Dag glæder sig mere og mere.

En Aften siger jeg spøgende til ham:

»Er De nu ikke bange for, at De kommer til at synes

---

*) Notabene: Og ikke medfører forbuden Frugt!

saa godt om Danmark, naar De ser Deres Hjemegn igen, at De faar Lyst til at blive hjemme?«

»Nej,« svarer han, »jeg glæder mig meget, men jeg er alligevel helt rolig for, hvordan det vil gaa. Naar jeg har set min Mor og har været saa længe hos hende, at jeg har kunnet fortælle hende alt, hvad hun gerne vil høre, saa er min Mission i Danmark endt, og saa maa jeg vende tilbage til mit Arbejde i Manitoba, selv om det er aldrig saa ensomt.«

— Der er flere hjemvendende Dansk-Kanadiere med samme Skib og i samme Ærinde som »Træmanden«, hvad de slet ikke lægger Skjul paa. De har Hovedet fuldt af Julens gamle Melodier, og Stemningen stiger, for hver Gang det lille Dannebrogsflag paa Rutekortet uden for Spisesalonen springer et Stykke imod Øst, et Hop, det foretager hver Middag.

»Ja,« siger en Farmer, der rejser med hele sin Familie, »man maa jo hjem og se til dem med nogle Aars Mellemrum. Og vise dem, hvor store Ungerne er blevet. Hvad mon det nu kan være, der hiver saadan i os — tror De ikke nok, at det er Blodets Baand?«

»Det er underligt,« fortsætter han, »jo mere jeg har været oppe at slaas med mine Brødre som Dreng, desto mere længes jeg efter dem som voksen Mand. Og efter at se deres Familieliv. Godt, at vi har det saadan, at vi kan rejse den Tur, siger jeg tidt til min Kone.«

»Saa vil det interessere Dem at komme ud og se Mindehøjen i Søndermarken,« siger jeg.

»Hvorfor det?«

»Jo, for dér vil De finde en Hyldest netop til Blodets Baand. De vil inde i Højen se en Mor med sine to smaa Børn. Det mindste af Børnene sover paa hendes Arm, og Moderen ser ned paa Børnene, akkurat som om hun vilde tænke: Ja, hvad skal der mon blive af Jer to Pus engang?«

»Det er rimeligt nok,« siger Farmeren, »det tænker en Mor vel ofte.«

»Javel, men De véd, at Højen skal staa som et Mindes-

mærke for de Udvandrere, der drog ud for aldrig mere at vende tilbage til Danmark. Og Billedhuggeren har netop haft en bestemt Tanke, da han modellerede den Statue til at staa inde i Højen. Han har fortalt mig, at han under Arbejdet tænkte paa sin egen Mor, tænkte paa, hvor ofte hun raabte, naar »vi Søskende« skændtes: Kan I forliges, I Knæjté, der skal nok bli' Væj imell' Jer!«

»Aa ja,« siger Farmeren og nikker, »det var et sandt Ord, det har vi godt af at lægge os paa Sinde.«

— — En Dansker fra det østlige Kanada vender hjem »for godt«, det vil sige for at blive hjemme. Han kom til Amerika med tomme Lommer, men har i Løbet af fem og tyve Aar tjent en pæn Formue paa Forretninger af forskellig Art, mest Eksport. De sidste femten Aar har han haft sin Virksomhed i Kanada.

Han er af den, sommetider tiltalende, Type, som ikke har noget imod, at andre Mennesker lægger Mærke til, at han har »gjort det godt«. Han kommer for Eksempel ombord og markerer Velhaveren ved at købe én af Skibets Luksuslejligheder, som bestaar af to smukt møblerede Kamre med eget Baderum og W. C.

Disse særlige Kahytter kaldes ombord i Amerikabaadene Millionærkahytterne, og naturligvis faar vor brave Landsmand ogsaa paa Rejsen Kælenavnet »Millionæren«, et Navn, man vil forstaa, at han ikke tager Nogen ilde op. Forøvrigt er han glad Partner i al Slags Spøg ombord og indstillet paa at nyde alle Sørejsens Behageligheder. Dem alle.

»Yes,« fortæller han, da jeg sidder inde i hans Dagligstue og faar en Passiar med ham om Kanada, »et *fint* Land, men nu skal det alligevel være Slut, nu vil jeg hjem og leve mine sidste Aar i Fred og Ro ved Øresunds Kyst.«

»Hvad har Kanada lært *Dem?*« spørger jeg.

»Først og fremmest,« svarer han, »at enhver, som har det rigtige Handelsblod i sig, kan tjene Penge dér. Og at ingen, som vil bestille noget, behøver at sulte i det Land. Det er min Erfaring. Med Hensyn til at tjene Penge, saa vil jeg tilstaa, at det var mit eneste Formaal, dengang jeg

rejste ud. Jeg vilde tjene Penge, mange Penge, og saa vende hjem igen. Det er efter min Mening den rigtige Maade at udvandre paa!

Men se, det er jo Fandens opslidende at være Forretningsmand, man har jo ikke engang Ro i sine Ferier. Og da jeg nu kunde mærke, at jeg ikke vilde kunne holde saa forfærdelig længe til Tempoet, saa benyttede jeg 25 Aars Jubilæet til at sige Stop og vende Næsen hjem.«

»Millionæren« gnider sig i Hænderne:

»*Der er saa mange Ting, jeg har tilgode, forstaar De!*

Jeg vil sidde i Det kgl. Teater igen — jeg vil spise Frokost paa d'Angleterre — og jeg vil gaa op og ned ad Strøget mellem Kl. 3—4. Men først og fremmest vil jeg nu holde en dansk Jul med Risengrød og Mandel i Grøden og Gaasesteg med Rødkaal og Rødvin og det Hele! Og *rigtigt* Juletræ. Det glæder jeg mig til som et lille Barn, det ved Gud, jeg gør.«

»Véd Nogen, at De kommer?«

»Man er jo Onkel — ja, og saa er der et Par gamle Venner, som jeg har gjort lidt Forretning med. Hvad det siden kan blive til, er jo ikke godt at vide, næh. Nogen *Aarsunge* er man jo ikke mere ......«

»De er jo en af de yngste her ombord,« siger jeg og tænker paa hans Deltagelse i Dansen.

»Ja, ikke sandt!« smiler han glad. Jo, han er rigtig oplagt til at komme hjem og nyde Frugterne af sit Arbejde.

»De tror ikke, at det bliver svært for Dem at holde op med at lave Forretninger?« spørger jeg.

»Millionæren« læner sig tilbage i Sofaen og svarer, ikke uden Selvfølelse:

»Naah — *hele* Molevitten har jeg jo ikke afviklet derovre. Der er et Par Aktieforetagender, som vil blive ved med at gi', ganske stille, er De med?«

— — Blandt de Hjemvendende er en ung Københavnerinde, som kun har opholdt sig i Kanada i et Par Aar. Hun er Genstand for megen Opmærksomhed, der især ytrer sig ved Forespørgsler om, hvordan det kunde gaa

til, at hun fik Lov til at slippe ud af Landet igen. Med *det* Ansigt! Hun er nemlig en sød og naturlig ung Pige, og som Læserne vil have forstaaet af denne Bog, er Kanada et Land, som hungrer efter Kvinder. At rejse til Kanada er derfor for en ung Pige af den rette Slags ensbetydende med at blive hurtigt gift — hvis hun altsaa gerne selv vil. Der er Trang til gode Husmødre og i det hele taget god kvindelig Hjælp i Landet Kanada; og paa det Felt har Danmark da endnu et godt Ry.

Skibene kan bevidne, hvad jeg her har skrevet. Det er en kendt Sag ombord i en Amerikabaad, at Skibet er et meget bedre »Danseskib« paa Vejen ud end paa Vejen hjem!

Den unge Dame, hvorom Talen er her, giver mig den simple Forklaring som Grund til, at hun »slap bort« fra Kanada igen, at hun har en Kæreste i Danmark, og at han og hun gerne snart vil giftes. For at gøre Vejen til det attraaede Maal kortere rejste hun til Kanada, hvor hun tog Plads som Kokkepige i et Rigmandshjem i Montreal, og i denne Plads, som hun har beholdt hele Tiden, tjente hun 70 Dollars om Maaneden foruden sin Kost. Hun vender hjem med en sammensparet Kapital paa 6000 Kroner i danske Penge — det maa man vist kalde et smukt Resultat af en toaarig Kokkepigegerning.

»Men saa har jeg jo ganske vist ogsaa undgaaet alle Udgifter til Fornøjelser,« siger den unge Dame. »Jeg gik kun i Teatret, naar mit Herskab forærede mig en Billet.«

»Hvad har Deres Forlovede taget sig til i Mellemtiden?«

»Aa, han har saamænd passet sit Arbejde lige saa flittigt som jeg. Og saa *haaber* jeg forresten, at det er lykkedes ham at skaffe en Lejlighed, naar jeg nu har tjent til Udstyret!«

— — Paa Skibets billigste Plads finder jeg nogle tilsvarende Typer til denne unge Pige, men de er Repræsentanter for det udpræget *stærke* Køn. Det er en Flok unge Karle, som vender tilbage til Danmark efter kun at have været i Kanada »for en Sommer«. De har ved at arbejde

paa Farme tjent til Rejsen frem og tilbage og vender endda hjem med en god Tæreskilling i Tegnebogen.

Nogle af disse unge Mennesker fortæller, at de har »faaet nok«, de har døjet slemt af Hjemvé, og nu vil de se sig om efter noget i Danmark. Men de fleste af Karlene har faaet Blod paa Tanden, de vil bare hjem og »puste lidt« og »fortælle meget«, og naar Foraaret er inde, vil de rejse til Kanada igen.

Og saa bliver vi nok derovre, føjer de til.

Dette er en frisk og fornuftig Maade at se sig om i Verden paa — og det maa ikke undre, at en Mand som »Millionæren« har et godt Øje til disse raske unge Folk og benytter enhver Lejlighed til at byde dem en Forfriskning — som Regel er det hans 25 Aars Jubilæum som Emigrant, der fungerer som Anledning.

De livsglade Svende tog saamænd gladelig imod Forfriskningen *uden* Anledning, han maa da bare ikke bilde sig andet ind, den brave »Millionær«!

— — Fra Oslo gaar vi Syd paa med Juletræer i Mastetoppene, og fra nu af faar Tango-Toner og Twostep Lov til at hvile. Skibsorkestret spiller fortrinsvis danske Melodier og en Julesalme iblandt. Alle er i Stemning — Ingen gaar forbi hinanden uden at veksle et Ord.

Hjem og holde Jul — hvad Sømand?

Ja, for det er jo det *rigtige* Juleskib, der kommer her, ikke et af disse halve Juleskibe, som selv bliver snydt og maa vende igen, før Julen kommer. I det rigtige Juleskib rangerer vi alle lige højt paa *det* Punkt — vi skal allesammen hjem og holde Jul!

»Træmanden« er blevet saa underlig urolig i de sidste Dage.

Jeg ser ham snart oppe, snart nede, og altid med en Kikkert i Haanden.

»Nu er vi udenfor *mit* Land,« siger han og tænker paa Jylland — Hovedlandet. Og jeg ser, at han faar fugtig Glans i Øjet, da Musikken spiller Halvøens stemningsrige Melodi.

Saa dukker Kullens blaa Bjerge frem af Disen forude

— og lidt efter Sjællands Hjørne med Verdens skønneste Slot.

Sundet aabner sin Favn.

Vi sejler lige ind i Eventyret.

Alle Passagererne og hver eneste Mand af Besætningen, som kan undværes fra sit Arbejde, er paa Dækket og lader Lunch være Lunch. »Millionæren« staar og bider af to hastigt sammenlagte Stykker Smørrebrød.

Landet har pyntet sig med Sne, som kærtegnes af en bleg Sol.

Vi tænker paa, at nu begynder Modtagerne at gaa til Frihavnen. De har allerede fra den tidligste Morgen holdt sig a jour med, hvad Tid Damperen kan ventes ind. Og En og Anden har jo sendt et Telegram igennem Luften.

Nu kommer vi, nu kommer vi!

— — —

Jeg er fuldt optaget af at vinke, med begge Armene, da en Stemme ved Siden af mig siger: »Naa, det er nok Deres, kan jeg forstaa!«

Det er »Træmanden«. Han ser ned imod de mange hvide Ansigter uden at vente, at Nogen skal smile ham imøde her. Men han nyder dog godt af Hilsenerne fra Land. De er ligesom fælles for os alle.

Velkommen, Velkommen! klinger Raabene der nede fra.

Alles Tanker er vendte imod Julen, men Ingen nævner Ordet, det egner sig ikke til at *raabes* ud. Og det er jo heller ikke nødvendigt. Alle de Mødre der nede, som hidtil har maattet nøjes med Breve, er jo nu sikre paa deres bedste Julegave.

»Nøjes med Breve« — det lyder ikke helt rigtigt, for Breve kan jo være til rig Glæde — skriv mange af *den* Slags Breve, I Folk, som rejser ud. Men hav altid den større Glæde i Tankerne, Gensynets Fest!

— — —

»Saa skal De have Farvel og Levvel da,« siger »Træmanden« til mig, da vi har klaret os igennem Tolden.

Jeg byder ham det samme og beder ham give mig et Ord om, hvordan den endelige Hjemkomst fandt Sted.

Om Moderen stod i Døren og spejdede og lyttede efter, om det skulde være hans Trin, hun hørte.

Og om han iøvrigt fulgte Programmet og rejste »hjem« til Kanada igen.

Jeg fik det at vide altsammen. »Det gik, som det skulde,« skrev han. »En lykkelig Tid .... Og idag har jeg pakket min Kuffert igen! Jeg maa være, hvor mit Arbejde er: *Men nu har vi jo hver for sig gode Minder.*«

Hvor viseligt, at vi Rejsende er af forskellig Støbning. Ens Maal er Villaen ved Øresund, og En finder sig til Rette ved Arbejdet i den tavse Skov.